

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Aitoa elämää Aaltojen keskellä

Alajärven kaupunki

Alajärven kaupungin tilinpäätös tilikaudelta 1.1. – 31.12.2023

Arkistokohta 02 06 01

Hyv. Kvalt 27.5.2024 § 31

1	JOHDANTO	9
1.1	Tilinpäätössäännökset.....	9
1.2	Tilinpäätöskokonaisuus.....	9
2	TOIMINTAKERTOMUS.....	10
2.1	Olennot tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	10
2.1.1	Kaupunginjohtajan katsaus	10
2.1.2	Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	13
2.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	18
2.1.4	Olennot muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	23
2.1.5	Kaupungin henkilöstö	24
2.1.6	Ympäristöasiat.....	26
2.1.7	Muut ei-taloudelliset asiat.....	27
2.1.8	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	27
2.1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	27
2.2	Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	30
2.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	33
2.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	33
2.3.2	Toiminnan rahoitus	39
2.4	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	42
2.5	Kokonaistulot ja -menot.....	44
2.6	Kuntakonsernin toiminta ja talous	45
2.6.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	45
2.6.2	Konsernin toiminnan ohjaus	47
2.6.3	Olennot konsernia koskevat tapahtumat ja konsernikohtaiset tavoitteet.....	49
2.6.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	58
2.6.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä ja yleiset konsernitavoitteet.....	58

2.6.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	59
2.7	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	62
2.7.1	Tilikauden tuloksen käsittely	62
2.7.2	Talouden tasapainottamistoimenpiteet	62
3	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	63
3.1	Tavoitteiden toteutuminen	63
3.1.1	Keskusvaalilautakunta	63
3.1.2	Tarkastuslautakunta	63
3.1.3	Kaupunginhallitus	64
3.1.4	Elinvoimalautakunta	69
3.1.4.1	Talousarvion toteutuminen	69
3.1.4.2	Elinvoimatoimen hallinto	70
3.1.4.3	Liikunta- ja nuorisopalvelut	71
3.1.4.4	Museopalvelut	74
3.1.4.5	Elinvoimalautakunnan henkilöstö	76
3.1.5	Alajärven sivistyslautakunta	77
3.1.5.1	Talousarvion toteutuminen	77
3.1.5.2	Sivistystoimen hallinto	78
3.1.5.3	Varhaiskasvatus	80
3.1.5.4	Esi- ja perusopetus	81
3.1.5.5	Lukio-opetus	83
3.1.5.6	Alajärven musiikkiopisto	87
3.1.5.7	Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto	89
3.1.5.8	Kirjastotoimi	90
3.1.5.9	Sivistyslautakunnan taulukot	93
3.1.6	Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi	104
3.1.6.1	Maaseututoimen strategiset tavoitteet vuodelle 2023	104
3.1.6.2	Maaseutupalvelut, hallinto	104
3.1.6.3	Maaseutupalvelut, tuki- ja viranomaistehtävät	104
3.1.6.4	Maaseutupalvelut, kehittäminen	106

3.1.6.5	Maaseutupalveluiden taulukot	108
3.1.7	Alajärven tekninen lautakunta	113
3.1.7.1	Talousarvion ja tavoitteiden toteutuminen	113
3.1.7.2	Viranomaispalvelut.....	114
3.1.7.3	Tukipalvelut	126
3.1.7.4	Investoinnit.....	132
3.1.7.5	Teknisen lautakunnan henkilöstö.....	136
3.2	Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	138
3.2.1	Käyttötalouden toteutuminen	138
3.2.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	145
3.2.3	Investointien toteutuminen.....	149
3.2.4	Rahoitusosan toteutuminen	154
3.2.5	Tase 2023.....	155
4	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	157
4.1	Tuloslaskelma 2023 ja 2022 (ulkoiset erät).....	157
4.1.1	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 2023 ja 2022	158
4.1.2	Tase ja taseen tunnusluvut 2023 ja 2022.....	159
4.2	Konsernilaskelmat	160
4.2.1	Konsernituloslaskelma 31.12.2023 ja sen tunnusluvut.....	162
4.2.2	Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	163
4.2.3	Konsernitase 31.12. ja sen tunnusluvut.....	164
5	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	165
5.1	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät	165
5.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	165
5.2.1	Toimintatuotot.....	165
5.2.2	Verotulojen erittely.....	165
5.2.3	Valtionosuuksien erittely.....	166

5.2.4	Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely.....	166
5.2.5	Palvelujen ostojen erittely.....	166
5.2.6	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista.....	167
5.2.7	Pakollisten varausten muutokset.....	168
5.2.8	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot.....	168
5.2.9	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely.....	168
5.3	Tasetta koskevat liitetiedot.....	169
5.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	169
5.3.1.1	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset.....	169
5.3.1.2	Arvonkorotukset.....	170
5.3.1.3	Olennot kuntaryhtymäosuuksien arvon muutokset.....	170
5.3.1.4	Omistukset muissa yhteisöissä.....	170
5.3.1.5	Saamisten erittely.....	171
5.3.1.6	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät.....	171
5.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	172
5.3.2.1	Oman pääoman erittely.....	172
5.3.2.2	Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.....	173
5.3.2.3	Vieras pääoma, erittely.....	173
5.3.2.4	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät.....	173
5.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	173
5.4.1	Vastuusitoumukset.....	173
5.4.2	Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista.....	174
5.4.3	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	174
5.5	Henkilöstöä, maksuja ja palkkioita koskevat liitetiedot.....	174
5.5.1	Henkilöstölukumäärä.....	174
5.5.2	Henkilöstökulut.....	175
5.5.3	Luottamushenkilömaksut.....	175
5.5.4	Tilintarkastajan palkkiot.....	175

5.5.5	Kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välilliset liiketoimet.....	176
5.5.6	Markkinoilla tapahtuva toiminta.....	176
6	KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	177
6.1	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät	177
6.2	Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	177
6.2.1	Toimintatuotot tehtäväalueittain	177
6.2.2	Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely.....	177
6.2.3	Pakollisten varausten muutokset.....	178
6.3	Konsernitasetta koskevat liitetiedot.....	178
6.3.1	Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	178
6.3.1.1	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	178
6.3.2	Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot	179
6.3.2.1	Oman pääoman erittely.....	179
6.3.2.2	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät.....	179
6.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	180
6.4.1	Vastuusitoumukset.....	180
6.4.2	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	180
7	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	181
8	LUETTELOT JA SELVITYKSET	188
9	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	189

Kuvat

Kuva 1 Alajärven kaupungin väkiluvun kehitys.....	21
Kuva 2 Henkilöstön määrä toimialoittain 2021-2023.....	25
Kuvat 3a ja 3b Verotulojen kehitys	34
Kuva 4 Tuloveroprosentin kehitys.....	35
Kuva 5 Valtionosuuksien kehitys.....	36
Kuva 6 Tunnusluvun ”tilikausien yli-/alijäämä, M€” kehitys.....	37
Kuva 7 Tunnusluvun ”vuosikate prosenttia poistoista” kehitys	38
Kuva 8 Tunnusluvun ”vuosikate euroa/asiakas” kehitys.....	38
Kuva 9 Investointien tulo-rahoituksen kehitys, M€.....	41
Kuva 10 Kertynyt yli-/alijäämä asukasta kohti.....	43
Kuva 11 Laina asukasta kohti, €.....	44
Kuva 12 Vuosikate asukasta kohti, €.....	59
Kuva 13 Tilikauden yli-/alijäämä, M€	60
Kuva 14 Kertynyt yli-/alijäämä/asukas,€.....	60
Kuva 15 Laina asukasta kohti, €.....	61

Taulukot

Taulukko 1 Kaupunginvaltuusto 2023.....	13
Taulukko 2 Kaupunginhallitus 2023.....	15
Taulukko 3 Henkilöstöjaosto 2023.....	17
Taulukko 4 Tarkastuslautakunta 2023	17
Taulukko 5 Yleinen taloudellinen tilanne.....	19
Taulukko 6 Työvoiman määrä ja työttömyysaste (tilanne 31.12.).....	22
Taulukko 7 Henkilöstön määrä 31.12.2023	25
Taulukko 8 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	33
Taulukko 9 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	40
Taulukko 10 Taselaskelma ja sen tunnusluvut	42
Taulukko 11 Kokonaistulot ja -menot, 1000 €.....	45
Taulukko 12 Keskusvaalilautakunta, talousarvion toteutuminen.....	63
Taulukko 13 Tarkastuslautakunta, talousarvion toteutuminen.....	63
Taulukko 14 Kaupunginhallitus, talousarvion toteutuminen	64
Taulukko 15 Elinvoimalautakunta.....	70
Taulukko 16 Elinvoimalautakunta: Henkilöstö.....	76
Taulukko 17 Sivistyslautakunta: Lautakunta yhteensä	93
Taulukko 18 Sivistyslautakunta: Perhepäivähoito	94
Taulukko 19 Sivistyslautakunta: Päiväkotihoidot	94
Taulukko 20 Sivistyslautakunta: Kotihoidontuki.....	95
Taulukko 21 Sivistyslautakunta: Erityisvarhaiskasvatus	95
Taulukko 22 Sivistyslautakunta: Yhteisöllinen opiskelijahuolto	96
Taulukko 23 Sivistyslautakunta: Esi- ja perusopetus.....	96
Taulukko 24 Sivistyslautakunta: Lukio-opetus.....	97
Taulukko 25 Sivistyslautakunta: II asteen koulutus	97

Taulukko 26	Sivistyslautakunta: Musiikkiopisto	98
Taulukko 27	Sivistyslautakunta: Kansalaisopisto.....	98
Taulukko 28	Sivistyslautakunta: Kirjasto.....	99
Taulukko 29	Sivistyslautakunta: Nuorisovaltuusto	99
Taulukko 30	Sivistyslautakunta: Henkilöstö.....	100
Taulukko 31	Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi: Yhteenveto	108
Taulukko 32	Maaseutupalvelut: hallinto	109
Taulukko 33	Maaseutupalvelut: Tuki- ja viranomaistehtävät.....	110
Taulukko 34	Maaseutupalvelut: kehittäminen.....	111
Taulukko 35	Maaseutupalvelut: Henkilöstö.....	112
Taulukko 36	Tekninen lautakunta: Yhteenveto.....	114
Taulukko 37	Tekninen lautakunta: Yhdyskuntasuunnittelu	116
Taulukko 38	Tekninen lautakunta: Yleiset alueet.....	119
Taulukko 39	Tekninen lautakunta: Vesihuoltolaitokset.....	122
Taulukko 40	Tekninen lautakunta: Rakennusvalvonta	124
Taulukko 41	Tekninen lautakunta: ympäristöhuolto	125
Taulukko 42	Tekninen lautakunta: Henkilöstö.....	136

1 JOHDANTO

1.1 Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

1.2 Tilinpäätöskokonaisuus

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus ja tarkastuslautakunnan arviointikertomus. Nämä kertomukset esitetään erillisinä asiakirjoina. Kaupunki on laatinut henkilöstötilinpäätöksen, joka esitetään erillisenä asiakirjana.

2 TOIMINTAKERTOMUS

2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2023 on ollut Suomen kunnille Alajärvi mukaan lukien historiallinen. Sosiaali- ja terveystoimi sekä pelastustoimi siirtyivät kuntien järjestämismäärästä maakunnallisille hyvinvointialueille. Kuntien vastuulta lähti iso, osin ennustamaton palvelukokonaisuus, mutta samalla toki siihen osoitetut varatkin siirtyivät hyvinvointialueelle. Alajärvellä henkilökuntaa siirtyi myös noin 550 hyvinvointialueen palvelukseen. Jatkossa huomio kohdistuu siihen, että asukkaiden tarvitsemat perusterveydenhuollon palvelut säilyvät jatkossakin lähellä asukkaita ilman satojen kilometrien autoajeluja palveluiden perässä.

Te-palvelut 2024 uudistus

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen seuraava iso muutos on työ- ja elinkeinopalveluiden siirtäminen kuntien järjestämismäärästä. Työn pitäisi olla valmis siten, että kunnat järjestävät TE-palvelut vuoden 2025 alusta alkaen. Uudistuksella pyritään siihen, että työllisyyspalvelut, kunnan koulutus- ja elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla tukien työllisyyttä ja yritysten sekä henkilöasiakkaiden tarpeita parhaalla mahdollisella tavalla lähellä asiakkaita.

Etelä-Pohjanmaalla itäinen alue, Alajärvi mukaan lukien, perustivat kymmenen kunnan yhteisen kuntayhtymä Kymppin, joka ottaa vastattavakseen TE-palveluiden järjestämisen jatkossa. Uuden kuntayhtymän myötä on mahdollista tehdä paremmin kuntarajat ylittävää yhteistyötä TE-palveluihin liittyen sekä ottaa käyttöön myös aivan uudenlaisia toimintatapoja palvelemaan eri tahoja. Valmistelutyö on kiireisestä aikataulusta huolimatta edennyt hyvin ja aikataulussa.

Alajärven kaupungin organisaatiomuutokset

Alajärven kaupungin organisaatiota on uudistettu vuosien 2020–2022 aikana suuresti. Keskushallinnosta saadut säästöt ohjattiin uuteen elinvoimatoimialaan, jonne palkattiin elinvoimajohtaja ja yhteisökoordinaattori sekä perustettiin elinvoimalautakunta. Tässä yhteydessä sivistystoimialalta siirrettiin uuteen elinvoimatoimialaan museo-, liikunta- ja nuorisotoimi. Elinvoimatoimiala on toiminut nyt ensimmäisen vuoden 2023 ja lähtenyt lunastamaan sille asetettuja tavoitteita.

Elinvoimatoimialan keskeiset tehtävät ovat elinvoiman, terveyden sekä hyvinvoinnin edistäminen. Tällä muutoksella halutaan muun muassa

vahvistaa Alajärven asemaa seutukaupunkikeskuksena ja vahvistaa Alajärven vetovoimaa sekä näkyvyyttä suomalaisessa kuntakentässä. Alajärvi haluaa nostaa vahvasti esiin kaupungin erinomaisen palvelurakenteen, joka vetää vertoja huomattavasti isommille kaupungeille. Alajärvi tarjoaa erinomaiset puitteet yrittämiselle ja asumiselle. Organisaatiouudistus on myös osaltaan vastaus uuteen tilanteeseen ilman sosiaali- ja terveystoimialaa. Elinvoiman kehittäminen on laaja-alainen ja pitkäkestoinen erilaisten tapahtumien sarja. Alajärvi on ottanut ison askeleen sen eteenpäin viemiseksi ja uskomme olevamme oikealla tiellä kaupungin kehittämisen suhteen.

Alajärven asema seutukaupunkikeskuksena

Alajärvi on selkeä seutukunnan koulutuksen, palveluiden ja kaupankäynnin keskus. Viime vuosina yhteistyö on myös selkeästi vahvistunut naapurikuntien kanssa ja tämä kehitys jatkui myös vuonna 2023. Väestön ikääntyessä ja asukasmäärien vähentyessä onkin ensiarvoisen tärkeää katsoa eri alojen palvelutuotantoja yhteistyössä yli kuntarajojen ja jopa yli maakuntarajojen.

Valtiovallan käynnistämä valtionosuusuudistus tulee olemaan merkittävässä roolissa siinä, miten seutukaupunkikeskusten olemassaolo halutaan turvata valtiovallan puolelta. Seutukaupunkikeskukset ovat Suomen selkäranka, jotka mahdollistavat palveluiden saatavuuden omia kuntarajojaan laajemmalle alueelle maakuntakeskusten ulkopuolella. Ne ovat seutualueidensa maakuntakeskuksia pienemmässä mittakaavassa, ja tämä on hyvä muistaa erilaisten kansallisten uudistusten yhteydessä. Ilman seutukaupunkikeskuksia palveluita olisi tarjolla vain maakuntakeskuksissa ja laajojen pinta-alojen ja pitkien etäisyyksien Suomessa se ei olisi järkevää millään mittarilla mitattuna.

Suomen kunnilla taloudellisesti haastavaa

Suomen kunnille vuosi 2023 oli taloudellisesti hyvä. Tämän ei pidä antaa hämätä kuntien todellista taloudellista tilannetta. Vuonna 2023 Suomen kunnat saivat valtiolta kertaluonteisia eriä rahaa, jotka nostivat tulokset hyvälle tasolle. Tässä yhteydessä täytyy muistaa, että ne olivat kertaluonteisia eriä ja vuodelle 2024 kuntien valtionosuuksia puolestaan leikattiin ja lisäleikkauksia on luvassa.

Valtiovalta on lisännyt kuntien lakisääteisiä velvoitteita mittavasti parin viime vuoden aikana luvaten täysimääräisen kompensaaation kustannuksiin, vaikka todellisuudessa näin ei ole tapahtunut. Olemme kuntien jatkuvan velvoitteiden lisäämisen osalta vedenjakajalla, eikä se ole enää jatkossa mahdollista ilman jostain saatavaa lisärahoitusta. Valtion velkaantumisen sekä uusien hyvinvointialueiden rahoitusvaje lupaa Suomen kunnille todella haasteellisia aikoja varmasti jo vuodesta 2024 eteenpäin.

Alajärven kaupungin tase on selkeästi positiivinen ja lainamäärät selkeästi asukasta kohti laskettuna alle Etelä-Pohjanmaan maakunnan ja Suomen keskiarvojen. Hyvällä taloudenpidolla mahdollistetaan investoinnit sekä laadukkaat palvelut myös jatkossa. Tämän hetken talous- ja toimintasuunnittelussa ei saa tuudittautua hyvään tämän hetken tilinpäätökseen ja taloudelliseen tilanteeseen. Kuntien on jatkossa entistä vaikeampaa kattaa syntyneitä alijäämiä. Kunnat ovat tässä aivan uuden edessä ja tämä on kaikkien hyvä tiedostaa.

Kestävä ja järkevä taloudenhoito on kaiken toiminnan edellytys niin kunta- kuin yrityspuolellakin. Mitään muuta oikotietä palveluiden tuottamiseen ei ole olemassa.

Motivoitunut ja osaava henkilöstö

Haluan kiittää kaikkia Alajärven kaupungin työntekijöitä kuluneesta vuodesta, sillä teidän työpanoksenne on ollut suurenmoinen jälleen kerran. Haluan lausua myös Alajärven kaupungin luottamushenkilöhallinnolle suuret kiitokset kuluneesta vuodesta ja erittäin hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä kaupungin asioiden hoidossa ja eteenpäin viennissä.

Teemme kaikki töitä kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja palveluiden eteen. Positiivisella asioiden eteenpäin viemisellä voimme erottua muista kunnista ja luoda Alajärven kaupungista vetovoimaisen paikan asua, yrittää ja työskennellä. Olemme itse kukin parhaita oman kaupunkimme markkinoijia ulospäin. Vain yhdessä tehden tulemme olemaan tulevaisuudessakin vahva kaupunki suomalaisella kuntakartalla. Avaimet Alajärven menestykseen ovat täysin meidän omissa käsissämme myös tulevaisuudessa.

Haluan kiittää myös kaikkia Alajärven kaupungin sidosryhmiä, yhteistyökumppaneita ja yhteistoiminta-alueen luottamushenkilöhallintoa ja henkilöstöä kuluneesta vuodesta 2023.

Vesa Koivunen
kaupunginjohtaja

2.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

TAULUKKO 1 KAUPUNGINVALTUUSTO 2023

Kaupunginvaltuusto 2023	Nimi	
Puheenjohtaja	Joensuu Antti (Kesk.)	
1. varapuheenjohtaja	Kalliomaa Turo (Kok.) 12.6.2023 saakka	Joensuu Jukka (Kok.) 13.6.2023 alkaen
2. varapuheenjohtaja	Matintupa Jukka Pekka (SDP)	
3. varapuheenjohtaja	Hämeenniemi Jari (PS)	
4. varapuheenjohtaja	Ukonmäki Kauko (Kesk.)	
Valtuutetut puolueittain		
Suomen Keskusta rp. (Kesk.)	Ala-Mattinen Mika	
	Hauta-aho Juha	
	Hänninen Jarmo	
	Kujala Kuisma	
	Levijoki Antti-Kalle	
	Mariapori Timo	
	Mäkelä Terho	
	Mäkitalo Martti	
	Ojala Aino-Maija	
	Palmu Sari	
	Penninkangas Mauri	
	Pesu Keijo	
	Rentola Pentti	
Kansallinen Kokoomus rp. (Kok.)	Joensuu Jukka	
	Joensuu Pentti	
	Koivukoski Jaana	
	Mäenpää Jari	
	Saarela Jorma	
	Vistbacka Raimo	
Perussuomalaiset rp. (PS)	Honko Heikki	
	Kangastie Jukka	
	Kantonen Orvo	
	Korhonen Kari	
	Matokangas Anne	
	Siirilä Pasi	
Suomen Kristillisdemokraatit rp. (KD)	Kanervikkoaho-Kataja Aino	
	Latvala Sampo	

Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue (2. vpj.) rp. (SDP)	
Vihreä liitto rp.	Kuisti Jenni

Kaupunginvaltuuston poliittiset voimasuhteet

- Suomen Keskusta rp.	17 jäsentä
- Perussuomalaiset rp.	7 ”
- Kansallinen Kokoomus rp.	7 ”
- Suomen Kristillisdemokraatit rp.	2 ”
- Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue rp.	1 jäsen
- Vihreä liitto r.p.	1 ”
	35 jäsentä

Kaupunginvaltuusto kokoontui 10 kertaa ja käsitteli 95 asiaa. Valtuustoseminaareja ei järjestetty. Valtuutetut tekivät vuoden aikana 14 valtuustoaloitetta.

Kaupunginvaltuustossa käsiteltiin muun muassa seuraavat asiat:

- Järviseudun kotouttamisohjelman 2023-2026 hyväksyminen
- Yhdenvertaisuussuunnitelman hyväksyminen vuosille 2023-2026
- Hallinnon ja talouden tarkastuspalvelut tilikausille 2024-2026 ja optio kausille 2027-2029
- Musiikkiopistotoiminnan järjestäminen 1.1.2024 alkaen
- Nimikemuutos/Hallintosihteeri
- Erityisluokanopettajan viran perustaminen
- Sivistystoimenjohtajan valinta
- Sopimus kustannusten/tulojen jakamisesta / Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta
- Etelä-Pohjanmaan kuntien ja hyvinvointialueen välisen yhdyspintatoimintojen yhteistyösopimuksen hyväksyminen
- Kuntayhtymä Kymppin perussopimuksen hyväksyminen
- Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n osakassopimuksen hyväksyminen vuosille 2024-2025
- Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen
- Aurinkovoimaloiden lisääminen rakennusvalvonnan viranomais tehtävien maksuihin
- Paavolan koulun kivirakennuksen purku
- Lehtimäen vanhan terveystalon kiinteistön myynti
- Maanhankinta Juurikaskydön alueelta, määräalat Peltola-tilasta
- Maanhankinta Juurikaskydön alueella, Nurkkala-tila
- Maanhankinta Juurikaskydön alueelta, Saariaho-tila
- Maanhankinta teollisuusalueelta, Heimonrinne-tila.

Kaupunginhallitus

TAULUKKO 2 KAUPUNGINHALLITUS 2023

Kaupunginhallitus 12.6.2023 saakka

Kaupunginhallitus	Jäsenet	Henkilökoht. varajäsen
Puheenjohtaja	Palmu Sari (Kesk.)	Ahopelto Siiri
1. varapuheenjohtaja	Joensuu Jukka (Kok.)	Vistbacka Raimo
2. varapuheenjohtaja	Kujala Kuisma (Kesk.)	Eteläaho Liu
	Hänninen Jarmo (Kesk.)	Rentola Pentti
	Joensuu Pentti (Kok.)	Mäenpää Jari
	Kanervikkoaho-Kataja Aino (KD)	Kanervikkoaho Maria
	Korhonen Kari (PS)	Kangastie Jukka
	Levijoki Antti-Kalle (Kesk.)	Mariapori Timo
	Matokangas Anne (PS)	Kantokoski Pirjo
	Peltokangas Lea (Kesk.)	Mäkelä Terho

Kaupunginhallitus 13.6.2023 alkaen

Kaupunginhallitus	Jäsenet	Henkilökoht. varajäsen
Puheenjohtaja	Rintamäki Esko (Kesk.)	Mäkitalo Martti
1. varapuheenjohtaja	Kallioma Turo (Kok.)	Vistbacka Raimo
2. varapuheenjohtaja	Levijoki Antti-Kalle (Kesk.)	Rentola Pentti
	Joensuu Pentti (Kok.)	Mäenpää Jari
	Kanervikkoaho-Kataja Aino (KD)	Kanervikkoaho Maria
	Korhonen Kari (PS)	Kangastie Jukka
	Kujala Kuisma (Kesk.)	Eteläaho Liu
	Matokangas Anne (PS)	Kantokoski Pirjo
	Ojala Aino-Maija (Kesk.)	Mäkelä Terho
	Palmu Sari (Kesk.)	Ahopelto Siiri

Kaupunginhallituksen esittelijänä on toiminut kaupunginjohtaja Vesa Koivunen.

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet v. 2023

Suomen Keskusta rp.	5 jäsentä
Kansallinen Kokoomus rp.	2 ”
Perussuomalaiset rp.	2 ”
Suomen Kristillisdemokraatit rp.	1 jäsen

10 jäsentä

Kaupunginhallitus kokoontui 17 kertaa ja käsitteli 196 asiaa.

Kaupunginhallituksessa käsiteltiin muun muassa seuraavat asiat:

- Ohjeellisen tonttijaon muutos Niittykummun asuntoalueella
- Yhteistyötoimikunnan toimintasäännön hyväksyminen 1.11.2023 lukien
- Elinkeinoneuvottelukunnan asettaminen toimikaudeksi 2023-2025
- Kunnallisten ilmoitusten ja kuulutusten julkaiseminen ajanjaksoilla 1.7.2023-30.6.2025
- Tilapäisluoton ottovaltuuden nostaminen / limiitin nostaminen
- Osakkeiden lunastusta koskeva päätös TT Botnian osakkeenomistajien purkautuessa (Suupohja ja JIK)
- Omistajanvaihdospalvelun rahoitus vuosille 2024-2026
- Lausunto Valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2024-2031
- Lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaluonnoksesta
- Järviseutu vetää ja pitää -hankkeeseen osallistuminen
- TE2024-uudistus / Työllisyysalueen valmistelun käynnistäminen
- Alajärven kaupungin ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen väliset vuokrasopimukset
- Sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä ELY-keskuksen kanssa
- Aiesopimus / Alajärven ja Lapuan kaupunkien yhteisen kirjastonipalveluauton hankinta
- Maksajavirastosopimuksen hyväksyminen
- TE2024-uudistus / Aiesopimuksen hyväksyminen Etelä-Pohjanmaan itäisen alueen työllisyyden järjestämialueen muodostamisesta sekä edustajan ja varaedustajan nimeäminen valmistelutyöryhmään
- Yhteistyösopimus Etelä-Pohjanmaan työllistymistä edistävästä monialaisesta palvelusta (TYP)
- Kuntayhtymä Kympin perussopimuksen hyväksyminen
- Visit Lakeus Oy:n osakassopimuksen ja palvelusopimuksen hyväksyminen vuodelle 2024
- Sopimus tietojärjestelmien ja tietoaineistojen hallinnasta sekä säilyttämisestä
- Järjestämisuunnitelma Kympin työllisyysalueelle.

Henkilöstöjaosto

TAULUKKO 3 HENKILÖSTÖJAOSTO 2023

Henkilöstöjaosto 4.9.2023 saakka

Henkilöstöjaosto	Jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Palmu Sari	Mariapori Timo
Varapuheenjohtaja	Vistbacka Raimo	Joensuu Pentti
	Hänninen Jarmo	Kanervikkoaho-Kataja Aino
	Kujala Kuisma	Eteläaho Liu
	Matokangas Anne	Kantokoski Pirjo

Henkilöstöjaosto 5.9.2023 alkaen

Henkilöstöjaosto	Jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Rintamäki Esko	Kujala Kuisma
Varapuheenjohtaja	Vistbacka Raimo	Joensuu Pentti
	Levijoki Antti-Kalle	Eteläaho Liu
	Matokangas Anne	Kantokoski Pirjo
	Palmu Sari	Kanervikkoaho-Kataja Aino

Henkilöstöjaoston esittelijänä on toiminut henkilöstöpäällikkö Tanja Kattajamäki.

Henkilöstöjaosto kokoontui 7 kertaa ja käsitteli 42 asiaa.

Tarkastuslautakunta

TAULUKKO 4 TARKASTUSLAUTAKUNTA 2023

Tarkastuslautakunta	Jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Pesu Keijo	Rantala Marianna 28.9.saakka Koivulampi Hanna 29.9. alkaen
Varapuheenjohtaja	Koivukoski Jaana	Keisala Arja
	Joensuu Sanna 30.11. saakka Nätynki Anne 1.12. alkaen	Nätynki Anne 30.11. saakka Latvala Merja 1.12. alkaen
	Matintupa Ari 31.8. saakka Latvala Markus 1.9. alkaen	Siirilä Pasi
	Takamäki Karoliina	Rinta-aho Petri
	Tiistola Jorma	Aninko-Rajala Ulla
	Ukonmäki Mervi	Sivula John-Eerik

Tarkastuslautakunnan esittelijänä on toiminut toimistos sihteeri Heidi Keijonen.

Tarkastuslautakunta kokoontui 11 kertaa ja käsitteli 36 asiaa.

2.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtiotalouden kehitys

Valtionhallinnon rahoitusasema on jäämässä heikoksi vuonna 2023. Pääministeri Orpon hallituksen säästötoimista huolimatta valtionhallinnon rahoitusasema jämähtää syvästi alijäämäiseksi koko ennustejaksolla. Rahoitusaseman heikkenemiseen vaikuttavat aikaisemmat menoja kasvattavat toimet, hidas talouskasvu, verotulojen kasvun hidastuminen ja korkomenojen kasvaminen. Valtionhallinnon menoja rasittavat mm. Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamat lisämenot maanpuolustukseen, maahanmuuttoon ja huoltovarmuuteen.

Valtionhallinnon verotulot kasvavat vuonna 2023 poikkeuksellisen paljon, 23,4 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna. Kasvun taustalla on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistus, jonka yhteydessä valtiolle siirtyy kunnilta merkittävä määrä ansiotulo-vero- sekä yhteisöverotuottoja. Vuonna 2024 valtion verotulot kasvavat vain 1,1 prosenttia, koska talouden kasvu on vaikeaa. Vuonna 2025 verotulojen kasvu nopeutuu 3,6 prosenttiin talouden ja työllisyyden kasvun vetämänä ja pysyy samana myös vuonna 2026.

Valtionhallinnon kulutusmenot kasvavat ripeästi vuonna 2023. Hintojen ja palkkojen nousu sekä maahanmuuton vastaanottomenojen että puolustusvoimien tarvikehankintojen kasvu lisäävät kulutusmenoja. Vuonna 2024 kulutusmenojen kasvu maltillistuu huomattavasti. Myös lähes kaikille eri hallinnonaloille kohdistuvat säästötoimet hidastavat menojen kasvua. Vuonna 2025 TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtionhallinnolta kunnille. Uudistus on valtionhallinnolle kustannusneutraali, kun järjestämisvastuusta koituvat kustannukset hyvitetään kasvaneina tulonsiirtoina kunnille.

Investoinnit jäävät vuonna 2023 edellisvuoden tasolle. Vuoden 2023 investointeja vähentää Ukrainalle luovutettavan puolustustarvikeavun kirjaaminen negatiivisina investointeina ja siirtoina ulkomaille kansantalouden tilinpidossa. Vuonna 2024 investoinnit kasvavat poikkeuksellisen paljon, kun aiemmin luovutettuja puolustusmateriaaleja korvaavien hankintojen toimitukset alkavat, ja korjausvelkaa purkavat toimet käynnistyvät. Lisäksi T&K-rahoituslaki nostaa investointeja vuodesta 2024 lähtien. Vuonna 2025 alkavat F35-monitoimihävittäjien toimitukset nostavat investoinnit pitkäksi aikaa korkealle tasolle. Rajavalvontaan on tulossa uusia hankintoja,

(Lähde: Taloudellinen katsaus Talvi 2023, Valtiovarainministeriön julkaisu 2023/95)

TAULUKKO 5 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2023)

	2021**	2022**	2023**	2024**	2025**	2026**
Työttömyysaste, %	7,7	6,8	7,2	7,5	7,1	6,6
Ansiotasoindeksi, %	2,4	2,4	4,2	3,5	3,3	3,1
Kuluttajahintaindeksi, %	2,2	7,1	6,3	2,0	1,4	1,7
Euribor 3 kk, %	-0,5	0,3	3,4	3,4	2,4	2,1
Veroaste, % BKT:sta	43,1	42,9	41,5	40,5	40,5	40,3

Kuntatalouden kehitys VM

Syksyn 2023 kuntatalousohjelma on laadittu valtion vuoden 2024 talousarvioesityksen yhteydessä. Ohjelma kattaa koko vaalikauden. Valmistelussa on huomioitu hallitusohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden vaikutukset kuntatalouteen siltä osin kuin toimenpiteet sisältyvät valtion talousarvioesitykseen vuodelle 2024 tai julkisen talouden suunnitelmaan vuosille 2025–2027.

Kuntatalouden tilannekuva syksyllä 2023

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos heikkeni vuonna 2022 hieman suhteessa kahteen aiempaan vuoteen, mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos pohjautuu työllisyyden ja talouden hyvään kehitykseen ja siitä seuranneeseen verotulojen kasvuun. Kuntatalouden luvut paranivat viime vuonna merkittävästi myös kertaluonteisilla teki-
jöillä, kuten sote-kiinteistöjen myynneistä saaduilla tuloilla sekä Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen yhtiöittämisellä.

Kuntatalouden vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta, mutta oli edelleen yli poistotason ja myös nettoinvestointien. Vuosikate laski vähiten yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä, muissa ryhmissä lasku jatkui jo toista vuotta peräkkäin. Kuntatalouden eriytyminen näkyikin viime vuonna selkeästi suurten kaupunkien ja pienten kuntien välillä.

Kuntakonsernien lainakanta oli vuoden 2022 lopussa noin 43,5 mrd. euroa. Lainakanta kasvoi lähes 1,2 mrd. euroa edellisestä vuodesta, kun taas peruskuntien lainakanta väheni ensimmäistä kertaa koko 2000-luvun aikana. Tämä kertoo kehityksen, jossa merkittävät investoinnit ja toiminnot ovat siirtyneet yhä suuremmissa määrin kunnista konserniyhtiöissä, kuntayhtymissä ja muissa yhteisöissä toteuttavaksi. Eniten lainamäärä kasvoi yli 100 000 asukkaan kuntakonserneissa, jotka investoivat muita kuntia enemmän infra- ja elinkeinopoliittisiin kehittämishankkeisiin.

Vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella käynnistetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenetelyt Lemminkäisen ja Pertunmaan kuntien kanssa.

Kuntatalouden nostot ja keskeiset huomiot

Kuntien talouden tunnusluvut eivät juurikaan muuttuneet alkuvuodesta julkistetuista tilinpäätösarvioista, joista on kirjoitettu kevään kuntatalousohjelmassa. Toimintamenoissa oli kuitenkin enemmän kasvua kuin mitä arviointitiedoissa ennakoitiin ja samalla toimintatuotot vähenivät. Tämä johti toimintakatteen hienoiseen kasvuun. Kun verorahoitus pysyi samalla tasolla, heikkeni vuosikate hieman vuoden 2022 tilinpäätösarvioista. Tilikauden tulos ja taseen kertynyt ylijäämä heikkenivät vastavasti helmikuun tiedoista.

Tilinpäätöstietojen perusteella kuntien vuosikate heikkeni noin 350 milj. euroa vuodesta 2021, jolloin vuosikate oli erityisen vahva. Kuntien vuoden 2022 vuosikate asukaskohtaisesti tarkasteltuna (622 euroa/as.) oli laskusta huolimatta yhä kolmanneksi korkein nykyisessä kirjanpitojärjestelmässä.

Vuosikate oli parin edellisvuoden tapaan selvästi yli poistotason ja myös nettoinvestointien. Vaikka toimintakate heikkeni yli 2,3 mrd. euroa, verorahoituksen hyvä kasvu piti vuosikatteen varsin vahvana. Toimintakate heikkeni, koska toimintakuluissa oli selvää kasvua ja toimintatuotot vähenivät muun muassa koronatukien vähenemisen seurauksena. Kuntien tilikauden tulos oli kuitenkin selvästi positiivinen; 1,16 mrd. euroa. Tilikausi oli negatiivinen 89 kunnassa, kun vuonna 2021 tulos oli negatiivinen 60 kunnassa. Kuntien yhteenlaskettu taseen kertynyt ylijäämä kasvoi lähes 15 mrd. euroon. Samanaikaisesti 18 kunnalla oli taseessa kertynyttä alijäämää. Alijäämäisten kuntien määrä kasvoi neljällä vuodesta 2021.

Kuntien valtionosuudet kasvoivat noin 660 milj. eurolla eli 6,5 prosenttia. Tämä johtui muun muassa hallitusohjelman mukaisten tehtävien laajennuksista, valtionosuuksien tason korotuksesta ja indeksitarkistuksesta. Kuntien verotulot kasvoivat yli 5 prosenttia.

Kuntien lainakanta väheni ensimmäistä kertaa koko 2000-luvun aikana, noin 410 milj. eurolla eli -2,1 prosenttia vuodesta 2021. Lainakanta laski noin 18,69 mrd. euroon eli 3.383 euroon/asukas. Erot kuntien välillä ovat suuret: Enonkoskella, Hirvensalmella ja Kauniaisissa kunnalla ei ollut vuonna 2022 lainkaan lainaa, kun taas Lestijärvellä sitä oli noin 16.496 euroa/asukas.

Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä nousi 13:een, kun edellisvuonna määrä oli 8 ja vuonna 2020 vain kaksi. Negatiivisten vuosikatteen kuntien joukosta 11 on alle 6 000 asukkaan ja kaikki 13 alle 10 000 asukkaan kuntia. Negatiivisen vuosikatteen kunnat ovat pääsääntöisesti nopeasti väestöään menettäviä kuntia.

Vuoden 2022 tilinpäätösten perusteella kahdella kunnalla on taseessa yhä aiemmilta vuosilta taseeseen kertynyttä alijäämää, jotka olisi tullut kattaa vuoden 2022 loppuun mennessä. Nämä kunnat ovat Lemi ja Kauhajoki. Valtiovarainministeriö on päättänyt käynnistää kuntalain 118 §:n mukaisen arviointimenettelyn Lemmin kunnan kanssa. Kauhajoen osalta arviointimenettelyä ei käynnistetä, koska kunta on saadun selvityksen mukaan kattanut edellä kuvatut alijäämät kuluvan vuoden keväällä.

(Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2024, Valtiovarainministeriön julkaisu 2023/70)

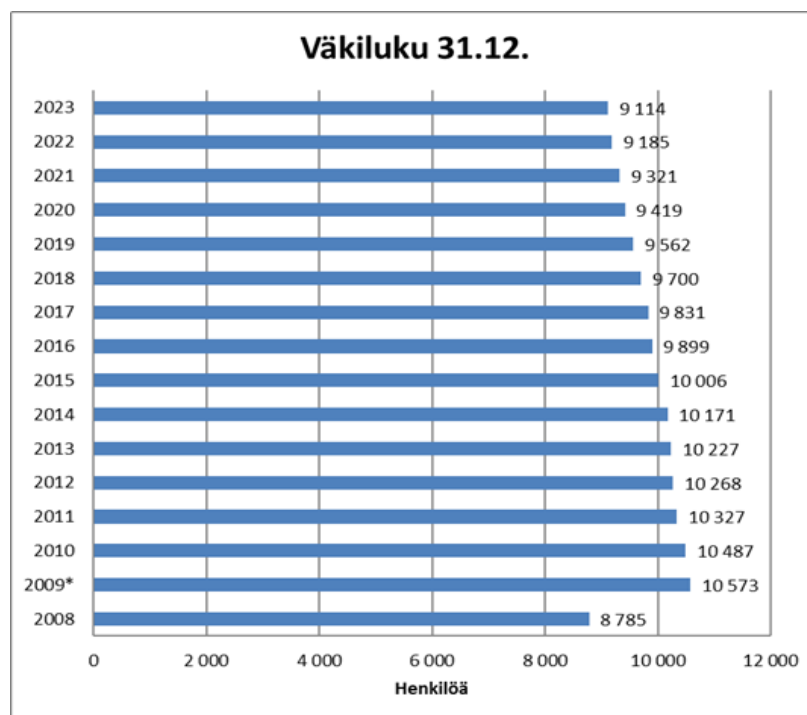
Alajärven talouden kehitys

Väestökehitys

Etelä-Pohjanmaan arvioitu väkiluku oli vuoden 2023 lopussa 190 543 henkilöä ja vähennystä edellisvuoteen verrattuna oli 1 260 henkilöä.

Merkittävimmät muutokset maakunnan ja kuntien väestökehitykseen vaikuttavat alueen koulutuspaikkojen ja koulutetun väestön työpaikkojen puute, yleinen syntyvyyden lasku ja ikärakenteesta johtuva kuolleisuuden nousu.

Alajärven kaupungin väkiluku oli vuoden 2023 lopussa ennakoarvion mukaan 9 114 henkeä ja vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli -71 henkilöä.

* Kuntaliitos Alajärvi - Lehtimäki

KUVA 1 ALAJÄRVEN KAUPUNGIN VÄKILUVUN KEHITYS

Työllisyys

Alajärven kaupungin työpaikkarakenne on herkkä kausivaihteluille. Vuodenvaihteen työllisyystilannetta heikentävät lomautukset sekä mm. määräaikaiset työsuhteet. Talouden taantuma on todennäköisesti näkynyt erityisesti lomautettujen lukumäärän kasvuna. Etelä-Pohjamaalla lomautettujen lukumäärä vuoden 2023 joulukuun lopussa oli 1 729, jossa nousua viime vuoden vertailuajankohtaan oli 656 henkilöä.

ELY-keskuksen mukaan koko maan työttömyysprosentti 31.12.2023 oli 10,9, Etelä-Pohjanmaalla 8,2 ja Alajärvellä 7,9. Edellisvuoden joulukuun lopun tilanteesta Alajärven työttömyysprosentti laski hitusen. (Työnhakijoita 298 henkilöä.)

Etelä-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistossa oli joulukuun lopussa 7336 työtöntä työnhakijaa.

Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 8,6 prosenttia. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 11,2 prosenttia.

Maakunnan alhaisimmat työttömien työnhakijoiden osuudet olivat Evi-järvellä (5,8 %) Kuortaneella (6,0 %), Isossakyrössä (5,4 %), Ilmajoella (6,6 %) ja Isojoella (5,8 %). Korkeimmat osuudet olivat Kauhajoella (9,4 %), Teuvalla (10,6 %) Alavudella (10,5 %) ja Soinissa (10,4 %).

TAULUKKO 6 TYÖVOIMAN MÄÄRÄ JA TYÖTTÖMYYSASTE (TILANNE 31.12.)

	Työvoiman määrä	Työttömät työnhakijat								
	2023	2023	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Alajärvi	3 655	298	13,3	11,9	9,9	9,0	9,0	8,1	8,1	7,9
Evijärvi	996	78	8,7	6,7	6,6	5,4	5,8	5,3	7,4	5,8
Lappajärvi	1 058	75	11,2	8,7	6,9	7,6	7,0	7,2	7,3	6,8
Soini	760	81	16,1	10,9	10,6	11,8	8,6	9,4	8,9	8,9
Vimpeli	1 133	90	10,9	9,1	6,8	6,1	6,2	7,4	6,4	9,4
Järviseuutu	7 602	622	12,0	9,5	8,2	8,0	7,3	7,5	7,6	7,8

ELY-keskus: Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus: työttömyysaste joulukuun 2023 lopussa.

Elinkeinotoiminta

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n toiminnan volyyymi

Vuoden 2023 aikana yrityspalvelutoiminnassa aktiviteettien määrä yhtiön toimialueella oli 1 159 kappaletta. Alajärven yrityksiin kohdistui yhteensä 638 aktiviteettia. Merkittävä osa aktiviteeteista liittyivät toimivien yritysten kasvun tukemiseen.

Yritys- ja kehittämispalvelutoiminnan liikevaihto oli 442.808 € ja muun toiminnan tuotot yhteensä 252 305 €. Kokonaistuotoiksi muodostui näin

yhteensä 695.113 € (v. 2022; 787.044 €). Kokonaistuotot noudattivat budjetoitua tasoa. Tilikauden tulos on tappiollinen -26.500 € (v. 2022 +69.886 €). Tilikauden tappio johtuu EU-rahoituskauden vaihtumisesta ja uuden EU-rahoituskauden käynnistysviiveistä. Tarkemmat tiedot vuoden 2023 toiminnasta ovat luettavissa yhtiön vuosikertomuksesta, joka löytyy osoitteesta: <https://www.jpyp.fi/jpyp/tietoa-yhtiosta/>.

Yritysmäärän muutos

Yrityksiä perustettiin vuonna 2023 Alajärvelle 38 kpl (v. 2022; 30), vastaavasti lopettaneita yrityksiä oli 35 kpl (v. 2022; 27). Yritysten nettomäärä kasvoi 3 kappaleella (v. 2022 +3 kpl) (PRH:n tilasto).

Yrityksille myönnetyt avustukset ja rahoitukset

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus myönsi maaseuturahaston yritystukea Alajärvelle yhteensä 101.645 € (v. 2022; 280.330 €). LEADER-yritystukea ei myönnetty Alajärvelle v. 2023. Rahoittajan tietojärjestelmäongelmien vuoksi tukipäätöksiä on tulossa vasta v. 2024.

Keski-Suomen ELY-keskus myönsi kehittämistukea Alajärvelle yhteensä 58.516 € (v. 2022; 66.599 €).

Yritysten rakennetukea myönnettiin Alajärvelle yhteensä 297.962 €. Lisäksi korkotukea myönnettiin Alajärvelle yhteensä 149.750 €.

Business Finland myönsi innovaatiotoiminnan rahoitusta Alajärvelle yhteensä 15.319 € (v. 2022; 49.944 €).

Erilaisia yritystukea myönnettiin Alajärvelle vuonna 2023 yhteensä 623.192 € (v. 2022; 1.088.244 euroa). Luvuissa on mukana ainoastaan Alajärven kotipaikaksi ilmoittaneiden yritysten tuet.

2.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin toiminnassa tapahtuneet olennaiset muutokset

Alajärven kaupunki on edelleen vuonna 2023 tuottanut palvelut maaseututoimen osalta yhteistoiminta-alueena (Maaseutuhallinto, Soinin ja Vimpelin kunnat). Lisäksi ostopalveluna kaupunki on tarjonnut Vimpelin ja Lappajärven kunnalle sivistystoimen palveluita sekä Soinin kunta ostaa kaupungilta kansalaisopiston ja musiikkiopiston palvelut. Lisäksi Kurikan kaupunki ostaa musiikkiopistopalvelut kaupungilta.

Kaupungilla on ollut tilivuoden aikana käynnissä useita peruskorjaushankkeita sekä kiinteistöjen että liikenneväylien osalta.

Paloasema oli viimeisin uudisrakennushanke, joka valmistui kesäkuussa 2021.

Kaupungin tuloperustaan vaikuttaneet muutokset

Kaupungin verotulot laskivat vuoden 2022 tilinpäätökseen verrattuna -13.858.711 euroa. Talousarviossa vuodelle 2023 oli arvioitu verotuloja 18.191.000 euroa. Verokertymä vuoden lopussa oli 18.620.641, joten kasvua oli +429.641 euroa.

Kaupungin valtionosuudet laskivat vuoden 2022 tilinpäätökseen verrattuna -24.280.279 euroa. Talousarviossa vuodelle 2023 oli arvioitu valtionosuuksia 14.849.662 euroa, mutta lopullinen valtionosuuspäätös tuotti 14.800.415 euroa, joten laskua oli -49.246 euroa.

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaan vuoden 2023 talousarvio oli valtuustoon nähden sitova suurtuotetasolla sekä investoinnit olivat sitovia kohteittain.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviovuonna 9 talousarviomuutosta. Määrärahaesityksistä 5 kohdentui käyttötalousolelle, joiden euronääräinen bruttovaikutus oli yhteensä noin 664.600 €. Investointiosaan puolestaan hyväksyttiin 101.596 euron lisämäärärahaesitykset. Merkittävimmät talousarviomuutokset kohdistuivat sivistyspalveluiden suurtuotetasoihin määrärahoihin. Lisäksi tehtiin yksi määrärahojen siirto koskien kiinteistön purkua.

Käyttötalouden korotukset

Sivistyspalveluiden käyttötalouden korotukset kohdistuivat varhaiskasvatuspalveluihin 200.000 euroa ja esi- ja perusopetukseen 400.000 euroa. Elinvoimapalveluiden käyttötalouden korotus johtuu palveluliikenteen määrärahalisäyksestä, joka on 25.600 euroa. Kaupunginhallituksen käyttötalousmuutos johtuu määrärahaisten maahanmuuttokoordinaattorin rekrytointikustannuksista, joka on 29.000 euroa.

Investointiosa

Investointiosan lisämäärärahalisäykset olivat nuorisotila Pysäkin terassin ja katoksen rakentaminen 42.000 euroa sekä koulukeskuksen ulkoaluerakennelmien viimeistelyyn 26.500 euroa.

2.1.5 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstön määrä

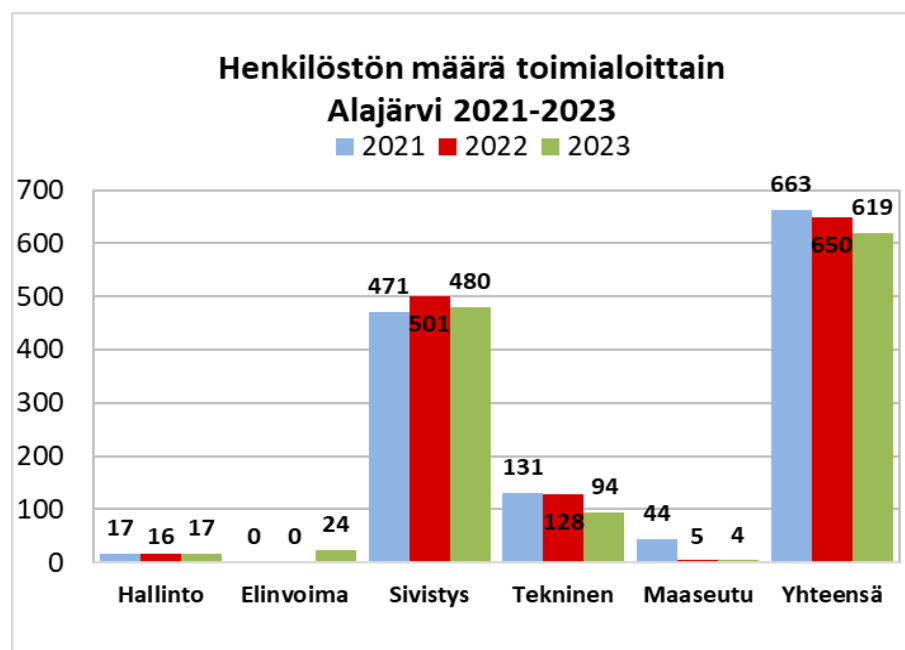
Alajärven kaupungin päätoimisessa palvelussuhteessa oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 619 henkilöä, joista vakinaisten osuus on 417 henkilöä, määräaikaista 202 henkilöä ja sivutoimisia 89 henkilöä. Vakinaisten osuus koko henkilöstöstä oli 67,37 %. Kunnissa keskimäärin vakinaisen

henkilöstön osuus on 75,1 % (Kunnallisen työmarkkinalaitoksen tilasto v. 2022).

Henkilöstömäärältään suurin toimiala vuoden 2023 lopussa oli sivistystoimi, jossa Alajärven kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä työskenteli 72,42 %. Kaikista työntekijöistä sivistystoimessa työskenteli 77,54 %, teknisellä toimialalla 15,19 %, elinvoimatoimessa 3,88 %, hallinnon toimialalla 2,74 % ja maaseututoimessa 0,65 %. Yleisimmät ammattinimikkeet olivat tuntiopettaja 156 kpl, koulunkäynninohjaaja 78 kpl, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja 76 kpl ja laitoshuoltaja 32 kpl.

TAULUKKO 7 HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.2023

	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yht.	joista sivutoimisia
Alajärvi	417	202	3	619	89

KUVA 2 HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ TOIMIALOITTAIN 2021-2023

Alajärven kaupungin palkkakustannukset vuonna 2023 olivat 20.401.249 euroa. Luku sisältää myös työllistämisen kustannukset. Luvussa ei ole mukana luottamushenkilöpalkkioita. Vastaava luku edellisenä vuonna oli 37.340.670 euroa. Palkkakustannukset laskivat 17.331.344 euroa eli 54 %, myös sairauspoissaolokustannukset laskivat 969.486,44 euroa eli 54,41 %.

Vuoden 2023 aikana henkilökunnalla oli mahdollisuus ottaa talkoovapaata 5 työpäivää, josta 4 oli palkatonta ja 1 palkallinen tai 10 työpäivää, josta 8 oli palkatonta ja 2 palkallista. Alajärven kaupungin henkilöstön osalta kustannussäästö oli 83.283 euroa. (v. 2022 96.143 euroa).

Kaupungin henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät vuoden 2023 henkilöstöraportista.

2.1.6 Ympäristöasiat

Ympäristömenoihin sisällytetään vain yksilöitävissä olevat lisäkustannukset, joilla pyritään pääasiassa torjumaan, korjaamaan tai lieventämään ympäristövahinkoja. Ympäristömenoihin ei sisällytetä menoja, jotka vaikuttavat suotuisasti ympäristöön, mutta joilla pyritään pääasiassa edistämään muita tarpeita kuten yrityksen kannattavuutta, työturvallisuutta ja -terveyttä, yrityksen tuotteiden turvallista käyttöä tai tuotannon tehokkuutta.

Ympäristönsuojelun investointimenoiksi lasketaan menot, jotka syntyvät ympäristöhyötyjen tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi tai korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelun tason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävä käytön edistämiseksi hankituista hyödykkeistä. Ympäristömenojen vastineeksi kunta voi saada ympäristötuloja. Niitä ovat esimerkiksi jätehuolto- ja jätevesimaksut.

Alajärven kaupungin ympäristömenot 2023

- Jätevesipuhdistamon saneeraukseen ja korjauksiin oli varauduttu yhteensä 195.000 €:n määrärahalla ja kustannustoteuma oli 31.193 €.
- Viemäriverkoston saneeraukseen oli varattu 55.000 € ja saneeraukseen käytettiin 34.383 €.
- Viemäriverkoston rakentamiseen oli varattu 50.000 €:n määräraha ja rakentamiseen käytettiin 88.608 €.
- Vesilaitoksen verkoston saneeraukseen oli varauduttu 175.000 €:n määrärahalla ja kustannustoteuma oli yhteensä 66.078 €.
- Käytöstä poistuneiden kaatopaikkojen lupaehtojen mukaisesti yhteistarkkailuihin käytettiin 1.058 €.
- Vuonna 2023 Alajärven kaupunki maksoi jätehuollosta 158.510 €.
- Tuulimyllyjä oli vuonna 2023 käyttövalmiina 36 kpl.

Ympäristötuloja Alajärveltä kaupunki sai vuonna 2023 jätevedenpuhdistamon jätevesimaksujen muodossa 842.463 €.

2.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Toimintakertomuksessa annetaan myös kirjanpitolain 3 a luvun mukaisesti tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot annetaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Alajärven kaupungin sisäiset ohjeet mm. sivutoimiohjeet, matkustus- sääntö, sisäisen valvonnan- ja riskienhallinnan ohje sekä sidonnaisuusrekisteri ja Kuntaliiton ohjeet (Korruptio ja eettisyydestä kunnassa) luovat pohjan korruption tunnistamiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Kaupungin toiminnan ja talouden valvontajärjestelmä muodostuu sisäisestä ja ulkoisesta valvonnasta ohjaten viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden ja kuntakonsernin roolia korruption ja lahjonnan torjunnassa.

2.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Alajärven kaupungin talous on tasapainotettu viime vuosien tiukennetuilla taloustoimilla. Kaupungin taseeseen on kertynyt 12,7 milj. € ylijäämää.

Toimintakatteen kasvu aiheuttaa paineita verotulo- ja valtionosuuskertymälle. Tulevaisuudessa on nähtävissä verotuksen osalta kaupungin tulopohjan kaventumista, joka johtuu matalasta tulokertymästä ja työikäisen väestön pienenemisestä. Tilanne on tunnistettu ja edellä mainittuja korjaavia toimenpiteitä on jo vuosien varrella pyritty saamaan aikaiseksi. Positiivinen työpaikkakehitys ei kuitenkaan muun muassa takaa työntekijöiden sijoittumista alueelle. Tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä voidaan varovasti asettaa positiivisia odotuksia kiinteistöverojen kasvulle. Myös valtionosuuksien kertymässä on ollut merkittäviäkin vuosittaisia vaihteluita. Valtionosuusuudistuksen valmistelu on kesken ja sen vaikutuksia kuntatalouteen voidaan vain arvailla.

Alajärven kaupunki on viime vuosien tapaan pyrkinyt lisäämään paikkakunnan vetovoimaisuutta kehittämällä palvelutuotannon edellytyksiä sekä toimintatapojen uudelleenjärjestelyillä että infrastruktuurin parantamisella. Palvelutuotannon investoinnit ovat kasvattaneet poistojen määrää sekä lainakantaa. Velkaantumisen kasvua tulee seurata tarkoin kaupungin taloudenpidossa.

2.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toiminnalliset riskit

Työpaikkojen riskien arviointeja, työpaikkaselvityksiä, työpaikkakäyn- tejä ja terveystarkastuksia tehdään suunnitelmallisesti. Työn tekemisen tueksi on laadittu ja käyttöön otettu tarvittavat ohjeet ja suunnitelmat.

Toimenkuvia ja tehtäviä tarkastellaan jatkuvasti työtehtävien edellyttämälle tasolle. Sijaisjärjestelyiden hoitaminen esim. äkillisten sairaaloiden vuoksi on ollut edelleen haasteellista.

Tulevaisuuden haasteena on pätevän henkilöstön rekrytoiminen. Kunnallisen eläkelaitoksen ennusteen mukaan vuosien 2024–2028 Alajärven kaupungin palveluksesta siirtyy eläkkeelle 134 henkilöä, joista suurimpana ammattiryhmänä on peruskoulun yläluokkien ja lukion opettajat, 34 henkilöä. Tulevaisuudessa henkilöstön saatavuuden haasteet kohdistuvat etenkin opetushenkilöstöön niin kouluissa kuin varhaiskasvatuksessa. Vuosittain tehdään tilinpäätöksen yhteydessä henkilöstöraportti.

Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen tietohallinnon sekä talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut on ulkoistettu Järvinet Oy:lle. ICT-toimialan verkko-, ohjelmisto- ja asiakasturvallisuus vaati yhä enemmän huolenpitoa sekä tekniikan että henkilöstön toiminnan osalta. Järvinet Oy pystyy henkilöstön osaamisen ja varahenkilöjärjestelmän avulla varmistamaan keskeytymättömän toiminnan. Toukokuussa 2018 voimaan astuneisiin tietosuoja-asetuksen edellyttämiin toimenpiteisiin varauduttiin kaupungin ja yhtiön yhteistyöllä.

Rahoitusriskit, taloudelliset riskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, likviditeetti- ja luottoriskejä. Kaupungin lainakanta laski 0,5 milj. eurolla. Alajärven kaupungin lainasalkku koostuu lyhytaikaisista kuntatodistuksista (6 milj. euroa 31.12.2023) sekä pitkäaikaisista velkakirjalainoista, joita kaupungilla oli vuoden 2023 lopussa noin 24,4 milj. euroa.

Pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskiporko oli vuonna 2023 1,13 % (2022: 0,65 %). Pitkäaikaisista lainoista vaihtuvakorkoisia oli noin 21,73 % (1.6 M€) ja kiinteäkorkoisia noin 78,27 % (17.3 M€). Lainojen korkotaso on ollut viime vuosina vakiintuneella tasolla, mutta vuoden 2023 aikana koroissa on merkittävää nousua.

Kaupungin korkokulut nousivat korkoprosentin ja lainakannan mukana 187.279 euroa vuoden 2022 tasosta.

Vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten lainojen viitekorot ovat 6 kk euribor-sidonnaisia lainoja. Korkoriski realisoitui vuoden 2023 aikana negatiivisesti.

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriskin näkökulmasta vuosi 2023 oli ongelmaton. Kaupungin likviditeettiä on hoidettu siten, että kassan riittävyys on turvattu. Kaupunki on ottanut tarvittaessa kuntatodistusohjelman avulla lyhytaikaista lainaa kilpailukykyiseen päivän hintaan. Kaupungin-

hallitus on päättänyt lyhytaikaisen luoton enimmäismäärästä, joka nostettiin 10 miljoonaan euroon. Vuoden 2023 lopussa kaupungilla oli lyhytaikaista luottoa 6 milj. euroa.

Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kaupungilla on myönnettyjä antolainoja 0,5 milj. euroa ja takauksia samaan konserniin kuuluville yhteisöille 4,9 milj. euroa ja muille yhteisöille 0,2 milj. euroa.

Vuoden 2023 aikana ei ilmennyt tilanteita, joissa muiden yhteisöjen maksukyky olisi merkittävästi heikentynyt.

Vahinkoriskit

Alajärven kaupunki ostaa vakuutusmeklaripalvelut Söderberg & Partners -ryhmittymältä. Kaupungin vakuutukset on säännöllisesti kilpailutettu. Kaupungin henkilöstö, omaisuus ja palvelutuotanto on vakuutettu siten, että mahdollinen vahinkotilanne ei aiheuta merkittävää taloudellista menetystä.

Hallinnon riskit ja oikeudenkäynnit

Hallintotehtävien hoidon laadussa ja ajantasaisuudessa ei ole esiintynyt merkittäviä puutteita. Vuoden 2023 aikana on käsitelty yksi valitusasia hallinto-oikeudessa ja yksi korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Vireillä olleiden asioiden mahdolliset taloudelliset seuraamukset eivät ole merkittäviä ottaen huomioon kaupungin taloudellisen kantokyvyn.

2.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupungin sisäinen valvonta on vuoden 2023 aikana järjestetty *Sisäisen valvonnan ohjeen* linjausten sekä *Alajärven kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden* mukaisesti.

Sisäinen valvonta on osa kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmää sekä johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Sisäinen valvonta käsittää (1) luottamushenkilöille kuuluvan seurannan, (2) esimiesten suorittaman toiminnan tarkkailun sekä (3) sisäisen tarkastuksen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että Alajärven kaupungin ja kaupunkikonsernin

- toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on oikeaa, riittävää ja luotettavaa
- toiminnassa noudatetaan lakeja, viranomaisohjeita, sääntöjä, toimielinten päätöksiä ja johdon ohjeita
- omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupunginhallitus ohjaa ja valvoo kaupungin ja sen toimintayksikköjen toimintaa. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat konsernitasolla hallinnon ja talouden sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Tuotteiden vastuuviranhaltijat järjestävät, hoitavat ja valvovat johtamansa yksikön sisäistä tarkkailua, ja toimittavat tilinpäätöksen yhteydessä selonteot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toteutumisesta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen arviointi

Alajärven kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan arviointi perustuu vastuuviranhaltijoiden laatimiin selontekoihin. Vastuuviranhaltijoiden selonteot ovat yhtenäisiä ja niissä on arvioitu asteikolla 1–4 sisäistä toimintaympäristöä ja toimintarakenteita, tavoitteiden asettamista, riskien tunnistamista ja hallintaa, valvontatoimenpiteitä sekä tiedonkulkua.

Sisäinen toimintaympäristö ja toimintarakenteet

Kaupungin toimintayksiköissä on yhteiset pelisäännöt ja arvot, joiden mukaan toimitaan. Henkilöstö tuntee yhteiset talous-, henkilöstö-, tietoturva- ym. menettelyjä koskevat ohjeistukset melko hyvin. Sääntöjen vastaiseen toimintaan puuttuminen on johdonmukaista. Yksiköiden toimintakulttuureissa kehittämiskohteiden tai puutteiden esiintuomista arvostetaan. Organisaatorakenteet koetaan toimiviksi ja tehtäväkuvat on dokumentoitu. Henkilöstöressurssien riittävyys koetaan pääsääntöisesti melko hyväksi, joissain yksiköissä kohtuulliseksi. Selontekojen mukaan

yksiköissä on käytössä tehtävien edellyttämä osaaminen sekä pääsääntöisesti tehtävien edellyttämät toimitilat, laitteet ja tietojärjestelmät. Vastuuviranhaltijoiden selonteoissa 1–4-asteikolla sisäinen toimintaympäristö ja toimintarakenteet sai keskiarvoksi 3,7.

Tavoitteiden asettaminen

Selontekojen mukaan organisaatiolla on selkeä perustehtävä ja tehtävää tukevat strategiset tavoitteet. Strategiset tavoitteet on viestitetty eri yksiköille. Toimintaa suunnitellaan eri organisaatiotasolla melko hyvin. Tehtävien, tavoitteiden ja resurssien yhteensopivuuden ja realistisuuden arviointi toiminnan suunnittelussa koetaan toteutuvan melko hyvin tai jossain yksiköissä vain kohtuullisesti. Tavoitteet on priorisoitu, aikataulutettu ja vastuutettu sekä viestitty yksikön henkilöstölle. Vastuuviranhaltijoiden selonteoissa 1–4-asteikolla tavoitteiden asettaminen sai keskiarvoksi 3,7

Riskien tunnistaminen ja hallinta

Selontekojen mukaan yksiköiden riskejä tunnistetaan menettelyillä, jotka kattavat toiminnan laillisuuteen, tuloksellisuuteen ja raportointiin liittyvät riskit. Tunnistettujen riskien merkitystä, esiintymistodennäköisyyttä ja vaikutuksia arvioidaan melko hyvin. Riskeistä raportoidaan johdolle. Olennaisille riskeille määritellään hallintamenettelyt ja -vastuut melko hyvin. Riskienhallinnan dokumentointi vaatii kuitenkin kehittämistä. Vastuuviranhaltijoiden selonteoissa 1–4-asteikolla riskien tunnistaminen ja hallinta sai keskiarvoksi 3,4.

Valvontatoimenpiteet

Ostolaskujen asiatarkastus ja hyväksymisoikeudet sekä näiden toimintojen varahenkilöjärjestelyt ovat ajan tasalla. Asiatarkastajan ja hyväksyjän roolit ja vastuut ovat selvillä. Maksullisen toiminnan laskutusprosessi on sujuva ja saatavat peritään viipymättä. Tavaroiden ja palveluiden hankintaprosessit on määritelty. Sopimusten noudattamista seurataan ja sopimuksille on määrätty valvontavastuulla olevat henkilöt. Johto arvioi toiminnan tuloksellisuutta sekä seuraa jatkuvasti määrärahojen käyttöä. Vastuuviranhaltijoiden selonteoissa 1–4-asteikolla valvontatoimenpiteet sai keskiarvoksi 3,4.

Tiedonkulku

Selontekojen mukaan sisäinen ja ulkoinen tiedonkulku toimivat pääsääntöisesti melko hyvin. Yksiköt saavat riittävästi tietoa suunnitelmista, niiden muutoksista ja suunnitelmiin vaikuttavista tekijöistä. Selontekojen mukaan yksiköillä on myös järjestelmälliset tavat raportoida ja tiedottaa toiminnastaan suurelle yleisölle ja erityisille kohderyhmille. Valmius poikkeustilanteiden viestintää varten on selontekojen mukaan

melko hyvä. Vastuuviranhaltijoiden selonteoissa 1–4-asteikolla tiedonkulkua ja informaation käytettävyys sai keskiarvoksi 3,6.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa arvionaan, että kaupungin hallinto on toiminut toimintaa velvoittavien lakien ja säännösten mukaisesti. Yleisesti ottaen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty.

2.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

TAULUKKO 8 TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA, 1000 €

	2023	2022	Muutos	Muutos -%
Toimintatuotot	15 112	46 335	-31 222	-67,38
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,00
Toimintakulut	-40 948	-113 422	72 473	-63,90
Toimintakate	-25 836	-67 087	41 251	-61,49
Verotulot	18 621	32 479	-13 859	-42,67
Valtionosuudet	14 800	39 081	-24 280	-62,13
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	28	11	16	143,23
Muut rahoitustuotot	208	307	-99	-32,34
Korkokulut	-336	-149	-187	125,61
Muut rahoituskulut	-23	-154	131	-85,35
Vuosikate	7 461	4 488	2 973	66,24
Poistot ja arvonalentumiset	-4 067	-3 848	-218	5,67
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0,00
Satunnaiset kulut	0	0	0	0,00
Tilikauden tulos	3 395	640	2 755	430,28
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 395	640	2 755	430,28

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	36,91	40,85
Vuosikate / Poistot, %	183,48	116,64
Vuosikate, euroa / asukas	819	489
Asukasmäärä 31.12.	9 114	9 185

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista: = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista: = 100 * vuosikate / poistot

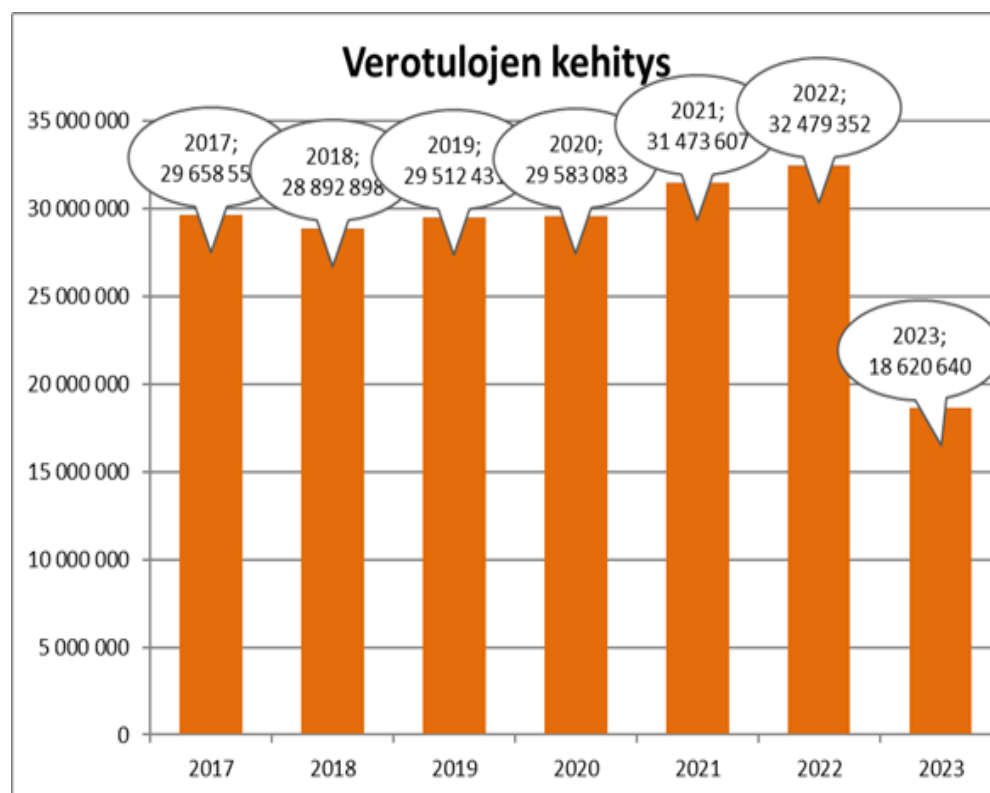
Toimintatuotot olivat vuoden 2023 tilinpäätöksessä 25,9 milj. euroa. Tilivuoden 2023 toimintakulut olivat 51,7 milj. euroa.

Verotulot

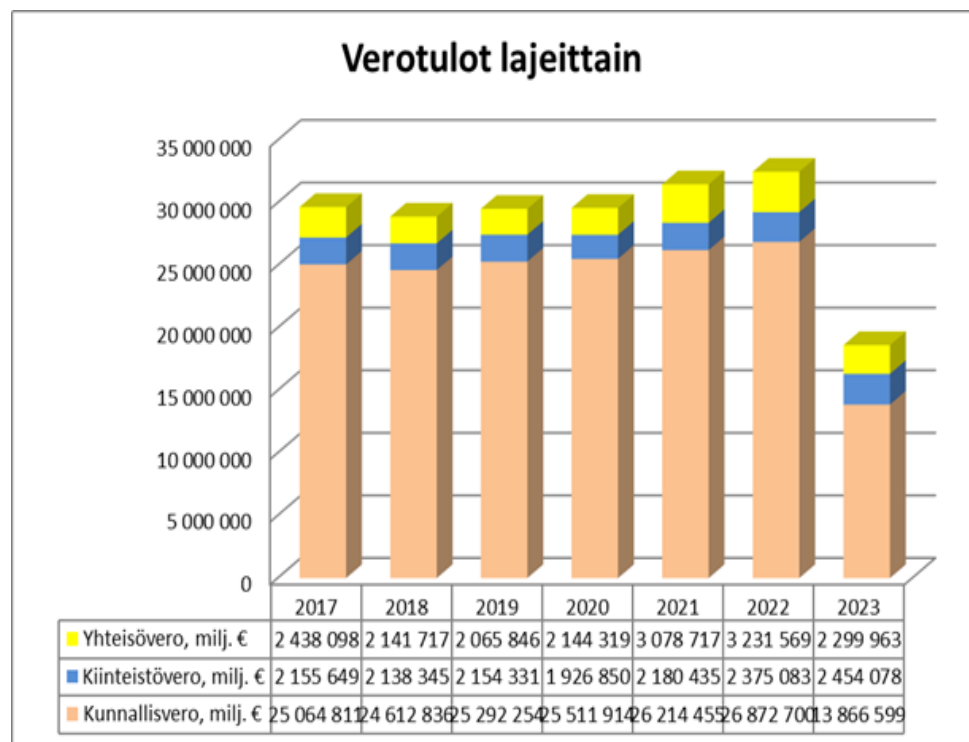
Alajärven kaupungin verotuloja kertyi yhteensä 18,6 milj. euroa.

Edelliseen tilinpäätökseen verrattuna verotulot laskivat kokonaisuudessaan 13,8 milj. € (-42,7 %). Eri verokertymien osalta kunnallisveron kokonaistuotto oli 18,6 Milj. €.

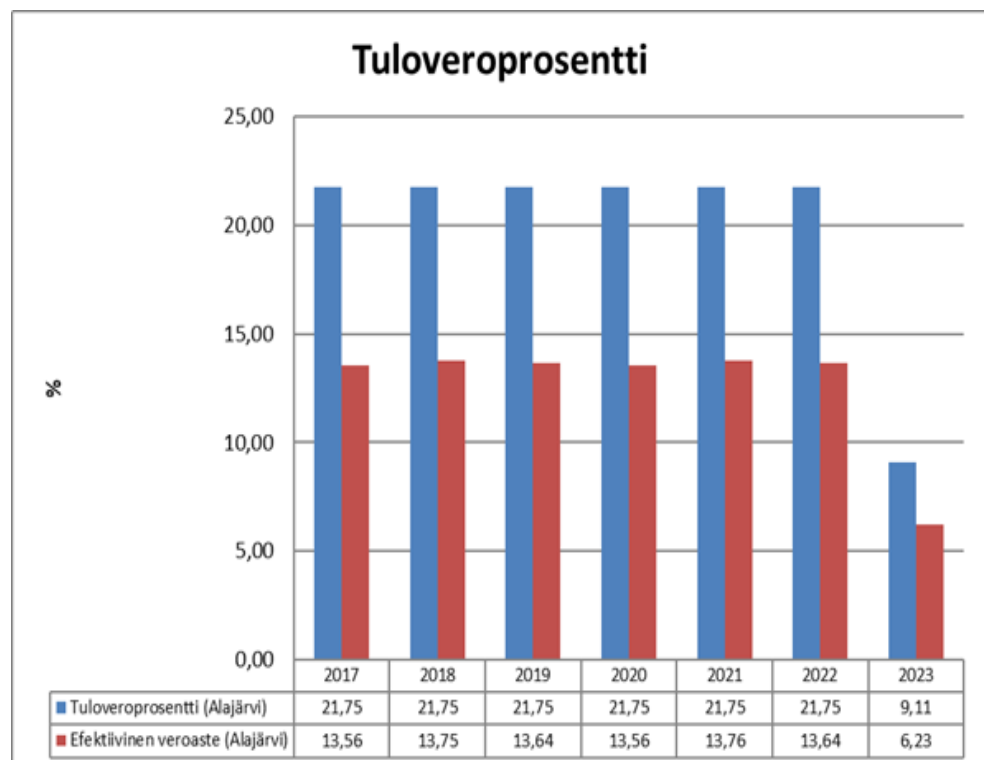
Talousarvioon verrattuna kunnallisveron tuotto kasvoi 146.599 euroa, yhteisöverossa 151.963 euroa ja kiinteistöverossa 131.078 euroa. Kokonaisuudessaan talousarviossa varauduttiin 18.191.000 euron verotuloon.

KUVAT 3A JA 3B VEROTULOJEN KEHITYS

Alajärven kaupungin tuloveroprosentti vuonna 2023 oli 9,11 % ja efektiivinen veroaste oli 6,23 %.

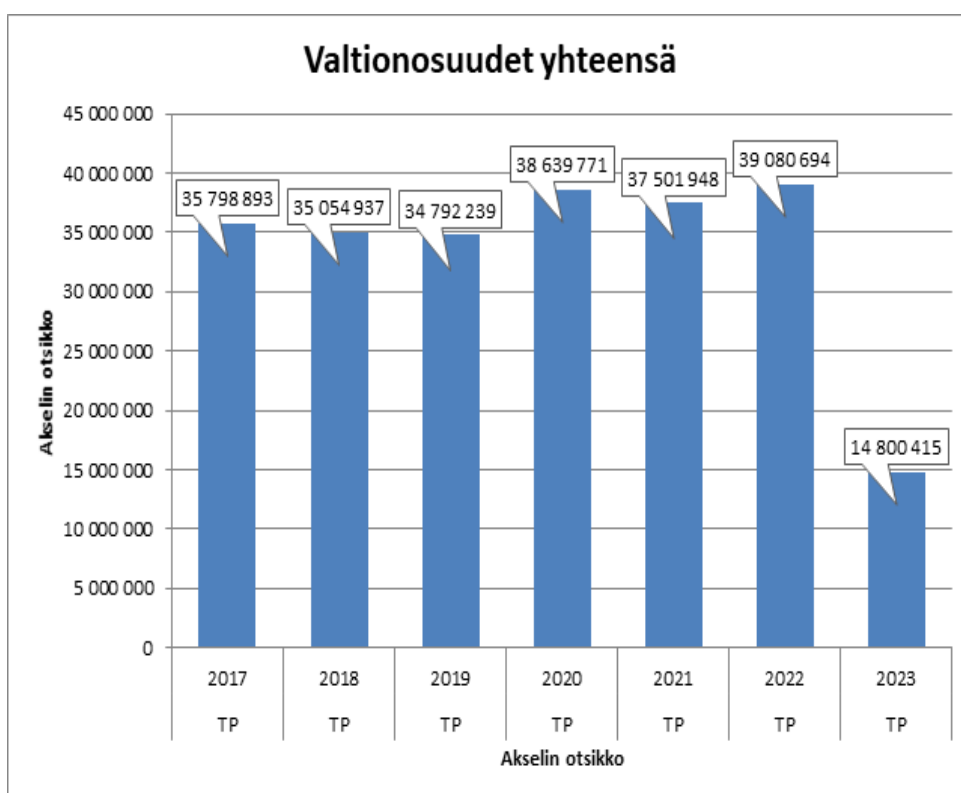

KUVA 4 TULOVEROPROSENTIN KEHITYS

Valtionosuudet

Kaupungin valtionosuudet eivät toteutuneet suunnitellusti. Talousarviossa oli arvioituna 14.849.662 euroa. Valtionosuudet olivat 14.800.415 euroa (-49.246 euroa).

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus maksetaan palvelun järjestäjälle/ylläpitäjälle ja se kasvoi edelliseen tilinpäätökseen 19.498 euroa kokonaissumman ollessa 1.399.453 euroa. Edellä mainittujen valtionosuuksien suuruuteen vaikuttaa merkittävästi lukion oppilaiden arvioidun ja lopullisen toteutuneen määrän suhde, aamu- ja iltapäivätoiminta, vammaisopetus ja tilitysoikaisu. Valtionosuuden vastineeksi käyttötalouspuolella kirjataan toimintayksiköille yhteistoimintakuntien valtionosuuksia n. 772.178 euroa.

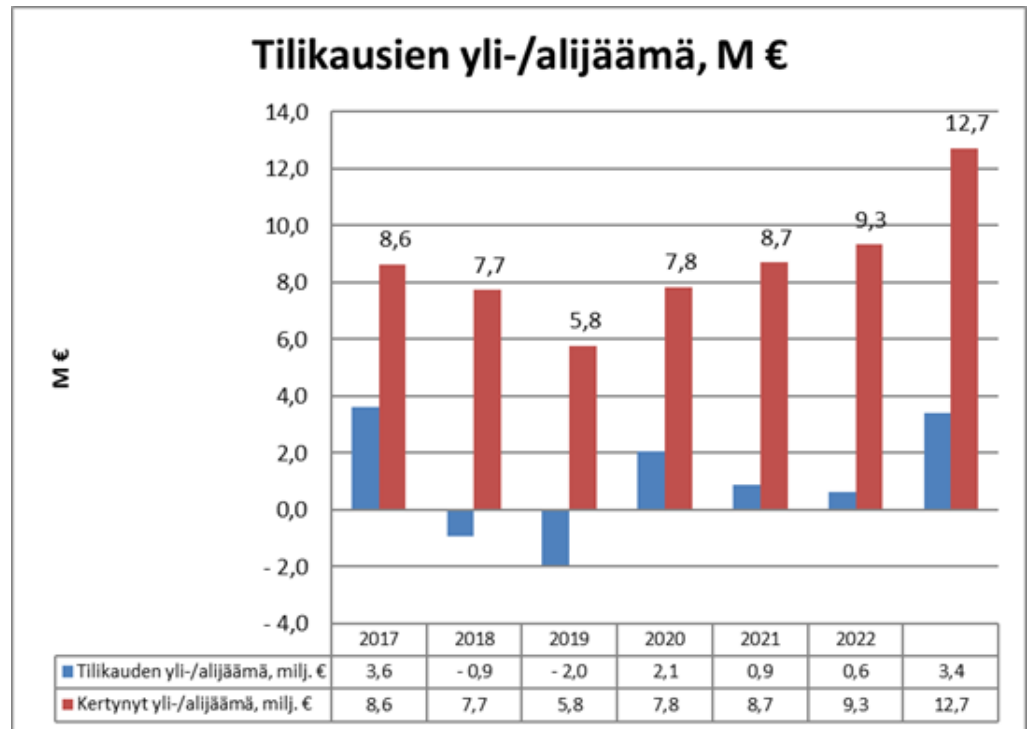
KUVA 5 VALTIONOSUUKSIEN KEHITYS

Rahoitustuotot ja -kulut

Vuonna 2023 kaupungille kertyi korkotuottoja noin 27.749 euroa lisäntyen 13.341 euroa edellisestä vuodesta. Muita rahoitustuottoja kaupungille kertyi noin 207.649 euroa (v. 2022 306.899 €).

Korkokulut olivat noin 336.378 euroa (budjetoitu 300.000 euroa) ja nousivat 187.279 euroa vuoden 2022 tasosta.

Tilikauden ylijäämä oli 3.394.865 euroa.

KUVA 6 TUNNUSLUVUN ”TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ, M€” KEHITYS

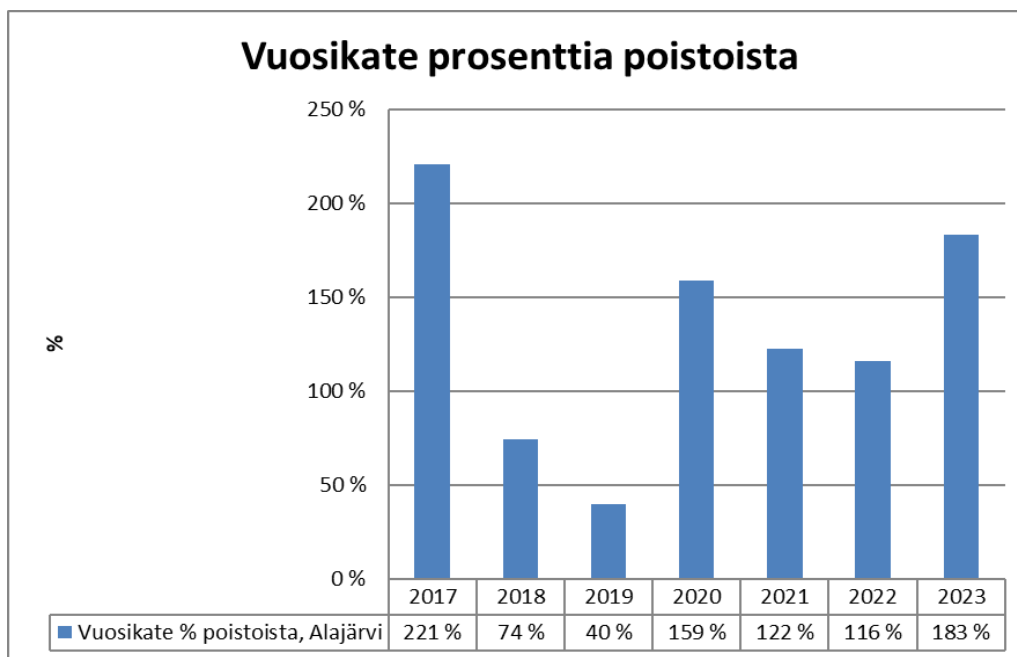
Tuloslaskelman tunnusluvut

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Kaupungin vuosikate oli 7,4 milj. euroa ja se kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 2.973.025 euroa.

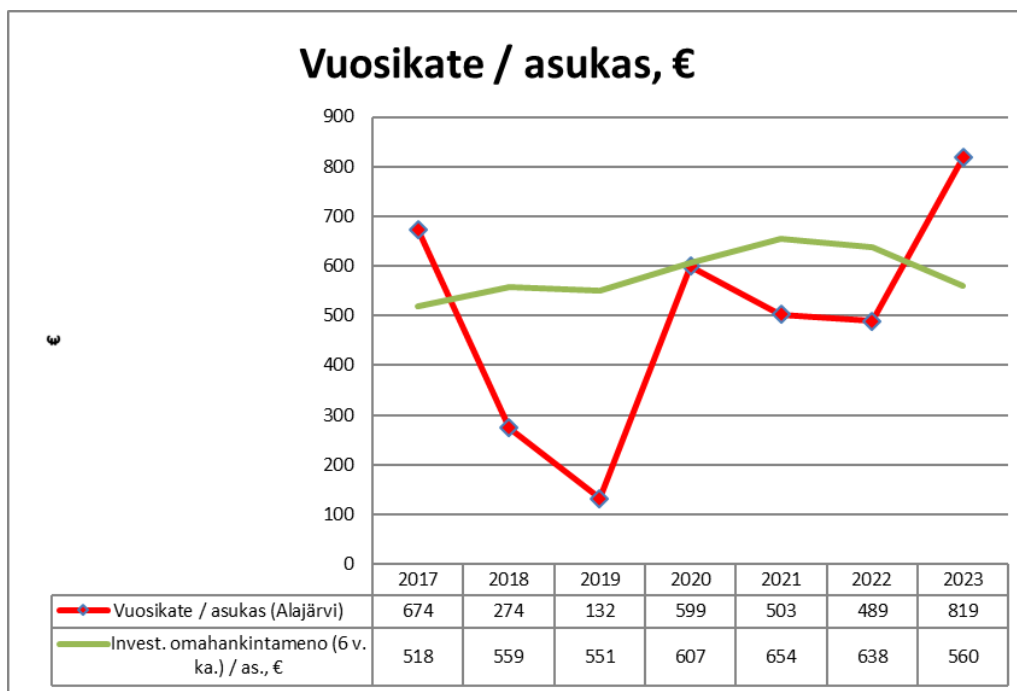
Vuosikate prosenttia poistoista on tunnusluku, joka osoittaa kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden investointeihin. Tunnusluvun ollessa 100 % oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Alajärven vuosikate prosenttia poistoista oli 183 %, kun luku edellisenä vuonna oli 116 %. Tällä tunnusluvulla mitattuna kaupungin tulo-rahoitus on ollut riittävä investointeihin nähden.

KUVA 7 TUNNUSLUVUN "VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA" KEHITYS

Vuosikate euroa/asukas on tunnusluku, jota käytetään tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. **Tavoitearvo** saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Alajärvellä vuonna 2023 vuosikate oli asukasta kohti 819 euroa.

KUVA 8 TUNNUSLUVUN "VUOSIKATE EUROA/ASIAKAS" KEHITYS

2.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahankäyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana.

Tilinpäätöksessä 2023 varsinaisen toiminnan rahavirta eli tulorahoitus oli 7,4 milj. euroa.

Investointien määrä vuonna 2023 oli 2,7 milj. euroa (talousarvio 3,5 milj. euroa). Rahoitusosuuksia investointeihin saatiin noin 0 euroa ja käyttöomaisuuden myyntituloja kertyi noin 52.210 euroa.

Antolainoja maksettiin kaupungille takaisin noin 48.217 euroa ja uusia antolainoja ei myönnetty.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 3,5 milj. euroa ja uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 3,0 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 4.749.485 euroa ja rahoitustoiminnan rahavirta oli 3.984.307 euroa. Vuoden lopussa rahavarat olivat noin 5,2 milj. euroa.

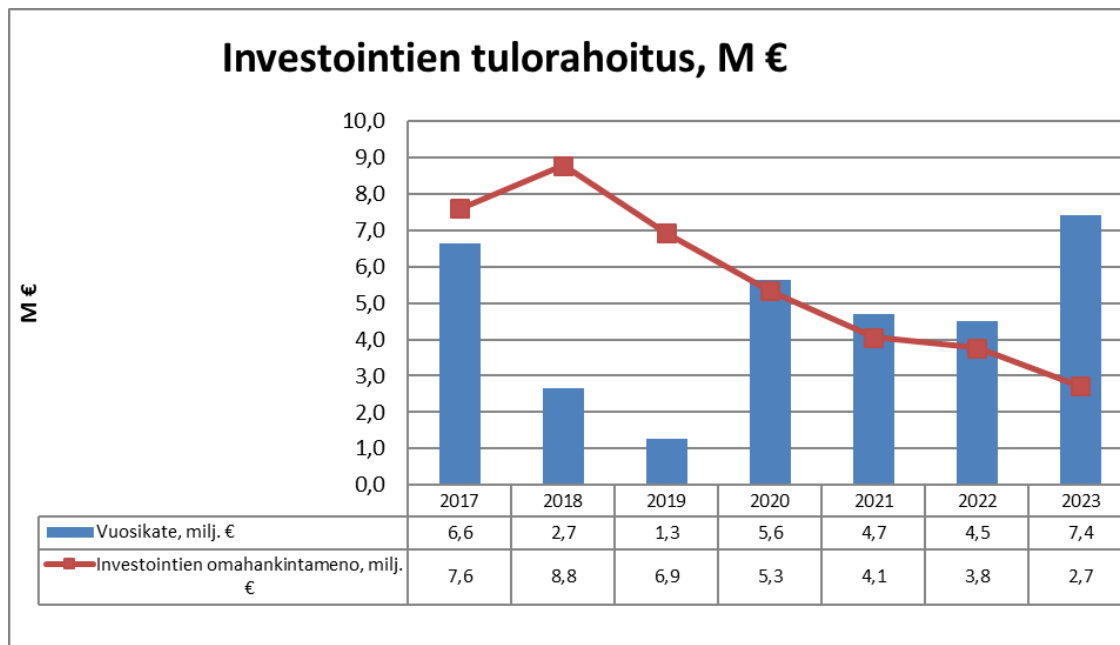
TAULUKKO 9 RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €

	2023	2022	Muutos	Muutos -%
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	7 461	4 488	2 973	66,24
Satunnaiset erät, netto	0	0	0	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-50	-126	76	-60,09
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 714	-4 157	1 443	-34,72
Rahoitusosuudet investointeihin	0	394	-394	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	52	473	-421	-88,97
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 749	1 073	3 677	342,81
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	
Antolainasaamisten vähennykset	48	7	41	599,24
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000	0	3 000	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 513	-4 444	932	-20,96
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	
Oman pääoman muutokset	0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 520	3 072	-6 592	-214,57
Rahoituksen rahavirta	-3 984	-1 366	-2 619	191,78
Rahavarojen muutos	765	-293	1 058	-361,20
Rahavarat 31.12.	5 263	4 498		
Rahavarat 1.1.	4 498	4 791		
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Investointien tulorahoitus, %	274,95	119,28		
Pääomamenojen tulorahoitus, %	120,77	54,73		
Lainanhoitokate	2,03	1,04		
Kassan riittävyys, pv	40,41	13,38		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v.	1 284 031	-8 357 119		
Asukasmäärä 31.12.	9 114	9 185		

TUNNUSLUKUIJEN LASKENTAKAAVAT

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$ Pääomamenojen tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$ Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$ Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{pv} \cdot \text{kassavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

KUVA 9 INVESTOINTIEN TULORAHOITUKSEN KEHITYS, M€

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Tilinpäätöksessä investointien tulorahoitusprosentti Alajärvellä oli 274,95 % kasvaen viime tilinpäätöksestä (119,28 %).

Pääomamenojen tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon pääomamenoista (investointien omahankintameno, antolainojen nettoliikitys, lainanlyhennykset) on rahoitettu tulorahoituksella. Kaupungin pääomamenoista rahoitettiin 120,77 % vuosikatella. Tunnusluku kasvoi edellisvuoteen (54,73 %).

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Alajärven kaupungin lainanhoitokate oli 2,03, kun se edellisenä vuonna oli 1,01.

Kassan riittävyys, pv-tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Kassan riittävyys kaupungilla oli 31.12.2022 yhteensä 40,41 päivää. Kassan riittävyys parani edellisestä vuodesta (26,99 päivää).

2.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TAULUKKO 10 TASELASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE, 1000 €

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
A PYSYVÄT VASTAAVAT	60 588	66 234	A OMA PÄÄOMA	37 884	35 547
Aineettomat hyödykkeet	1 164	1 292	Peruspääoma	25 094	26 152
1. Aineettomat oikeudet	0	0	Arvonkorotusrahasto	64	64
2. Tietokoneohjelmistot	0	61	Edell. tilikausien yli-/alijäämä	9 331	8 691
3. Muut pitkävaikuttavat menot	1 164	1 231	Tilikauden yli-/alijäämä	3 395	640
Aineelliset hyödykkeet	53 026	54 352	B TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	785	1 216
1. Maa- ja vesialueet	5 842	5 601	1. Valtion toimeksiannot	0	283
2. Rakennukset	37 061	39 010	2. Lahoitusrahastojen pääomat	603	698
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 432	8 168	3. Muut toimeksiantojen pääomat	182	235
4. Koneet ja kalusto	638	689	C VIERAS PÄÄOMA	30 914	40 363
5. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	53	885	I Pitkäaikainen	16 080	16 270
Sijoitukset	6 397	10 590	1. Lainat rah- ja vak.laitoksilta	15 248	15 463
1. Osakkeet ja osuudet	5 840	9 985	2. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
2. Muut lainasaamiset	557	605	3. Muut velat	832	808
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	662	760	II Lyhytaikainen	14 834	24 093
1. Valtion toimeksiannot	0	0	1. Lyh.aik. joukkovelkakirjalainat	6 000	6 000
2. Lahoitusrahastojen erityiskatt.	603	698	2. Lainat rah- ja vak.laitoksilta	3 215	3 513
3. Muut toimeksiantojen varat	59	62	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 334	10 133	4. Saadut ennakot	0	0
Vaihto-omaisuus	17	52	5. Ostovelat	1 528	5 871
1. Valmiit tuotteet/tavarat	17	33	6. Muut velat	470	996
2. Muu vaihto-omaisuus	0	19	7. Siirtovelat	3 622	7 712
3. Ennakkomaksut	0	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	69 583	77 126
Saamiset	3 054	5 583			
Pitkäaikaiset saamiset	1 055	1 130			
1. Myyntisaamiset	252	320			
2. Lainasaamiset	290	297			
3. Muut saamiset	514	512			
Lyhytaikaiset saamiset	1 999	4 454			
1. Myyntisaamiset	1 446	2 522			
2. Lainasaamiset	42	140			
3. Muut saamiset	217	961			
4. Siirtosaamiset	294	831			
Rahat ja pankkisaamiset	5 263	4 498			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	69 583	77 126			

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	54,44	46,09
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	63,70	34,24
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	12,72	9,33
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 396,33	1 015,93
Lainakanta 31.12., 1000 €	24,46	24,97
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 684,07	2 719,16
Lainasaamiset, 1000 €	0,55	0,60
Asukasmäärä 31.12.	9 114,00	9 185,00

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

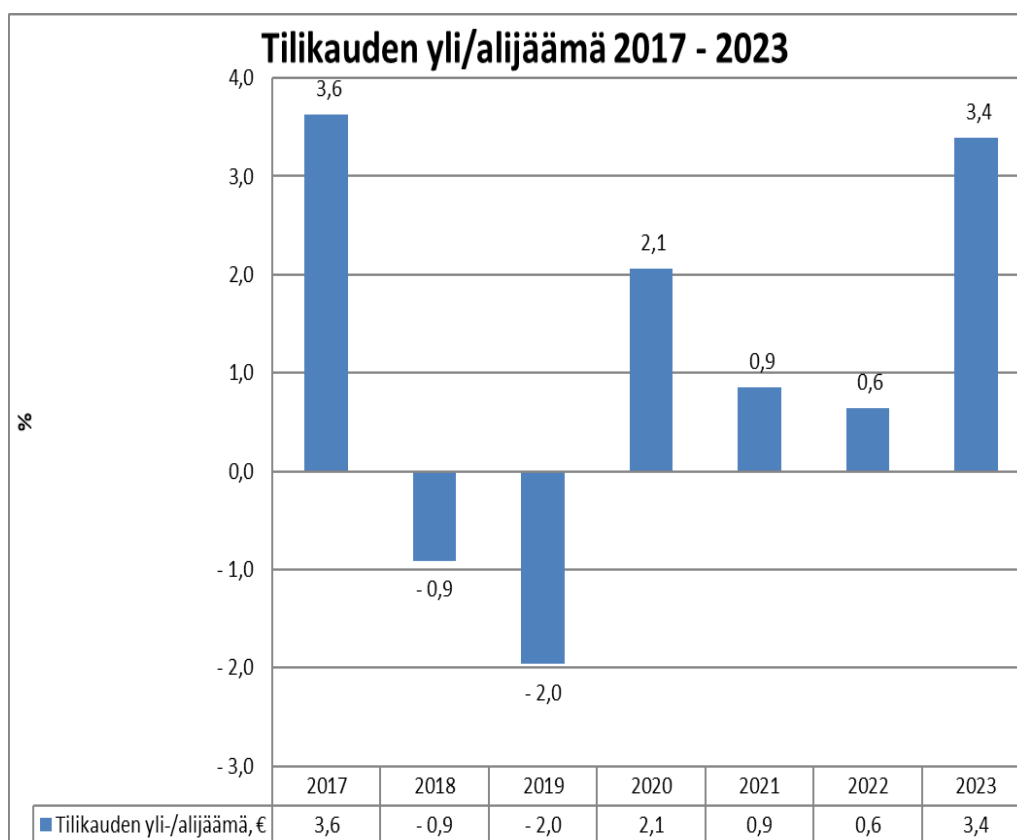
Omavaraisuus - % = 100 x (oma po + pitkäaik. ja väliaik. velat) / varausväli/

(koko po - saadut ennako)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 x (viera pääoma - saadut ennako) / käyttöväli/

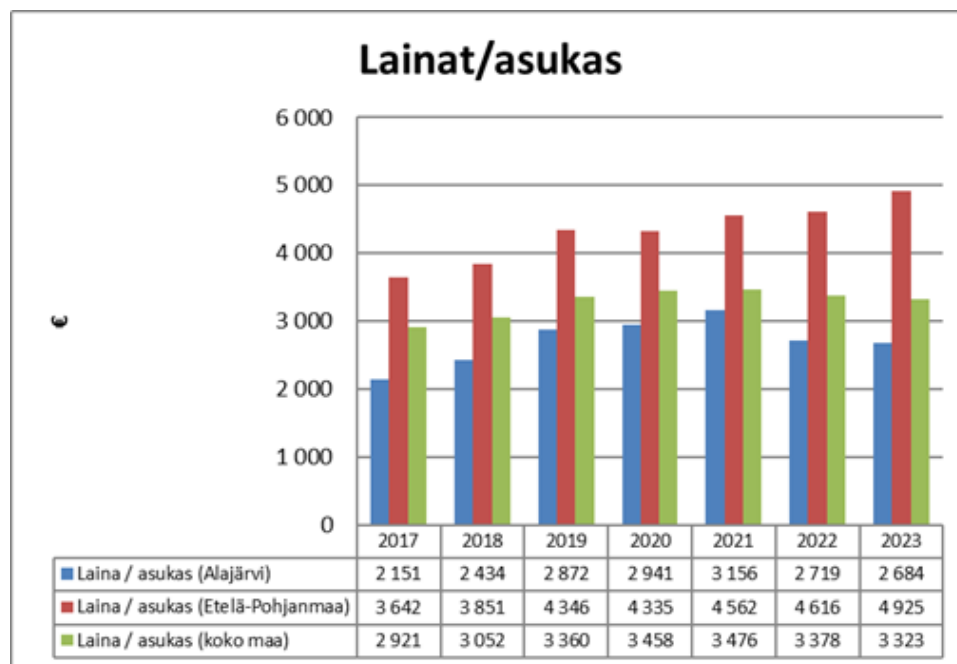
Kaupungin taseen loppusumma oli 69,5 milj. euroa ja se laski 7,6 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Kertynyttä ylijäämä taseessa on 12,7 miljoonaa euroa ja asukasta kohden laskettuna ylijäämä oli 1 396,33 euroa/asukas.

Kaupunginvaltuusto on käsitellyt avaavan taseen vuodelle 2023 kokouksessaan 25.9.2023 (§ 67). Kunnista hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjataan alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Tilinavaukseen kirjaamisen tarkoituksena on, että peruspääomaa vastaan kirjattavia omaisuus- ja pääomaerien siirtoja ei esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumisvertailussa eikä rahoituslaskelmassa. Muut kirjaukset esitetään vuoden 2023 liiketapahtumina, ja ne voivat vaikuttaa vuoden 2023 tulokseen.

KUVA 10 KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ ASUKASTA KOHTI

Kaupungin lainakanta oli 24,4 milj. euroa ja lainakanta laski noin 0,5 M€ euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Lainat asukasta kohden olivat 2684,07 euroa/asukas (2719,16 euroa/asukas v. 2022).

KUVA 11 LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan kertoen, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Alajärven kaupungin vuoden 2023 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste on 54,44 %, kun se vuoden 2022 lopussa oli 46,09 %. Tunnusluvun tulokintaohjeiden mukaan kaupungilla on merkittävän suuri velkarasite.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma kunnalle asettaa. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluku 31.12.2023 oli 63,70 % ja vuonna 2022 34,24 %.

2.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

TAULUKKO 11 KOKONAISTULOT JA -MENOT, 1000 €

Kokonaistulot ja -menot v.2023

TULOT		MENOT			
	eur	%			
Varsinainen toiminta					
Toimintatuotot	15 112 075,87	29,16	Toimintakulut	40 948 266,37	86,1
Verotulot	18 620 641,76	35,93	Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,0
Valtionosuudet	14 800 415,14	28,56	Korkokulut	336 378,70	0,7
Korkotuotot	27 749,02	0,05	Muut rahoituskulut	22 520,20	0,0
Muut rahoitustuotot	207 649,96	0,40	Satunnaiset kulut		0,0
Satunnaiset tuotot		0,00	Tulorahoituksen korj.erät		
Tulorahoituksen korj.erät			Pakollisten varausten muutos		0,0
Pysyvien vastaavien			Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutusvoitot	-50 358,20	-0,10	hyödykkeiden luovutustappiot	0,00	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuuden investoinnit		0,00	Käyttöomaisuus investoinnit	2 713 733,09	5,7
Pysyvien vastaavien					
hyödykkeiden luovutustulot	52 210,00	0,10			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten väh.	48 217,20	0,09	Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lis.	3 000 000,00	5,79	Pitkäaikaisten lainojen väh.	3 512 844,00	7,4
Lyhytaikaisten lainojen lis.	0,00	0,00	Lyhytaikaisen lainojen väh.	0,00	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,00	Oman pääoman vähennykset		0,0
Kokonaistulot yhteensä	51 818 600,75	100,0	Kokonaismenot yhteensä	47 533 742,36	100,0

2.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntalakiin on otettu säännökset kuntakonsernista ja kunnallisista liikelaitoksista. Kuntalaki koskettaa konserniohjausta ja -valvontaa sekä konsernitilinpäätöksen laatimista kunnassa ja kuntayhtymässä, hallintolain yhteisöjäävisäännöksen poikkeusta kuntalaissa, sekä kunnallista liikelaitosta ja liikelaitoskuntayhtymää.

Kuntalain 14 §:ään on lisätty valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät. Valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Valtuuston asemaa kuntakonsernin tavoitteiden asettajana on korostettu ja samalla on selkeytetty erityisesti valtuuston ja hallituksen työnjakoa.

Kunta tytäryhtiöineen muodostaa kuntakonsernin. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernin omistajaohjauksesta ja konserni-
valvonnan järjestämisestä.

- Konsernijohto antaa ohjeet kunnan omille toimielimille ja viranhaltijoille.
- Konsernijohto antaa ohjeet tytäryhtiöille.
- Konsernijohtoon päätökset ohjaavat myös kunnan valitsemien edustajien toimintaa tytäryhteisöjen toimielimissä.
- Konsernijohtoon päätökset eivät sido oikeudellisesti tytäryhtiöiden toimielimiä.

Alajärven kaupungin konsernirakenne ja kaupungin omistusosuudet 31.12.2023:

Alajärven kaupunki

Tytäryhtiöt 50–100 %	Kuntayhtymät	Osakkuusyhteisöt 20–50 %
Kiinteistö Oy Kitronpuisto 100 %	Seinäjoen koulutuskuntayhtymä 0,89 %	Järvikartano Oy 29,67 %
Alajärven Lämpö Oy 60 %	Järviseudun koulutuskuntayhtymä 33,16 %	Millespakka Oy 37,32 %
Luoma-ahon Yritystilat Oy 60 %	Etelä-Pohjanmaan liitto 4,76 %	JärviS-Energia Oy 33,33 %
Alajärven Liikenne-kiinteistö Oy 55,00 %		
Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu 54,43 %		
Kiinteistö Oy Rantatien kartano 100 %		
Kiinteistö Oy Murtomäki 100 %		

2.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjaus ja omistajapolitiikka

Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kunnan tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta.

Konserniohjaus

Valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kaupungin uudistettu konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.8.2019. Hallitus vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa konserniohjauksesta eli omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset.

Omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä mm. perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimukseen, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille tai muuhun kunnan määräysvallan käyttöön. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Konserniohjeessa määritellään menettelytavat, joilla omistajaohjaus tapahtuu.

1. Miten konserniohjaus on järjestetty

Alajärven kaupungin konserniohjeet on lähetetty kaupungin konserniin kuuluville tytäryhtiöille sekä osakkuusyhtiöille. Konserniohjeet koskevat kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Konserniohjeissa ohjeistetaan kaupungin edustajia kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä. Kaupunginhallituksen erikseen tekemällä päätöksellä konserniohjeiden soveltamisala voidaan ulottaa koskemaan myös muita Alajärven kaupungin määräysvallassa olevia tai muutoin merkittäviä yhteisöjä ja säätiöitä.

2. Mitä tavoitteita on asetettu

Konserniohjaus ja valvonta on ohjeissa vastuutettu konsernijohtolle eli kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle.

3. Miten seuranta ja raportointi on vastuutettu kunnan toimielimille

Valtuusto

- määrittelee kaupungin tavoitteet ja kaupungin omistajapolitiikan linjaukset
- päättää kuntakonserniin kuuluvien taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet
- hyväksyy konserniohjeet.

Kaupunginhallitus

- antaa valtuustolle puolivuositain/neljännesvuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä
- käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa
- seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle
- antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa
- vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista
- nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen sekä
- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kaupunginjohtaja

- johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin konsernipolitiikkaa.

4. Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteet on asetettu vuodelle 2023 ja niitä arvioidaan vuoden 2023 tilinpäätöksen yhteydessä. Alajärven kaupungin strategisten tavoitteiden toteutuminen tuodaan erikseen valtuustolle vuoden 2024 aikana.

2.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja konsernikohtaiset tavoitteet

Vuokrataloyhtiöt

KIINTEISTÖ OY KITRONPUISTO

Yleistä yhtiöstä

Kiinteistö Oy Kitronpuisto kuuluu tytäryhtiönä konserniin, jonka emoyhtiö on Alajärven kaupunki.

Kiinteistö Oy Kitronpuiston rakennustiedot:

<u>Talo</u>		<u>Rak.vuosi</u>	<u>Huon.ala m²</u>	<u>Huoneistoja</u>
Kitronpuisto I		1984	800	16
Kitronpuisto IV	1988	712	13	
Kitronpuisto V	1989	1200	21	
Kitronpuisto VI	1999	578,5	10	
Kitronhaka		1982	1753,5	27
Simeon		1992	680	13
Paulakkala		1992	1464	26
Toukolankartnao II		1990	480	9
Luoma-aho		2000	230	4
<u>Luoma-aho II</u>		<u>2002</u>	<u>271</u>	<u>4</u>
			8169	143

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja tilikauden päättymisen jälkeen

Alajärven kaupunki vuokrasi kuntamallin mukaisesti Ukrainan sotaa paenneiden asunnot vuoden 2023 loppuun saakka. Osa ukrainalaisista vuokrasi asunnon jo sitä ennen omiin nimiinsä, haettuaan kotikuntaa vuoden tilapäisen suojelun jälkeen. Ukrainalaisten ja Möksyn tuulivoimapuiston rakennushankkeesta johtuen Kitronpuiston asunnot ovat olleet hyvin vuokrattuina lähes koko vuoden. Kitronpuisto 1:n kattoremontti tehtiin keväällä 2023.

Kokoukset ja organisaatio

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut OP Koti Järviseuutu-Suomonselkä Oy LKV:n isännöitsijä Susanna Tähtinen-Salo.

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Mauri Penninkangas.

Hallituksen jäseninä ovat toimineet Timo Ketola, Tanja Katajamäki, Anne Nätyнки ja Markus Latvala.

Hallituksen varajäseninä ovat toimineet Sirpa Ojanperä ja Jarmo Hänninen.

Tilintarkastajana on toiminut BDO Oy, tilintarkastusyhteisö.

Kokoukset tilikauden aikana

- varsinainen yhtiökokous pidettiin 8.6.2023
- hallitus on kokoontunut tilikauden aikana 11 kertaa.

Palkkiot toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille

Toimitusjohtajalle ei maksettu suoraan palkkioita vaan ne sisältyvät OP Koti Järviseu tu Suomenselkä Oy LKV:n isännöintisopimukseen. Isännöintipalkkioita maksettiin kokouspalkkioineen 58.620 €. Hallituksen kokouspalkkiot olivat 3.080 €.

Huolto ja korjaus

Kiinteistön huollosta vastaa Tallbacka Oy / Tuomo Tallbacka. Kitronpuisto 1:n katto remontoitiin keväällä 2023, kustannus 82.640 kirjattiin tuloslaskelman korjaukset tilille. Muutoin kiinteistössä suoritettiin tarpeellisia vuosikorjauksia ja vahinkokorjauksia yhteensä 117.148,64 €:n edestä. Vuosikorjaukset pitävät sisällään asuntojen korjauksia sekä kodinkoneiden uusimisia. Paulakkalaan on lisäksi uusittu asuntojen sisäkattoja. Vahinkokorjauksista suurin osa, miltei kaikki, on johtunut vanhojen putkien vuodoista, jolloin vakuutusyhtiö ei korvaa remontin putkitöitä ollenkaan.

Korjauskuluista vakuutuskorvauksina on saatu takaisin 20.067,49 €.

Talous

Yhtiön talous on ollut tilikauden aikana hyvä. Taloudellista tilannetta heikentää jonkin verran vuokrasaamiset ja luottotappioiksi kirjatut saatavat. Asuntojen kysyntä on myös hyvällä tasolla.

Kulutustiedot

Kulutustiedot lämmityksen, sähkön ja veden osalta olivat:

	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Vesi/m ³	9.226	8.383	8.700	8.299	15.532	12.213
Sähkö/kWh	73.680,46	78.719,26	80.626	72.746	72,668	69.725
Kaukol./MWh	1764,84	1650,252	1.737	1596,64	1805,126	1836,859

Sähkön kulutuksen lisäksi on maksettu tyhjillään olevien asuntojen perusmaksuja.

Poistot

Tilikauden aikana tehtiin EVL:n mukaiset enimmäispoistot rakennuksista 90.170,34 ja koneista ja kalustosta sekä muusta irtaimistosta 30.219,76 €.

Kirjanpidossa suunnitelman mukaiset poistot ovat 6.208,52 euroa vähemmän (ns. hyllypoistoja) kuin verotuksessa hyväksyttävät enimmäispoistot.

Vuokrausaste

Kiinteistö Oy Kitronpuiston asuntojen käyttöasteiden keskiarvo oli vuonna 2023 89,51 %. Paras vuokrausaste oli TK II (100 %) ja huonoin vuokrausaste Kitronhaassa (62,98 %), jossa osa asunnoista ei ole asuiskuntoisia.

Kiinteistö Oy Kitronpuisto

Tavoite 1: Mitoitetaan vuokra-asuntojen määrä vastaamaan kysyntää.

Kitronpuiston asuntokantaa on vähennetty viiden vuoden aikana 36 asuntoa. Suurin osa asunnoista on purettu ja yksi rivitalo jätettiin tulipalon jälkeen rakentamatta. Yksityinen vuokratarjoaja on runsasta, mikä vaikuttaa vuokra-asuntojen kokonaistarjontaan merkittävästi. Kitronpuiston yhtiöjärjestyksestä on muutettu v. 2023 aikana siten, että yhtiö voi hankkia tarvittaessa osakeasuntoja vuokra-asuntokäyttöön.

Tavoite 2: Vuokrataloyhtiön toiminnan tehostaminen niin, että taloyhtiön talous on tasapainossa.

Kitronpuiston talous on tällä hetkellä hyvä. Vuonna 2023 asuntojen käyttöaste on ollut 89,51 %. Valtiokonttorin päätöksellä on voimassa lainojen laina-aikojen pidentäminen ajalle 2015-2033. Kitronpuiston asunnoista suurin osa on ARA-säännösten alaisia ja asukkaiden valinta ja vuokramääritys on laissa säädeltyä.

Kiinteistö Oy Kitronpuisto	
Liikevaihto	896.604 €
Saamiset	8.141 €
Rahat ja pankkisaamiset	168.171 €
OMA PÄÄOMA	
Peruspääoma	1.521.717 €
Rahastopääoma	33.637 €
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-1.051.393 €
Tilikauden voitto/tappio	79.250 €
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	
Poistoero	0,00 €

Varaukset	0,00 €
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikaiset velat	1.854.273 €
Lyhytaikaiset velat	291.051 €

KIINTEISTÖ OY RANTATIEN KARTANO

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 17.9.1981. Yhtiöllä on 6 vuokrataloa, joissa on huoneistoja yhteensä 49 kpl. Vuokrarivitalot on rakennettu vuosien 1967 ja 1995 välillä. Tilikauden aikana on suoritettu normaalien vuosikorjausten lisäksi pesuhuoneiden saneeraus kahdessa asunnossa.

Yhtiön hallitukseen kuuluvat pj. Juha Hauta-aho, Jouni Hänninen ja Tarja Pukkio. Toimitusjohtajana on toiminut Tomi Kurunmäki ja tilintarkastajana BDO Oy.

Kiinteistö Oy Rantatien Kartano

Tavoite 1: Mitoitetaan vuokra-asuntojen määrä vastaamaan kysyntää.

Vuokra-asuntojen 49 huoneiston käyttöaste on vuonna 2023 ollut keskimäärin noin 87–90 %.

Tavoite 2: Vuokrataloyhtiöiden toiminnan tehostaminen niin, että taloyhtiön talous on tasapainossa.

Vuokrataloyhtiön talous on epävakaata. Taloutta heikentävät asuntojen pakolliset korjaukset. Lisäksi talouteen on vaikuttanut heikentävästi lisääntynyt vuokrarástien määrä. Taloutta on pyritty korjaamaan lainaohjelman muutoksella sekä kaupungin avustuksella.

Kiinteistö Oy Rantatienkartano	
Liikevaihto	258.315 €
Saamiset	7.095 €
Rahat ja pankkisaamiset	2.338 €
OMA PÄÄOMA	
Peruspääoma	87.794 €
Rahastopääoma	37.001 €
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-35.467 €
Tilikauden voitto/tappio	1826 €
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	
Poistoero	- €
Varaukset	62.513 €
VIERAS PÄÄOMA	
Pääomalainat	225.842 €
Pitkäaikaiset velat	341.039 €
Lyhytaikaiset velat	87.907 €

KIINTEISTÖ OY MURTOMÄKI

Kiinteistöosaakeyhtiö Murtomäki on merkitty kaupparekisteriin 7.7.2006. Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Alajärven kaupungin Lehtimäen kylässä kiinteistöjä Pajala ja Versta ja niillä sijaitsevia rakennuksia. Lisäksi yhtiö voi käydä kauppaa kiinteistöillä ja osakkeilla. Yhtiö omistaa Pajala ja Versta -kiinteistöillä sijaitsevan teollisuushallin. Yhtiön ja ME-Perustukset Oy:n välillä on tehty lunastussopimus, joka on tullut voimaan 1.8.2016 alkaen. Sopimuksen mukaan ME-Perustukset vuokraa ja lunastaa kiinteistöyhtiön toimitilat maa-alueineen 31.1.2025 mennessä. ME-Perustukset Oy on vuoden 2022 aikana ajautunut konkurssiin. Konkurssin vuoksi KOY Murtomäki ajautui selvitystilaan.

Yhtiön hallitukseen kuuluvat pj. Kuisma Kujala, Esko Rintamäki ja Pirjo Kantokoski. Tilintarkastajana on toiminut BDO Oy.

Kiinteistö Oy Murtomäki	
Liikevaihto	0,00 €
Saamiset	72 €
Rahat ja pankkisaamiset	928 €
OMA PÄÄOMA	
Peruspääoma	50.000,00 €
Rahastopääoma	- €
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-280.024 €
Tilikauden voitto/tappio	-3.386 €
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	
Poistoero	0,00 €
Varaukset	- €
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikaiset velat	228.837 €
Lyhytaikaiset velat	5.573 €

ALAJÄRVEN LIIKENNEKIINTEISTÖ OY

Yhtiö on perustettu vuonna 1984. Rakennuksia on 1, jossa liikehuoneistoja 9 kpl kuutiotilavuudeltaan 1 970. Tontin pinta-ala on 6 725 m². Yhtiön hallitukseen kuuluvat pj. Timo Ketola, Terttu Salminen, Hannu Åby, Tapani Kotanen ja Jarmo Seppälä. Kokouksia on pidetty vuoden aikana 2 kpl. Tilintarkastajana on toiminut KPMG Julkishallinnon palvelut Oy.

Talon isännöitsijänä on toiminut OP Koti Järviseutu-Suomonselkä Oy LKV, ja kiinteistön huollosta on vastannut Tallbacka Oy / Tuomo Tallbacka. Tilivuonna hoitovastikkeet 4,00 euroa. Taloyhtiössä on suoritettu normaaleja vuosikorjauksia.

Alajärven Liikennekiinteistö Oy	
Liikevaihto	24.288 €
Saamiset	2064 €
Rahat ja pankkisaamiset	6.383 €
OMA PÄÄOMA	
Peruspääoma	2.568 €
Rahastopääoma	459.321,23 €
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-19.350 €
Tilikauden voitto/tappio	-19.164 €
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	
Poistoero	- €
Varaukset	- €
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikaiset velat	- €
Lyhytaikaiset velat	5.279 €

ALAJÄRVEN LÄMPÖ OY

Alajärven Lämpö Oy on perustettu vuonna 1982 ja sen omistavat Alajärven kaupunki 60 % ja Alajärven sähkö Oy 40 %. Yhtiön hallitukseen kuuluvat pj. Esko Rintamäki, Ari Autio, Vesa Koivunen, Esa Ala-Honkola, Orvo Kantonen ja Pentti Joensuu.

Yhtiön toimiala on kaukolämmön tuotanto ja jakelu. Lämmön tuotanto tapahtuu pääasiassa 8 ja 7,5 MW:n kotimaisen polttoaineen laitoksilla. Alan viimeisin tekniikkaa sisältävä uusi 8 MW:n biolaitos otettiin käyttöön marraskuussa 2016. Laitos on varustettu savukaasujen lämmön talteenotolla ja savukaasupesurilla. Polttoaineena laitos käyttää puuta eri muodoissa. Lämmön talteenotto savukaasuista on ollut tehokasta ja budjetoitu 20 %:n polttoainemäärän vuosisäästö saavutettiin jo ensimmäisenä vuotena. Kaukolämmön jakeluverkostoa yhtiöllä on 33,9 km ja verkostoon liitettyjä kiinteistöjä on 320 kpl.

Alajärven Lämpö Oy

Tavoite 1: Kaukolämmön tarjoaminen asiakkaille kilpailukykyiseen hintaan.

Alajärven Lämpö Oy on tarjonnut asiakkailleen kaukolämpöä kilpailukykyiseen hintaan. Vuoden 2023 alussa kaukolämmön hintaan jouduttiin tekemään korotusta, jonka kokonaisvaikutus oli 10 %.

Kaukolämmön hinnan korotus johtui energiapuun hinnan kehityksestä. Alajärven kaukolämmön hinta on niin valtakunnallisesti kuin myös alueellisesti edullinen. Toimintamme jatkuva kehittäminen tukee sitä, että

tulevaisuudessakin pystymme toimittamaan asiakkaillemme kaukolämpöä kilpailukykyiseen hintaan.

Tavoite 2: Kotimaisen lähipolttoaineen hyödyntäminen lämpökeskuksessa.

Vuonna 2023 KPA-laitoksissamme on käytetty 100 %:sesti kotimaisia polttoaineita, josta turpeen osuus on noin 36 % ja hakkeen osuus noin 63 %. Polttoaineet on toimitettu lähialueeltamme.

Energiapuuta on ostettu alueemme metsähoitoyrityksiltä ja yksityisiltä metsänomistajilta. Vuonna 2023 tuoreen puun polttamista on lisätty, joka on mm. helpottanut kaupankäyntiä alueemme yksityisten metsänomistajien kanssa ja parantanut laitoksiemme hyötysuhdetta.

Alajärven Lämpö Oy	
Liikevaihto	2.095.452 €
Saamiset	434.985 €
Rahat ja pankkisaamiset	611.029 €
OMA PÄÄOMA	
Peruspääoma	40.000 €
Rahastopääoma	- €
Edellisten tilikausien voitto/tappio	1.068.735 €
Tilikauden voitto/tappio	65.317 €
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	
Poistoero	0,00 €
Varaukset	- €
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikaiset velat	3.934.276 €
Lyhytaikaiset velat	635.669 €

JÄRVI-POHJANMAAN YRITYSPALVELU OY

Yhtiön hallitukseen kuuluvat Heikki Honkaniemi (pj), Antti Joensuu, Anssi Hintsa, Toni Harjula, Sami Alasara, Juha-Pekka Keisala, Vesa Koivunen, Sam Leijonanmieli, Petri Mäkelä, Kari Niemi, Anna Nieminen, Johanna Rannanjärvi, Tuomo Tallbacka ja Anu Raudasoja. Toimitusjohtajana on toiminut Vesa Alanko-Luopa. Yhtiön tilintarkastajana on toiminut JHT, HT Tuula Ylikangas, BDO Audiator Oy. Hallitus on kokoontunut v. 2023 yhteensä kahdeksan kertaa.

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy

Tavoite: Kaupungin elinkeinostrategian mukaisten linjausten toteuttaminen ja seuranta omalta osaltaan.

Alajärven kaupunginvaltuuston 26.1.2015 hyväksymää, Alajärven elinkeino-ohjelma 2016 seurantaan tehdään tarpeen mukaan elinkeinoneuvottelukunnan kokouksissa.

Alajärven kaupungin uuden strategian laatimiseen ovat osallistuneet Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n toimihenkilöt. Valmisteluryhmässä on ollut mukana yhtiön toimitusjohtaja Vesa Alanko-Luopa.

Elinkeinoneuvottelukunta on kokoontunut toimintavuoden aikana neljä kertaa kaupunginjohtaja Vesa Koivusen koollekutsumana.

Alajärven yleistä kehitystä on seurattu käytettävissä olevien virallisten tilastojen avulla (väkiluku, uudet yritykset, lopettaneet yritykset, työpai-
kat, työllisten määrä, toimipaikkojen lukumäärä ja työttömät työnhaki-
jat). Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n työn tuloksellisuutta mitataan
voimassa olevan strategian mukaisesti edellisten lisäksi; asiakaskontak-
tien määrä, aloittaneiden yritysten määrä, järjestettyjen tilaisuuksien
määrä, yritysten kehityshankkeiden määrä, sijoittuneiden yritysten
määrä, aluemarkkinoinnin toimenpiteiden määrä, verkkosivujen kävijä-
määrä ja sosiaalisen median seuraajien määrä. Laadullisina mittareina
ovat omistajapalaute, asiakaspalaute ja kuntabarometri. Seurantatiedot
ovat saatavilla Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ssä.

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy	
Liikevaihto	442.807 €
Saamiset	237.674 €
Rahat ja pankkisaamiset	99.011 €
OMA PÄÄOMA	
Peruspääoma	118.500,00 €
Rahastopääoma	- €
Edellisten tilikausien voitto/tappio	151.507 €
Tilikauden voitto/tappio	-26.499 €
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	
Poistoero	- €
Varaukset	- €
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikaiset velat	- €
Lyhytaikaiset velat	98.078 €

LUOMA-AHON YRITYSTILAT OY

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 16.10.2000. Sen toimialana on teollisuus- ja muiden toimitilojen omistaminen, hallinta, vuokraus, rakentaminen ja kauppa. Osakepääoma on 850.000 euroa á 1.000 euroa, 850 osaketta. Alajärven kaupunki omistaa 510 osaketta ja Mäkelän Alu Oy 340 osaketta.

Yhtiö omistaa Alajärven Luoma-ahon kylässä n. 4 000 m²:n suuruisen 26.1.2000 hankitun teollisuushallin, jonka ensimmäiset vuokrasopimukset ovat alkaneet 1.2.2001. Lisäksi yhtiö omistaa Kiinteistö Oy Luoma-ahon Teollisuuspuisto-nimisen yhtiön osakkeita yhteensä 8 007 kpl. Osakkeet oikeuttavat hallitsemaan 8 007 m²:n teollisuushallia Luoma-aholla.

Yhtiön hallitukseen kuuluvat pj. Vesa Koivunen, Harri Hakala ja Petri Mäkelä.

Luoma-ahon Yritystilat Oy	
Liikevaihto	399.451 €
Saamiset	36.677 €
Rahat ja pankkisaamiset	0,00 €
OMA PÄÄOMA	
Peruspääoma	850.000 €
Rahastopääoma	- €
Edellisten tilikausien voitto/tappio	1.137.085 €
Tilikauden voitto/tappio	50.402 €
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	
Poistoero	42.064 €
Varaukset	- €
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikaiset velat	600.037 €
Lyhytaikaiset velat	226.954 €

2.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kiinteistöyhtiöt Kitronpuisto ja Rantatien Kartano sekä Alajärven Liikennekiinteistö

Kaupungin asuntovuokraustoimintaa palvelevien kiinteistöosakeyhtiöiden riskinä on markkina-aseman säilyttäminen asuntovuokrausmarkkinoilla ja vuokrausasteen saavuttaminen vähintään taloudellisen kannattavuuden tasolle. Lisäksi vuokrasaavat aiheuttavat kohtuullisen rasitteen yhtiön taloudelle. Yhtiöille myönnetyt antolainat ja takaukset saattavat taloudellisen tilanteen heikennyttyä edellyttää omistajan toimia. Alajärven Liikennekiinteistö Oy vuokraa liiketiloja. Yhtiön riskit ovat vastaavanlaiset vuokrataloyhtiön riskien kanssa.

Kiinteistöyhtiö Murtomäki

Teollisuushallin omistava kiinteistöosakeyhtiö on tehnyt lunastussopimuksen kiinteistön myymisestä ME-Perustukset Oy:n kanssa. Yhtiö lunastaa kiinteistön 31.1.2025 mennessä. Tilintarkastaja on vuoden 2019 tilintarkastuksen yhteydessä tehnyt havainnon kiinteistöyhtiön toiminnan jatkuvuuteen liittyvään olennaiseen epävarmuuteen, joka ilmenee yhtiön tulojen ja varojen riittämättömyytenä lainojen maksuun. Alajärven kaupunginhallitus on 8.8.2016 antanut kiinteistöyhtiölle luvan kiinteistön luovuttamiseen lunastussopimuksella. ME-Perustukset Oy on vuoden 2022 aikana ajautunut konkurssiin. Konkurssin vuoksi KOY Murtomäki ajautui selvitystilaan.

Alajärven Lämpö Oy

Lämpöyhtiön taloudellinen tilanne on kohtuullinen ja yhtiön taloudellisessa ja toiminnallisessa tulevaisuudessa ei ole nähtävissä olennaisia riskitekijöitä lukuun ottamatta päästötavoitteiden ohjaamaa energiaraaka-aineen hintakehitystä.

2.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä ja yleiset konsernitavoitteet

Konsernitavoitteet vuodelle 2023

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

Tavoite 1: Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.

Toteutuma: Alajärven kaupungin konsernien toiminnat ovat tukeneet kaupungin strategiaa. Konserniyhtiöiden kanssa on käyty yksittäisiä neuvotteluja tiettyjen erityiskysymysten osalta, joita kaupunki on toivonut mahdollisuuksien mukaan yhtiön ottavan huomioon toiminnassaan.

Tavoite 2: Konserniyhteisöjen ja kuntayhtymien on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti ja niiden tulee strategian mukaisesti tehostaa toimintaansa.

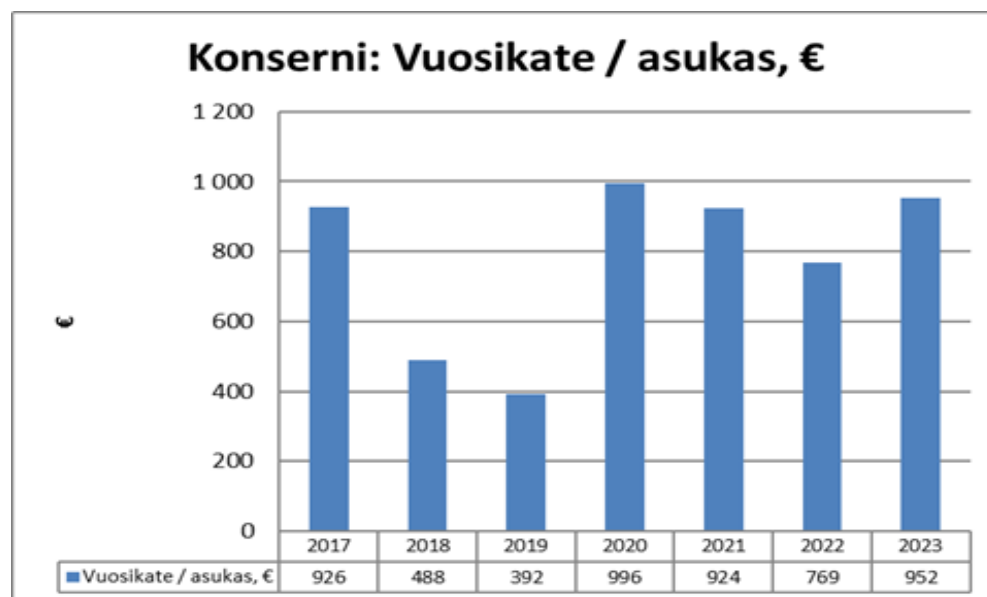
Toteutuma: Konsernien valvonnassa ja taloudellisessa toiminnassa ei ole havaittu puutteita.

Tavoite 3: Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen.

Toteutuma: Alajärven kaupungin konserniohjeistuksia on päivitetty vuoden 2019 aikana. Konserneille asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Tavoitteena on edelleen kehittää konserniyhtiöiden tiedon kulua kaupunginhallitukselle. Ohjeistuksia tarkennetaan tarvittaessa vuoden 2024 aikana.

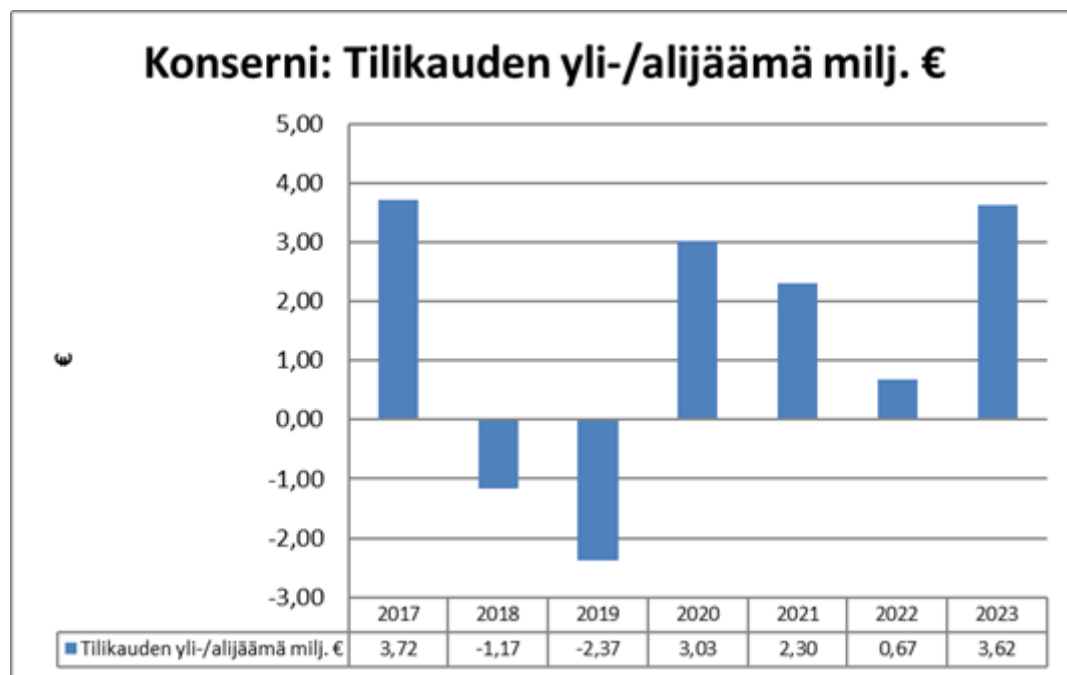
2.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin vuosikate 2023 on 8,6 milj. euroa (952 euroa/asukas), kun se vuonna 2022 oli 7,0 milj. euroa (769 euroa/asukas).

KUVA 12 VUOSIKATE ASUKASTA KOHTI, €

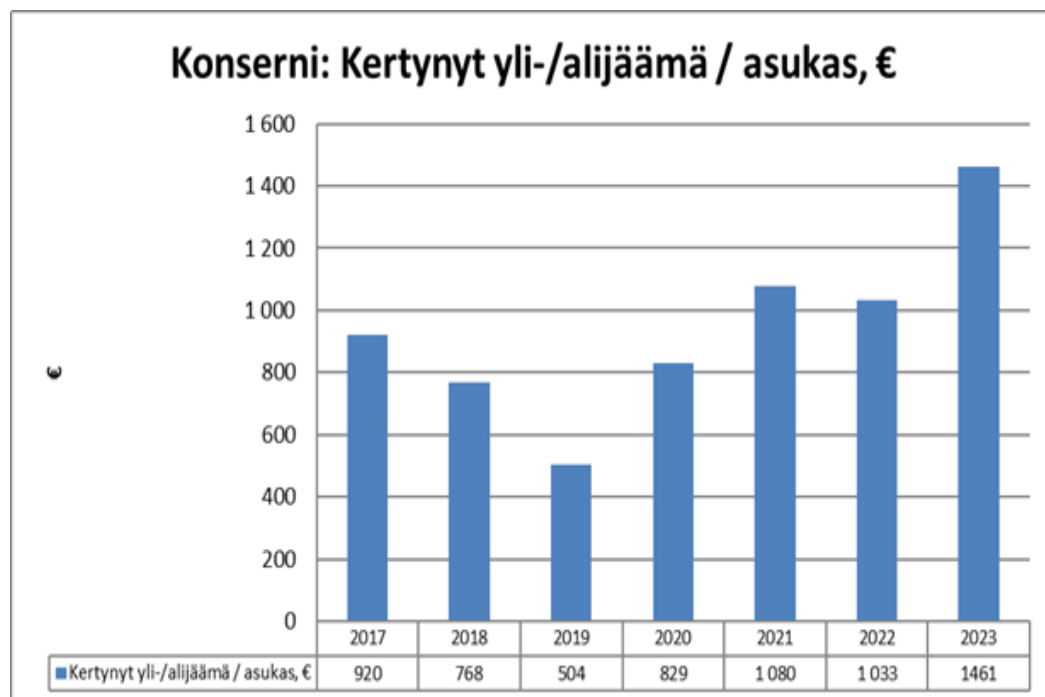
Tilikauden tulos oli 3,6 milj. euroa ylijäämäinen (2022 ylijäämä 0,67 milj. euroa).

KUVA 13 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ, M€

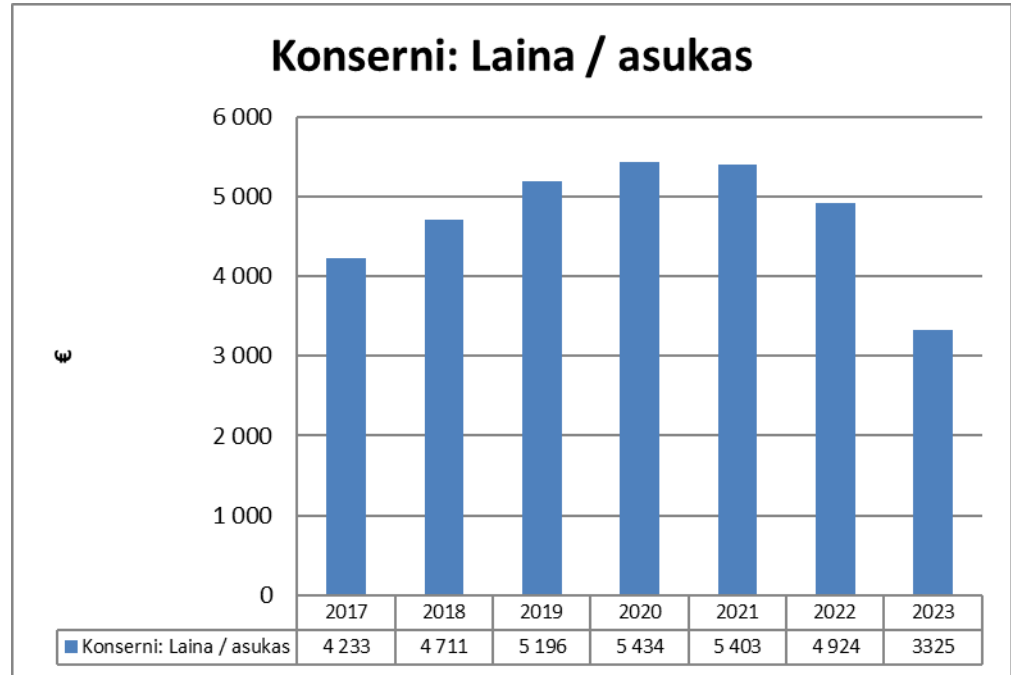
Konsernitase

Taseen loppusumma 2023 oli 80,9 milj. euroa, kun loppusumma 2022 oli 107,5 milj. euroa. Taseessa on ylijäämää vuoden 2023 jälkeen 13,3 milj. euroa (1461 euroa/asukas).

KUVA 14 KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ/ASUKAS,€

Konsernin lainakanta vuonna 2023 oli 30,3 milj. euroa (3325 euroa/asukas) ja vuonna 2022 oli 45,2 milj. euroa (4.924 euroa/asukas).

KUVA 15 LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Konsernitilinpäätös laskelmiseen ja tunnuslukuineen on esitetty kohdassa 4.2.

2.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (KuntaL 115.3 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2023 tilinpäätöksessä tilikauden ylijäämä 3.394.865,87 euroa kirjataan yli-/alijäämätilille.

2.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Lisäksi kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Alajärven kaupungin taseessa on vuoden 2023 tilinpäätöksen jälkeen ylijäämää 12.726.137,14 euroa, joten kaupungilla ei ole selontekovelvoitetta.

3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

3.1 Tavoitteiden toteutuminen

Valtuustoon nähden tilivelvollisia ovat kaikki toimielinten jäsenet, lukuun ottamatta valtuutettuja. Viranhaltijoista tilivelvollisia ovat toimielinten vastuuviranhaltijat.

3.1.1 Keskusvaalilautakunta

Vuonna 2023 toimitettiin eduskuntavaalit.

TAULUKKO 12 KESKUSVAALILAUTAKUNTA, TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	:%a TA:sta	TP 2022 / TA 2023 €	TP 2023 / TP 2022 €
Tulot	19 872	15 000	16 927	112,85 %	1 927	-2 945
Menot	-19 734	-47 193	-27 373	58,00 %	19 820	-7 639
Netto	138	-32 193	-10 446	32,45 %	21 747	-10 584

3.1.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan talousarvio käsittää luottamushenkilöpohjaisen tarkastuslautakunnan toiminnan sekä ammattitilintarkastuksen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain (410/2015) mukaan mm. valmistella hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat valtuuston päätettäväksi ja arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa, sekä arvioida toiminnan järjestämistä tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tilintarkastajan tarkastuspäiviä on arviolta yhteensä 17 kpl/vuosi. Tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Tuula Ylikangas.

TAULUKKO 13 TARKASTUSLAUTAKUNTA, TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	:%a TA:sta	TP 2022 / TA 2023 €	TP 2023 / TP 2022 €
Tulot	0	0	0	0,00 %	0	0
Menot	-20 183	-29 269	-20 346	69,51 %	8 923	-163
Netto	-20 183	-29 269	-20 346	69,51 %	8 923	-163

3.1.3 Kaupunginhallitus

TAULUKKO 14 KAUPUNGINHALLITUS, TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	%:a TA:sta	TP 2022 / TA 2023 €	TP 2023 / TP 2022 €
Tulot	3 708 832	5 543 299	5 932 623	107,02 %	389 324	2 223 791
Menot	-4 411 703	-3 943 121	-4 296 808	108,97 %	-353 687	114 895
Poistot	-2 334 786	-2 377 413	-2 369 732	99,68 %	7 681	-34 946
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 037 657	-777 235	-733 917	94,43 %	43 318	2 303 740

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2022–2025

Alajärven kaupungin strategia on päivitetty keväällä 2022 suunnitelma-kaudelle 2022–2025.

Alajärven kaupungin **visio 2030** on ”Mahdollisuuksien Alajärvi - elävä aluekeskus”.

Alajärven kaupungin **missio** eli perustehtävä on ”Alajärven kaupunki järjestää palvelut yhteistyössä eri toimijoiden kanssa edistämällä hyvinvointia, kaupungin elinvoimaa ja kestävä kehitystä.”

Alajärven kaupungin viisi **arvoa** ovat yhteisöllisyys, avoimuus, vastuullisuus, turvallisuus ja yrittäjämönteisyys.

Alajärven kaupungin strategiassa on määritelty neljä **strategista päämäärää**. Jokaisen päämäärän alle on asetettu tavoitteita sekä niille toimenpiteitä, mittareita, aika ja vastuutahot.

Strategian yksityiskohtaisempi tarkastelu tavoitteiden toteutumisesta vuonna 2023 toimitetaan myöhemmin valtuustolle tiedoksi. Strategian päämääriä ja tavoitteita on kuitenkin lähdetty viemään eteenpäin ja hallintokunnat ovat huomioineet niitä myös omissa tavoitteissaan ja toiminnassaan vuoden 2023 aikana.

Strategiset päämäärät ja tavoitteet:

1. Yritystoiminnan, työllisyyden ja työvoiman saatavuuden edistäminen

Tavoitteita ovat yrittäjämönteisyys, yritysten säilyminen ja sijoittuminen alueelle, työvoiman saatavuus paranevat, monipaikkaisuus lisääntyy, 2. asteen ja korkeakoulutuksen säilyttäminen alueella, yritysten vienti lisääntyy, kv-työvoiman määrän lisääntyminen ja verkostoituminen.

Tavoitteiden toimenpiteistä vastaa kaupunkiorganisaation lisäksi osin myös Järvi-Pohjanmaan yrityspalvelut Oy (JPYP Oy), Järviseedun ammatti-instituutti (JAMI) ja Etelä-Pohjanmaan maakuntakorkeakoulu.

2. Kumppanuus ja osallistaminen

Tavoitteita ovat kumppanuuspöydät, kotouttaminen ja sitouttaminen, äänestysvilkkauden nostaminen ja nuorten aktivoiminen/tavoittaminen.

Tavoitteiden toimenpiteistä vastaa kaupunkiorganisaation lisäksi osin myös Järvi-Pohjanmaan yrityspalvelut Oy (JPYP Oy) ja Järviseedun ammatti-instituutti (JAMI).

3. Ympäristövastuullisuus

Tavoitteita ovat liikenteestä tulevien päästöjen vähentäminen, syntyvän jätteen määrän / lajitellun jätteen määrä, kulutuksen vähentäminen, julkisten tilojen käyttöasteen nostaminen ja ympäristövastuullisuus.

Tavoitteiden toimenpiteistä vastaa kaupunkiorganisaation lisäksi osin myös Millespakka Oy.

4. Hyvinvoiva ja osaava kuntalainen

Tavoitteita ovat lasten ja nuorten osallistumisen kasvattaminen, liikuntapaikkojen käytön lisääminen, museoiden ja kirjastojen käyttöasteen nostaminen, hyvinvointijohtamisen kehittäminen ja terveemmät kuntalaiset.

Henkilöstöhallinto

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2022–2024

Henkilöstöhallinto luo edellytykset hyvälle työnantajapolitiikalle.

1) Johtaminen ja osaava henkilöstö

Toimenpiteet: Henkilöstöstrategian päivittäminen, tavoitteiden ja mittarien asettaminen. Henkilöstöhallinnon ohjeiden päivittäminen ajan tasalle ja esihenkilöiden perehdyttäminen/kouluttaminen ohjeisiin. Tehtävänkuvien ajan tasalle saattaminen ja kehityskeskustelujen käyminen.

Henkilöstön kouluttaminen. Palkitsemisjärjestelmän kehittämisen aloittaminen.

Tavoitteet: Kehityskeskustelujen käyminen 98 %, tehtävänkuvat ja työn vaatavuuden arviointijärjestelmä ajan tasalla. Koulutussuunnitelmien

laatiminen. Työntekijöiden koulutustietojen päivittäminen sähköisiin järjestelmiin v. 2023. Palkitsemisjärjestelmä käyttöön 2024.

Mittarit: kehityskeskustelut, tehtävänkuvaukset, koulutussuunnitelmat ja koulutustietojen päivitykset. Työhyvinvointikyselyt.

2) Henkilöstön työhyvinvointi ja työkykyä edistävä toiminta

Toimenpiteet: Yhteistyön tehostaminen esihenkilöiden, työterveyshuollon ja henkilöstön kanssa varhaisen tuen ja tehostetun tuen toiminnan aktivoimiseksi sekä työturvallisuuden parantamiseksi. Mukautetun työn käyttöönotto sairauslomatapauksissa. E-passiin korotus vuodelle 2023, ePassin summa 100 €/henkilö.

Tavoitteet: varhaisen tuen ja mukautetun työn käytännöt selkeät työyhteisöissä. Sairauspoissaolojen ja ennenaikaisen eläköitymisen vähentäminen. Työtapaturmien ennaltaehkäisy.

Mittarit: sairauspoissaolot alle kuntien keskiarvon, työkyvyttömyyseläkkeelle jääneet. Käytyt varhaisen tuen mukaiset keskustelut / työtapaturmien tilastot. Työhyvinvointikyselyt.

Tavoitteiden toteutuminen

1) Sairauspoissaoloja oli vuoden 2023 aikana 17,47 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Kalenteripäivinä laskettuna sairauspoissaoloja oli 8 740 päivää. Alajärven kaupungissa sairauspoissaolot vähenivät edellisvuoteen yhteensä 10 305 päivää vuodesta 2022, henkilötyövuosina tuolloin sairauspoissaoloja oli 20,04 kalenteripäivää/henkilötyövuosi.

Työterveyslaitoksen tilaston mukaan keskimäärin sairauspoissaoloja oli kunnissa 20,7 kalenteripäivää vuonna 2022.

Tavoite toteutui.

2) Tehtävänkuvaukset ovat ajan tasalla ja koulutussuunnitelmat on laadittu vuosittain. Tehtävänkuvat tarkastetaan ja päivitetään tarvittaessa työtehtävien muutostilanteessa. Työhyvinvointikysely on toteutettu yhteistyössä Kiva Work -yrityksen toimesta, edellinen kysely toteutettu v. 2022. Seuraava kysely toteutetaan keväällä 2024. Kehityskeskusteluja on käyty säännöllisesti esihenkilöiden toimesta. Kehityskeskustelut käydään kaikkien kanssa 2024-2025 uuden Populus lisäosan tultua käyttöön.

Tavoite toteutui.

Henkilöstöhallinto käsittää hallinnon, työsuojelun ja tpd-toiminnan, työpaikkaruokailun sekä nuorten työllistämisen. Tyky-toimintaan (ePassi)

on varattu 54.000 euroa. Henkilöstöasiat valmistelee henkilöstöpäällikkö ja päätösvaltaa käyttää henkilöstöjaosto.

Henkilöstö: henkilöstöpäällikkö/työsuojelupäällikkö, henkilöstösihteeri ja työsuojeluvaltuutettu.

Yleinen edunvalvonta

Holhoustoimen edunvalvontapalveluiden järjestämisestä annetun lain (575/2008) perusteella on edunvalvontapalveluiden tuottamisvastuu siirtynyt valtion oikeusaputoimistoille vuoden 2008 alusta.

Palvelun tuottaja on sitoutunut järjestämään edunvalvontapalvelut siten, että käytettävissä on riittävä määrä edunvalvoja niiden kuntien asukkaille, joille maistraatti tai käräjäoikeus määrää edunvalvojan. Vuonna 2023 on ollut käytettävissä 1,75 henkilön työpanos.

Valtio maksaa palvelun tuottajalle 410 euroa/päämies/vuosi. Päämiehiltä perittävät palkkiot palveluntuottaja määrittelee oikeusministeriön ohjeiden mukaan, perii ja pitää ne. Valtio on maksanut vuoden 2023 edunvalvonnoista osuutenaan 49.200 euroa, päämiehiltä on peritty 63.260 euroa. Kaupunginhallituksen päätöksen (23.11.2009) mukaisesti päämiehiltä perittäviä palkkioita on joissakin tapauksissa kohtuullistettu.

Edunvalvottavia on keskimäärin 130 henkilöä vuodessa. Erytystehtäviä/sijaisedunvalvontoja on noin 15 kpl vuodessa (elatusmaksusitoumusten hyväksymiset, perinnönjakoasiat). Edunvalvonnan menot, jotka muodostuvat henkilöstömenoista, ATK- ja muiden palveluiden ostoista, toimistotilojen vuokrasta ja matkakuluista, olivat vuonna 2023 yhteensä 114.324,10 euroa. Edunvalvonnan tuotot tilikauden aikana olivat 113.243,82 euroa.

Järviseudun jätelautakunta

Järviseudun jätelautakunta vastaa jätelain mukaisista viranomais-tehtävistä ja hoitaa jätelainsäädösten mukaisia tehtäviä kuntien puolesta hallintosäännössä esitetystä laajuudesta.

Järviseudun jätelautakunta toimii yhdeksän kunnan alueella; Alajärvi, Halsua, Kyyjärvi, Lappajärvi, Lestijärvi, Perho, Reisjärvi, Soini ja Vimpeli.

Järviseudun jätelautakunta toimii Millespakka Oy:n jäsenkuntien jätehuollon viranomaisena. Jätelautakunnassa on edustajat kaikista jäsenkunnista ja se päättää mm. jätehuoltomääräyksistä, jätetaksasta ja -maksuista sekä siitä, millainen jätehuollon palvelutaso kuntalaisille tarjotaan. Lautakunta toimii yhteistyössä kuntien valvontaviranomaisien ja jätehuoltoyhtiö Millespakka Oy:n kanssa.

Haastavana työnä oli koko toimialuetta koskevien jätehuoltomääräysten uudistaminen perusteluineen, muuttaminen vaati paljon valmistelua ja selvitystyötä. Työ saatiin suoritettua vuoden loppuun mennessä. Jätehuoltomääräykset hyväksyttiin Järviseudun jätelautakunnassa 9.1.2024, voimaantulo 1.2.2024.

Talousarvio vuodelle 2023 oli 80.536 ja toteuma oli 81.150,74 €. Poikkeama 614,74 € (100,8 %) Ylitys johtui lähinnä eläkekulujen ylittymisestä.

3.1.4 Elinvoimalautakunta

Elinvoimajohtaja Jaakko Aninko

3.1.4.1 Talousarvion toteutuminen

Alajärven elinvoimalautakunnan koko talousarvion toteuma on 96,2 %. Koko talousarvio 3 000 490,54 € alittui 141 296,49 €.

Lisämäärärahat 2023:

Lisämääräraha palveluliikenteelle 25.600 euroa, koska palveluliikenne oli jäänyt pois elinvoiman talousarviosta.

Elinvoimatoimiala aloitti toimintansa vuonna 2023 ja kattoi Alajärven kaupungin uuden elinvoimatoimialan toiminnan kyseisenä vuotena. Elinvoimatoimialan perustehtävänä on edistää kaupungin elinvoimaa sekä terveyttä ja hyvinvointia, tarjota nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalveluita sekä ylläpitää museotoimintaa. Lisäksi elinvoimatoimialan vastualueisiin kuuluvat markkinointi ja työllisyyden hoito.

Elinvoimatoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2023		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
Elinvoimatoimialan toiminnallinen järjestäytyminen Alajärven kaupungin strategiaa tukeväksi	Kaupungin strategiasta selvitetty elinvoimatoimialan vastuut. Strategian päivitetty versio tullaan julkaisemaan.	Toteutunut
Alajärven kaupungin terveyden- ja elinvoimaa tukevan työn ylihallinnollinen organisoituminen	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä on perustettu. Ryhmä on poikkiallinnollinen ja siihen kuuluu edustus elinvoimatoimelta (puheenjohtaja), sivistystoimelta ja tekniseltä toimelta.	Toteutunut
Alajärven kaupungin markkinoinnin organisoituminen uuden organisaation mukaiseksi	Elinvoimapalvelut on ottanut vastuun kaupungin markkinoinnista ja sen seurannasta.	Toteutunut

TAULUKKO 15 ELINVOIMALAUTAKUNTA

TILINPÄÄTÖS 2023**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Elinvoimalautakunta
Vastuuviranhaltija: Jaakko Aninko

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Liikuntapalvelut	0,00	1 621 817,00	1 646 362,75	24 545,75	101,5 %
Nuorisopalvelut	0,00	325 843,00	294 195,28	-31 647,72	90,3 %
Elinvoimapalvelut	0,00	774 070,00	626 236,67	-147 833,33	80,9 %
Taidemuseopalvelut	0,00	407 492,00	422 103,25	14 611,25	103,6 %
Kulttuuripalvelut	0,00	12 565,00	11 592,59	-972,41	92,3 %
Netto	0,00	3 141 787,00	3 000 490,54	-141 296,46	95,5 %

SUURTUOTTEET*3.1.4.2 Elinvoimatoimen hallinto**Elinvoimajohtaja Jaakko Aninko*

Lisäksi elinvoimatoimen hallinnossa työskentelee yhteisökoordinaattori.

Elinvoimatoimialan hallinto on keskeinen osa Alajärven kaupungin elinvoimatoimialan organisointia ja johtamista. Erityisenä vastuunaan elinvoimatoimialan hallinto kantaa markkinointia, yhteydenpitoa alueen yrittäjiin (yhdessä elinkeinoyhtiön kanssa) sekä kolmanteen sektoriin, ja se toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ryhmän koollekutsujana.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Elinvoimatoimen hallinnon talousarvion toteuma oli 204 774,97 €, josta lautakuntahallinto 9 544,57 € ja elinvoimatoimen hallinto 195 230,40 €.

Elinvoimalautakunta on kokoontunut vuoden 2023 aikana 9 kertaa ja käsitellyt 63 pykälää.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2023

Tavoitteiden tehtävänä oli tukea uuden strategian ja organisaation mukaisia kriittisiä menestystekijöitä. Tarkemmat tavoitteet näkyvät edellisessä taulukossa

Hankkeisiin rahoitusta myönnettiin seuraavasti:

Elinvoimalla ei ollut omia hankkeita vuonna 2023. Sivistystoimelta perityjä hankkeita oli seuraavat:

- Tartu maisemaan
- Aitoa kohtaamista

Taloudellisuus

Elinvoimalautakuntahallinto ja elinvoiman hallinto ylitti talousarvion 38 914,97 €:lla. Tämä johtuu suurelta osin ICT-palveluiden ja toimistopalveluiden (palkkahallinto, kirjanpito, laskutus) arvioitua suuremmasta kulusta.

*3.1.4.3 Liikunta- ja nuorisopalvelut***Alajärven kaupungin liikunta- ja nuorisopalvelut ja Vimpelin kunnan ostamat nuorisopalvelut**

Rehtori Janika Mäkelä

Talousarvion toteutuminen 2023

Liikuntapalvelut 1 646 362,75 € ylitys 1,5 %

Liikuntapalvelut järjestivät paljon erilaisia terveyttä ja hyvinvointia edistäviä liikuntaryhmiä ja tapahtumia sekä itsenäisesti että monialaisessa yhteistyössä. Viikoittain kokoontuvia ryhmiä oli yhteensä 19 ja kävijäkeskiarvo oli 14 hlöä. Erilaisia tapahtumia ja kampanjoita oli vuoden 2023 aikana yhteensä 49 kpl. Osallistujamäärä eri tapahtumiin ja ryhmiin on ollut tavoitteenasettelun mukaista.

Uimahallin kävijämäärä nousi edellisvuoden 65 210 asiakkaasta 83 848 asiakkaaseen. Uimahalli oli auki 281 päivää ja kävijäkeskiarvo oli 230 asiakasta / pv. Sunnuntaisin uimahalli oli auki 25 päivänä ja niiden aikana kävi 4 236 asiakasta (ka. 169,44). Kuntosali oli avoinna 364 päivää. Uimahallin huoltotauon aikana 23.6.–9.8. kuntosalikäyntejä oli 1887 kpl. Lehtimäen kuntosali sulkeutui 77 päiväksi loppuvuodesta uusien tilojen remontin ajaksi.

Kansalaistoimintaa tuettiin yleisavustuksin 28 000 € (18 hakijaa) ja kohdeavustuksin 6 500 € (12 hakijaa).

Elintapaohjauksesta tehtiin yhteistyösopimus hyvinvointialueen kanssa. Sekä elintapaohjaukseen, että liikuntaneuvontaan kehitettiin toimintamalleja vuoden aikana. Muun muassa hyvinvointialueuudistuksen vuoksi toiminta ei kuitenkaan päässyt täydellä voimalla alkamaan.

Nuorisopalvelut 294 195,28 € alitus 9,7 %

Nuorisoavustusten yleisavustuksia jaettiin 26 300 € (5 hakijaa) ja kohdeavustuksia 1 700 € (2 hakijaa).

Alajärvellä vuonna 2023 lapsille ja nuorille järjestettiin 225 tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 10 936 kävijää. Tapahtumien määrä hieman nousi edellisestä vuodesta, mutta pientä kävijämäärän laskua oli havaittavissa verrattuna vuoteen 2022. Uutena tapahtumaryppäänä oli esimerkiksi Kesää Palotorilla tapahtumat kesäkuussa.

Alajärven keskustassa sijaitseva Nuorisotila Pysäkki ja Lehtimäellä toimiva nuorisotila ovat vakiintuneet nuorten käyttöön. Pysäkin ulkotiloja ei saatu valmiiksi vielä vuonna 2023. Nuorisopalvelut osallistuivat myös säännöllisesti Alajärven yläkoululla välkkäkahvitoimintaan sekä 7-luokkalaisten ryhmäytyksiin. Uutena toimintana aloitettiin syksyllä 2023 K-18 illat nuorisotila Pysäkillä yhteistyökumppaneiden kanssa. Nuorisopalvelut käyttivät tuttuun tapaan paljon somealustoja. Käytetyimpiä olivat Instagram, Facebook, TikTok ja Snapchat.

Aitoa kohtaamista hanke

Aluehallintovirasto myönsi Alajärven nuorisopalveluille avustuksen koululla tehtävään nuorisotyöhön 10 % kuntarahaosuudella. Alajärven yläkoululla on avustusmyönteisesti pystytty tekemään nuorisotyötä lukuvuosina 2020–2021, 2021–2022 ja nyt 2023–2024. Erityisnuorisotyöntekijä keskittyi syksyllä 2023 poikkeuksellisen suureen 7-luokkalaisten ikäluokkaan. Erityisnuorisotyöntekijä teki töitä pääsääntöisesti yläkoululla nuoren koulunpäivien ajan. Hän oli mukana koulun yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä, tukioppilastoiminnassa ja oppilaskunnan toiminnassa. Lisäksi työhön kuului nuorten vapaa-ajan kerhojen ohjaaminen, vapaa-aikapalveluiden toiminnan suunnitteleminen, tapahtumien järjestäminen yhteistyötahojen kanssa sekä toisinaan nuorisotilojen ohjaustoiminta. Koulunuorisotyö toimii edelleen avustusrahoituksen turvin, eikä toimintaa ole vakinaistettu.

Ohjaamo Alajärvi-Vimpeli

Ohjaamo Alajärvi-Vimpeli on vuonna 2023 ollut auki pääsääntöisesti arkisin aina tiistaina ja torstaina klo 12–16. Lisäksi Ohjaamo piti Vimpelin yhteiskoululla ja lukiolla välituntitoimintaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ohjaamo oli päävastuussa tammikuussa 2023 järjestetyillä Ready4life -messuilla, joiden kävijämäärä ylitti odotukset ollen yhteensä noin 800. Nuorille järjestettiin keväällä mahdollisuus suorittaa hygieniapassi ohjaamon kustantamana sekä Alajärvellä että Vimpelissä. Ohjaamo on järjestänyt tapahtumia yhteistyötahojen kanssa sekä rakentanut ja pitänyt yllä yhteistyöverkosta eri asiantuntijoiden, kuten etsivän nuorisotyön, Starttipaja Laiturin, Alajärven lukion, Alajärven yläkou-

lun, SeAMK Maakuntakorkeakoulun, Sedun, Jamin, TE-palvelujen, Vimpelin yhteiskoulun, Vimpelin lukion, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston, SPR Alajärven sekä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa.

Etsivän nuorisotyö Alajärvi-Vimpeli

Etsivä nuorisotyö perustuu alle 29-vuotiaan nuoren vapaaehtoiselle osallistumiselle. Nuoria siirtyi etsivän nuorisotyön avulla muun muassa Nuotti-valmennukseen, opiskelemaan, eri työpajoihin, työelämään ja sosiaalipalveluiden pariin. Etsivän nuorisotyön asiakkuudet ovat eri pituisia riippuen nuoren tarpeesta.

Etsivä nuorisotyö Alajärvi-Vimpelin asiakkaina oli vuonna 2023 yhteensä 58 nuorta. Nuoret ohjautuivat palvelun piiriin niin nuorisotyön, oppilaitosten kuin sotealan henkilöstön ohjaamina. Asiakkaat myös suosittelevat palvelua toinen toisilleen. Nuorten kanssa tehtiin työtä monin eri tavoin esimerkiksi viestitellen eri sovelluksilla ja sähköpostilla, tapaamisissa nuorten kotona tai nuorten valitsemassa paikassa ja nuorten auttamista erilaisten palveluiden piiriin. Nuoria myös ohjattiin käytännössä erilaisissa palveluissa ja niiden käytössä, kuten kirjastossa, kaupassa, terveystieteissä ja harrastuspaikoissa. Etsivän nuorisotyön ryhmätoiminta ei käynnistynyt. Sen sijaan etsivät olivat mukana esimerkiksi K-18 iltojen toteuttamisessa, nuorten tapahtumissa ja messuilla. Etsivä nuorisotyö sai valtiontukea aluehallintovirastolta 60 000 €.

Starttipaja Laituri Alajärvi-Vimpeli

Starttipaja Laituri järjestää nuorisolain mukaista nuorten työpajatoimintaa, jolla vastataan nuorisotakuun tavoitteisiin nuorisolain puitteissa. Toiminnalla pystyttiin vastaamaan nuorisotakuun tavoitteisiin kartoittamalla ja aktivoimalla nuoren työ- ja toimintakykyä yhdessä nuoren kanssa. Paja teki tiivistä yhteistyötä niin Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kuin Järviseudun ammatti-instituutin kanssa. Muita Starttipaja Laiturin monialaiseen yhteistyöverkostoon kuuluneita yhteistyötahoja ovat olleet Etsivä nuorisotyö, TE-palvelut, Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelut (TYP), psykiatrisen poliklinikka, alueen yrittäjät sekä Alajärven kaupunki ja Vimpelin kunta. Starttipaja Laiturin toimintaa on kehitetty vuoden aikana, jotta se vastaisi paremmin hyvinvointialueen mukanaan tuomia uudistuneita lakeja.

Starttipaja Laiturilla on toiminut vuoden aikana noin neljä eri pajajaksoa. Näissä osallistujia on ollut reilu kolmisen kymmentä. Nuorten palautteen mukaan paja on auttanut heitä eteenpäin elämässä ja hahmottamaan tulevaisuuden suunnitelmiaan paremmin. Palvelu on alueen nuorten parissa erittäin pidetty. Starttipaja Laituri sai hankehakemuksensa mukaisesti aluehallintovirastolta valtiontukea 60 000 €. Loppuselvitys rahoituksen käytöstä on vielä käsittelyssä.

3.1.4.4 Museopalvelut

Museotoimenjohtaja Carmen Vendelin-Laukkanen

Talousarvion toteutuminen 2023

Alajärvi 103,6 % ylitys 14 611,25

Museopalveluiden talous koostui kaupungin oman rahoituksen lisäksi Opetus- ja kulttuuriministeriön tuesta (166.739 euroa 4 henkilötyövuodelta).

Henkilötyövuosiin perustuvan perusrahoituksen lisäksi valtion rahoitusosuudesta rahoitetaan 85 prosenttia alueelliseen työhön käytetyistä henkilötyövuosista. Nelimarkka-Rahasto sr tuki museon konservointia, tapahtumia sekä koululaiskuljetuksia. Myös Alajärven yleinen kulttuuri-toiminta ja -avustukset on sisällytetty museon talousarvioon.

Tapahtumatoiminta ja yleisölle suunnatut palvelut lisääntyivät koronavuosien jälkeen. Ryhmäkäyntejä oli paljon ja muutenkin asiakasmäärät kasvoivat vuonna 2023 koronavuosista. Lisäksi järjestettiin konsertteja, avoimia yleisöopastuksia ja teemapäiviä. Nelimarkka-museolla kävi vuonna 2023 yhteensä 3034 kävijää ja Villa Väinölässä 2389 kävijää.

Nykyisiin tavoitteisiin kuuluu museopalveluiden lisääminen ja kohdentaminen lapsille ja nuorille: Nuorten minitaideresidenssin ja Pikku Nuusku -toiminnallisen näyttelyn järjestäminen, kouluvierailujen tarjoaminen maakunnan kouluille. Villa Väinölän toiminnan kehittämiseen kuuluu arkkitehtuuriresidenssin käynnistäminen, tapahtumien lisääminen, taidelainaamotoiminnan jatkaminen.

Alueellisessa vastuumuseotyössä Museoviraston kanssa neuvoteltuja tavoitteita pyrittiin edistämään osallistumalla verkostotapaamisiin sekä museoamanuenssin kuratoima näyttely Lappajärven kunnan pyynnöstä.

Nelimarkka-museolla / Etelä-Pohjanmaa taidemuseolla esiteltiin vuonna 2023 kaksi uutta suomalaisten nykyaiteilijoiden yksityisnäyttelyä sekä uusi perusnäyttely Eero Nelimarkan teoksista. Maailman kautta kuljemme - pohjalaistaiteilijoiden näkemyksiä uskonnosta -näyttelyn ympärillä järjestettiin yksi seminaari vuoden 2023 alussa, johon osallistui 25 henkilöä.

Erityisesti koululaisille suunniteltu Pikku Nuusku 4 ever näyttely oli koskettava kaikenikäisille. Sen teema rakkaan lemmikin suremisesta oli yleismaailmallinen. Osana taidemuseon alueellista näyttelykiertuetyötä mahdollistimme näyttelyn esittelyn Lapuan kirjastossa.

Villa Väinölässä järjestettiin 10 kolmen viikon mittaista näyttelyä, joissa oli esillä paikallisen alueen aikuis- ja opiskelutaiteilijoiden teoksia.

Vuonna 2023 Nelimarkan taiteilijaresidenssiohjelmaan osallistui 16 taiteilijaa seitsemästä eri maasta ja Suomesta.

Kesällä museon takapihalla toimi paikallisten nuorten pitämä kesäkahvila Jemma, jonka konsepti kehitettiin yhteistyössä Alajärven nuorisotoimen kanssa. Kesälläkin museo edusti Alajärveä jakamalla kaksi kesätaiteilijaa alueellisten naapurikuntien Lapuan, Kauhavan ja Evijärven kanssa.

Henkilöstö: Museotoimenjohtaja (vastuuviranhaltija), museolehtori, museosihteeri, museoamanuenssi, talonmies 25 %.

Museotoimen toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite ja Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut 2023
4 osallistujaa minitaide-residenssiin	Käynnistämistä lykättiin henkilöstömuutosten vuoksi ja kumppaniorganisaation rahoituksen puutteen vuoksi.	Ei toteutunut
10 ryhmää Pikku Nuusku - tapahtumaan	12 ryhmää Pikku Nuusku -tapahtumaan	Tavoite toteutui
30 koululaisryhmän vierailua (450 koululaista) Etelä-Pohjanmaan alueen kouluista	55 koululaisryhmän vierailua (1670 koululaista) Etelä-Pohjanmaan alueen kouluista	Tavoite toteutui
2 000 tapahtuma- ja näyteläykävijää	2389 tapahtuma- ja näyteläykävijää	Tavoite toteutui
5 arkkitehtuuriresidenssi-asukasta	Käynnistämistä lykättiin henkilöstömuutosten vuoksi.	Ei toteutunut
5 lainattua taideteosta	3 lainattua taideteosta	Ei toteutunut
2 seminaaria vuosina 2023–2025 / yhteensä 10 osallistujaa		Ei toteutunut

Henkilökunnan vaihtuvuus aiheutti haasteita Nelimarkka-museon / Etelä Pohjanmaa taidemuseon toiminnalle eikä joitakin toiminnallisia tavoitteita saavutettu.

Nuorten minitaideresidenssi ja arkkitehtuuriresidenssi lykättiin ja uusi museolehtori alkaa käynnistää niitä.

Julkisen taiteen edistämiseen keskittyvän vastuullisen museosuunnitelman toteuttaminen edellyttää julkisen taiteen seminaarin järjestämistä läänin kunnille yhteistyössä Taiteen edistämiskeskuksen kanssa. Yhteistyö suunnittelussa jatkuu uuden henkilöstön kanssa.

Villa Väinölässä esillä olevien taideteosten lainoja hallinnoi Lapuan taiteilijaseura. Vuoden 2022 vahvan alun jälkeen, jolloin lainattiin 11 teosta, vuonna 2023 lainattiin vain kolme teosta. Ei ole määritetty, onko kysyntään vastattu tai voiko tämä palvelu kasvaa tulevaisuudessa.

3.1.4.5 Elinvoimalautakunnan henkilöstö

TAULUKKO 16 ELINVOIMALAUTAKUNTA: HENKILÖSTÖ

ALAJÄRVEN KAUPUNKI 2022 - 2024	HENKILÖSTÖSUUNNITELMA Virat ja toimet suurtuotteittain						
Tulosyksikkö Virka-/toiminimike	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TA 2024	Henki- löittäin	Henkilö- työvuodet	Muutokset +/-kpl
ELINVOIMALAUTAKUNTA							
HALLINTO							
Elinvoimajohtaja	0	1	1	1	1	1	0
Koordinaattori/toimistosihtööri		1	1	1	1	1	0
Yhteensä	0	2	2	2	2	2	0
ASUNTOTOIMI							
Asuntosihtööri	0	1	1	1	1	1	
MUSEOTOIMI							
Museotoimenjohtaja	0	1	1	1	1	1	
Museolehtori	0	1	1	1	1	1	
Museoamunuenssi	0	1	1	1	1	1	
Museomestari	0	1	1	0	0	0	
Museoapulainen	0	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	
Museosihtööri	0	1	1	1	1	1	
Kiinteistönhuoltaja	0	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	
Yhteensä	0	4.55	4.55	4.55	4.55	4.55	0
VAPAA-AIKATOIMI							
Alajärvi							
Vapaa-ajan esimies	0		0,5		0.5	0.5	
Liikuntakoordinaattori				0	1	1	1
Ohjaaja	0			3	2	2	-1
Etsivä nuorisotyö	0			2	2	2	
Työpajan ohjaaja	0			2	2	2	
Yhteensä	0		7.5	7.5	7.5	7.5	0
YHTEENSÄ	0		15,05	15,05	15,05	15,05	0

3.1.5 Alajärven sivistyslautakunta

Sivistystoimen palvelut Alajärven kaupungin ja Lappajärven sekä Vimpelin kuntien alueella

3.1.5.1 Talousarvion toteutuminen

Alajärven sivistyslautakunnan koko talousarvio 28 021 261 € ja ylitys oli 697 377 €.

Talousarvion toteuma oli 102,5 %.

Kunnittain talousarvio 2023 toteutui seuraavasti:

Alajärven toteuma oli 102,8 %. Ylitys 602 532 € koostui pääosin alibudjetoinnista, inflaatiosta ja henkilöstökulujen kasvusta.

Vimpelin toteuma oli 95,2 %. Alitus 245 369 € koostui suurimmista valtionosuuksista lukion ja valmistavan opetuksen suhteen.

Lappajärven toteuma oli 124,7 %. Ylitys 282 754 € koostui pääosin alibudjetoinnista, inflaatiosta ja henkilöstökulujen kasvusta.

Sivistystoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2023		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
Yhteisen alueellisen koulutuksen järjestämismallin suunnittelu ja toteutus yhdessä Evijärven ja Lappajärven kuntien kanssa.	Hanke ei edennyt loppuun, koska nykyisen lainsäädännön tulkinnan mukaan kunnat olisivat menettäneet merkittävästi valtionosuuksia.	Ei toteutunut
Sivistystoimen kehittämissuunnitelman muuttaminen vastaamaan Alajärven ja Vimpelin uusien strategioiden mukaista palvelutarvetta vuodelle 2023.	Kehittämissuunnitelman päivitystyötä on aloitettu ja jatketaan vuoden 2024 aikana.	Toteutunut osittain
Oppivelvollisuuden laajentamisen edellyttämänä varmistetaan, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.	Perusopetuksen päättötodistuksen saaneet ovat sijoittuneet jatko-opintoihin. Opetuksen järjestäjä on tarvittaessa laatinut ohjaussuunnitelman, ja samalla huolehtinut asuinkuntansa	Tavoite toteutui

	alle 18-vuotiaiden oppivelvollisuuden suorittamisesta.	
Sivistyslautakunnan ja Elinvoimalautakunnan palveluiden roolin yhteensovittaminen hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden tuottajana Alajärven kaupungin uudessa organisaatiossa.	Käynnistetty suunnitelmallinen yhteistyö hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluntuotannossa. Säännölliset yhteiset kokoontumiset, Hyte-mittariston läpikäynti on aloitettu.	Tavoite toteutui

SUURTUOTTEET

3.1.5.2 Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimenjohtaja Vesa Kantola

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Sivistystoimen hallinnon talousarvion toteuma oli 478.366 €, josta lautakunnan 13 153 € ja sivistystoimen hallinto 465 213 €.

Sivistyslautakunta on kokoontunut vuoden 2023 aikana 10 kertaa ja käsitellyt 60 pykälää. Lisäksi b-listalla on ollut yksi pykälä.

Alajärven kaupunginvaltuusto 27.11.2023 kokouksessa 88 §:ssä myönsi lisämäärärahat:

Alajärven esi- ja perusopetukseen 400 000 euroa.

Alajärven varhaiskasvatukseen 200 000 euroa.

Sivistyslautakunta on ylittänyt annetun talousarvion 697 377 € eli 2,5 %

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2023–2025

Tavoitteiden tehtävänä oli tukea uuden strategian mukaisia kriittisiä menestystekijöitä.

Hankkeisiin rahoitusta myönnettiin seuraavasti:

Varhaiskasvatus ja perusopetus

Koulun kerhotoiminnan tukeminen 22	6 000 €
Hanke poissaolojen vähentämiseksi	109 600 €
Hanke poissaolojen vähentämiseksi jatkohanke	100 000 €
Varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja	

johtamisen kehittäminen	134 000 €
Koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen esi- ja perusopetukseen	75 500 €
Perusopetuksen ilmasto- ja kestävyyskasvatus Digitalisaatio osaksi Alajärven ja Vimpelin esi- ja perusopetukseen	54 899 €
Hyvää oloa oppilaitoksiin	74 250 €
	41 060 €
Lukio-opetus	
Järviseudun lukioiden Sala-ohjelma	78 606 €
Oppimisen ja ohjauksen paikkaussarja	27 618 €
Kirjasto	
Digitaitoja oppimassa – Kirjasto hyvinvoiva	20 000 €
Lukuseikkailu 2: Fantasian taikasauva	40 000 €

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuosille 2023 - 2025			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut 2023
Yhteisen alueellisen koulutuksen järjestämissuunnitelman suunnittelu ja toteutus yhdessä Evijärven ja Lappajärven kuntien kanssa	Sopimusten ja organisaation valmistelu yhdessä osallistuvien kuntien kanssa vuoden 2023 aikana	Kuntien väliset sopimukset on hyväksytty 4/2023 mennessä. Organisaatio ja talous- ja toimintasuunnitelma on valmis 31.12.2023.	Ei toteutunut Hanke ei edennyt loppuun, koska nykyisen lainsäädännön tulkinnan mukaan kunnat olisivat menettäneet merkittävästi valtionosuuksia.
Sivistystoimella on päivitetty, aktiivisessa käytössä oleva kehittämissuunnitelma, joka vastaa Alajärven ja Vimpelin uusien strategioiden mukaiseen palvelutarpeeseen.	Sivistystoimen kehittämissuunnitelma muutetaan vastaamaan Alajärven ja Vimpelin uusien strategioiden mukaista palvelutarvetta vuodelle 2023. Koko henkilöstön perehdyttäminen ja kouluttaminen uuden organisaation ja kehittämissuunnitelman tavoitteisiin	Sivistystoimen uusi kehittämissuunnitelma on valmis 31.5.2023 mennessä. Koko henkilöstö on perehdytetty suunnitelmaan ja sen tavoitteet ovat henkilöstöllä tiedossa.	Toteutunut osittain Kehittämissuunnitelman päivitystyötä on aloitettu ja jatketaan edelleen vuoden 2024 aikana.
Oppivelvollisuuden laajentumisen edellyttämänä varmistetaan, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on	Perusopetuksen päätävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat	Kaikki perusopetuksen 9. vuosiluokan oppilaat saavat päätödistuksen.	Tavoite toteutui

toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.	tiedot, taidot ja osaaminen.		
Sivistyslautakunnan ja Elinvoimalautakunnan palveluiden roolin yhteensovittaminen Alajärven kaupungin uudessa organisaatiossa.	Palvelutarjonnan rakenteellisten muutosten valmistelu ja toteuttaminen	Sivistys- ja elinvoimalautakunnan roolit on selvitetty ja kirjattu hallintosääntöön. Tarvittavilla työntekijöillä on uudet/tarkistetut toimenkuvat	Toteutui osittain Sivistyslautakunnan ja elinvoimalautakunnan palveluiden yhteensovittamista ja yhteistyön edelleen tiivistämistä jatketaan vuonna 2024.
Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuutta ja turvallisuussuunnittelua kehitetään	Suunnitelma laaditaan aluehallintoviraston kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuussuunnitelman pohjaan ohjeistuksen mukaisesti.	Suunnitelma on otettu käyttöön maaliskuussa 2023.	Tavoite toteutui Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuussuunnittelun myötä on yksiköihin saatu yhteinen valmiussuunnitelma.
Henkilöstön hyvinvoinnin ja ammattitaidon ylläpito	Kehityskeskustelut pidetään joka toinen vuosi ja niistä tehdään kirjaus ja seuranta henkilöstöhallinnon ohjeiden mukaisesti. Henkilöstölle laaditaan koulutussuunnitelma.	Kehityskeskustelut pidetty 100 %. Koulutussuunnitelma ja -raportti edelliseltä vuodelta tehty tammi-kuun loppuun mennessä.	Toteutui osittain Kehityskeskustelut on valtaosin pidetty vuoden 2023 aikana. Koulutussuunnitelma laaditaan vuodelle 2024.

3.1.5.3 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspäällikkö Juha Lahdenmäki

Talousarvion toteutuminen

Alajärven kaupunki	107,5 %	ylitys 309 108 €
Vimpelin kunta	98,7 %	alitus 12 124 €
Lappajärven kunta	124,7 %	ylitys 282 754 €

Tavoitteiden toteutuminen

Alajärven kaupunki tuottaa myös Lappajärven ja Vimpelin kuntien varhaiskasvatuksen palvelut. Vuoden 2023 aikana alueiden henkilöstö on kokoontunut yhteisiin tapahtumiin ja varhaiskasvatuksen opettajille on järjestetty koulutusta.

Lappajärvellä toimi loppuvuodesta 2023 Ullanlinnan päiväkoti ja sen etäyksikkö sekä yksi ryhmäperhepäiväkoti. Ullanlinna muuttui hoidontarpeen kasvaessa vuoropäiväkodiksi. Vimpelissä toimi Metsätarhan vuoropäiväkoti sekä yksi perhepäivähoitaja. Alajärvellä toimi neljä päiväkotiä, joista kaksi oli vuoropäiväkoteja. Lisäksi alueella toimii etäyksikkö sekä ryhmäperhepäiväkoti. Alajärvellä on seitsemän omassa kodissaan työskentelevää perhepäivähoitajaa sekä Alajärven perhekeskus Pähkinä, jossa järjestetään avointa varhaiskasvatusta.

Alueella on käytössä paikallinen yhteisesti toteutettu varhaiskasvatusta koskeva varhaiskasvatussuunnitelma. Syksyllä 2023 alueen yksiköt siirtyivät käyttämään sähköistä Daisy-hoitoajanvarausjärjestelmää. Daisyyh kirjataan sähköisesti ryhmä- ja yksilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma sekä liitetään lapselle mahdollisesti laadittujen tuen päätösten asiakirjat.

Varhaiskasvatuksessa kehitettiin erityisavustuksella laatua, arviointia sekä johtamista. Hankkeen myötä varhaiskasvatukseen valmistui laadunarviointiin käytettävät monipuoliset menetelmät, jotka jalkautetaan 2024.

Asiakasmäärän nousu varhaiskasvatuksessa on hieman tasoittunut. Samaan aikaan erityisesti alle 3-vuotiaiden osallistuminen varhaiskasvatukseen on noussut. Tämä aiheuttaa haasteita tilojen, asiakaspaikkojen ja henkilökunnan riittävyydelle. Tarvittavan ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi nousee koko ajan merkittävämpään rooliin varhaiskasvatustalouden toteuttamisessa.

Talousarvion ylitys varhaiskasvatuspalveluissa johtuu alibudjetoinnista varsinkin sijaiskustannusten osalta. Hoitajamitoituksen lakisääteinen toteutuminen vaatii sijaisjärjestelyjä yksiköissä. Vastaavasti hoitomaksujen väheneminen vaikuttaa tulokseen negatiivisesti.

3.1.5.4 Esi- ja perusopetus

Sivistystoimenjohtaja Vesa Kantola

Talousarvion toteutuminen

Alajärvi	101,9 %	ylitys 249 522 €
Vimpeli	97,5 %	alitus 85 623 €

Kaikki Alajärven yläkoulusta ja Vimpelin yhteiskoulusta päättötodistuksen saaneet oppilaat aloittivat toisen asteen koulutuksen ja jatkavat op-pivelvollisuuden suorittamista syksyllä 2023.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuosille 2023 - 2025			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut 2023
Covid19-viruksesta johtuneiden poikkeusjärjestelyiden vaikutusten korjaaminen omalla toiminnalla ja haetuilla valtion erityisavustuksilla opetuksen järjestäjille	Poissaolojen ja tuen tarpeen seuraaminen ja tilastointi ja niiden perusteella annettu oppimisen tuki.	Aktiivisen seurannan myötä ei ole yhtään selvittämätöntä poissaoloa ja poissaoloihin puututaan 2022 laaditun suunnitelman mukaisesti.	Toteutunut Kaikissa esi- ja perusopetusyksiköissä noudatetaan yhteistä poissaoloihin puuttumisen mallia.
Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen ylläpito ja kehittäminen	Henkilöstö osallistuu sekä omiin että maakunnallisiin ja valtakunnallisiin koulutuksiin. Esimiehet seuraavat koulutusten toteutumista.	Työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset koulutuspäivät (VESOt) on suoritettu koko opetushenkilöstön osalta.	Toteutunut
Koulujen yhteinen opetussuunnitelmaan perustuva kokonaisuus ja painopistealue on itsestä huolehtiminen ja arjen taidot.	Monialaiset oppimiskokonaisuudet suunnitellaan painopistealueen mukaisesti.	Oppimiskokonaisuudet on toteutettu suunnitelman mukaisesti.	Toteutunut
Opetussuunnitelman toteuttaminen ja jatkovalmistelu sekä siihen edelleen tulleiden muutosten toteuttaminen.	Muutoksista tehdään tarvittavat päätökset.	Muutokset on lisätty paikalliseen opetussuunnitelmaan ja työsuunnitelmiin 1.8.2023 mennessä.	Toteutunut

Oppilasmäärän kehitys**Oppilasmäärä 31.12.2023****IKÄLUOKAT LUKUVUOSITTAIN 2023-2029**

Sisältää esiopetuksen oppilaita.

Lukuvuosi	0	1	2	3	4	5	6	YHT
2023-2024	107	95	114	106	104	123	121	770
2024-2025	87	107	95	114	106	104	123	736
2025-2026	84	87	107	95	114	106	104	697
2026-2027	81	84	87	107	95	114	106	674
2027-2028	65	81	84	87	107	95	114	633
2028-2029	72	65	81	84	87	107	95	591
2029-2030	64	72	65	81	84	87	107	560

Lukuvuosi	7	8	9	YHT	YHT
2023-2024	129	114	121	364	1134
2024-2025	121	129	114	364	1100
2025-2026	123	121	129	373	1070
2026-2027	104	123	121	348	1022
2027-2028	106	104	123	333	966
2028-2029	114	106	104	324	915
2029-2030	95	114	106	315	875

*3.1.5.5 Lukio-opetus**Rehtori Marko Timo***Talousarvion toteutuminen 2023**

Alajärvi	100,3 %	ylitys	5 216 €
Vimpeli	61,6 %	alitus	129 537 €

Vimpelin kunta maksaa Alajärven kaupungille tulo-osuuden ylimenevän osan. Vuonna 2023 maksuosuus on 207 668 euroa (TA2022: 337 205 euroa).

Alajärven lukio

Talousarvion toteutuminen

Alajärven lukion vuoden 2023 tilinpäätös toteutui kokonaisuutena budjetoidusti, tilikauden yli-/alijäämän toteutuma on 100 % arvioidusta.

Tavoitteiden toteutuminen

Opiskelijoilla on mahdollisuus luoda omia oppimispolkuja ja osan opintojaksoista voi suorittaa verkko-opiskeluna. Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä kaikille opiskelijoille on tarjolla sekä digitaalisia oppimateriaaleja ja tietokoneita että painettuja oppikirjoja. Oppikirjat välitetään koulukirjastoon, josta niitä voi lainata.

Kansainvälisyystoiminta palautui pandemiaa edeltäneelle tasolle, Alajärven lukiosta oli kolme opiskelijaa vaihdossa toukokuussa noin kahden viikon ajan Jiuy Gakuenin yhteistyökoulussa Japanissa ja vastaavasti sieltä oli neljä opiskelijaa Alajärven lukiolla elokuussa. Lisäksi japanin opintojaksoilla on ollut esittelyjä seuraaviin oppilaitoksiin ja yliopistoihin: Yokohama university, Mukawa-high school, Yokohama national university ja Shizuoka university. Mukawan lukiosta kävi delegaatio tutustumassa Alajärven lukioon syksyllä 2023. Lukuvuonna 2023-24 Alajärven lukiossa opiskelee neljä vaihto-opiskelijaa, syyslukukauden ajan kaksi Italiasta ja koko lukuvuoden yksi Italiasta ja yksi Ranskasta.

Teemaviikko toteutettiin toukokuussa 2023. Teemaviikon sisältöön kuuluivat yhteistyöpäivät Seinäjoen ammattikorkeakoulun sekä Tampereen yliopiston ja ammattikorkeakoulun kanssa sekä parin päivän TET-jakso.

Järviseudun lukioiden opetuksellinenkin yhteistyö on tiivistä, mikä mahdollistaa lukioiden laajan opintojakso-/kurssitarjonnan. Vuonna 2023 yhteistyöopintojaksoja/-kursseja on ollut lyhyessä matematiikassa, japanin, venäjän, espanjan, saksan ja ranskan kielissä, uskonnossa, filosofiassa, fysiikassa, kemiassa, biologiassa, historiassa, maantieteessä, yhteiskuntaopissa ja psykologiassa. Lukioiden aineenopettajat tekevät muutoinkin tiivistä yhteistyötä opetussuunnitelmatyössä, omien oppiaineiden opetuksessa ja eri hankkeiden yhteydessä. Uusi opetussuunnitelma on käytössä kaikilla vuosiluokilla.

Lukiot markkinoivat toimintaansa yksin ja yhdessä mm. tiedotusvälineissä ja sähköisissä ympäristöissä. Lukiota markkinoidaan mm. naapurikuntien vanhempainilloissa ja 9. luokkien oppilaiden tutustumispäivillä sekä erilaisilla artikkeleilla painetuissa ja sähköisissä välineissä. Esport-linjalle ei ollut tarpeeksi hakijoita oman ryhmän perustamiseksi, mutta lukion opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa esport-opintoja JAMIn ryhmien mukana.

Lukio on ollut mukana *Lisää Laatua Lakeudun Lukioihin* -hankkeessa yhdessä Vimpelin, Lappajärven, Evijärven, Kauhavan ja Härmän lukioiden kanssa rakentamassa lukioihin laatustrategiaa, jota käytetään tulevana vuosina lukiokoulutuksen laadun seurannassa. Näiden lukioiden välillä yhteistyö jatkuu lukuvuonna 2024-25 Lakeuden lukioiden oppimisen tuen kehittämishankkeessa, jonka tarkoituksena on vahvistaa erilaisia tukitoimia lukiolaisten oppimisen edistämiseksi.

Opiskelijoiden oppimistulokset ovat olleet hyviä eri lukioiden välisissä vertailuissa. Lukio-opiskelun keskeyttäneiden määrä on vähäinen. Alajärven lukiossa opiskelijalla on mahdollisuus suoraan väylään, hakeutua ilman pääsykokeita Seinäjoen ammattikorkeakouluun suorittamalla opintoja lukion aikana.

Henkilökunnan rekrytointi on onnistunut hyvin, koska on saatu töihin motivoituneita ja osaavia opettajia. Henkilökunta on saanut koulutuksellista tukea mm. eri hankkeiden kautta.

Vimpelin lukio

Talousarvion toteutuminen

Valtionosuutta Alajärven kaupunki sai Vimpelin lukion osalta 772 178 euroa (71 opiskelijaa). Lisäksi muita tuloja on ollut 14 063 euroa. Vimpelin kunta maksaa Alajärven kaupungille tulo-osuuden ylimenevän osan. Vuonna 2023 maksuosuus oli 207 668 euroa (TA2023: 337 205 euroa). Toimintakulut toteutuivat kokonaisuutena 61,6 % talousarvioon nähden, opiskelijoiden tuoma valtionosuus oli paljon budjetoitua suurempi.

Tavoitteiden toteutuminen

Opiskelijoilla on mahdollisuus luoda omia oppimispolkuja ja osan opintojaksoista voi suorittaa verkko-opiskeluna. Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä kaikille opiskelijoille on tarjolla sekä digitaalisia oppimateriaaleja ja tietokoneita että painettuja oppikirjoja. Oppikirjat välitetään kirjastoon, josta niitä voi lainata.

Kansainvälisyystoiminta palautui pandemiaa edeltäneelle tasolle, Vimpelin lukiosta oli yksi opiskelija vaihdossa toukokuussa noin kahden viikon ajan Jiuy Gakuenin yhteistyökoulussa Japanissa ja vastaavasti sieltä neljä opiskelijaa tutustui lukioon vierailupäivänä elokuussa. Lisäksi japanin opintojaksoilla on ollut esittelyjä seuraaviin oppilaitoksiin ja yliopistoihin: Yokohama university, Mukawa-high school, Yokohama national university ja Shizuoka university. Ranskan Lochesin yhteistyökoulusta tutustui ryhmä opiskelijoita Vimpelin lukioon viikon ajan lokakuussa. Opiskelijat majoittautuivat perheisiin.

Teemaviikko toteutettiin toukokuussa 2023. Teemaviikon sisältöön kuuluivat yhteistyöpäivät Seinäjoen ammattikorkeakoulun sekä Tampereen yliopiston ja ammattikorkeakoulun kanssa sekä parin päivän TET-jakso.

Järvisuudun lukioiden opetuksellinenkin yhteistyö on tiivistä, mikä mahdollistaa lukioiden laajan opintojakso-/kurssitarjonnan. Vuonna 2023 yhteistyöopintojaksoja/-kurseja on ollut lyhyessä matematiikassa, japanin, venäjän, espanjan, saksan ja ranskan kielissä, uskonnossa, filosofiassa, fysiikassa, kemiassa, biologiassa, historiassa, maantieteessä, yhteiskuntaopissa ja psykologiassa. Lukioiden aineenopettajat tekevät muutoinkin tiivistä yhteistyötä opetussuunnitelmatyössä, omien oppiaineiden opetuksessa ja eri hankkeiden yhteydessä. Uusi opetussuunnitelma on käytössä kaikilla vuosiluokilla.

Lukiot markkinoivat toimintaansa yksin ja yhdessä mm. tiedotusvälineissä ja sähköisissä ympäristöissä. Lukiota markkinoidaan mm. naapurikuntien vanhempainilloissa ja 9. luokkien oppilaiden tutustumispäivillä sekä erilaisilla artikkeleilla painetuissa ja sähköisissä välineissä. Esport-linjalle ei ollut tarpeeksi hakijoita oman ryhmän perustamiseksi, mutta lukion opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa esport-opintoja JAMIn ryhmien mukana. Lukuvuonna 2023-24 lukiossa opiskelee kotimaisten lisäksi, kolme vietnamilaista, kaksi kiinalaista ja yksi thaimaalainen opiskelija.

Lukio on ollut mukana *Lisää Laatus Lakeuden Lukioihin* -hankkeessa yhdessä Alajärven, Lappajärven, Evijärven, Kauhavan ja Härmän lukioiden kanssa rakentamassa lukioihin laatustrategiaa, joka käytetään tulevana vuosina lukiokoulutuksen laadun seurannassa. Näiden lukioiden välillä yhteistyö jatkuu lukuvuonna 2024-25 Lakeuden lukioiden oppimisen tuen kehittämishankkeessa, jonka tarkoituksena on vahvistaa erilaisia tukitoimia lukiolaisten oppimisen edistämiseksi.

Opiskelijoiden oppimistulokset ovat olleet erinomaisia, mikäli sitä mitataan yo-kirjoitustuloksilla. Vimpelin lukion ylioppilailta oli keväällä 2023 parhaat yo-kirjoitustulokset verrattaessa Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanamaan lukioita. Lukio-opiskelun keskeyttäneiden määrä on vähäinen. Henkilökunnan rekrytointi on onnistunut hyvin, koska on saatu töihin motivoituneita ja osaavia opettajia. Henkilökunta on saanut koulutuksellista tukea mm. eri hankkeiden kautta.

Vimpelin lukiossa opiskelijalla on mahdollisuus suoraan väylään, hakeutua ilman pääsykokeita Seinäjoen ammattikorkeakouluun suorittamalla opintoja lukion aikana.

Henkilökunnan rekrytointi on onnistunut hyvin, koska on saatu töihin motivoituneita ja osaavia opettajia. Henkilökunta on saanut koulutuksellista tukea mm. eri hankkeiden kautta.

3.1.5.6 Alajärven musiikkiopisto

Rehtori Ari-Matti Tuomisto

Talousarvion toteutuminen 2023

Alajärvi	101,9 %	ylitys 17 385 €
Soini	112,7 %	ylitys 2 764 €
Vimpeli	100,6 %	ylitys 415 €

Etelä-Pohjanmaan musiikkiopisto hoiti opetuksen Vimpelissä.

Alajärven musiikkiopiston vuoden 2023 opetustuntimäärä oli 16 817 (suluissa vuoden 2022 lukema 18 330). Alajärven tulosityksikön tuntimäärä oli 7 322 (7 155) ja Kurikan 9 495 (11 175). Alajärven tulosityksiköön kuuluvan Soini kunnan tuntimäärä oli 888 (959) ja Alajärven kaupungin 6 434 (6 196). Opetustunti perusteinen valtionosuusrahoitus kokonaisuudessaan oli 769 868 (740 159) euroa. Järjestämissopimuksen mukaan valtionosuus on jaettu tulosityksiköiden kesken seuraavasti: Alajärven yksikkö 46,27 % ja Kurikan (Jalasjärven) yksikön osuus 53,73 %.

Oppilasmäärä oli syyskuun tilastointipäivänä 636 (652), joista Alajärvellä ja Soinissa yhteensä 276 (300) ja Kurikassa 360 (352). Oppilaista varhaisiän musiikkikasvatuksen oppilaita oli yhteensä 186 (192). Soinin kunta kustantaa musiikkileikkikoulun lukukausimaksuja vastaavan osuuden, jolloin Soinin muskariopetus voidaan järjestää päiväkotipäivän yhteydessä.

Syyskaudesta 2022 alkaen musiikkiopisto on osallistunut kumppanina Lapuan musiikkiopiston hallinnoimaan hankkeeseen ”*Opi sävellajit ja asteikot - Pedagoginen tukimateriaali sävellajien oppimiseen*”. Hanke jatkui kalenterivuoden 2023 loppuun saakka.

Kalustomäärärahat ylittyivät Alajärven yksikön osalta vuonna 2023. Ylitys johtui usean vuoden investointivajeesta.

Kurikan yksikössä taas vuokramenoja ei oltu budjetoitu vastaamaan uuden Tuiskulan koulun toteutuneita vuokratukustannuksia. Tästä johtuen Kurikan yksikön vuokramenot ylittyivät vuonna 2023. Saimme tiedon Tuiskulan kouluun siirtymisestä vuodenvaihteessa 2022-2023, jolloin edellisen Laurintie 27:n vuokraa maksettiin vielä elokuulle 2023 asti.

Tavoitteiden toteutuminen 2022

1. Opetuspisteverkko pidetään alueellisesti kohtuullisen kattavana

Tavoite saavutettiin pääosin. Perusopetuksen osalta opetuspisteverkko pysyi ennallaan Alajärven osalta. Kurikka saa oman järjestämisluvan musiikkiopistotoiminnalleen 1.1.2024 alkaen. Meneillään oleva lukuvuosi pyritään toteuttamaan kuitenkin yhteistoiminnassa totuttuun tapaan. Musiikkileikkikoulun toteutuspaikkojen määrä kasvoi viime vuodesta, kun opetus toteutui Lehtimäellä ja Alakylässä. Hoiskossa opetus ei toteutunut.

2. Oppilasmäärä pidetään aiempien vuosien tasolla

Alajärven osalta oppilasmäärä kasvoi kevään 2023 rekrytoinnin johdosta selkeästi yli valtionosuustuntimäärän, mikä oli tarpeellinen lisäys. Kurikan toteutunut tuntimäärä on pysynyt reilusti valtionosuustuntimäärän yläpuolella.

3. Opetussuunnitelman uudempia painoaloja kuten säveltämistä ja improvisointia vahvistetaan edelleen. Kyseiseen opetukseen suunnatun opetuksen tuntimäärä kasvaa.

Tavoite toteutui osittain. Säveltämistä ja improvisointia on edelleen integroitu muun opetuksen yhteyteen.

4. Oppimaan oppimisen valmiuksia kohennetaan videotallenteiden ja muun teknologian avulla. Jokaiselle perus- ja syventävien opintojen oppilaalle tarjotaan mahdollisuuksia tarkastella omia suorituksiaan tallenteilta.

Videotallenteiden käyttö on vakiintunut pysyväksi osaksi normaalia toimintaa.

5. Kaikkien opintojaksojen kuvaukset ja arviointikriteerit täsmennetään. Suunnitelmakauden loppuun mennessä laaditaan karttuneiden kokemusten pohjalta opetussuunnitelman kokonaispäivitys. Koski-tietovarantoon integroitumista jatketaan, ja tallentaminen aloitetaan syksyllä 2024.

Yksittäisten opintojaksojen kuvauksia on täsmennetty ja työ jatkuu edelleen. Opetussuunnitelman tuntimäärät on muunnettu opintopisteiksi.

6. Alajärven osalta musiikkiopiston tilojen kevyt pintaremontointi tehdään vuoden 2024 aikana. Kurikassa Jalasjärven osalta etsitään vaihtoehtoja musiikkiopiston tilaratkaisuihin.

Kurikassa uuden Tuiskulan koulun yhteyteen rakennettuihin tiloihin on päästy muuttamaan vuoden 2023 aikana ja opetus siellä on käynnistynyt normaalisti. Jalasjärven opetuspisteen osalta musiikkiopiston toiminta on integroitu perusopetuksen tiloihin. Musiikkiopisto sai omaan käyttöönsä vanhan musiikkiluokan uuden yläasteen valmistuttua.

7. Yhteisiä produktioita Alajärvellä tehdään vuosittain yhdessä mm. kuvataidekoulu Eeron ja Kurikassa 2024 osalta Jalas Chamber -orkesterin kanssa. Toimitaan osana monenlaisia paikallisia, alueellisia ja kansainvälisiä verkostoja.

Alajärven musiikkiopisto osallistui kumppanina Lapuan musiikkiopiston hallinnoimaan asteikoiden ja sävellajien opetusta tukevaan hankkeeseen yhdessä seitsemän muun musiikkiopiston kanssa Pohjanmaalta ja Etelä-Pohjanmaalta. Hanke tuli päätökseen vuoden 2023 lopussa. Alajärven toimipiste osallistui myös Alajärven monitoimihallilla pidetyille Ready for Life-messuille. Jalasjärvellä toteutui puhallinleiri yhteistyössä Panula-opiston kanssa. Erzsebet Lendvayn eläkejuhlia vietettiin marraskuussa 2023 Jalasjärvellä musiikkiopiston konsertin merkeissä, johon osallistui mm. Jalas Chamber -orkesteri esityksillään.

3.1.5.7 Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto

Vs. rehtori Janika Mäkelä

Talousarvion toteutuminen 2023

Alajärvi	85,4 %	alitus 71 882 €
Soini	80,0 %	alitus 14 139 €
Vimpeli	71,2 %	alitus 12 758 €

Tavoitteiden toteutuminen

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2023–2024

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston toimialueena ovat Alajärven kaupunki sekä Soinin ja Vimpelin kunnat. Alajärvi tuottaa palvelut Vimpelin kunnalle sekä myy opistopalveluja Soinin kunnalle. Kansalaisopiston opetus muodostuu vapaan sivistystyön mukaisesta opetuksesta sekä kuvataiteen perusopetuksesta (TPO).

Suunniteltuja kursseja oli 343 ja niistä toteutui 264 kurssia 48 eri toimipaikassa. Opettajia oli 81. Osalla heistä useampia opetettavia aineita. Tavoitteena olleesta 7479 tunnista toteutui 6049 t. Tuntitoteuma suunnitellusta oli 81 %, joka on selvästi aiempia vuosia parempi. Taiteen perusopetuksen kuvataidekoulu Eero antoi opetusta kevätkaudella 13 ryhmälle ja syksyllä 11 ryhmälle yhteensä 195 opiskelijalle.

Suosituimpina kursseina ovat pysyneet liikuntakurssit, erityisesti vesiliikunta ja monenlainen kehonhuolto. Perinteinen kudonta vetää kurssilaisia aiempaa huonommin, vaikka tekstiilityöt ovat edelleen liikunnan ohella opiston oleellisinta perustoimintaa.

Hygieniakursseja järjestettiin yhteistyössä kaupungin nuorisopalveluiden Ohjaamon kanssa. Alajärven ja Vimpelin kursseilla oli yhteensä n. 50 osallistujaa. Ohjaamon maksoi kurssin asiakkailleen eli alle 30-vuotiaille alajärveläisille ja vimpeliläisille nuorille. Kansalaisopisto osallistui Alajärvellä järjestettyihin Ready4Life messuille. Opisto myös isännöi alueen kansalaisopistojen vuosittaisen Nuutinpäivä-tapahtuman.

Kurssien toteutumisaste ja osallistujien määrä on kasvanut jonkin verran edellisvuodesta. Kokonaisuudessaan koronaa edeltävään tasoon ei olla päästy. Verkko-opintoja on ollut joitakin, mutta lähikurssit ovat selkeästi suosituimpia kuin etäkurssit. Kaikki etänä, tai osittain etänä suunnitellut kurssit eivät toteutuneet ja palautteen mukaan syynä oli se, että ihmiset halusivat läsnäolokursseja.

3.1.5.8 Kirjastotoimi

Kirjastotoimenjohtaja Maria Kanervikkoaho

Talousarvion toteutuminen 2023

Alajärvi	99,2 %	ylitys 5 460 €
Vimpeli	103,4 %	ylitys 7 613 €

Vuosi 2023 oli kirjastoissa ensimmäinen normaali toimintavuosi koronan jälkeen. Lainauksessa sekä Alajärven että Vimpelin kirjastot ovat päässeet koronaa edeltäneisiin lainalukuihin, mutta fyysisten käyntien määrässä tullaan tuskin enää pääsemään koronaa edeltäneisiin lukuihin.

Alajärven kaupunginkirjasto

Kokonaislainaus vuonna 2023 oli Alajärvellä 197 911 lainaa. Lainausten määrä asukasta kohden oli 21,55 lainaa, nousua edellisvuoteen verrattuna reilut 5 %.

Alajärven kirjastoissa (pääkirjasto, Lehtimäki, kirjastoauto sekä koulu-kirjasto) oli yhteensä 106 181 kävijää. Fyysisten käyntien määrä väheni 1,6 %, mutta lainaajien määrä kasvoi noin 4 %. Verkkokäynnit lisääntyivät 12 %. E-kirjojen ja e-äänikirjojen lainaus kasvoi yli 11 % ja e-lehtien käyttökerrat yli kaksinkertaistuivat jo toisena peräkkäisenä vuonna.

Yleinen kustannusten nousu tuntui myös kirjastoaineiston hankinnassa ja kirjaston muissa kuluissa. Kirjallisuutta hankittiin edellisiä vuosia vähemmän. Alajärven kaupunginkirjasto ja sen eri yksiköt (pääkirjasto,

Lehtimäen lähikirjasto, kirjastoauto ja koulukirjasto) toimivat varsin pienellä henkilökunnalla.

YTY-kirjastojen yhteinen *Lukuseikkailu 2 – Fantasian taikasauva* -hanke alkoi syksyllä 2022 ja jatkui läpi vuoden 2023. Hankkeen aikana pyrittiin vierailemaan kaikissa alueen 4.-6. luokissa kirjavinkkauksen ja kirjailijavierailun merkeissä. Lisäksi kohderyhmälle järjestettiin fantasia-aiheinen taidekilpailu ja Harry Potter -toimintailta.

Alajärven kirjasto järjesti yhteensä 96 tapahtumaa ja käyttäjäkoulutusta, joissa osallistujia oli yhteensä 1 802. Uusina toimintamuotoina aloitettiin lukukoiratoiminta ja aikuisten kirjavinkkaukset.

Vimpelin kunnankirjasto

Vimpelin kirjaston haasteena ovat olleet vuonna 2023 sisäilmaongelmat. Sisäilmaongelmat ovat vaikuttaneet sekä kirjaston tilojen käyttöön että kiinteistökustannuksiin. Vimpelin kunta tekikin päätöksen rakentaa uusi rakennus kirjastolle ja nuorisotilalle. Rakentamisen pitäisi päästä alkuun kesällä 2024.

Kokonaislainaus vuonna 2023 oli Vimpelissä 45 850 lainaa. Kokonaislainauksen määrä oli edellisvuoteen verrattuna käytännössä sama. Myös kirjojen lainaus pysyi samana. E-aineiston (e-kirjat ja e-äänikirjat) lainaus kasvoi hiukan (+15 %) ja e-lehtien käyttö yli kaksinkertaistui. Kävijöitä kirjastossa yhteensä 18 345. Kirjastokäyntien määrä kasvoi noin 18,9 %, mutta lainaajien määrä laski hieman. Verkkokäynnit lisääntyivät lähes 10 %. Kirjastoaineiston hankintamäärät ovat lähes vuoden 2021 tasolla. Kirjastoaineistoa hankittiin määrällisesti vähemmän kuin edellisvuonna, mutta käytetty rahamäärä pysyi lähes samana. Hintojen nousun takia samalla rahalla saa aiempaa vähemmän aineistoa.

Vimpelin kirjasto osallistui YTY-kirjastojen yhteiseen *Lukuseikkailu 2* -hankkeeseen. Vimpelin kirjastossa järjestettiin yhteensä 22 tapahtumaa ja käyttäjäkoulutusta, joissa oli yhteensä 418 osallistujaa.

Kirjastopalvelut pysyvät opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja AVI-alueen keskitasolla

Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston (AVI) keskiarvoluvut ovat vuoden 2022 lukuja, koska vuoden 2023 lukuja ei ole vielä käytössä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituks	Länsi- ja Sisä-Suomen AVI (vuosi 2022)	Alajärvi	Vimpeli	Toteuma
Fyysiset käynnit 10 kpl/asukas/vuosi	7,27	11,56	6,87	Alajärvi saavutti OKM:n suosituksen ja LSSAVI:n keskiarvon. Vimpeli ei saavuttanut OKM:n suositusta eikä LSSAVI:n keskiarvoa.
Lainaukset 20 lainaa/asukas/vuosi	16,54	21,55	17,17	Alajärvi saavutti OKM:n suosituksen ja ylitti LSSAVI:n keskiarvon. Vimpeli jäi OKM:n suosituksesta, mutta ylitti LSSAVI:n keskiarvon.
Verkkoasiointitapahtumia 10/asukas/vuosi	7,6	4,8	4,8	Tavoitteita ei saavutettu.
Henkilöstömäärä 0,8-1 htv / 1000 asukasta	0,71	0,75	0,68	Alajärvi jäi alle OKM:n suosituksen, mutta ylitti hieman LSSAVI:n keskiarvon. Vimpeli jäi OKM:n suosituksesta sekä LSSAVI:n keskiarvosta.
Kirjahankinnat 300–400 kirjaa / 1000 asukasta	325,76	432,97	545,49	Tavoitteet saavutettiin kaikilta osin.

3.1.5.9 *Sivistyslautakunnan taulukot*

TAULUKKO 17 SIVISTYSLAUTAKUNTA: LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Toimiala: Sivistyslautakunta

Vastuuviranhaltija: Vesa Kantola

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Varhaiskasvatus	4 059 261,56	4 132 148,00	4 441 256,32	309 108,32	107,5 %
Esi- ja perusopetus	12 136 366,24	13 300 723,00	13 550 244,65	249 521,65	101,9 %
Kuraattoritoiminta	181 293,38	0,00	0,00	0,00	
Lukio-opetus	2 275 763,98	2 224 846,00	2 363 183,41	138 337,41	106,2 %
Kansalaisopisto	421 792,37	491 627,00	419 745,24	-71 881,76	85,4 %
Musiikkiopisto	869 081,63	908 677,00	926 062,44	17 385,44	101,9 %
II asteen koulutus	17 890,70	4 130,00	3 246,70	-883,30	78,6 %
Kirjasto	655 175,72	679 040,00	673 579,79	-5 460,21	99,2 %
Museo	357 666,56	0,00	0,00	0,00	
Museon hankkeet	-7 317,91	0,00	0,00	0,00	
Liikuntatoimi	1 441 457,48	0,00	0,00	0,00	
Nuorisotoimi	291 428,64	0,00	0,00	0,00	
Nuorisovaltuusto		12 336,00	8 404,60	-3 931,40	68,1 %
Kulttuuriavustukset	8 111,66	0,00	0,00	0,00	
Yhteisöllinen opiskelija- huolto	0,00	42 218,00	12 553,95	-29 664,05	29,7 %
	22 708 108,96	21 795 745,00	22 398 277,10	602 532,10	102,8 %

TAULUKKO 18 SIVISTYSLAUTAKUNTA: PERHEPÄIVÄHOITO

TILINPÄÄTÖS 2023**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Sivistyslautakunta

Palvelu: Perhepäivähoito

Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Tuotot	-59 667,90	-37 000,00	-49 347,86	-12 347,86	133,4 %
Kulut	681 137,27	553 882,00	623 954,01	70 072,01	112,7 %
Netto	621 469,37	516 882,00	574 606,15	57 724,15	111,2 %

Perhepäivähoidon talousarvio 2023 oli alibudjetoitu.

TAULUKKO 19 SIVISTYSLAUTAKUNTA: PÄIVÄKOTIHOITO

TILINPÄÄTÖS 2023**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Sivistyslautakunta

Palvelu: Päiväkotihoido

Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Tuotot	-270 581,17	-169 500,00	-240 585,60	-71 085,60	141,9 %
Kulut	3 128 939,36	3 115 137,00	3 441 670,93	326 533,93	110,5 %
Netto	2 858 358,19	2 945 637,00	3 201 085,33	255 448,33	108,7 %

Muutos johtuu alibudjetoinnista sekä sijaiskustannusten kasvusta. Lakisääteinen hoitajamitoitus vaikuttaa kustannusten syntymiseen suuresti.

TAULUKKO 20 SIVISTYSLAUTAKUNTA: KOTIHOIDONTUKI

TILINPÄÄTÖS 2023**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Sivistyslautakunta

Palvelu: Kotihoidontuki

Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	441 659,28	485 976,00	466 256,07	-19 719,93	95,9 %
Netto	441 659,28	485 976,00	466 256,07	-19 719,93	95,9 %

Kotihoidontuki on pysynyt budjetissa.

TAULUKKO 21 SIVISTYSLAUTAKUNTA: ERITYISVARHAISKASVATUS

TILINPÄÄTÖS 2023**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Sivistyslautakunta

Palvelu: Erityisvarhaiskasvatus

Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Tuotot	-9 013,50	0,00	-3 541,82	-3 541,82	
Kulut	146 788,22	183 653,00	199 731,19	16 078,19	108,8 %
Netto	137 774,72	183 653,00	196 189,37	12 536,37	106,8 %

Henkilöstökulujen kasvu sekä alibudjetointi ovat vaikuttaneet tulokseen.

TAULUKKO 22 SIVISTYSLAUTAKUNTA: YHTEISÖLLINEN OPISKELIJAHUOLTO

TILINPÄÄTÖS 2023**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Yhteisöllinen opiskelijahuolto
Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	0,00	42 218,00	12 553,95	-29 664,05	29,7 %
Netto	0,00	42 218,00	12 553,95	-29 664,05	29,7 %

Toiminta on siirretty toiseen kustannuspaikkaan vuoden 2024 alusta.

TAULUKKO 23 SIVISTYSLAUTAKUNTA: ESI- JA PERUSOPETUS

TILINPÄÄTÖS 2023**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Esi- ja perusopetus
Vastuuviranhaltija: Vesa Kantola, koulujen rehtorit

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Tuotot	-942 570,54	-467 686,00	-656 579,75	-188 893,75	140,4 %
Kulut	13 078 936,78	13 768 409,00	14 206 824,40	438 415,40	103,2 %
Netto	12 136 366,24	13 300 723,00	13 550 244,65	249 521,65	101,9 %

Ylitys johtui pääosin alibudjetoinnista, inflaatiosta ja henkilöstökulujen kasvusta.

TAULUKKO 24 SIVISTYSLAUTAKUNTA: LUKIO-OPETUS

TILINPÄÄTÖS 2023**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Sivistyslautakunta

Palvelu: Lukio-opetus

Vastuuviranhaltija: Marko Timo

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Tuotot	-89 211,68	-15 200,00	-101 234,62	-86 034,62	666,0 %
Kulut	2 364 975,66	2 240 046,00	2 464 418,03	224 372,03	110,0 %
Netto	2 275 763,98	2 224 846,00	2 363 183,41	138 337,41	106,2 %

Alajärven lukion vuoden 2023 tilinpäätös toteutui kokonaisuutena budjetoidusti, tilikauden yli-/alijäämän toteutuma on 100 % arvioidusta. Ylitys johtuu Vimpelin lukion valtionosuudesta, joka merkitään Alajärven lukion kuluksi.

TAULUKKO 25 SIVISTYSLAUTAKUNTA: II ASTEEN KOULUTUS

TILINPÄÄTÖS 2023**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Sivistyslautakunta

Palvelu: II asteen koulutus

Vastuuviranhaltija: Vesa Kantola

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	17 890,70	4 130,00	3 246,70	-883,30	78,6 %
Netto	17 890,70	4 130,00	3 246,70	-883,30	78,6 %

Korkeakouluasiamiehen työhuoneen vuokra (SeAMK Maakuntakorkeakoulu).

TAULUKKO 26 SIVISTYSLAUTAKUNTA: MUSIIKKIOPISTO

TILINPÄÄTÖS 2023**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Musiikkiopisto
Vastuuviranhaltija: Ari-Matti Tuomisto

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Tuotot	-518 319,60	-495 439,00	-554 485,42	-59 046,42	111,9 %
Kulut	1 387 401,23	1 404 116,00	1 480 547,86	76 431,86	105,4 %
Netto	869 081,63	908 677,00	926 062,44	17 385,44	101,9 %

Alajärven musiikkiopiston vuoden 2023 opetustuntimäärä oli 16 817 (suluissa vuoden 2022 lukema 18 330). Alajärven tulosyksikön tuntimäärä oli 7 322 (7 155) ja Kurikan 9 495 (11 175). Alajärven tulosyksikköön kuuluvan Soini kunnan tuntimäärä oli 888 (959) ja Alajärven kaupungin 6 434 (6 196). Opetustuntiperusteinen valtionosuusrahoitus kokonaisuudessaan oli 769 868 (740 159) euroa. Järjestämissopimuksen mukaan valtionosuus on jaettu tulosyksiköiden kesken seuraavasti: Alajärven yksikkö 46,27 % ja Kurikan (Jalasjärven) yksikön osuus 53,73 %.

Kalustomäärärahat ylittivät Alajärven yksikön osalta vuonna 2023. Ylitys johtui usean vuoden investointivajeesta.

TAULUKKO 27 SIVISTYSLAUTAKUNTA: KANSALAIPOPISTO

TILINPÄÄTÖS 2023**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Kansalaisopisto
Vastuuviranhaltija: Janika Mäkelä

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Tuotot	-141 126,92	-187 274,00	-134 804,24	52 469,76	72,0 %
Kulut	562 919,29	678 901,00	554 549,48	-124 351,52	81,7 %
Netto	421 792,37	491 627,00	419 745,24	-71 881,76	85,4 %

Alitus koostuu enimmäkseen tuntiopettajille varatuista palkkakustannuksista. Kansalaisopiston kurseja jäi toteutumatta suunniteltua enemmän osallistujien vähyyden sekä opettajien haasteellisen saatavuuden vuoksi.

TAULUKKO 28 SIVISTYSLAUTAKUNTA: KIRJASTO

TILINPÄÄTÖS 2023**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Kirjasto
Vastuuviranhaltija: Maria Kanervikkoaho

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Tuotot	-29 020,37	-12 182,00	-49 037,11	-36 855,11	402,5 %
Kulut	684 196,09	691 222,00	722 616,90	31 394,90	104,5 %
Netto	655 175,72	679 040,00	673 579,79	-5 460,21	99,2 %

Vaikka kirjastoaineiston hinnat nousivat ja henkilöstökulut kasvoivat, pysyttiin budjetissa. Alitus johdetaan aiempaa vähäisemmistä aineistohankinnoista.

TAULUKKO 29 SIVISTYSLAUTAKUNTA: NUORISOVALTUUSTO

TILINPÄÄTÖS 2023**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Nuorisovaltuusto
Vastuuviranhaltija: Vesa Kantola

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP 2023 (€)	MUUTOS (€) TP 2023 / TA 2023	TP 2023 % TA 2023:sta
Tuotot		0,00	0,00	0,00	
Kulut		12 336,00	8 404,60	-3 931,40	68,1 %
Netto	0,00	12 336,00	8 404,60	-3 931,40	68,1 %

Sisältää pääosin kokouspalkkioita.

TAULUKKO 30 SIVISTYSLAUTAKUNTA: HENKILÖSTÖ

ALAJÄRVEN KAUPUNKI		HENKILÖSTÖSUUNNITELMA			
2022 - 2023		Virat ja toimet suurtuotteit- tain			
Tulosityksikkö					Muu-
Virka-/toiminimike					tokset +/-kpl
	TP 2022	TA 2023	TP2023		
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Alajärvi					
Varhaiskasvatuksen opettaja	15	15	15		
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	27	27	27		
Päivähoidon avustaja	5	5	5		
Perhepäivähoitaja	11	10	7		-3
Ryhmäperhepäivähoitaja	2	2	2		
Yhteensä	60	59	56		-3
Vimpeli					
Varhaiskasvatuksen opettaja	3	3	3		
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	6,5	6,5	6		0,5
Päivähoidon avustaja	1	1	2		1
Perhepäivähoitaja	2	2	1		-1
Yhteensä	12,5	12,5	12		0,5
Lappajärvi 1.8.22 alkaen					
Päiväkodin johtaja	1	0	0		
Varhaiskasvatuksen opettaja	6	6	5		-1
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	7	7	8		1
Päivähoidon avustaja	1	1	1		
Ryhmäperhepäivähoitaja	6	6	2		-4
Perhepäivähoitaja	1	1	0		-1
Yhteensä	22	21	16		-5
Alajärven, Lappajärven ja Vimpelin yhteinen					
Varhaiskasvatuksen alue-esimies	3	4	4		
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2	2	2		
Yhteensä	5	6	6		0
HALLINTO					
Alajärvi					
Sivistystoimenjohtaja	1	1	1		
Varhaiskasvatuspäällikkö	1	1	1		
Toimistosihiteeri	1	1	1		
Yhteensä	3	3	3		0

KOULUT					
Alajärvi					
Alakoulut					
Rehtori	1	1	1		
Luokanopettaja	36	35	35		
Tuntiop. (luokanopetus)	3	3	3		
Erityisluokanopettaja	1	1	1		
Erityisopettaja (laaja-alainen)	7	7	7		
Tuntiopettaja esikoulunopettaja	6	7	7		
Lehtori	2	2	2		
Tuntiopettaja (englanninopetus)	1	1	1		
Tuntiopettaja (valmistava)	1	1	1		
Koulunkäynnin ohjaaja	29	29	26		-3
Perhetyöntekijä	1	0	0		
Oppilashuollon asiantuntija		1	1		
Koulusihteeri	1	1	1		
Yhteensä	89	89	86		-3
*) Kokoaikaisia koulunkäynninohjaajia on 3 kpl					
Tulosityksikkö			Henki-		Muutokset
Virka-/toiminimike			löittäin		+/-kpl
	TP2022	TA2023	TP2023		
Yläkoulu					
Rehtori	1	1	1		
Lehtori	18	17	17		
Tuntiopettaja (päätoiminen)	6	6	6		
tuntiopettaja (sivutoiminen)	0	0	3		3
Erityisluokanopettaja	5	6	6		
Erityisopettaja (laaja-alainen)	3	3	3		
Tuntiopettaja (erityisluokanop.)	1	0	0		
Psykiatrinen sairaanhoitaja	1	1	0		-1
Oppilashuollon asiantuntija			1		1
Koulunkäynnin ohjaaja*)	20	20	22		2
Koulusihteeri	1	1	1		
Yhteensä	56	55	60		5
*) Kokoaikaisia koulunkäynninohjaajia on 1 kpl					
Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat					
Lehtori	5	5	5		0

Lukio					
Rehtori	0,7	0,7	0,7		
Lehtori	9	9	9		
Tuntiopettaja	1	1	1		
Koulusihteeri	1	1	1		
Yhteensä	11,7	11,7	11,7		0
Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat					
Lehtori	1	1	1		
Vimpeli					
Perusopetus					
Rehtori	1	1	1		
Luokanopettaja	11	10	10		
Tuntiopettaja (luokanopetus)	1	1	1		
Lehtori	2	2	2		
Erityisluokanopettaja	1	1	1		
Erityisopettaja (laaja-alainen)	3	3	3		
Tuntiopettaja esikoulunopettaja	2	1	1		
Tuntiopettaja	3	5	4		-1
Koulunkäynnin ohjaaja	9	11	11		
Koulusihteeri	1	1	1		
Yhteensä	34	36	35		-1
Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat					
Lehtori	2	2	2		
Tuntiopettaja	4	3	3		
Yhteensä	6	5	5		
Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat					
Lehtori	5	5	5		0
Lukion rehtori	0,3	0,3	0,3		0

Tulosyksikkö Virka-/toiminimike			Henki- löittäin		Muutokset +/-kpl
	TP2022	TA2023	TP2023		
KANSALAIPIOPISTO					
Kansalaisopiston rehtori	0,5	0,5	0,5		
Toimistosihtööri	1	1	1		
Opettaja	1	1	1		
Tuntiopettaja (päätoiminen)	1	1	1		
tuntiopettaja (sivutoiminen)	72	72	72		
Yhteensä	75,5	75,5	75,5		
MUSIIKKIOPISTO					
Alajärvi					
Rehtori	1	1	1		
Opettaja	3	3	3		
Tuntiopettaja (päätoiminen)	3	3	4		1
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	10	11	6		
Koulusihtööri	1	1	1		0
Yhteensä	18	19	15		1
Kurikka					
Apulaisrehtori	1	1	1		
Opettaja	5	5	4		-1
Tuntiopettaja (päätoiminen)	4	5	7		2
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	12	12	7		
Yhteensä	22	23	19		1
KIRJASTOTOIMI					
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1		
Kirjastonhoitaja	2	2	2		
Kirjastosihtööri	3	3	3		
Kirjastoautosihtööri	1	1	1		
Yhteensä	7	7	7		0
Vimpeli					
Kirjastosihtööri	2	2	2		0
YHTEENSÄ	435	436	420,5		-4,5

3.1.6 Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi

3.1.6.1 Maaseututoimen strategiset tavoitteet vuodelle 2023

Maaseututoimen strategiset tavoitteet vuodelle 2022:

1. Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä
2. Koulutustilaisuuksien määrä
3. Maaseudun kehittämiseen liittyvien kontaktien ja tilaisuuksien määrä.

3.1.6.2 Maaseutupalvelut, hallinto

Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut. Lisäksi maaseutupalvelun hallinto tuottaa yhteistointasopimuksessa ja johtosäännössä muut määrätyt tai sovitut asiat. Maaseutupalveluiden hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaa maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin on määrätty.

Toiminnalliset tavoitteet 2023 ja 2024–2027

Vuoden 2023 aikana Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi. Se myös osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa elinkeinojen kehittämiseen, tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen kuntien strategioiden mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Maaseutupalvelujen hallinto tuotti tehtävät sovitusti vuoden 2023 aikana. Toiminnassa on otettu huomioon Järvi-Pohjanmaan ja kuntien strategiat ja tavoitteet.

Tavoite toteutui.

3.1.6.3 Maaseutupalvelut, tuki- ja viranomaistehtävät

Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa

tukisovelluksiin EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin tarkastukset, päätökset, huolehtia maksatuksista ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät sekä ulosotot. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko- ja eläintenpitäjärekestereitä ja suorittaa Ruokavirastolta tulevien määräysten takia erilaisia valvonta- ja tarkastustehtäviä.

Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittavat päätökset.

Tuenhakuun liittyvän koulutuksen, opastuksen ja neuvonnan järjestäminen kuuluu maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtäviin.

Toiminnalliset tavoitteet 2023 ja 2024–2027

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet: perustulotuki, luonnonhaittakorvaus, ympäristökorvaus ja ekojärjestelmätuki) vertailukohtana maksetut / myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10–20 % tuen määrästä on yleensä keskentilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen vuoksi.

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan uuden ohjelmakauden viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueella järjestetään yksi viljelijöille suunnattu tilaisuus yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Uuden ohjelmakauden koulutusta järjestetään myös omalla henkilöstöllä kaikissa kunnissa paikan päällä. Koulutusta järjestetään tarpeen mukaan teamsilla. Viljelijätukikoulutustilaisuuksia neljä ja Teams-koulutuksia kaksi.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Maatalouden uusi ohjelmakausi toi mittavia uudistuksia tukijärjestelmään ja kasvatti entisestään neuvonnan tarvetta. Täydentävät ehdot muuttuivat ehdollisuudeksi, tilatuki ja tukioikeusjärjestelmä poistuivat ja tilalle tuli perustulotuki. Uusia tukimuotoja ovat uudelleenjakotuki, ekojärjestelmätuki ja erikoiskasvipalkkio. Ekojärjestelmätuki koostuu talviaikainen kasvipeite, luonnonhoitonurmet, viherlannoitusnurmet ja monimuotoisuuskasvit -toimenpiteistä. Ympäristökorvaus muuttui perusteellisesti; osa toimenpiteistä siirtyi ekojärjestelmään ja ympäristökorvaukseen tuli sekä tilakohtaisia pakollisia, valinnaisia että lohkokoh- taisia toimenpiteitä.

Ohjelmakauden vaihtuminen toi runsaasti uusia toimintamuotoja ja tehtäviä maaseutuhallintoon; lohkomuutosten suorittaminen, täysin sähköinen tukihaku, satelliittiseuranta, toimenpiteiden valvonta.

Maaseutupalveluiden henkilöstö on osallistunut tiiviisti sekä Ruokaviraston että ELY-keskuksen järjestämiin koulutuksiin. Vuoden 2023 uuden ohjelmakauden viljelijäkoulutuksia järjestettiin yhteensä 5 kappaletta (Alajärvi 2 kpl, Soini 1, Vimpeli 1 sekä Lehtimäki 1). Alajärven tilaisuudessa oli paikalla 155 henkilöä. Lisäksi eläintukikoulutus järjestettiin Teams-koulutuksena. Tukihakuun liittyvä neuvonta ja opastus tapahtuivat pääsääntöisesti puhelimen kautta. Viljelijöille suunnattujen koulutustilaisuuksien tavoite toteutui.

Tukea hakeneita tiloja vuonna 2023 Alajärvellä oli 333 kpl ja peltopinta-ala 13 907 ha. Tukien maksatuksen osalta tavoite saada 80 % maksatuksista toteutumaan ensimmäisenä mahdollisena maksupäivänä toteutui Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella: Alajärven osalta oli 1 247 tukihakemusta, joista maksettiin ensimmäisenä päivänä 1 244 tukihakemusta, toteutumisprosentti oli 99,76 %.

Tukea hakeneita tiloja Soinissa oli 93 kpl ja peltopinta-ala 3 179 ha. Tukien maksatuksen osalta tavoite saada 80 % maksatuksista toteutumaan ensimmäisenä mahdollisena maksupäivänä toteutui Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella: Soinissa oli 346 tukihakemusta, joista maksettiin ensimmäisenä päivänä 346 tukihakemusta, toteutumisprosentti oli 100 %.

Tukea hakeneita tiloja Vimpelissä on 77 kpl ja peltopinta-ala 3 927 ha. Tukien maksatuksen osalta tavoite saada 80 % maksatuksista toteutumaan ensimmäisenä mahdollisena maksupäivänä toteutui Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella: Vimpelissä oli 260 tukihakemusta, joista maksettiin ensimmäisenä päivänä 254 tukihakemusta, toteutumisprosentti oli 97,69 %. Tavoite tukien maksatuksesta ensimmäisenä maksupäivänä toteutui.

3.1.6.4 Maaseutupalvelut, kehittäminen

Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu henkilökohtaisena neuvontana ja tilaisuuksissa meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätaavoitteena on saada aikaan maatalouteen ja pienyritystoimintaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella. Investoineilla ja kehittämisellä ylläpidetään alueen tuotantoedellytyksiä, nostetaan jalostusastetta ja saadaan aikaan uusia yhteistyöverkostoja. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen, innovaatioiden jalkauttaminen ja ympäristövastuullisuus.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia. Maaseutupalveluiden internet-sivuilla julkaistaan tietoa meneillään olevista hankkeista ja tilaisuuksista.

Maaseututoimi antaa lausuntoja ja peltoarvioita esim. perunkirjoituksia varten.

Toiminnalliset tavoitteet 2023 ja 2024–2027

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Asiakaskontaktien määrätavoite on 100 kpl ja tilaisuuksia neljä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Rahoitukseen ja kehittämiseen liittyvät asiakaskontaktit on pääsääntöisesti suoritettu puhelinneuvonnalla tai toimistolla 147 kertaa. Lisäksi on hankittu tai ohjattu asiakkaita käyttämään asiantuntijapalveluita niin tilan tuotantoon liittyvien asioiden kuin muun yritystoiminnan edistämiseksi. Eniten asiakkaita on ohjattu Neuvo 2030 palvelun piiriin.

Viljelijöille suunnatut kehittämiseen liittyvät koulutukset on järjestetty yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa lähi- ja etätilaisuuksina. Aiheina ovat olleet pääsääntöisesti tilojen varautuminen, lisäksi aiheina ovat olleet talous ja työssä jaksaminen. Maaseututoimi on ollut aktiivisesti mukana Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (Mela) hallinnoimassa *Välitä viljelijästä* -projektissa. Tilaisuuksia järjestettiin vuoden aikana viisi.

Maanmittauslaitos sai Alajärven ja Vimpelin alueella tilusjärjestelyn valmiiksi. Maaseututoimessa saatiin tilusjärjestelyyn kuuluvien lohko-tietojen muuttaminen sekä lohkotietojen viljavuustietojen siirto.

Tavoitteet toteutuivat.

3.1.6.5 Maaseutupalveluiden taulukot

TAULUKKO 31 JÄRVI-POHJANMAAN MAASEUTUTOIMI: YHTEENVETO

JÄRVI-POHJANMAAN MAASEUTUTOIMI

Alajärven kaupunki				Muutos euro TP2023 / TA2023 ylitys (+) / alitus (-)	Muutos % TP2023 / TA2023	Muutos % TP2023 / TP2022
Suurtuote	TP 2022	TA 2023 (€)	TP 2023			
Maaseutupalvelut hallinto	28 497	32 657	26 913	-5 744	-21,34	-5,89
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	153 148	168 149	156 650	-11 500	-7,34	2,24
Maaseutupalvelut kehittäminen	22 062	28 253	23 612	-4 642	-19,66	6,56
ALAJÄRVI YHTEENSÄ	203 707	229 060	207 174	-21 886	-10,56	1,67

Soinin kunta				Muutos euro TP2023 / TA2023 ylitys (+) / alitus (-)	Muutos % TP2023 / TA2023	Muutos % TP2023 / TP2022
Suurtuote	TP 2022	TA 2023 (€)	TP 2023			
Maaseutupalvelut hallinto	7 091	8 130	6 700	-1 430	-21,34	-5,84
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	38 109	41 861	38 998	-2 863	-7,34	2,28
Maaseutupalvelut kehittäminen	5 490	7 034	5 878	-1 156	-19,66	6,61
SOINI YHTEENSÄ	50 690	57 025	51 577	-5 449	-10,56	1,72

Vimpelin kunta				Muutos euro TP2023 / TA2023 ylitys (+) / alitus (-)	Muutos % TP2023 / TA2023	Muutos % TP2023 / TP2022
Suurtuote	TP 2022	TA 2023 (€)	TP 2023			
Maaseutupalvelut hallinto	7 078	8 072	6 652	-1 420	-21,34	-6,41
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	38 040	41 559	38 717	-2 842	-7,34	1,75
Maaseutupalvelut kehittäminen	5 480	6 983	5 836	-1 147	-19,66	6,10
VIMPELI YHTEENSÄ	50 599	56 614	51 205	-5 409	-10,56	1,18

Maaseututoimi/Yhteensä	304 996	342 699	309 956	-32 743	-10,56	1,60
-------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------	-------------

TAULUKKO 32 MAASEUTUPALVELUT: HALLINTO

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut hallinto

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseututoimenjohtaja Jukka Kuoppala

Suurtuote	TP 2022	TA 2023 (€)	TP 2023	Muutos euro TP2023 / TA2023 ylitys (+) / alitus (-)	Muutos % TP2023 / TA2023	Muutos % TP2023 / TP2022
Sitovat tavoitteet:						
Tulot	141	0	196	196	100,00	27,76
Menot	28 639	32 657	27 109	-5 549	-20,47	-5,64
Netto	28 497	32 657	26 913	-5 744	-21,34	-5,89

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut ja tekee muut yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä määrätyt asiat. Hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaa maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin määrätty.

Vuoden 2023 maaseutupalvelujen hallinnon kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,84 %, Soini 16,64 % ja Vimpeli 16,52 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi. Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen visioiden ja strategioiden jalkauttamisesta.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Hallinnon kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 33 MAASEUTUPALVELUT: TUKI- JA VIRANOMAISTEHTÄVÄT

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseutuasiamies Soile Aarnio

				Muutos euro TP2023 / TA2023 ylitys (+) / alitus (-)	Muutos % TP2023 / TA2023	Muutos % TP2023 / TP2022
	Suurtuote	TP 2022	TA 2023 (€)	TP 2023		
Sitovat tavoitteet:	Tulot	2 152	0	1 908	1 908	-12,77
	Menot	155 299	168 149	158 558	-9 592	2,05
	Netto	153 148	168 149	156 650	-11 500	2,24

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovellukseen EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin päätökset, huolehtia maksuksesta ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko- ja eläintenpitäjärekisteriä. Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirviahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittaessa päätöksiä.

Vuoden 2023 maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävien kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,84 %, Soini 16,64 % ja Vimpeli 16,52 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueen viljelijöille suunnattu tilaisuus järjestetään yksi yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa.

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet: perustulotuki, luonnonhaittakorvaus, ympäristökorvaus ja ekojärjestelmätuki) vertailukohtana maksetut / myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10 – 20 % tuen määrästä on yleensä kesken tilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen johdosta.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Tuki- ja viranomaistehtävien kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 34 MAASEUTUPALVELUT: KEHITTÄMINEN

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut kehittäminen

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseututoimenjohtaja Jukka Kuoppala

				Muutos euro TP2023 / TA2023 ylitys (+) / alitus (-)	Muutos % TP2023 / TA2023	Muutos % TP2023 / TP2022
	Suurtuote	TP 2022	TA 2023 (€)	TP 2023		
Sitovat tavoitteet:	Tulot	137	0	275	275	50,28
	Menot	22 199	28 253	23 887	-4 366	7,07
	Netto	22 062	28 253	23 612	-4 642	6,56

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella tuotannon säilyttämiseksi (pelto ja kotieläin). Maaseudun pienyritystoiminnan kehittämistoimilla pyritään myös saamaan aikaan investointeja sekä samalla nostamaan tuotannon jalostusastetta. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen ja innovaatioiden jalkauttaminen. Palvelut käsittävät rahoituslähteiden selvittämisen investointeihin, avustamisen laskelmissa sekä muiden selvitysten tekemisen.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia.

Vuoden 2023 maaseutupalvelujen kehittämisen kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,84 %, Soini 16,64 % ja Vimpeli 16,52 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Asiakaskontaktien määrätavoite on 100 kpl ja tilaisuuksia neljä.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Kehittämisen kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 35 MAASEUTUPALVELUT: HENKILÖSTÖ

MAASEUTUTOIMI	Tulosyksikkö	Ammattinimike	TP2021	TA 2022	TA 2023	TP 2023	Henkilöstö 2023 Muutokset +/- kpl
	Maaseutupalvelut	maaseututoimenjohtaja	1	1	1	1	0
		maaseutuasiamies	2	2	2	2	0
		toimistosihteeri	2	2	2	1	-1

3.1.7 Alajärven tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia teknisen toimialan palvelujen tuottamisesta. Palveluihin kuuluvat yhdyskuntasuunnittelu, yleiset alueet, vesihuoltolaitokset, rakennus- ja ympäristöpalvelut viranomaispalveluina sekä tila-, puhdistus- ja ravitsemispalvelu tukipalveluina.

Lisäksi lautakunnan tehtävänä on vastata investointien suunnittelusta, rakentamisesta ja rakennuttamisesta annettujen määrärahojen puitteissa.

Tulevaisuuden visio ja strategia

Lautakunta pyrkii omalta osaltaan luomaan kuntalaisille viihtyisää ja turvallista työ- ja elinympäristöä sekä mahdollisimman hyvät edellytykset elinkeinoelämälle Alajärven kaupungin uuden strategian mukaisesti.

3.1.7.1 Talousarvion ja tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2023 toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Teknisen lautakunnan toiminnalliset tavoitteet 2023		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1.Toiminnan järjestäminen mahdollisimman energiatehokkaasti	Varautuminen energian toimituskatkoksiin	Varautuminen
Teknisen lautakunnan taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1. Tilapalvelun kustannusten pienentäminen	Myymällä/purkamalla turhia kiinteistöjä	Puretut kiinteistöt 2 kpl
2. Energian säästötoimenpiteet eri sektoreilla	Siirtyminen energiatehokkaisiin järjestelmiin. Kiinteistöjen käyttäjille annetaan ohjeistus energian säästötoimenpiteiksi.	Energiankulutus

TAULUKKO 36 TEKNINEN LAUTAKUNTA: YHTEENVETO

Lautakunta yhteensä**Tilinpäätös 2023**

Toimiala / lautakunta

Tekninen lautakunta

Vastuuviranhaltija:

Hänninen Jouni

Suurtuote	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Muutos (€) TP2023/ TA2023	Muutos (%) TP2023/ TA2023
Yhdyskuntasuunnittelu	-289 412	-377 532	-261 822	115 710	30,6 %
Yleiset alueet	-2 878 419	-2 952 381	-3 038 342	-85 961	2,9 %
Vesihuoltolaitokset	-167 281	-41 459	-36 214	5 245	-12,7 %
Rakennusvalvonta	-133 273	-130 534	-132 169	-1 635	1,3 %
Ympäristöhuolto	-44 813	-380 861	-393 276	-12 415	3,3 %
Toimiala yhteensä:	-3 513 198	-3 882 767	-3 861 823	20 944	-0,5 %

*3.1.7.2 Viranomaispalvelut***Tekninen hallinto**

Tekninen hallinto käsittää normaalit palvelujen tuottamiseen tarvittavat kustannukset mm. henkilökulut sivukuluineen, toimistotarvikkeet, matkakulut, tilitoimisto- ja ICT-palvelut sekä kalusto. Tekninen hallinto sisältää myös teknisen lautakunnan kokouskulut. Teknisen hallinnon kustannukset jaetaan tasan kullekin seitsemälle sektorille.

Yhdyskuntasuunnittelu

Yhdyskuntasuunnittelun toiminta-ajatus on alueen vetovoimaisuuden lisääminen, elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantaminen, asuminen eri muotojen kehittäminen sekä ilmastomuutoksen haasteisiin vastaaminen alueiden käytön osalta.

Yhdyskuntasuunnittelu käsittää hallinnon lisäksi kaavoituksen sekä mittauksen ja kartaston. Yhdyskuntasuunnittelun tulosalueesta vastaa kaavoituspäällikkö. Tulosalueella työskentelee yksi maanmittausteknikko ja määräaikainen kaavoitussihteeri.

Yhdyskuntasuunnittelun määrärahoja jäi käyttämättä 132 015 €. Tulot alittuivat puolestaan 13 615 €. Tavoitteet eivät toteutuneet, koska kaavahankkeita ei saatu sairaspöissaolojen takia käynnistettyä ja edistettyä toivotulla aikataululla.

Kaavoitushankkeita oli menossa kaikkiaan 11 kpl, joista 6 oli asemakaavoja, 5 osayleiskaavoja. Alajärven keskustaajaman ja sen lähialueiden osayleiskaava on kaavaluonnosvaiheessa, ja se on jaettu keskustaajaman strategiseen osaan ja Alajärven rantojen rakennuslupia ohjaavaan lähiympäristön osayleiskaavaan. Näin kaavatyö materiaaleineen, osallistamisineen, kuulutuksineen, lausuntoineen, mielipiteineen ja vastineineen on helpompi hallita ja saada ehdotusvaiheeseen. Nämä kaavat eivät edenneet suunnitellusti sairastumisien ja henkilövajauksen takia.

Kaavoitushankkeista jatkettiin keskustan ja Pynttärin asemakaavayhdistelmän tekoa ja sen siirtoa uudelle pohjakartalle. Tämä kaavatyön tarkoituksena on uudistaa noin 100 keskustaajaman ja Pynttärin asemakaavaa yhdellä kertaa. Kaavasta on tarkoitus laatia toimistoversio, jota voidaan käyttää pohjana tulevissa pienemmissä kaavamuuoksissa. Pöllömännikön asemakaava saatiin valmiiksi 2023. Luoma-ahon teollisuusalueen laajennus on hyväksymiskäsittelyssä. Lehtimäen kaavamateriaalien digitalisointi on kesken.

Koulukeskuksen alueen yleissuunnittelua joudutaan avaamaan pesäpalloilijoiden toimesta ja asemakaavan muutos on luonnosvaiheessa. Tupasaaren teollisuusalueen asemakaavamuutos ja laajennus on käynnistetty, mutta kilpailutusta ei saatu henkilöstövajauksen ja sairaspöissaolojen takia tehtyä eikä kaavoitusta aloitettua. Aloittamatta jäivät teollisuusalueen asemakaavan muutos kortteleissa 613 ja 614, Höykkylän osayleiskaava sekä Alajärven pienten järvien osayleiskaava. Lisäksi Pöllömännikön ja Vasikkasaaren kaavoista ei valitettu, joten näihin varattuja määrärahoja jäi käyttämättä.

Poikkeamislupa- ja suunnittelutarveratkaisupäätöksiä valmisteltiin 7 kappaletta, joista Möksyn aurinkovoimahanke oli laajatöinen. Vireillä olevia oli noin 20 kpl. Valmistellut päätökset koskivat rantarakentamista, poikkeamisia kaavasta erilaisilla alueilla, suunnittelutarveratkaisuja kaavan lievealueilla ja ranta-alueilla sekä aurinkovoima- sekä akustolaitoksia.

Yhdyskuntasuunnittelun toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1. Riittävä raakamaan hankinta ja sen jalostaminen myytäviksi tonteiksi	Raakamaata hankitaan keskeisiltä alueilta mm. teollisuusalueen laajentamiseen Tupasaaren alueelta.	Tupasaaren alueen maanhankinta etenee vaiheittain, mutta alueen asemakaavoitus on sairastapauksen ja henkilövajauksen takia siirtynyt vuodelle 2024.

2. Keskustaajaman osayleiskaavan saataminen eteenpäin	Kaavan valmistelu luonnosvaiheesta ehdotusvaiheeseen	Luonnosvaiheen vastineiden käsittelyvaihe menossa. Tupa-saaren sisääntulotien paikka aiheuttanut viivästystä ohjausryhmässä.
Yhdyskuntasuunnittelun taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1. Monipuolinen tonttitarjonta	Riittävä raakamaan hankinta ja jalostaminen myytäviksi rakennuspai-koiksi.	Osavuosisraportit / taloudellisen seuranta
2. KEKO-kaavoituksen ekolaskuri	KEKO-laskurin käyttöönotto	Käyttööntöövaiheessa, ei toteutunut sairaspöissaolon ja henkilövajauksen takia.

TAULUKKO 37 TEKNINEN LAUTAKUNTA: YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Tilinpäätös 2023

Toimiala / lauta kunta

Yhdyskuntasuunnittelu

Vastuuviranhaltija:

Kirsi Haapa-aho

Suurtuote	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Muutos (€) TP2023/ TA2023	Muutos (%) TP2023/ TA2023
Hallinto					
Tuotot	5 014	6 000	7 851	1 851	30,9 %
Kulut	-192 105	-220 678	-226 422	-5 744	2,6 %
Netto	-187 091	-214 678	-218 571	-3 893	1,8 %
Kaavoitus					
Tuotot	86	18 000	529	-17 471	-97,1 %
Kulut	-79 981	-162 154	-36 917	125 237	-77,2 %
Netto	-79 895	-144 154	-36 388	107 766	-74,8 %
Mittaus ja kartasto					
Tuotot	405	1 000	3 005	2 005	200,5 %
Kulut	-22 832	-19 700	-7 177	12 523	-63,6 %
Poistot	0	0	-2 691	-2 691	0,0 %
Netto	-22 427	-18 700	-6 863	11 837	-63,3 %
Yhteensä					
Tuotot	5 506	25 000	11 385	-13 615	-54,5 %
Kulut	-294 918	-402 532	-270 516	132 016	-32,8 %
Poistot	0	0	-2 691	-2 691	0,0 %
Netto	-289 412	-377 532	-261 822	115 710	-30,6 %
Toimiala yhteensä:	-289 412	-377 532	-261 822	115 710	30,6 %

Yleiset alueet

Yleiset alueet käsittävät liikenneväylien (kaava- ja yksityistiet, katuvalaistus), puistoalueiden (puistot, leikkikentät ja uimarannat), maa- ja metsätilojen, muiden yleisten alueiden (venesatamat, peruskuivatus, tori, kaatopaikka) ja ulkoliikuntapaikkojen kunnossapidon.

Hoidettavia kaavateitä on 67,2 km ja yksityisteitä 157 km. Lisäksi hoidettavana on kevyen liikenteen väyliä 26,5 km ja kiertoliittymiä 4 kpl. Yleisiä uimarantoja on 11 kpl ja ylläpidettäviä leikkikenttiä yhteensä 28 kpl. Leikkikentistä 8 kpl on leikkipuistoina, 10 kpl sijaitsee koulujen pihoilla, sekä 4 kpl päiväkotien pihoilla. Koulujen ja päiväkotien piha-alueiden leikkikenttien kunnossapitoa hoidetaan yhdessä tilapalvelun kanssa.

Poistot mukaan lukien yleisten alueiden tilikauden toteuma vuonna 2023 on 102,9 %, budjetoituna on ollut 2 952 381 € ja toteuma oli 3 038 342 €. Vuoden 2023 poistoihin oli budjetoituna 1 152 025 € niiden ollessa 1 281 845 €, poistot ylittyivät 129 820 € budjetoidusta. Ilman poistoja, vuosikatetta katsottaessa yleisten alueiden kokonaistoteuma on 97,6 %.

Suurtuotetasolla tarkasteltaessa suurimmat ylitykset tulevat liikenneväylien kunnossapidosta. Kaavateiden osalla ylitystä 76 525 € ja yksityisteiden osalla ylitystä 14 561 € budjetoidusta. Liikenneväylien kunnossapito on sääolosuhderiippuvainen, runsaat auras- ja hiekotustarpeet lisäävät kustannuksia nopeasti. Liikenneväylien kunnossapidon kustannuksiin vaikuttivat osaltaan myös syksyn normaalia suuremmat sademäärät. Runsaiden vesimäärien vuoksi ilmeni ongelmia tie- ja katualueiden hulevesien hallinnassa ja tehtiin pakollisia korjaustoimia tierumpuihin, sadevesi- ja salaojituslinjoihin sekä ojituksiin.

Puistoalueisiin oli budjetoituna 186 851 €, toteuman ollessa 211 029 € ylitystä 24 178 €. Puistoalueet pitävät sisällään viheralueiden lisäksi leikkikenttien ja uimarantojen kunnossapidon. Puistoalueiden ylitys koostuu pääasiassa uimarantojen kunnossapitotarpeista sekä tilapäistyövoiman palkoista. Uimarantojen hoidon osuuteen puistojen kokonaissuudesta on budjetoitu 20 450 € ja uimarantojen kulut olivat 39 091 €. Uimarantojen kustannuksia nostivat mm. asiantuntijapalveluiden hintojen nousut (näytteenotot), kunnossapitotarpeet uimarantojen varusteissa sekä bajamajojen vuokraus. Loppu ylitys koostuu kausi- ja kesätyöntekijöiden palkoista.

Ulkoliikuntapaikkojen hoitoon oli varattuna 542 695 € toteuman ollessa 483 939 €. Ulkoliikuntapaikkojen hoito alittui 58 756 €.

Muut yleiset alueet käsittävät venesatamat, torin, kaatopaikan (tupasaa-ren suljettu kaatopaikka) sekä peruskuivatuksen. Muihin yleisiin alueisiin oli budjetoitu 132 425 € toteuman ollessa 163 267 €, ylitystä 30 842

euroa. Pääosin ylitys koostuu suljetulla Tupasaaren kaatopaikalla loppuvuodesta tehdyistä toimenpiteistä. Suljetun kaatopaikan tarkkailusta vastaa ELY-keskus, jonka vaatimuksesta alueella tehtiin puuston poistoa, sekä kuivatusjärjestelmiin liittyviä töitä. Ojituksia jatketaan vielä vuonna 2024.

Maa ja metsätilojen osalla puustokauppojen tulot olivat 156 830 €, vuosittainen tavoite on ollut 150 000 €. Hakkuiden jälkihoitotöiden, talousmetsään liittyvien hoitotoimien ja asiantuntijapalveluiden kulut olivat 93 507 €, jonka jälkeen netto 63 323 €. Metsätilojen tulot ja kulut eivät jakaannu tasaisesti kalenterivuosittain, mm. hoitotöiden tarpeet vaihtelevat vuosittain.

Yleisten alueiden hallinnon määräraha on jaettu eri kustannuspaikoille.

Yleisten alueiden toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1. Katu- ja tieverkoston kunnossapito ja turvallisuus	Katu- ja tieverkoston kunnossapitotehtävien ajoitus (auraus/hiekoitus)	Korvattavien liukastumistapauksien määrä katualueilla 0 kpl
2. Viihtyisät yleiset alueet	Liikuntapaikkojen, uimarantojen ja puistojen kunnossapitotyöt	Liikuntapalvelujen, uimarantojen ja leikkipuistojen asiakastyytyväisyys/palautte yleisesti hyvällä tasolla
Yleisten alueiden taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1. Kustannustehokkaat hoitotavat	Hoitotapojen kustannustehokkuuden tarkastelu	Yleisten alueiden kokonaistoteuma 102,9 %. Kokonaistoteuman ylitys johtuu poistoista, joita vuodella 2023 tuli 129 820 € budjetoitua enemmän. Ilman poistoja vuosikate toteuma 97,6 %.
2. Katuverkoston ennakoivat peruskorjaukset	Katuverkon korjausohjelman noudattaminen ja korjausvelan pienentäminen (katuverkon inventointi ja korjausohjelma tehty vuonna 2020)	Vanhojen katualueiden peruskorjausta on jatkettu suunnitelman mukaisesti.

TAULUKKO 38 TEKNINEN LAUTAKUNTA: YLEISET ALUEET

Tilinpäätös 2023

Toimiala / la utak unta

Vastuuvira nha lltija :

Yleiset alueet

Juuso Pikkukangas

Suurtuote	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Muutos (€) TP2023/ TA2023	Muutos (%) TP2023/ TA2023
Yleiset alueet hallinto					
Tuotot	245 494	241 163	218 647	-22 516	-9,3 %
Kulut	-245 494	-241 163	-218 647	22 516	-9,3 %
Netto	0	0	0	0	
Kaavatiet					
Tuotot	2 934	0	16 137	16 137	
Kulut	-491 850	-451 826	-467 027	-15 201	3,4 %
Poistot	-847 183	-869 857	-947 318	-77 461	8,9 %
Netto	-1 336 099	-1 321 683	-1 398 208	-76 525	-5,8 %
Yksityistiet					
Tuotot	36	0	0	0	0,0 %
Kulut	-713 445	-734 270	-748 831	-14 561	2,0 %
Poistot	-25 527	-11 652	-11 652	0	0,0 %
Netto	-738 935	-745 922	-760 483	-14 561	2,0 %
Valaistus					
Tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Kulut	-92 221	-95 940	-85 757	10 183	-10,6 %
Netto	-92 221	-95 940	-85 757	10 183	10,6 %
Puistoalueet					
Tuotot	4472	0	1018	1018	0,0 %
Kulut	-201 709	-145 793	-165 206	-19 413	13,3 %
Poistot	-35 658	-41 058	-45 823	-4 765	11,6 %
Netto	-232 896	-186 851	-211 029	-24 178	-12,9 %
Maa- ja metsätilat					
Tuotot	215 325	150 000	156 830	6 830	4,6 %
Kulut	-52 348	-76 865	-93 507	-16 642	21,7 %
Netto	162 977	73 135	63 323	-9 812	-13,4 %
Muut yleiset alueet					
Tuotot	15 421	4 350	4 415	65	1,5 %
Kulut	-58 389	-36 095	-29 361	6 734	-18,7 %
Poistot	-31 972	-100 680	-138 321	-37 641	37,4 %
Netto	-74 940	-132 425	-163 267	-30 842	-23,3 %
Liikuntapaikkojen hoito					
Tuotot	11	1 125	49 016	47 891	4257,0 %
Kulut	-415 511	-415 042	-394 223	20 819	-5,0 %
Poistot	-150 804	-128 778	-138 732	-9 954	7,7 %
Netto	-566 304	-542 695	-483 939	58 756	-10,8 %
Yhteensä					
Tuotot	483 693	396 638	446 063	49 425	12,5 %
Kulut	-2 270 968	-2 196 994	-2 202 559	-5 565	0,3 %
Poistot	-1 091 144	-1 152 025	-1 281 846	-129 821	11,3 %
Netto	-2 878 419	-2 952 381	-3 038 342	-85 961	2,9 %
Toimiala yhteensä	-2 878 419	-2 952 381	-3 038 342	-85 961	2,9 %

Vesihuoltolaitokset

Vesilaitos

Vesilaitoksen vedenottamot ovat Alajärvellä Porasharju, sekä Lehtimäellä Kangaspuro, Kilpaharju ja Multavaaru. Alajärven ja Lehtimäen vesilaitoksilla on omat vedenjakelualueet ja verkostot. Vesilaitosten verkostot eivät ole suorassa yhteydessä toisiinsa, vesijohtoverkostoa laitoilla on yhteensä noin 225,5 km. Vesilaitoksilla on lisäksi 4 paineenkorotus-asemaa, 2 vesi-/alkalointilaitosta ja 2 sammutusvesiasemaa.

Entisen Paalijärvi-Teerinevan vesiosuuskunnan vesijohtoverkoston pituudesta ei ole tarkkaa tietoa, koska ko. alueen vesijohtokartat ovat puutteelliset. Paalijärvi-Teerinevan linjaston kartoitustyötä tehdään saneerauksen yhteydessä.

Vesijohtoverkoston vuotoja oli vuonna 2023 Alajärvellä 14 kpl ja Lehtimäellä 3 kpl.

Vesimaksutuloja on saatu yksityishenkilöiltä ja yrityksiltä perusmaksuineen. Vesimittarin lukemaan perustuva käyttömaksu on tällä hetkellä 1,10 €/m³, omakotitalon perusmaksu 61,53 €, rivi- ja kerrostalon talokohtainen perusmaksu 123,06 € ja huoneistokohtaisen mittauksen perusmaksu 30,77 €. (Hinnat ilmoitettu alv 0 %.)

Talousveden laatuvaatimukset täyttävää vettä toimitettiin Alajärvellä ja Lehtimäellä kotitalouksille yhteensä 454 777 m³, elintarviketeollisuudelle 12 488 m³, vesiosuuskunnille 2 826 m³ ja muille kunnille 43 262 m³. Tuloja on saatu lisäksi vesimittareista, tonttijohdoista ja talosulki-joista.

Alajärven vesilaitoksen tuotot ovat 344 401 €, kulut 149 005 € ja poistot 108 409 €. Alajärven vesilaitoksen netto on 80 987 €. Lehtimäen vesilaitoksen tuotot ovat 173 689 €, kulut 91 197 € ja poistot 25 095 €. Lehtimäen vesilaitoksen netto on 58 397 €.

Uusia vesiliittymiä kytkettiin yhteensä 13 kpl, joista tulot 6 835 €. Palautuskelpoinen liittymä kirjataan taseeseen.

Viemärlaitos

Jätevesipuhdistamoja on 2 kpl, jotka sijaitsevat Alajärven keskustassa ja Lehtimäellä. Lisäksi on 37 jätevesipumppaamaa, sekä 112,1 km viemäri-verkostoa ja 2 sadevesipumppaamaa. Molemmilla jätevesipuhdistamoilla on oma jätevesiverkosto ja ne eivät ole yhteydessä toisiinsa. Jätevesipuhdistamot toimivat lupaehtojen mukaisesti.

Jätevesiverkoston tukoksia ja vuotoja oli vuonna 2023 Alajärven alueella 14 kpl ja Lehtimäen alueella 2 kpl.

Viemärlaitos laskuttaa vesimittarin lukemaan perustuvaa käyttömaksua, sekä kiinteistökohtaista perusmaksua. Käyttömaksu vuonna 2023 on ollut 3,19 €/m³ ja perusmaksu vuodessa omakotitaloissa 89,45 €, rivi- ja kerrostaloissa 178,90 €, sekä huoneistokohtaisessa mittauksessa 44,72 €. (Hinnat ilmoitettu alv 0 %).

Laskutettavan jäteveden määrä laitoksilla oli yhteensä 239 055 m³. Jätevesipuhdistamoille otettiin lisäksi vastaan umpi- ja sakokaivolietettä, josta saatiin tuloja 52 660 €. Alajärven jätevesipuhdistamolla suoritetaan myös naapurikunnille lietteen käsittelyä ja siitä saatiin tuloja 28 718 €. Toiminnan tuotot viemärlaitoksilla yhteensä olivat yhteensä 843 963 €.

Alajärven viemärlaitoksen osuus tuotoista 717 985 €, kulut 490 289 € ja poistot 250 548 €. Alajärven viemärlaitoksen netto on -22 852 €. Lehtimäen viemärlaitoksen osuus tuotoista 125 978 €, kulut 133 333 € ja poistot 28 180 €. Lehtimäen viemärlaitoksen netto on -35 535 €.

Uusia viemäriliittymiä kytkettiin 2 kpl, josta tulot 18 020 €. Palautuskel-poinen liittymä kirjataan taseeseen.

Vesihuoltolaitoksen toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1. Laadukas vesihuolto	Käyttöveden laatu vastaa vaatimuksia Jäteveden puhdistus vastaa lupaehtoja	Valvontaohjelman mukaiset näytteenotot tehty, veden laadussa ei poikkeamaa.
2. Palvelutarvetta vastaava verkosto	Vesi- ja viemärlaitoksen toiminta-alueen määrittäminen	Toiminta-alueen kartasto tehty
Vesihuoltolaitoksen taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1. Kustannustehokkaat vesihuoltopalvelut	Ennakoidut investoinnit verkostoon ja puhdistamoon. Tulevaisuuden tarpeiden huomiointi.	Jatkettu suunnitelmallisesti jätevesipuhdistamojen instrumenttien uusintaa.
2. Viemäriverkon vuotovesimäärien vähentäminen	Verkoston kartoitus ja vuotovesien korjaus	Ongelman syy selvillä, mutta ongelmaa ei ole saatu kokonaan poistettua. Suuri syy hulevesien ohjautumiseen puhdistamoille on se, että viemäriverkostoon on aikanaan liitetty kiinteistöjen hulevesiä.

TAULUKKO 39 TEKNINEN LAUTAKUNTA: VESIHUOLTOLAITOKSET

Tilinpäätös 2023

Toimiala / lautakunta

Vesihuoltolaitokset

Vastuuviranhaltija:

Juuso Pikkukangas

Suurtuote	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Muutos (€) TP2023/ TA2023	Muutos (%) TP2023/ TA2023
Hallinto					
Tuotot	148 869	154 877	155 349	472	0,3 %
Kulut	-148 869	-154 877	-155 349	-472	0,3 %
Netto	0	0	0	0	0,0 %
Vesilaitos Alajärvi					
Tuotot	235 741	351 937	344 401	-7 536	-2,1 %
Kulut	-165 364	-175 124	-149 005	26 119	-14,9 %
Poistot	-100 783	-104 103	-108 409	-4 306	4,1 %
Netto	-30 406	72 710	86 987	14 277	19,6 %
Vesilaitos, Lehtimäki					
Tuotot	163 232	152 748	173 689	20 941	13,7 %
Kulut	-118 420	-111 929	-91 197	20 732	-18,5 %
Poistot	-26 941	-25 095	-25 095	0	0,0 %
Netto	17 870	15 724	57 397	41 673	265,0 %
Viemärlaitos, Alajärvi					
Tuotot	705 437	670 200	717 985	47 785	7,1 %
Kulut	-420 819	-376 448	-490 290	-113 842	30,2 %
Poistot	-261 387	-245 564	-250 548	-4 984	2,0 %
Netto	23 232	48 188	-22 853	-71 041	-147,4 %
Viemärlaitos Lehtimäki					
Tuotot	101 780	109 800	125 978	16 178	14,7 %
Kulut	-124 446	-137 491	-133 333	4 158	-3,0 %
Poistot	-33 101	-28 180	-28 180	0	0,0 %
Netto	-55 766	-55 871	-35 535	20 336	-36,4 %
Yhteensä					
Tuotot	1 355 059	1 284 685	1 517 402	232 717	18,1 %
Kulut	-977 918	-800 992	-1 019 174	-218 182	27,2 %
Poistot	-422 212	-402 942	-412 232	-9 290	2,3 %
Korvaus perus-/jäännöspääomasta	-122 210	-122 210	-122 210	0	0,0 %
Netto	-167 281	-41 459	-36 214	5 245	-12,7 %
Toimiala yhteensä	-167 281	-41 459	-36 214	5 245	-12,7 %

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvontaviranomaisena toimii tekninen lautakunta. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä, valvoa kaavojen noudattamista sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään. Henkilöstön määrä rakennusvalvonnassa Alajärvellä on kaksi, rakennustarkastaja ja toimistos sihteeri.

Rakennus- ja toimenpidelupamäärät olivat lukumääräisesti heikoimmillaan viime vuonna aiempaan vuosiin verrattuna. Maailman tämänhetkisen tilanteen vaikutukset (hintojen nousu, korot) näkyvät erityisesti rakennuslupien kehityksessä. Lupamäärien lasku tulee näkymään vielä enemmän rakentamisen määrässä vuonna 2024. Talousarvion toteuma on 101,3 %, eli määräraha ylittyi 1 635 €.

Rakennusvalvonnan toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
Luvanhakijoiden ja yhteistyökumppaneiden toimintatapojen yhtenäistäminen	Tietoisuuden järjestäminen suunnittelijoille ja luvanhakijoille	Ei toteutunut
Digitalisointi rakennusvalvonnassa	Rakennusvalvonnan hakemukset käsitellään sähköisesti. - Sähköinen Lupapiste.fi palvelu, joka nopeuttaa ja selkeyttää asiakaspalvelua Nettisivujen kehittäminen ja päivittäminen	Ohjeistettu sähköisessä lupasiointissa ja sähköinen lupasiointi toteutunut Nettisivuille päivitetty ohjeet Lupapiste.fi -palvelun käytöstä
Rakennusvalvonnan taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
Keskeneräisten ja luvattomien rakennusten kartoitus	Keskeneräisen rakennuskannan läpikäyminen ja lupien hakemiseen velvoittaminen määräaikaan mennessä Vanhentuneiden lupien selvitys	Keskeneräisten rakennusten ja luvattomien rakennusten kartoitusta toteutettu ja jatketaan edelleen vuonna 2024.

TAULUKKO 40 TEKNINEN LAUTAKUNTA: RAKENNUSVALVONTA

Tilinpäätös 2023

Toimiala / lauta kunta

Rakennusvalvonta

Vastuuviranhaltija :

Beata Kallio

Suurtuote	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Muutos (€) TP2023/ TA2023	Muutos (%) TP2023/ TA2023
Rakennusvalvonta					
Tuotot	50 493	70 450	64 194	-6 256	-8,9 %
Kulut	-183 765	-200 984	-196 363	4 621	-2,3 %
Netto	-133 273	-130 534	-132 169	-1 635	1,3 %
Yhteensä					
Tuotot	50 493	70 450	64 194	-6 256	-8,9 %
Kulut	-183 765	-200 984	-196 363	4 621	-2,3 %
Netto	-133 273	-130 534	-132 169	-1 635	1,3 %
Toimiala yhteensä:	-133 273	-130 534	-132 169	-1 635	1,3 %

Ympäristöpalvelut

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edun valvojana. Tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa.

Eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu Seinäjoen kaupungin hallinnoimalta ympäristöterveydenhuollon yhteistointialueelta. Talousarvion toteutuma on 106,2 %, määräraha ylittyi 20.006 €.

Ympäristöhuollon toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
Aloituskokousten pitäminen maa-ainesten ottoluvan saaneille	Jokaisen luvan myöntämisen jälkeen sovitaan yrittäjän kanssa yhteinen aloituskokous.	Omaseuranta toteutunut osittain. Myönnetty 1 maa-ainestenottolupa. Valitus KHO:ssa. Viranomaistarkastukset ovat jääneet tekemättä vuonna 2023 maa-ainesmonttujen ja valvottavien kohteiden osalta. Myös valvontasuunnitelma tekemättä. Resurssipula.

Ympäristöhuollon taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
Nykyisen lainsäädännön mukaiset paikalliset määräykset	Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen	Mahdollistetaan toiminta paikallisina määräyksin ilman päätöksen tekoa. Ympäristönsuojelumääräykset hyväksytyt 27.11.2023, voimaantulo 9.1.2024.

TAULUKKO 41 TEKNINEN LAUTAKUNTA: YMPÄRISTÖHUOLTO

Tilinpäätös 2023

Toimiala / lauta kunta

Vastuuviranhaltija:

Ympäristöhuolto

Merja Keisala

Alajärven kaupunki

Suurtuote	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Muutos (€) TP2023/ TA2023	Muutos (%) TP2023/ TA2023
Ympäristön huolto					
Tuotot	13 136	4 000	676	-3 324	-83,1 %
Kulut	-49 989	-59 861	-48 946	10 915	-18,2 %
Netto	-36 853	-55 861	-48 270	7 591	-13,6 %
Ympäristöterveydenhuollon ostopalvelut					
Tuotot		0	0	0	0,0 %
Kulut		-325 000	-345 006	-20 006	6,2 %
Netto		-325 000	-345 006	-20 006	6,2 %
Menkijärven kunnostus-hanke					
Tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Kulut	-7 960	0	0	0	0,0 %
Netto	-7 960	0	0	0	0,0 %
Yhteensä					
Tuotot	13 136	4 000	676	-3 324	-83,1 %
Kulut	-57 949	-384 861	-393 952	-9 091	2,4 %
Netto	-44 813	-380 861	-393 276	-12 415	3,3 %
Toimiala yhteensä:	-44 813	-380 861	-393 276	-12 415	3,3 %

3.1.7.3 Tukipalvelut

Tilapalvelut

Tilapalvelun talousarvio vuonna 2023 oli 3.029.846 € ja toteuma 3.539.540,35 €. Talousarvio ylittyi yhteensä n. 16,8 %.

Vuoden 2022 budjetti oli 3.376.776 € ja toteuma oli 3.575.786,12 €, joten muutosta edeltävän vuoden toteutumaan oli 1,01 %, toteuma oli edellisvuotta 36.245,77 € pienempi.

Talousarvioon sisältyy normaalit vuosittaiset kunnossapito- sekä huoltotyöt. Lisäksi joitakin erikseen nimettyjä toimenpiteitä, joihin talousarviossa on varattu kohdennettu määräraha. Vuoden aikana tulee kuitenkin useita kiinteistöjen kunnossapitoon ja huoltoon liittyviä äkillisiä toimenpiteitä vaativia hankintoja ja korjauksia, näihin ei ole määrärahoja varattuna.

Lisäksi talousarvioon ei ole varattu tilaajien toiminnan tarpeisiin sekä hallintokuntien tilaamia muutos- ja kunnostukseen liittyviä lisätöitä, joihin ei talousarvion teon yhteydessä ole mahdollista varautua.

Selvitys suurimmista yksittäisistä kustannuksista

Rakennusten ja alueiden rakentaminen ja kunnossapito ylittyi n. 116 500 €

Lämmityskulut ylittyivät n. 97.000 €

Rakennusmateriaalikulut ylittyivät n. 81.000 €

Henkilöstökulut ylittyivät n. 57.000 €

Puhtaanapito- ja pesulapalvelut n. 27.000 €

ICT-palvelut ylittyivät n. 23.000 €.

Rakennusten kunnossapito

Toiminta käsittää kiinteistöhuolto-/vahtimestaripalvelut. Huoltotöihin kuuluu rakennusten kunnossapitotehtävät, koneiden ja laitteiden korjaus- ja huoltotyöt. Kiinteistöjen lämmitys-, sähkö-, vesi- ja jätevesikulut. Ostopalveluna sähkö- ja automaatio työt, lvi-työt, nuohoustyöt (hormit, ilmanvaihtokanavat), hissihuollot, nosto-ovihuollot, paloilmoitus- ja sammutusjärjestelmien tarkastukset ja huollot yms.

Lämmityskulujen ylitykset ovat seurausta energiahintojen noususta talousarvion jälkeen, johon ei ole voitu varautua talousarvion teon aikana. Lämmötoimittajien hinnannousut olivat keskimäärin n. 12 %. Loppuvuoden pakkasjakso aiheutti noin 3 % isomman energiakulutuksen, joka edesauttoi lämmityskulujen nousua.

Palkkakustannukset ylittyivät palkankorotusten seurauksena, joihin ei osattu varautua vielä talousarviota tehtäessä, yleis- ja kertakorvaukset

olivat tilapalvelupuolella n. 32.000 €. Teknisellä puolella oli ammattikorkeakoulusta rakennusmestariopiskelija 6 kk kesätyöntekijänä, jonka palkkakustannuksiin ei ollut määrärahoja.

Rakennusmateriaalien ylitykset syntyivät vanhainkoti Wilhelmiinan remonteista.

Alueiden kunnossapito

Kiinteistöjen alueiden kunnossapitotehtävät, lumien auraukset, hiekkoitukset, jätehuolto, nurmialueiden ja istutusten hoito, kenttien, pihakalusteiden ja leikkivälineiden hoito ja korjaukset. Alueiden puhtaanapidon kulut olivat kokonaisuutena runsaslumisen talven vuoksi aurauksien osalta arvioitua suuremmat.

Puhtaanapito ja pesulapalvelut

Uuden jätehuoltomääräykset nostavat jätehuollon kustannuksia merkittävästi, loppuvuoden runsaat lumisateet vaikuttivat lumen aurauksen kokonaismäärän kasvuun. Ylitystä yhteensä 27.153 €

ICT-palvelut

Hyvinvointialueille vuokrattujen kiinteistöjen perusturvan kulunvalvontapisteiden poistaminen oli vuokranantajan vastuulla. Lisäksi Alajärven kaupungilta loppui lankanumeroiden käyttö, josta aiheutui kuluja. ICT-palvelut ylittyivät yhteensä 23.026 €.

Käyttöpuolen ylitykset

Kaupungintalo

Käyttöpuoli ylittyi rakennuksen ja piha-alueiden hoidon ja siihen liittyvien materiaalien ja hankintojen osalta 44.483 €. Käyttöpuolen ylityksiin vaikuttavat talousarvion ulkopuoliset hankinnat. Varautumiseen käytettiin 17.464 €, joka sisältää varavoimayksikön ja sen vaatimat oheislaitteet ja tarkastukset. Esteettömyys, johon käytettiin 6.379 €, tämä sisältää ulko-ovien avausmoottorit ja kytkimet. Vuonna 2022 paloviranomaisen tarkastuksessa vaatimuksena tuli kellarin turvavalaistus, joten hankintaan käytettiin 8.393 €. Piha-alueiden kunnossapitoon kului 5.714 €. Tehokkaamman liukkauden torjunnan ja lumen aurauksen lisäksi kuluja nosti lahonneiden puiden kaadot ja kantojen poisto Aalto-alueelta. Käyttäjien tilaamat toimenpiteet yhteensä 6.531 €.

Lehtimäen virastotalo

Investointi jäi alle investointirajan, joten kuluja siirrettiin käyttöpuolelle. Tähän liittyviä kunnostustöitä tehtiin 9.672 €:lla. Pelastuslaitoksen siirtymisen seurauksena rakennukseen tehtiin muutosjärjestelyitä kulkualueisiin, tähän kului 5.472 €.

As. Oy Lehtorinne

Tämän osakehuoneiston korjaukseen ja myyntiin saattamiseen kului 8.142 €. Tämä summa tullaan vähentämään osakehuoneiston myyntihin-nasta, ja myyntivoitto käytetään valtuuston päätöksen mukaisesti.

Terveyskeskus

Talousarvion ulkopuolisia kuluja syntyi seuraavasti: JP-SOTE-opasteista 5.263 €, näiden hankinta oli tehty vuonna 2022. Automaattisen sammutusjärjestelmän korjaukset 6.381 €. Hissin pakolliset korjaukset toiminnan turvaamiseksi 7.943 €. Akuuttiosaston keittiöremontti 7.650 €, joka jäi tekemättä vuonna 2022, keittiön korjaus oli ilmeinen. Piha-alueiden kunnossapito ylittyi 8.457 €. Terveyskeskuksen ylitykset näiltä kustannuksilta yhteensä 35.694 €.

Paloasema 2019

Vuonna 2022 oli paloaseman ensimmäinen kokonainen käyttövuosi. Talousarvioon ei ole varattu riittävää käyttöpuolen budjettia paloaseman toiminnan harjoittamisesta aiheutuviin ylläpitokustannuksiin. Tulevaan talousarvioon kiinteistön käyttökulut tulee asettaa vastaamaan sen ylläpitokustannuksia. Ylläpitokustannukset ylittyivät 20.976 €.

Mustaniemi

Palotarkastuksessa tulisija laitettiin käyttökieltoon. Takka oli purettava ja tilalle laitettiin kevyt takka. Lisäksi ikkuna- ja ovisäätöjä tilattiin hirsirakentajalta. Yhteensä ylitystä tuli 5.668 €.

Hoiskon koulu

Alueelle tehtiin investointeja, joihin ei lukeutunut CLT-katos lähiliikuntapaikalle. Tämä kustansi ylimääräistä 13.410 €.

Vanhainkoti Wilhelmiina

Vanhainkodin sisäpihan salaojaremonttitarve paljastui, kun uuden kuntosalin tiloja kartoitettiin. Akuutti rakenteellinen kosteuskuorma oli välittömästi korjattava, salaoja- ja sadevesiremontin kustannukset olivat yhteensä 32.000 €. Kuntosaliin liittyvät muutostyöt olivat välttämättömiä, kuntosalin saneeraus-kustannukset olivat 74.000 €.

Investoinnit toteutuneet tilapalvelut**Alarinteen työosasto määräraha 15.000 €**

Peruskorjausosana oli keittiön uusiminen, joka oli alkuperäinen. Keittiöremontin yhteydessä uusittiin myös keittiön lattiamatot. Investoinnin kustannukset olivat 13.386 €.

Koulukeskus määräraha 55.000 €

Lukituksen päivittäminen sekä piha-alueiden ja edellisen vuoden liikunta- ja virkistysinvestointien loppuun saattaminen. Koulukeskuksen

piha-alueiden asfaltoinnit ja istutusaltaiden hankinnat. Investointien kustannukset yhteensä 62.973 €

Paalijärven koulu määräraha 12.000 €

Rakennusautomaation asentaminen.
Investoinnin kustannukset yhteensä n. 12.560 €.

Alakylän koulu määräraha 18.000 €

Rakennusautomaation asentaminen.
Investoinnin kustannukset yhteensä n. 13.616 €.

Vanhainkoti Kultakämmen määräraha 60.000 €

Kiinteistöön uusittiin investointiohjelman mukaisesti alakatot valaisimineen. Töiden edetessä ilmeni useita putkivuotoja ja tämän seurauksena uusittiin käyttövesiputkisto remontin yhteydessä. Saneerauksen yhteydessä kartoitettiin myös henkilökunnan sosiaalitytöt, jotka olivat juuri valmistuneen alakattosaneerauksen yläpuolella. Sosiaalitytöihin vaihdettiin käyttövesiputket vahinkojen välttämiseksi. Kustannukset ylittyivät 31.847 €, investoinnin kokonaiskustannukset olivat yhteensä 91.848 €.

Nuorisotila Pysäkki määräraha 42.000 €

Vuonna 2022 saneeratut uudet nuorisotilat saneerattiin sisäpuolelta. Lisämäärärahana investointiin 2023 vuoden aikana tehtiin ulkopuolen investointiin suunnitelmien mukaiset toimenpiteet. Ulkopuolelle rakennettiin katos ja oleskelualue. Investoinnin kustannukset yhteensä 42.409 €.

Hoiskon koulu määräraha 10.000 €

Koulun alueen järvenpuoleinen alue aidattiin. Kustannukset ylittyivät 2.669 €, investointi oli yhteensä 12.669 €.

Investoinnit toteutumattomat tilapalvelut**Kaupungintalo**

Ilmanvaihtosuunnitelmien laadinta. Käyttäjien kyselyiden perusteella investointia ei toteuteta, yksittäisten tuloilmakoneiden hankinta huonekohtaisesti tarpeen mukaan.

Lehtimäen virastotalo

Katon korjauksiin investointi määräraha alittui investointirajan (10.000 euroa) ja siirretty käyttötalouden kuluksi.

Hoitokoti Sateenkaari

Hoitokodin keittiöremontille ei ollut teknisiä perusteita.

Väinölä

Kattoremontti oli investointiohjelmassa, katossa ei ollut akuuttia kor-

jaustarvetta. Väinölän remontti vaatii isomman tarkastelun kokonaisuudessaan, tuleva Aalto-viikko Alajärvellä estää laajemman remonttihankeen suunnittelun tulevalta vuodelta.

Nelimarkka museo (residenssirakennus)

Rakennus on käyttökiellossa, rakennuksen kunnostaminen tai uuden rakentaminen on hankesuunnitteluasteella käyttäjillä.

Paavolan koulun suunnittelu

Hankkeen suunnittelua jatketaan seuraavalle vuodelle. Varattuna oli 150.000 €.

Investointien määrärahat 557.500 €, investointien toteutuma oli 267.936 €. Toteutumasta on vähennetty käyttötalouteen siirretyt investoinnit.

Tilapalveluiden toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1. Energiakulutuksen vähentäminen	Kiinteistöautomaation uusimista ja säätöjen tarkistaminen Tyhjillään olevien rakennusten lämpötilojen laskeminen tai lämmityksen kokonaan lopettaminen	Kulutusvertailu edellisiin vuosiin Säästöt lämmitettävää rakennus m ³ kohden
2. Kiinteistöjen käyttöasteen tehostaminen	Kaupungille tarpeettomista rakennuksista/tiloista luopuminen (2 kpl)	Kulujen säästö Mahdolliset myyntitulot
Tilapalveluiden taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1. Kulujen nousun hillitseminen	Hankintojen ja toiminnan kehittäminen	Kustannusvaikutus

Puhdistuspalvelu

Puhdistuspalvelut on vastannut kuntien omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta tilaajan hyväksymän tarjouksen mukaisesti. Puhdistuspalvelun kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökuluista. Kustannuksissa on mukana myös kiinteistöjen puhtaanapidossa tarvittavat siivous-, puhdistus-, suoja- ja hoitoaineet sekä siivousvälineet ja pehmopaperit (WC- ja käsipyyhepaperit). Hankinnoissa teemme yhteistyötä EPSHP:n hankintarenkaan kanssa.

Puhdistuspalvelun hallinto on jaettu eri hallintokunnille puhdistuspalvelussa työskentelevien henkilömäärän mukaan.

Talousarvion 2023 toteutuma oli 103,4 % eli määrärahat ylittyivät 47.134 €.

Määrärahan ylittyminen johtuu mm. arvioitua suuremmista henkilöstökuluista ja inflaatiosta.

Puhdistuspalveluiden toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1. Siistit, sisäilmaltaan mahdollisimman puhtaat ja viihtyisät tilat	Kohteeseen sopiva, tarkoituksen mukainen ja oikea-aikainen siivous	Asiakastyytyväisyysmittaus toteutettiin joulukuussa 2022. Mittauksen tulokset käytiin läpi tilaajien kanssa alkuvuoden 2023 aikana.
Puhdistuspalveluiden taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1. Kustannustehokas siivous	Oikea-aikainen siivous, tyhjäkäynnin välttäminen mm. työllistasuunnittelun avulla	Tavoite on toteutunut.

Ravitsemispalvelu

Ravitsemuspalvelun yksiköt ovat tuottaneet ateriapalveluja sivistystoimen asiakasryhmille. Asiakkaita ovat koulut ja lasten päivähoitoyksiköt. Elintarvikkeiden kilpailutuksen on toteuttanut Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hankintarengas. Ruokahuollon kustannuksista noin 77 % koostuu henkilöstö- ja elintarvikekuluista.

Hallinto on jaettu hallintokuntien kesken suoritteiden suhteessa.

Talousarvion 2023 toteutuma oli 101,5 % eli määrärahat ylittyivät 23.088 euroa.

Määrärahan ylittyminen johtui pääasiassa arvioitua suuremmista elintarvikkeiden hinnankorotuksista. Lisäksi mm. koneiden ja laitteiden korjaukseen varattu summa ylittyi.

Investoinnit toteutuneet ravitsemuspalvelu

Koulukeskuksen keittiölle hankittiin yhdistelmäuuni. Määrärahaa oli varattuna 14.000 €. Investoinnin toteutuneet kustannukset olivat 11.800 €.

Ravitsemuspalveluiden toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1. Ravitsemispalveluissa tavoitteena on 100 % kotimaisuusaste ruoanvalmistuksessa käytettävien elintarvikkeiden, kuten lihan- ja lihavalmisteiden, maito- ja maitotaloustuotteiden sekä leipomotuotteiden osalta. Muista elintarvikkeista aina vaihtoehtona kotimainen tuote.	Hankinnoissa käytetään hankintarenkaan kotimaisia sopimustuotteita. Valitaan tuotteista aina kotimainen vaihtoehto mahdollisuuksien mukaan.	Tavoite on toteutunut
2. Lähiruoka ravitsemispalveluissa	Ravitsemispalveluissa järjestetään lähiruokapäiviä ja lisäksi tarjoamme lähiruoasta valmistettuja komponentteja osana päivittäistä ateriaa.	Tavoite on toteutunut osana päivittäisiä aterioita. Yksi keittiö järjesti varsinaisen lähiruokapäivän.
Ravitsemuspalveluiden taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2023
1. Hävikin/lautashävikin vähentäminen	Lautashävikin mittaaminen Biojätteeseen päätyvän ruoan punnitseminen	Tavoite on toteutunut.
2. Energian ja veden kulutuksen minimoiminen	Laitteiden oikeaoppinen käyttö Ns. vedetön siivous	Tavoite on toteutunut.

3.1.7.4 Investoinnit

Investoinnit

Yleiset alueet, vesi- ja viemärlaitos

Muut investointikohteet / kaupunginhallitus

Myllypuron yksityistiesilta ei toteutunut aikataulullisista syistä vuonna 2023. Avustuspäätös ELY-keskukselta saatiin myöhään keväällä, jonka jälkeen ei ollut enää mahdollista saada siltarumpuja toimitukseen kesälle. Toteutus tapahtuu kesällä 2024, avustusta kohteelle on myönnetty 76 500 € ja talousarviossa on varattuna määräraha.

Pirkkalanlahden jälkikunnostukseen liittyviin toimiin oli varattuna 80 000 € määräraha ja toteuma oli 21 980 €. Jälkikunnostustoimia tehtiin Pirkkalanlahden päädyssä mm. ruoppausmassojen lisätasauksella, lisäksi tehtiin kulkutieyhteys lahden päätyyn. Pirkkalanlahden kunnostustoimet jatkuvat tulevina vuosina vesikasvillisuuden niitoilla.

Kaupungin ja ELY-keskuksen kanssa toteutettiin yhteistyössä Vehkalampi-Karstaperä perusparannuksen loppuun saattaminen. Kaupungin osuus hankkeesta oli sopimuksen mukaisesti 70 000 €.

Kalusto / irtain omaisuus

Tekninen toimi hankki ajoneuvoja ja kalustoa investointilistauksen mukaisesti. Kiinteistön huoltoon hankittiin 3 pakettiautoa, lisäksi hankittiin liikuntapaikoille uusi traktori. Puhtaan veden varavesisäiliö ei toteutunut, sopivaa ratkaisua ei löytynyt. Kalustohankintoihin oli varauduttu yhteensä 160 000 €:n määrärahalla.

Kaavatiet

Vuonna 2023 rakennettiin uusia kaavateitä Pihlajakaaren asuntoalueelle ja Juurikaskydön teollisuusalueelle. Pihlajakaaren asuntoalueen infrasta on rakennettu noin 50 % ja rakentamista on tarkoitus jatkaa kesällä 2024. Juurikaskydön infran rakentaminen aloitettiin niin ikään vuonna 2023 ja se on edelleen käynnissä tierunkojen sekä vesi- ja viemäri linjastojen osalla. Juurikaskydön infra on tavoitteena saada valmiiksi kesälle 2024.

Soinintielle rakennettiin kevyen liikenteen väylä välille uimahallin liikenneympyrä-Soinintie Kurejoentie alikulku, kyseisen väylän asfaltointi tapahtuu kesällä 2024. Kevyen liikenteen väylä tehtiin myös Suvantotien alkuosalle parantamaan alakoululiikenteen turvallisuutta.

Kaavateistä peruskorjattiin Kuopiontien alkuosa, Riekkotie, Kuusitie, Petäjätie, Hirsikankaantie, Peräkankaantie, Hiekkapolku, Itkuharjunpolku, Uuttuluomantie, Vanamontie, Orvokintie, Kielontie, Sopotie ja Kallistie. Lisäksi päällystettiin edellisvuosina peruskorjatut kaavatiet Kartanotie, Ikosentie, Toivontie ja Koulupolku.

Vuosittaisella vanhojen asuntoalueen katujen 100 000 € kunnostusmäärärahalla kunnostettiin ja asfaltointiin vuonna 2023 Kitula-Seppälä-Sumula alueen tiestöstä Kitulantie, Kaarnatie, Naavatie, Tuohitie ja Silmutie.

Uutta katuvalaistusta rakennettiin Levijoentielle välillä Hoisko-Hautamäki noin 2 kilometrin matkalle. Olemassa olevan katuvalaistuksen uusintaa led-tekniikalle jatkettiin ja lisäksi uusittiin vanhoja ohjauskeskuksia. Asuntokatujen peruskorjauksien yhteydessä on uusittu aina myös tarpeen vaatiessa katuvalaistus.

Aikataulullisista syistä kaavateiden hankkeista jäi toteutumatta Kuntotien peruskorjaus.

Kaavateiden rakentamiseen on ollut varattuna investointiosassa yhteensä 1 336 000 €:n määräraha, kustannustoteuma ollessa 1 388 210 € määräraha on ylittynyt 52 210 €. Kustannuksien nousua on tullut Juurikas-kydön infran rakentamisessa, pohjamaan runsas vesipitoisuus on aiheut-
tanut ongelmia ja lisätyötä.

Urheilu- ja ulkoilualueet

Urheilu- ja ulkoilualueiden rakentamiseen oli varauduttu investointiosassa yhteensä 56 300 €:n määrärahalla, odotettua valtionavustusosuutta 35 000 €. Toteuma oli 193 180 € ja käyttämättä jäi 319 820 €. Urheilu- ja ulkoilualueiden investoinneista toteutuivat fitness-parkin ja porraspyramidin rakentaminen, Kitron stadionin äänentoistojärjestelmän uusinta, sekä urheilukenttien korkeushyppypatjojen uusinnat. Ralhallisesti suurimpina toteutumatta jääneinä investointeina on tekojääk-
kontin uusinta 280 000 €, sekä Luoma-ahon lähiliikuntapaikka 75 000 €. Tekojääkontti ja Luoma-ahon lähiliikuntapaikka toteutetaan 2024.

Mopoparkille tai moottoriurheilukeskukselle ei ole pystytty edelleenkään osoittamaan paikkaa. Alajärven kaupungilla ei ole omistuksessaan sopivaa paikkaa mihin kyseinen moottoriurheilukeskus tai mopoparkki voisi sijoittua. Moottoriurheilukeskusasiasta on lähestytty mm. Alajärven seurakuntaa, seurakunnalla on omistuksessaan tarkoitukseen sopiva maa-alue reilun 10 kilometrin päässä keskustaajamasta. Alueella on kuitenkin kesken tuulivoimaan liittyvät selvitykset, jotka halutaan saada ensin päätökseen. Selvitystyö sopivan maa-alueen löytämiseksi jatkuu edelleen.

Puistot ja uimarannat

Puistojen ja uimarantojen rakentamiseen oli varauduttu investointiosassa yhteensä 95 000 € määrärahalla ja kustannustoteuma oli 81 525 €, määräraha alittui 13 475 €.

Vuonna 2023 hankittiin uudet pukukopit 6 uimarannalle, pukukoppien paikoilleen asennus tapahtuu kesälle 2024. Uimarannoille suoritetaan vuosittain yleistä uudistamista ja parannusta mm. hiekan lisäyksellä ja aluevarusteiden uusinnalla.

Takalan alueelle rakennettiin uusi leikkikenttä, Takalan leikkikenttään liittyviä töitä kulkuyhteyden parantamisella jatketaan vuonna 2024.

Vesihuoltolaitos

Uutta vesijohtoverkostoa rakennettiin Levijoen alueelle 1,2 kilometriä ja Kaartunen-Ojajärvi alueelle 700 m, yhteensä 1,9 kilometriä. Iiruun alueella tehtiin loppuun tonttihaarojen liitostyöt. Verkoston rakentamiseen varaudutaan vuosittain 20 000 € summalla, vuonna 2023 toteuma oli 66 078 €.

Vesijohtoverkon rakentamiseen ja saneeraamiseen oli varauduttu investointiosassa yhteensä 145 000 € määrärahalla. Saneerausta jatkettiin Paalijärvi-Teerinevan verkostoon osalla, jossa tehtiin aiempina vuosina uusittuun runkojohtoon haaraliitostöitä noin 2,2 kilometrin matkalla. Saneerauksien toteuma vuonna 2023 oli 13 968 €.

Viemärlaitos

Viemäriverkoston rakentamiseen oli varauduttu yhteensä 50 000 € määrärahalla ja kustannustoteuma oli 74 825 €. Uutta viemäriverkostoa rakennettiin mm. uusien kaavatiehankkeiden yhteydessä Pihlajakaareen ja teollisuusalueelle.

Viemäriverkoston saneerauksiin oli varauduttu yhteensä 55 000 € määrärahalla ja kustannustoteuma oli 34 383 €. Saneeraukset käsittävät mm. rikkonaisien kaivostojen uusintaa, pumppaamojen korjausta ja huoltoa.

Jätevesipuhdistamon (laitoksen) saneerauksiin ja korjauksiin oli varauduttu yhteensä 195 000 € määrärahalla ja kustannustoteuma oli 31 192 €. Laitoksella on jatkettu prosessiohjelmistojen ja tietotekniikan sekä järjestelmän instrumenttien uusintaa. Lingon peruskorjaus ei toteutunut 2023, sopivaa linkoratkaisua kartoitetaan.

3.1.7.5 Teknisen lautakunnan henkilöstö

TAULUKKO 42 TEKNINEN LAUTAKUNTA: HENKILÖSTÖ

TULOS- ALUE	Tulosyksikkö Virka-toiminimike	TP 2022	TA2023	TP 2023	TP 23/TA 23 Muutos +/-
TELA	HALLINTO				
	Muu hallinto				
	Tekninen johtaja	1,00	1,00	1,00	
	Toimistosihteeri	0,70	1,20	1,00	-0,20
	Hallinto yhteensä	1,70	2,20	2,00	-0,20
	Yhdyskuntasuunnittelu				
	Kaavoituspäällikkö	1,00	1,00	1,00	
	Maanmittausteknikko	1,00	1,00	1,00	
	Yhdyskuntasuunnittelu yhteensä	2,00	2,00	2,00	
	Rakennustarkastus				
	Rakennustarkastaja	1,00	1,00	1,00	
	Toimistosihteeri	1,00	1,00	1,00	
	Rakennustarkastus yhteensä	2,00	2,00	2,00	
	Ympäristönsuojelu				
	Ympäristösuojelusihteeri	0,50	0,50	0,50	
	Ympäristönsuojelu yhteensä	0,50	0,50	0,50	
	Tilapalvelut				
	Kiinteistöpäällikkö	1,00	1,00	1,00	
	Rakennusmestari	0,33	0,00	0,00	
	Kiinteistöesimies	1,00	1,00	0,00	-1,00
	Ammattimies	5,00	5,00	7,00	2,00
	Kirvesmies			2,00	2,00
	Tuntipalkkaiset				
	Kirvesmies	2,00	2,00	1,00	-1,00
	Kiinteistöhuoltoesimies	1,00	1,00	0,00	-1,00
	Tilapalvelut yhteensä	10,33	10,00	11,00	
	Puhdistuspalvelut				
	Palvelupäällikkö	0,50	0,50	0,50	
	Puhdistuspalveluesimies	1,00	0,00	0,00	
	Puhdistuspalveluohjaaja/laitoshuoltaja	1,00	1,00	0,00	-1,00
	Puhdistuspalveluvastaava			1,00	1,00
	Laitoshuoltaja	37,17	22,27	23,00	0,73
	Laitoshuoltaja-talonmies	0,86	0,86	1,00	0,14
	Puhdistuspalvelut yhteensä	40,53	24,63	25,50	

TULOS-	Tuloyksikkö	TP 23/TA			
ALUE	Virka-toiminimike	TP 2022	TA2023	TP 2023	23 Muutos +/-
	Ravitsemispalvelut				
	Palvelupäällikkö	0,50	0,50	0,50	
	Ravitsemispalveluesimies	3,00	1,00	0,00	-1,00
	Ruokapalveluvastaava			1,00	1,00
	Vastaava suurtalouskokki	2,00	1,00	1,00	
	Suurtalouskokki	19,78	12,30	12,00	-0,30
	Ruokapalvelutyöntekijä	1,75	0,00	0,00	
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	2,55	2,25	3,00	0,75
	Ravitsemistyöntekijä	1,00	1,00	1,00	
	Ammattimies/ruokapalvelutyöntekijä	0,40	0,40	1,00	0,60
	Ravitsemuspalvelut yhteensä	30,98	18,45	19,50	
	Yleiset alueet / Kuntatekniikka				
	Kuntatekniikan päällikkö	0,50	0,50	0,50	
	Rakennusmestari	0,34	0,00	0,00	
	Puutarhuri	1,00	1,00	1,00	
	Liikuntapaikkavastaava	0,50	0,50	1,00	0,50
	Liikuntapaikkajoen hoitaja	4,00	3,00	3,00	
	Uimahalli / sisäliikuntapaikat				
	Hallimestari		1,00	1,00	
	Uinninvalvoja		3,00	3,00	
	Laitosmies		3,00	3,00	
	Kahvilatyöntekijä		2,50	3,00	0,50
	Vesihuoltolaitokset				
	Kuntatekniikan päällikkö	0,50	0,50	0,50	
	Rakennusmestari	0,33	0,00	0,00	
	Toimistosihtööri	0,30	0,30	0,00	-0,30
	Vesihuoltolaitoksen esimies	1,00	1,00	1,00	
	Ammattimies	2,00	2,00	2,00	
		4,13	3,80	3,50	
	Tuntipalkkaiset				
	Yleisten alueiden esimies	1,00	1,00	1,00	
	Ammattimies	1,00	1,00	1,00	
	Yleiset alueet / kuntatekniikka yhteensä	16,60	24,10	24,50	
	Kaikki yhteensä	104,6	83,88	87,00	3,12

3.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

3.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutumavertailu				EUR
	01.01.2023 - 31.12.2023				
	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
17010000 KESKUSVAALILAUTAKUNTA					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot					
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	15.000		15.000	16.927,20	-1.927,20
3001 Myyntituotot	15.000		15.000	16.927,20	-1.927,20
3000 TOIMINTATUOTOT	15.000		15.000	16.927,20	-1.927,20
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut					
4002 Palkat ja palkkiot	-25.000		-25.000	-16.209,78	-8.790,22
4100 Henkilösivukulut	-4.413		-4.413	-2.792,47	-1.620,53
4001 Henkilöstökulut	-29.413		-29.413	-19.002,25	-10.410,75
4300 Palvelujen ostot					
4340 Muiden palvelujen ostot	-13.280		-13.280	-7.930,36	-5.349,64
4300 Palvelujen ostot	-13.280		-13.280	-7.930,36	-5.349,64
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
4501 Ostot tilikauden aikana	-2.500		-2.500	-288,85	-2.211,15
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2.500		-2.500	-288,85	-2.211,15
4800 Muut toimintakulut					
4900 Muut toimintakulut	-2.000		-2.000	-151,95	-1.848,05
4800 Muut toimintakulut	-2.000		-2.000	-151,95	-1.848,05
4000 TOIMINTAKULUT	-47.193		-47.193	-27.373,41	-19.819,59
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-32.193	0	-32.193	-10.446,21	-21.746,79
7500 LASKENNALLISET ERÄT					
7540 Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-1.520,57	1.520,57
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-1.520,57	1.520,57
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-32.193	0	-32.193	-11.966,78	-20.226,22

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutumavertailu				EUR
	01.01.2023 - 31.12.2023				
	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti +	Toteutuma	Poikkeama
	2023	2023	muutos	2023 01-12	
17020000 TARKASTUSLAUTAKUNTA					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut					
4002 Palkat ja palkkiot	-8.500		-8.500	-7.415,00	-1.085,00
4100 Henkilösivukulut	-369		-369	-366,83	-2,17
4001 Henkilöstökulut	-8.869		-8.869	-7.781,83	-1.087,17
4300 Palvelujen ostot					
4340 Muiden palvelujen ostot	-20.200		-20.200	-12.241,13	-7.958,87
4300 Palvelujen ostot	-20.200		-20.200	-12.241,13	-7.958,87
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
4501 Ostot tilikauden aikana	-200		-200		-200,00
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-200		-200		-200,00
4800 Muut toimintakulut					
4801 Vuokrat				-322,68	322,68
4800 Muut toimintakulut				-322,68	322,68
4000 TOIMINTAKULUT	-29.269		-29.269	-20.345,64	-8.923,36
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-29.269	0	-29.269	-20.345,64	-8.923,36
7500 LASKENNALLISET ERÄT					
7540 Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-2.742,37	2.742,37
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-2.742,37	2.742,37
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-29.269	0	-29.269	-23.088,01	-6.180,99

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutumavertailu				Poikkeama
	01.01.2023 - 31.12.2023				
	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	
17100000 KAUPUNGINHALLITUS					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot					
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	50.800		50.800	49.200,00	1.600,00
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	193.950		193.950	206.572,52	-12.622,52
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	386.600		386.600	479.234,61	-92.634,61
3001 Myyntituotot	631.350		631.350	735.007,13	-103.657,13
3200 Maksutuotot					
3201 Yleishallinnon maksut	4.000		4.000	4.185,20	-185,20
3200 Maksutuotot	4.000		4.000	4.185,20	-185,20
3300 Tuet ja avustukset	3.605		3.605	249.003,97	-245.398,97
3400 Muut toimintatuotot					
3410 Vuokratuotot	4.904.344		4.904.344	4.925.877,42	-21.533,42
3500 Muut toimintatuotot				18.548,80	-18.548,80
3400 Muut toimintatuotot	4.904.344		4.904.344	4.944.426,22	-40.082,22
3000 TOIMINTATUOTOT	5.543.299		5.543.299	5.932.622,52	-389.323,52
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut					
4002 Palkat ja palkkiot	-1.122.779	-29.000	-1.151.779	-1.123.910,86	-27.868,14
4100 Henkilösivukulut	-248.165		-248.165	-285.423,22	37.258,22
4001 Henkilöstökulut	-1.370.944	-29.000	-1.399.944	-1.409.334,08	9.390,08
4300 Palvelujen ostot					
4301 Asiakaspalvelujen ostot				-3.638,96	3.638,96
4340 Muiden palvelujen ostot	-2.334.440		-2.334.440	-2.355.741,07	21.301,07
4300 Palvelujen ostot	-2.334.440		-2.334.440	-2.359.380,03	24.940,03
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
4501 Ostot tilikauden aikana	-38.460		-38.460	-53.801,76	15.341,76
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38.460		-38.460	-53.801,76	15.341,76
4700 Avustukset					
4701 Avustukset kotitalouksille	-7.993		-7.993	-3.587,00	-4.406,00
4740 Avustukset yhteisöille	-62.500	-10.000	-72.500	-74.463,12	1.963,12
4700 Avustukset	-70.493	-10.000	-80.493	-78.050,12	-2.442,88
4800 Muut toimintakulut					
4801 Vuokrat	-93.873		-93.873	-246.779,62	152.906,62
4900 Muut toimintakulut	-34.911		-34.911	-149.462,61	114.551,61
4800 Muut toimintakulut	-128.784		-128.784	-396.242,23	267.458,23
4000 TOIMINTAKULUT	-3.943.121	-39.000	-3.982.121	-4.296.808,22	314.687,22
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1.600.178	-39.000	1.561.178	1.635.814,30	-74.636,30
7000 Poistot ja arvonalentumiset					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-2.377.413		-2.377.413	-2.314.852,12	-62.560,88
7200 Kertaluonteiset poistot				-54.879,49	54.879,49
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-2.377.413		-2.377.413	-2.369.731,61	-7.681,39
7500 LASKENNALLISET ERÄT					
7530 Luontoisedut					
7540 Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-57.837,37	57.837,37
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-57.837,37	57.837,37
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-777.235	-39.000	-816.235	-791.754,68	-24.480,32

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutumavertailu				-----
	01.01.2023 - 31.12.2023				EUR
	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
17300000 SIVISTYSLAUTAKUNTA					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot					
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset				51,50	-51,50
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	6.651.764		6.651.764	6.817.506,47	-165.742,47
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	845.587		845.587	1.165.011,35	-319.424,35
3001 Myyntituotot	7.497.351		7.497.351	7.982.569,32	-485.218,32
3200 Maksutuotot					
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	695.040		695.040	647.051,30	47.988,70
3200 Maksutuotot	695.040		695.040	647.051,30	47.988,70
3300 Tuet ja avustukset	173.514		173.514	730.570,16	-557.056,16
3400 Muut toimintatuotot					
3410 Vuokratuotot	11.452		11.452	12.397,35	-945,35
3500 Muut toimintatuotot	1.685		1.685	15.616,92	-13.931,92
3400 Muut toimintatuotot	13.137		13.137	28.014,27	-14.877,27
3000 TOIMINTATUOTOT	8.379.042		8.379.042	9.388.205,05	-1.009.163,05
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut					
4002 Palkat ja palkkiot	-14.439.030	-450.000	-14.889.030	-15.233.187,44	344.157,44
4100 Henkilösivukulut	-3.369.237		-3.369.237	-3.686.164,80	316.927,80
4001 Henkilöstökulut	-17.808.267	-450.000	-18.258.267	-18.919.352,24	661.085,24
4300 Palvelujen ostot					
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-667.500		-667.500	-819.063,11	151.563,11
4340 Muiden palvelujen ostot	-8.252.187	-100.000	-8.352.187	-9.074.661,91	722.474,91
4300 Palvelujen ostot	-8.919.687	-100.000	-9.019.687	-9.893.725,02	874.038,02
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
4501 Ostot tilikauden aikana	-904.431		-904.431	-833.734,73	-70.696,27
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-904.431		-904.431	-833.734,73	-70.696,27
4700 Avustukset					
4701 Avustukset kotitalouksille	-586.000	-50.000	-636.000	-617.325,63	-18.674,37
4700 Avustukset	-586.000	-50.000	-636.000	-617.325,63	-18.674,37
4800 Muut toimintakulut					
4801 Vuokrat	-1.335.097		-1.335.097	-1.422.760,15	87.663,15
4900 Muut toimintakulut	-9.336		-9.336	-99.185,61	89.849,61
4800 Muut toimintakulut	-1.344.433		-1.344.433	-1.521.945,76	177.512,76
4000 TOIMINTAKULUT	-29.562.818	-600.000	-30.162.818	-31.786.083,38	1.623.265,38
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-21.183.776	-600.000	-21.783.776	-22.397.878,33	614.102,33
7500 LASKENNALLISET ERÄT					
7530 Luontoisedut					
7540 Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-572.961,70	572.961,70
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-572.961,70	572.961,70
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-21.183.776	-600.000	-21.783.776	-22.970.840,03	1.187.064,03

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutumavertailu				EUR
	01.01.2023 - 31.12.2023				
	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
17400000 ELINVOIMALAUTAKUNTA					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot					
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	24.787		24.787	27.579,36	-2.792,36
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	488.160		488.160	528.413,82	-40.253,82
3001 Myyntituotot	512.947		512.947	555.993,18	-43.046,18
3200 Maksutuotot					
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	7.000		7.000		7.000,00
3200 Maksutuotot	7.000		7.000		7.000,00
3300 Tuet ja avustukset	125.100		125.100	224.218,39	-99.118,39
3400 Muut toimintatuotot					
3410 Vuokratuotot	143.000		143.000	105.840,23	37.159,77
3500 Muut toimintatuotot	2.000		2.000	37.062,88	-35.062,88
3400 Muut toimintatuotot	145.000		145.000	142.903,11	2.096,89
3000 TOIMINTATUOTOT	790.047		790.047	923.114,68	-133.067,68
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut					
4002 Palkat ja palkkiot	-602.787		-602.787	-642.385,62	39.598,62
4100 Henkilösivukulut	-135.666		-135.666	-157.617,64	21.951,64
4001 Henkilöstökulut	-738.453		-738.453	-800.003,26	61.550,26
4300 Palvelujen ostot					
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-9.000		-9.000	-8.313,57	-686,43
4340 Muiden palvelujen ostot	-1.804.699	-25.600	-1.830.299	-1.980.000,95	149.701,95
4300 Palvelujen ostot	-1.813.699	-25.600	-1.839.299	-1.988.314,52	149.015,52
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
4501 Ostot tilikauden aikana	-118.180		-118.180	-93.141,07	-25.038,93
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-118.180		-118.180	-93.141,07	-25.038,93
4700 Avustukset					
4701 Avustukset kotitalouksille	-8.500		-8.500	-8.223,33	-276,67
4740 Avustukset yhteisöille	-547.000		-547.000	-391.259,48	-155.740,52
4700 Avustukset	-555.500		-555.500	-399.482,81	-156.017,19
4800 Muut toimintakulut					
4801 Vuokrat	-685.082		-685.082	-594.171,06	-90.910,94
4900 Muut toimintakulut	-20.920		-20.920	-48.492,50	27.572,50
4800 Muut toimintakulut	-706.002		-706.002	-642.663,56	-63.338,44
4000 TOIMINTAKULUT	-3.931.834	-25.600	-3.957.434	-3.923.605,22	-33.828,78
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3.141.787	-25.600	-3.167.387	-3.000.490,54	-166.896,46
7500 LASKENNALLISET ERÄT					
7530 Luontoisedut					
7540 Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-103.445,64	103.445,64
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-103.445,64	103.445,64
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3.141.787	-25.600	-3.167.387	-3.103.936,18	-63.450,82

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutumavertailu				EUR
	01.01.2023 - 31.12.2023				
	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
17700000 TEKINEN LAUTAKUNTA					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot					
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.284.685		1.284.685	1.359.014,69	-74.329,69
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	7.496.341		7.496.341	7.978.379,33	-482.038,33
3001 Myyntituotot	8.781.026		8.781.026	9.337.394,02	-556.368,02
3200 Maksutuotot					
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	95.000		95.000	71.250,25	23.749,75
3290 Muut palvelumaksut				540,00	-540,00
3200 Maksutuotot	95.000		95.000	71.790,25	23.209,75
3300 Tuet ja avustukset	1.975		1.975	16.742,27	-14.767,27
3400 Muut toimintatuotot					
3410 Vuokratuotot	4.350		4.350	13.219,86	-8.869,86
3500 Muut toimintatuotot				247.689,74	-247.689,74
3400 Muut toimintatuotot	4.350		4.350	260.909,60	-256.559,60
3000 TOIMINTATUOTOT	8.882.351		8.882.351	9.686.836,14	-804.485,14
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut					
4002 Palkat ja palkkiot	-3.192.574		-3.192.574	-3.250.459,57	57.885,57
4100 Henkilösivukulut	-778.678		-778.678	-821.262,32	42.584,32
4001 Henkilöstökulut	-3.971.252		-3.971.252	-4.071.721,89	100.469,89
4300 Palvelujen ostot					
4340 Muiden palvelujen ostot	-4.053.442		-4.053.442	-4.459.380,13	405.938,13
4300 Palvelujen ostot	-4.053.442		-4.053.442	-4.459.380,13	405.938,13
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
4501 Ostot tilikauden aikana	-2.885.238		-2.885.238	-3.000.286,45	115.048,45
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2.885.238		-2.885.238	-3.000.286,45	115.048,45
4700 Avustukset					
4740 Avustukset yhteisöille	-66.000		-66.000	-59.040,44	-6.959,56
4700 Avustukset	-66.000		-66.000	-59.040,44	-6.959,56
4800 Muut toimintakulut					
4801 Vuokrat	-100.009		-100.009	-111.883,29	11.874,29
4900 Muut toimintakulut	-12.000		-12.000	-27.368,02	15.368,02
4800 Muut toimintakulut	-112.009		-112.009	-139.251,31	27.242,31
4000 TOIMINTAKULUT	-11.087.941		-11.087.941	-11.729.680,22	641.739,22
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.205.590	0	-2.205.590	-2.042.844,08	-162.745,92
7000 Poistot ja arvonalentumiset					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-1.554.967		-1.554.967	-1.696.769,00	141.802,00
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-1.554.967		-1.554.967	-1.696.769,00	141.802,00
7500 LASKENNALLISET ERÄT					
7540 Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-822.584,08	822.584,08
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-822.584,08	822.584,08
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3.760.557	0	-3.760.557	-4.562.197,16	801.640,16

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutumavertailu				EUR
	01.01.2023 - 31.12.2023				
	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	
00000017 ALAJÄRVEN KAUPUNKI					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot					
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.284.685		1.284.685	1.359.014,69	-74.329,69
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	65.800		65.800	66.178,70	-378,70
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	6.870.501		6.870.501	7.051.658,35	-181.157,35
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	9.216.688		9.216.688	10.151.039,11	-934.351,11
3001 Myyntituotot	17.437.674		17.437.674	18.627.890,85	-1.190.216,85
3200 Maksutuotot					
3201 Yleishallinnon maksut	4.000		4.000	4.185,20	-185,20
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	702.040		702.040	647.051,30	54.988,70
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	95.000		95.000	71.250,25	23.749,75
3290 Muut palvelumaksut				540,00	-540,00
3200 Maksutuotot	801.040		801.040	723.026,75	78.013,25
3300 Tuet ja avustukset	304.194		304.194	1.220.534,79	-916.340,79
3400 Muut toimintatuotot					
3410 Vuokratuotot	5.063.146		5.063.146	5.057.334,86	5.811,14
3500 Muut toimintatuotot	3.685		3.685	318.918,34	-315.233,34
3400 Muut toimintatuotot	5.066.831		5.066.831	5.376.253,20	-309.422,20
3000 TOIMINTATUOTOT	23.609.739		23.609.739	25.947.705,59	-2.337.966,59
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut					
4002 Palkat ja palkkiot	-19.390.670	-479.000	-19.869.670	-20.273.568,27	403.898,27
4100 Henkilösivukulut	-4.536.528		-4.536.528	-4.953.627,28	417.099,28
4001 Henkilöstökulut	-23.927.198	-479.000	-24.406.198	-25.227.195,55	820.997,55
4300 Palvelujen ostot					
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-676.500		-676.500	-831.015,64	154.515,64
4340 Muiden palvelujen ostot	-16.478.248	-125.600	-16.603.848	-17.889.955,55	1.286.107,55
4300 Palvelujen ostot	-17.154.748	-125.600	-17.280.348	-18.720.971,19	1.440.623,19
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
4501 Ostot tilikauden aikana	-3.949.009		-3.949.009	-3.981.252,86	32.243,86
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.949.009		-3.949.009	-3.981.252,86	32.243,86
4700 Avustukset					
4701 Avustukset kotitalouksille	-602.493	-50.000	-652.493	-629.135,96	-23.357,04
4740 Avustukset yhteisöille	-675.500	-10.000	-685.500	-524.763,04	-160.736,96
4700 Avustukset	-1.277.993	-60.000	-1.337.993	-1.153.899,00	-184.094,00
4800 Muut toimintakulut					
4801 Vuokrat	-2.214.061		-2.214.061	-2.375.916,80	161.855,80
4900 Muut toimintakulut	-79.167		-79.167	-324.660,69	245.493,69
4800 Muut toimintakulut	-2.293.228		-2.293.228	-2.700.577,49	407.349,49
4000 TOIMINTAKULUT	-48.602.176	-664.600	-49.266.776	-51.783.896,09	2.517.120,09
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-24.992.437	-664.600	-25.657.037	-25.836.190,50	179.153,50
7000 Poistot ja arvonalentumiset					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-3.932.380		-3.932.380	-4.011.621,12	79.241,12
7200 Kertaluonteiset poistot				-54.879,49	54.879,49
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-3.932.380		-3.932.380	-4.066.500,61	134.120,61
7500 LASKENNALLISET ERÄT					
7530 Luontoisedut					
7540 Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-2.118.106,26	2.118.106,26
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-2.118.106,26	2.118.106,26
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-28.924.817	-664.600	-29.589.417	-32.020.797,37	2.431.380,37

3.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Ulkoinen	Toteutumavertailu				EUR
	01.01.2023 - 31.12.2023				
	Budjetti 2023	Su-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
0003 TULOSLASKEIMA					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot					
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.176.000		1.176.000	1.291.421,87	-115.421,87
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	65.800		65.800	66.178,70	-378,70
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	6.870.501		6.870.501	7.051.658,35	-181.157,35
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	725.412		725.412	910.084,90	-184.672,90
3001 Myyntituotot	8.837.713		8.837.713	9.319.343,82	-481.630,82
3200 Maksutuotot					
3201 Yleishallinnon maksut	4.000		4.000	4.185,20	-185,20
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	702.040		702.040	647.051,30	54.988,70
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	95.000		95.000	71.250,25	23.749,75
3290 Muut palvelumaksut				540,00	-540,00
3200 Maksutuotot	801.040		801.040	723.026,75	78.013,25
3300 Tuet ja avustukset	304.194		304.194	1.220.534,79	-916.340,79
3400 Muut toimintatuotot					
3410 Vuokratuotot	3.445.047		3.445.047	3.530.252,17	-85.205,17
3500 Muut toimintatuotot	3.685		3.685	318.918,34	-315.233,34
3400 Muut toimintatuotot	3.448.732		3.448.732	3.849.170,51	-400.438,51
3000 TOIMINTATUOTOT	13.391.679		13.391.679	15.112.075,87	-1.720.396,87
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut					
4002 Palkat ja palkkiot	-19.390.670	-479.000	-19.869.670	-20.273.568,27	403.898,27
4100 Henkilösivukulut	-4.536.528		-4.536.528	-4.953.627,28	417.099,28
4001 Henkilöstökulut	-23.927.198	-479.000	-24.406.198	-25.227.195,55	820.997,55
4300 Palvelujen ostot					
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-676.500		-676.500	-831.015,64	154.515,64
4340 Muiden palvelujen ostot	-7.872.778	-125.600	-7.998.378	-8.590.782,70	592.404,70
4300 Palvelujen ostot	-8.549.278	-125.600	-8.674.878	-9.421.798,34	746.920,34
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
4501 Ostot tilikauden aikana	-3.939.784		-3.939.784	-3.971.578,68	31.794,68
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.939.784		-3.939.784	-3.971.578,68	31.794,68
4700 Avustukset					
4701 Avustukset kotitalouksille	-602.493	-50.000	-652.493	-629.135,96	-23.357,04
4740 Avustukset yhteisöille	-675.500	-10.000	-685.500	-524.763,04	-160.736,96
4700 Avustukset	-1.277.993	-60.000	-1.337.993	-1.153.899,00	-184.094,00
4800 Muut toimintakulut					
4801 Vuokrat	-610.696		-610.696	-849.134,11	238.438,11
4900 Muut toimintakulut	-79.167		-79.167	-324.660,69	245.493,69
4800 Muut toimintakulut	-689.863		-689.863	-1.173.794,80	483.931,80
4000 TOIMINTAKULUT	-38.384.116	-664.600	-39.048.716	-40.948.266,37	1.899.550,37
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-24.992.437	-664.600	-25.657.037	-25.836.190,50	179.153,50
5000 Verotulot	18.191.000		18.191.000	18.620.641,76	-429.641,76
5500 Valtionsuudet					
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11.373.626		11.373.626	11.405.562,00	-31.936,00
5710 Muut valtionsuudet	3.476.036		3.476.036	3.394.853,14	81.182,86
5500 Valtionsuudet	14.849.662		14.849.662	14.800.415,14	49.246,86
6000 Rahoitustuotot ja -kulut					
6001 Korkotuotot	12.500		12.500	27.749,02	-15.249,02
6100 Muut rahoitustuotot	89.500		89.500	207.649,96	-118.149,96
6200 Korkokulut	-300.000		-300.000	-336.378,70	36.378,70
6300 Muut rahoituskulut	-9.500		-9.500	-22.520,20	13.020,20
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-207.500		-207.500	-123.499,92	-84.000,08
6999 VUOSIKATE	7.840.725	-664.600	7.176.125	7.461.366,48	-285.241,48
7000 Poistot ja arvonalentumiset					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-3.932.380		-3.932.380	-4.011.621,12	79.241,12
7200 Kertaluonteiset poistot				-54.879,49	54.879,49

Ulkoinen	Toteutusvertailu				EUR
	01.01.2023 - 31.12.2023				
	Budjetti 2023	Su-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-3.932.380		-3.932.380	-4.066.500,61	134.120,61
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	3.908.345	-664.600	3.243.745	3.394.865,87	-151.120,87

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutumavertailu				EUR
	01.01.2023 - 31.12.2023				
	Budjetti 2023	Su-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	
0003 TULOSLASKEIMA					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot					
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.284.685		1.284.685	1.359.014,69	-74.329,69
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	65.800		65.800	66.178,70	-378,70
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	6.870.501		6.870.501	7.051.658,35	-181.157,35
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	9.216.688		9.216.688	10.151.039,11	-934.351,11
3001 Myyntituotot	17.437.674		17.437.674	18.627.890,85	-1.190.216,85
3200 Maksutuotot					
3201 Yleishallinnon maksut	4.000		4.000	4.185,20	-185,20
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	702.040		702.040	647.051,30	54.988,70
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	95.000		95.000	71.250,25	23.749,75
3290 Muut palvelumaksut				540,00	-540,00
3200 Maksutuotot	801.040		801.040	723.026,75	78.013,25
3300 Tuet ja avustukset	304.194		304.194	1.220.534,79	-916.340,79
3400 Muut toimintatuotot					
3410 Vuokratuotot	5.063.146		5.063.146	5.057.334,86	5.811,14
3500 Muut toimintatuotot	3.685		3.685	318.918,34	-315.233,34
3400 Muut toimintatuotot	5.066.831		5.066.831	5.376.253,20	-309.422,20
3000 TOIMINTATUOTOT	23.609.739		23.609.739	25.947.705,59	-2.337.966,59
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut					
4002 Palkat ja palkkiot	-19.390.670	-479.000	-19.869.670	-20.273.568,27	403.898,27
4100 Henkilösivukulut	-4.536.528		-4.536.528	-4.953.627,28	417.099,28
4001 Henkilöstökulut	-23.927.198	-479.000	-24.406.198	-25.227.195,55	820.997,55
4300 Palvelujen ostot					
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-676.500		-676.500	-831.015,64	154.515,64
4340 Muiden palvelujen ostot	-16.478.248	-125.600	-16.603.848	-17.889.955,55	1.286.107,55
4300 Palvelujen ostot	-17.154.748	-125.600	-17.280.348	-18.720.971,19	1.440.623,19
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
4501 Ostot tilikauden aikana	-3.949.009		-3.949.009	-3.981.252,86	32.243,86
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.949.009		-3.949.009	-3.981.252,86	32.243,86
4700 Avustukset					
4701 Avustukset kotitalouksille	-602.493	-50.000	-652.493	-629.135,96	-23.357,04
4740 Avustukset yhteisöille	-675.500	-10.000	-685.500	-524.763,04	-160.736,96
4700 Avustukset	-1.277.993	-60.000	-1.337.993	-1.153.899,00	-184.094,00
4800 Muut toimintakulut					
4801 Vuokrat	-2.214.061		-2.214.061	-2.375.916,80	161.855,80
4900 Muut toimintakulut	-79.167		-79.167	-324.660,69	245.493,69
4800 Muut toimintakulut	-2.293.228		-2.293.228	-2.700.577,49	407.349,49
4000 TOIMINTAKULUT	-48.602.176	-664.600	-49.266.776	-51.783.896,09	2.517.120,09
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ					
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-24.992.437	-664.600	-25.657.037	-25.836.190,50	179.153,50
5000 Verotulot					
5000 Verotulot	18.191.000		18.191.000	18.620.641,76	-429.641,76
5500 Valtionsuudet					
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11.373.626		11.373.626	11.405.562,00	-31.936,00
5710 Muut valtionsuudet	3.476.036		3.476.036	3.394.853,14	81.182,86
5500 Valtionsuudet	14.849.662		14.849.662	14.800.415,14	49.246,86
6000 Rahoitustuotot ja -kulut					
6001 Korkotuotot					
6001 Korkotuotot	12.500		12.500	27.749,02	-15.249,02
6100 Muut rahoitustuotot					
6100 Muut rahoitustuotot	211.710		211.710	329.860,77	-118.150,77
6200 Korkokulut					
6200 Korkokulut	-300.000		-300.000	-336.378,70	36.378,70
6300 Muut rahoituskulut					
6300 Muut rahoituskulut	-131.710		-131.710	-144.731,01	13.021,01
6000 Rahoitustuotot ja -kulut					
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-207.500		-207.500	-123.499,92	-84.000,08
6999 VUOSIKATE					
6999 VUOSIKATE	7.840.725	-664.600	7.176.125	7.461.366,48	-285.241,48
7000 Poistot ja arvonalentumiset					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-3.932.380		-3.932.380	-4.011.621,12	79.241,12
7200 Kertaluonteiset poistot					
7200 Kertaluonteiset poistot				-54.879,49	54.879,49

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutusvertailu				-----
	01.01.2023 - 31.12.2023				EUR
	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-3.932.380		-3.932.380	-4.066.500,61	134.120,61
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJAAMA	3.908.345	-664.600	3.243.745	3.394.865,87	-151.120,87

3.2.3 Investointien toteutuminen

Ulkoinen	Toteutusvertailu				EUR
	01.01.2023 - 31.12.2023				
	Budjetti 2023	Su-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
091110 Pirkkalanlahden kunnostus					
0005 INVESTITIOT					
9000 INVESTITIOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-13.191,95	13.191,95
9025 RAKENNUTTAMINEN	-80.000		-80.000	-8.788,69	-71.211,31
9000 INVESTITIOT	-80.000		-80.000	-21.980,64	-58.019,36
9080 INVESTITIOT NETTO	-80.000	0	-80.000	-21.980,64	-58.019,36
091119 Myllypuron silta					
0005 INVESTITIOT					
9000 INVESTITIOT					
9025 RAKENNUTTAMINEN	-150.000		-150.000		-150.000,00
9000 INVESTITIOT	-150.000		-150.000		-150.000,00
9049 INVESTITIOTITULOT					
9060 RAHOITUSOSUUDET INVESTITIOTEIHIN	75.000		75.000		75.000,00
9049 INVESTITIOTITULOT	75.000		75.000		75.000,00
9080 INVESTITIOT NETTO	-75.000	0	-75.000	0	-75.000,00
091121 Liikennekiinteistö ent matkahuolto					
0005 INVESTITIOT					
9000 INVESTITIOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN		-42.000	-42.000	-42.409,61	409,61
9000 INVESTITIOT		-42.000	-42.000	-42.409,61	409,61
9080 INVESTITIOT NETTO	0	-42.000	-42.000	-42.409,61	409,61
091122 Vehkalampi-Koivumäki-Karstaperäntie kunn					
0005 INVESTITIOT					
9000 INVESTITIOT					
9025 RAKENNUTTAMINEN	-70.000		-70.000	-70.000,00	
9000 INVESTITIOT	-70.000		-70.000	-70.000,00	
9080 INVESTITIOT NETTO	-70.000	0	-70.000	-70.000,00	
091201 Maa- ja vesialueet					
0005 INVESTITIOT					
9000 INVESTITIOT					
9030 MUUT INVESTITIOT	-100.000	-33.096	-133.096	-243.026,22	109.930,22
9000 INVESTITIOT	-100.000	-33.096	-133.096	-243.026,22	109.930,22
9049 INVESTITIOTITULOT					
9050 KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTI				1.851,80	-1.851,80
9049 INVESTITIOTITULOT				1.851,80	-1.851,80
9080 INVESTITIOT NETTO	-100.000	-33.096	-133.096	-241.174,42	108.078,42
093120 Yläkoulu/Oppimisympäristön kehittäminen					
0005 INVESTITIOT					
9000 INVESTITIOT					
9030 MUUT INVESTITIOT	-18.000		-18.000	-18.470,89	470,89
9000 INVESTITIOT	-18.000		-18.000	-18.470,89	470,89
9080 INVESTITIOT NETTO	-18.000	0	-18.000	-18.470,89	470,89
094101 Vapaa-aikatoimi / kuljetusvälineet					
0005 INVESTITIOT					
9000 INVESTITIOT					
9030 MUUT INVESTITIOT	-20.000		-20.000	-17.922,09	-2.077,91
9000 INVESTITIOT	-20.000		-20.000	-17.922,09	-2.077,91
9080 INVESTITIOT NETTO	-20.000	0	-20.000	-17.922,09	-2.077,91
097166 Paavolan koulu uudisrak.					
0005 INVESTITIOT					
9000 INVESTITIOT					
9025 RAKENNUTTAMINEN	-150.000		-150.000		-150.000,00
9000 INVESTITIOT	-150.000		-150.000		-150.000,00
9080 INVESTITIOT NETTO	-150.000	0	-150.000	0	-150.000,00
097175 Melinarkka-museo uudisrak.					
0005 INVESTITIOT					

Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
9000 INVESTOINTIMENOT					
9025 RAKENNUTTAMINEN	-20.000		-20.000		-20.000,00
9000 INVESTOINTIMENOT	-20.000		-20.000		-20.000,00
9080 INVESTOINNIT NETTO	-20.000	0	-20.000	0	-20.000,00
097202 Kaupungintalo					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9025 RAKENNUTTAMINEN	-25.000		-25.000		-25.000,00
9000 INVESTOINTIMENOT	-25.000		-25.000		-25.000,00
9080 INVESTOINNIT NETTO	-25.000	0	-25.000	0	-25.000,00
097204 Lehtimäen Virastotalo					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-20.000		-20.000		-20.000,00
9000 INVESTOINTIMENOT	-20.000		-20.000		-20.000,00
9080 INVESTOINNIT NETTO	-20.000	0	-20.000	0	-20.000,00
097231 Kaakusvarasto					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-15.000		-15.000		-15.000,00
9000 INVESTOINTIMENOT	-15.000		-15.000		-15.000,00
9080 INVESTOINNIT NETTO	-15.000	0	-15.000	0	-15.000,00
097252 Alarinteen työosasto/Toimintak keittio					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-15.000		-15.000	-13.386,42	-1.613,58
9000 INVESTOINTIMENOT	-15.000		-15.000	-13.386,42	-1.613,58
9080 INVESTOINNIT NETTO	-15.000	0	-15.000	-13.386,42	-1.613,58
097253 Hoitokoti Sateenkaari					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9025 RAKENNUTTAMINEN	-30.000		-30.000		-30.000,00
9000 INVESTOINTIMENOT	-30.000		-30.000		-30.000,00
9080 INVESTOINNIT NETTO	-30.000	0	-30.000	0	-30.000,00
097254 Vanhainkoti Kultakämmen					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-60.000		-60.000	-80.600,03	20.600,03
9025 RAKENNUTTAMINEN				-11.248,94	11.248,94
9000 INVESTOINTIMENOT	-60.000		-60.000	-91.848,97	31.848,97
9080 INVESTOINNIT NETTO	-60.000	0	-60.000	-91.848,97	31.848,97
097259 Alakylän koulu					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9025 RAKENNUTTAMINEN	-18.000		-18.000	-13.616,74	-4.383,26
9000 INVESTOINTIMENOT	-18.000		-18.000	-13.616,74	-4.383,26
9080 INVESTOINNIT NETTO	-18.000	0	-18.000	-13.616,74	-4.383,26
097260 Moiskon koulun peruskorjaus					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9025 RAKENNUTTAMINEN	-10.000		-10.000	-12.669,77	2.669,77
9000 INVESTOINTIMENOT	-10.000		-10.000	-12.669,77	2.669,77
9080 INVESTOINNIT NETTO	-10.000	0	-10.000	-12.669,77	2.669,77
097265 Faalijärven koulu					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-10,48	10,48

Ulkoinen	Toteutumavertailu				EUR
	01.01.2023 - 31.12.2023				
	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-12.000		-12.000	-12.550,00	550,00
9000 INVESTOINTIMENOT	-12.000		-12.000	-12.560,48	560,48
9080 INVESTOINNIT NETTO	-12.000	0	-12.000	-12.560,48	560,48
097270 Koulukeskus					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-20.781,11	20.781,11
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-41.000	-26.500	-67.500	-30.392,08	-37.107,92
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-14.000		-14.000	-11.800,00	-2.200,00
9000 INVESTOINTIMENOT	-55.000	-26.500	-81.500	-62.973,19	-18.526,81
9080 INVESTOINNIT NETTO	-55.000	-26.500	-81.500	-62.973,19	-18.526,81
097277 Väinölä					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-30.000		-30.000		-30.000,00
9000 INVESTOINTIMENOT	-30.000		-30.000		-30.000,00
9080 INVESTOINNIT NETTO	-30.000	0	-30.000	0	-30.000,00
097278 Alajärven kirjasto					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-11.000		-11.000		-11.000,00
9000 INVESTOINTIMENOT	-11.000		-11.000		-11.000,00
9080 INVESTOINNIT NETTO	-11.000	0	-11.000	0	-11.000,00
097301 Kaavatiet					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-143.834,21	143.834,21
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-1.336.000		-1.336.000	-1.244.376,17	-91.623,83
9000 INVESTOINTIMENOT	-1.336.000		-1.336.000	-1.388.210,38	52.210,38
9080 INVESTOINNIT NETTO	-1.336.000	0	-1.336.000	-1.388.210,38	52.210,38
097302 Puistot ja uimarannat					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-95.000		-95.000	-61.670,95	-33.329,05
9025 RAKENNUUTTAMINEN				-19.853,95	19.853,95
9000 INVESTOINTIMENOT	-95.000		-95.000	-81.524,90	-13.475,10
9080 INVESTOINNIT NETTO	-95.000	0	-95.000	-81.524,90	-13.475,10
097304 Ulkoilu- ja urheilualueet					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-548.000		-548.000	-93.361,96	-454.638,04
9025 RAKENNUUTTAMINEN				-99.817,71	99.817,71
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-50.000	50.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-598.000	50.000	-548.000	-193.179,67	-354.820,33
9049 INVESTOINTITULOT					
9060 RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	35.000		35.000		35.000,00
9049 INVESTOINTITULOT	35.000		35.000		35.000,00
9080 INVESTOINNIT NETTO	-563.000	50.000	-513.000	-193.179,67	-319.820,33
097401 Tekninen toimi / kuljetusvälineet					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-1.302,10	1.302,10
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-80.000		-80.000	-75.490,69	-4.509,31
9000 INVESTOINTIMENOT	-80.000		-80.000	-76.792,79	-3.207,21
9080 INVESTOINNIT NETTO	-80.000	0	-80.000	-76.792,79	-3.207,21
097402 Tekninen toimi / muut koneet ja kalusto					
0005 INVESTOINNIT					

Ulkoinen	Toteutusvertailu				EUR
	01.01.2023 - 31.12.2023				
	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
9000 INVESTOINTIMENOT					
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-20.000	-50.000	-70.000	-118.874,20	48.874,20
9000 INVESTOINTIMENOT	-20.000	-50.000	-70.000	-118.874,20	48.874,20
9080 INVESTOINNIT NETTO	-20.000	-50.000	-70.000	-118.874,20	48.874,20
099101 Vesilaitos / verkoston rakentaminen					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-20.000		-20.000	-38.639,95	18.639,95
9025 RAKENNUTTAMINEN				-11.938,69	11.938,69
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT				-15.499,36	15.499,36
9000 INVESTOINTIMENOT	-20.000		-20.000	-66.078,00	46.078,00
9080 INVESTOINNIT NETTO	-20.000	0	-20.000	-66.078,00	46.078,00
099102 Vesilaitos / verkoston saneeraus					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-155.000		-155.000		-155.000,00
9000 INVESTOINTIMENOT	-155.000		-155.000		-155.000,00
9080 INVESTOINNIT NETTO	-155.000	0	-155.000	0	-155.000,00
099105 Paalijärvi-Teerineva vesiosuuskunta					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-13.968,96	13.968,96
9000 INVESTOINTIMENOT				-13.968,96	13.968,96
9080 INVESTOINNIT NETTO	0	0		-13.968,96	13.968,96
099122 Vesilaitos/irtain omaisuus					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-10.000		-10.000		-10.000,00
9000 INVESTOINTIMENOT	-10.000		-10.000		-10.000,00
9080 INVESTOINNIT NETTO	-10.000	0	-10.000	0	-10.000,00
099201 Viemärlaitos / verkoston rakentaminen					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-50.000		-50.000	-74.825,11	24.825,11
9025 RAKENNUTTAMINEN				-9.908,24	9.908,24
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT				-3.874,84	3.874,84
9000 INVESTOINTIMENOT	-50.000		-50.000	-88.608,19	38.608,19
9080 INVESTOINNIT NETTO	-50.000	0	-50.000	-88.608,19	38.608,19
099202 Viemärlaitos / verkoston saneeraus					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-55.000		-55.000	-30.410,57	-24.589,43
9025 RAKENNUTTAMINEN				-3.972,78	3.972,78
9000 INVESTOINTIMENOT	-55.000		-55.000	-34.383,35	-20.616,65
9080 INVESTOINNIT NETTO	-55.000	0	-55.000	-34.383,35	-20.616,65
099203 Alajärven jätevesipuhdistamon saneeraus					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-25.000		-25.000	-12.626,16	-12.373,84
9025 RAKENNUTTAMINEN	-150.000		-150.000	-6.165,02	-143.834,98
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-20.000		-20.000	-12.401,71	-7.598,29
9000 INVESTOINTIMENOT	-195.000		-195.000	-31.192,89	-163.807,11
9080 INVESTOINNIT NETTO	-195.000	0	-195.000	-31.192,89	-163.807,11
099209 Viemärointisuunn/Saukonkylä ja Koskenvar					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-54,74	54,74

Ulkoinen	Toteutumavertailu			EUR	
	01.01.2023 - 31.12.2023				
	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
9000 INVESTOINTIMENOT				-54,74	54,74
9080 INVESTOINNIT NETTO	0	0		-54,74	54,74
17900000 INVESTOINNIT					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-1.088.000	-42.000	-1.130.000	-641.074,31	-488.925,69
9025 RAKENNUTTAMINEN	-2.103.000	-26.500	-2.129.500	-1.555.298,78	-574.201,22
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-332.000	-33.096	-365.096	-517.360,00	152.264,00
9000 INVESTOINTIMENOT	-3.523.000	-101.596	-3.624.596	-2.713.733,09	-910.862,91
9049 INVESTOINTITULOT					
9050 KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTI				1.851,80	-1.851,80
9060 RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	110.000		110.000		110.000,00
9049 INVESTOINTITULOT	110.000		110.000	1.851,80	108.148,20
9080 INVESTOINNIT NETTO	-3.413.000	-101.596	-3.514.596	-2.711.881,29	-802.714,71

3.2.4 Rahoitusosan toteutuminen

Jlkoinen/Sisäinen	Toteutumavertailu			
	01.01.2023 - 31.12.2023			
	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Käyttö	Poikkeama 01-12
0006 RAHOITUSLASKELMA				
9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA				
9320 VUOSIKATE	7.840.725	-664.600	7.461.366,48	379.358,52
9330 TULORAHOITUKSEN KORJAUSET			-50.358,20	50.358,20
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA	7.840.725	-664.600	7.411.008,28	429.716,72
9350 INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
9355 INVESTOINTIMENOT	-3.523.000	-101.596	-2.713.733,09	-809.266,91
9360 RAHOITUSOSUDET INVESTOINTEIHIN	110.000			110.000,00
9365 PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TUL				
9366 INVESTOINTIEN VARS.MYYNTITULOT			1.851,80	-1.851,80
9370 INVESTOINTIEN MYYNTIVOITOT/-TAPPIOT			50.358,20	-50.358,20
9365 PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TUL			52.210,00	-52.210,00
9350 INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3.413.000	-101.596	-2.661.523,09	-751.476,91
9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	4.427.725	-766.196	4.749.485,19	-321.760,19
9400 RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
9410 ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
9415 ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	6.895		48.217,20	-41.322,20
9410 ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	6.895		48.217,20	-41.322,20
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET				
9461 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		6.000.000	3.000.000,00	-3.000.000,00
9465 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-3.512.844		-3.512.844,00	
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET	-3.512.844	6.000.000	-512.844,00	-3.000.000,00
9480 MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
9481 TOIMERKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUU			-333.570,60	333.570,60
9482 VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS			1.958,53	-1.958,53
9483 SAAMISTEN MUUTOS	80.000		2.529.130,02	-2.449.130,02
9486 KOROTT. PITKÄ- JA LYHYTAIK.VELKOJEN M			-5.717.198,45	5.717.198,45
9480 MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	80.000		-3.519.680,50	3.599.680,50
9400 RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-3.425.949	6.000.000	-3.984.307,30	558.358,30
9490 RAHAVAROJEN MUUTOS	1.001.776	5.233.804	765.177,89	236.598,11
9500 KASSAVARAT 31.12.			5.262.722,83	-5.262.722,83
9501 KASSAVARAT 1.1.			4.497.544,94	-4.497.544,94
9502 RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	765.177,89	-765.177,89

3.2.5 Tase 2023

Ulkoinen	Tase		
	Alkusaldo, kauden saldo, vuoden alu 01.01.2023 - 31.12.2023		
	Alkusaldo	Kauden saldo	Vuoden alusta
1000 VASTAAVAA			
1001 PYSYVÄT VASTAAVAT			
1002 Aineettomat hyödykkeet	1.230.921,80	-66.679,67	1.164.242,13
1100 Aineelliset hyödykkeet			
1101 Maa- ja vesialueet	5.600.536,52	241.174,42	5.841.710,94
1110 Rakennukset	39.010.188,86	-1.949.007,58	37.061.181,28
1130 Kiinteät rakenteet ja	8.167.550,47	1.264.641,67	9.432.192,14
1160 Koneet ja kalusto	650.608,57	-12.444,62	638.163,95
1190 Ennakkomaksut ja kesk			
1195 Keskenäiset hankin	885.477,07	-832.303,54	53.173,53
1190 Ennakkomaksut ja kesk	885.477,07	-832.303,54	53.173,53
1100 Aineelliset hyödykkeet	54.314.361,49	-1.287.939,65	53.026.421,84
1200 Sijoitukset			
1201 Osakkeet ja osuudet			
1202 Osakkeet ja osuudet	2.434.686,81		2.434.686,81
1203 Kuntayhtymäosuudet	2.572.996,83		2.572.996,83
1205 Osakkeet ja osuudet	768.437,53		768.437,53
1212 Osakkeiden ja osuuk	64.247,79		64.247,79
1201 Osakkeet ja osuudet	5.840.368,96		5.840.368,96
1230 Muut lainasaamiset	604.908,38	-48.217,20	556.691,18
1200 Sijoitukset	6.445.277,34	-48.217,20	6.397.060,14
1001 PYSYVÄT VASTAAVAT	61.990.560,63	-1.402.836,52	60.587.724,11
1400 TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
1440 Lahjoitusrahastojen er	697.834,90	-94.926,62	602.908,28
1460 Muut toimeksiantojen v	61.906,82	-2.661,24	59.245,58
1400 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	759.741,72	-97.587,86	662.153,86
1500 VAIHTUVAT VASTAAVAT			
1501 Vaihto-omaisuus	18.742,31	-1.958,53	16.783,78
1600 Saamiset			
1601 Pitkäaikaiset saamise			
1602 Myyntisaamiset	320.250,00	-68.250,00	252.000,00
1630 Lainasaamiset	297.426,13	-7.451,00	289.975,13
1660 Muut saamiset	511.915,69	1.600,00	513.515,69
1601 Pitkäaikaiset saamise	1.129.591,82	-74.101,00	1.055.490,82
1720 Lyhytaikaiset saamise			
1721 Myyntisaamiset	2.521.880,99	-1.076.112,87	1.445.768,12
1750 Lainasaamiset	140.449,70	-98.168,95	42.280,75
1780 Muut saamiset	960.669,29	-743.744,17	216.925,12
1720 Lyhytaikaiset saamise	3.622.999,98	-1.918.025,99	1.704.973,99
1815 Siirtosaamiset			
1816 Siirtyvät korot	27.339,96	25.734,30	53.074,26
1822 Muut siirtosaamiset	803.193,35	-562.737,33	240.456,02
1815 Siirtosaamiset	830.533,31	-537.003,03	293.530,28
1600 Saamiset	5.583.125,11	-2.529.130,02	3.053.995,09
1900 Rahat ja pankkisaamise	4.497.544,94	765.177,89	5.262.722,83
1500 VAIHTUVAT VASTAAVAT	10.099.412,36	-1.765.910,66	8.333.501,70
1000 VASTAAVAA	72.849.714,71	-3.266.335,04	69.583.379,67

Ulkoinen	Tase		
	Alkusaldo, kauden saldo, vuoden alu		
	01.01.2023 - 31.12.2023		
	Alkusaldo	Kauden saldo	Vuoden alusta
2000 VASTATTAVAA			
2001 OMA PÄÄOMA			
2002 Peruspääoma	25.093.823,68		25.093.823,68
2010 Arvonkorotusrahasto	64.247,79		64.247,79
2040 Edellisten tilikausien	9.331.271,27		9.331.271,27
2050 Tilikauden yli-/alijää		3.394.865,87	3.394.865,87
2001 OMA PÄÄOMA	34.489.342,74	3.394.865,87	37.884.208,61
2300 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
2301 Valtion toimeksiannot	283.069,97	-283.069,97	
2325 Lahjoitusrahastojen pä	697.834,90	-94.926,62	602.908,28
2330 Muut toimeksiantojen p	235.295,62	-53.161,87	182.133,75
2300 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1.216.200,49	-431.158,46	785.042,03
2400 VIERAS PÄÄOMA			
2401 Pitkäaikainen			
2410 Lainat rahoitus- ja v	15.462.649,00	-214.717,00	15.247.932,00
2460 Muut velat	807.556,69	24.856,02	832.412,71
2401 Pitkäaikainen	16.270.205,69	-189.860,98	16.080.344,71
2500 Lyhytaikainen			
2501 Lyhytaikaiset joukkov	6.000.000,00		6.000.000,00
2510 Lainat rahoitus- ja v	3.512.844,00	-298.127,00	3.214.717,00
2545 Ostovelat	5.871.473,95	-4.343.918,54	1.527.555,41
2550 Muut velat	996.249,18	-526.470,97	469.778,21
2570 Siirtovelat			
2571 Siirtyvät korot	16.501,01	6.576,44	23.077,45
2580 Lomapalkkajaksotus	2.190.371,83	175.440,62	2.365.812,45
2583 Valtionosuusennakot	713.262,41	-439.873,73	273.388,68
2584 Muut siirtovelat	1.573.263,41	-613.808,29	959.455,12
2570 Siirtovelat	4.493.398,66	-871.664,96	3.621.733,70
2500 Lyhytaikainen	20.873.965,79	-6.040.181,47	14.833.784,32
2400 VIERAS PÄÄOMA	37.144.171,48	-6.230.042,45	30.914.129,03
2000 VASTATTAVAA	72.849.714,71	-3.266.335,04	69.583.379,67

4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1 Tuloslaskelma 2023 ja 2022 (ulkoiset erät)

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Tuloslaskelma (ulkoiset erät) ja tunnusluvut 2023 ja 2022

	2023	2022	muutos eur	%
Toimintatuotot	15 112 075,87	46 334 500,72	-31 222 425	-67,38
Myyntituotot	9 319 343,82	35 317 960,15	-25 998 616	-73,61
Maksutuotot	723 026,75	6 353 989,25	-5 630 963	-88,62
Tuet ja avustukset	1 220 534,79	2 811 320,09	-1 590 785	-56,58
Muut toimintatuotot	3 849 170,51	1 851 231,23	1 997 939	107,92
Toimintakulut	-40 948 266,37	-113 421 690,96	72 473 424,59	-63,90
Henkilöstökulut	-25 227 195,55	-46 797 929,13	21 570 734	-46,09
Palkat ja palkkiot	-20 273 568,27	-37 195 221,86	16 921 654	-45,49
Henkilösivukulut	-4 953 627,28	-9 602 707,27	4 649 080	-48,41
Eläkekulut	-4 078 934,12	-8 194 760,35	4 115 826	-50,23
Muut sivukulut	-874 693,16	-1 407 946,92	533 254	-37,87
Palvelujen ostot	-9 421 798,34	-54 084 865,97	44 663 068	-82,58
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 971 578,68	-6 239 462,54	2 267 884	-36,35
Avustukset	-1 153 899,00	-4 449 752,81	3 295 854	-74,07
Muut toimintakulut	-1 173 794,80	-1 849 680,51	675 886	-36,54
Toimintakate	-25 836 190,50	-67 087 190,24	41 251 000	-61,49
Verotulot	18 620 641,76	32 479 353,72	-13 858 712	-42,67
Valtionosuudet	14 800 415,14	39 080 694,85	-24 280 280	-62,13
Käyttökate	7 584 866,40	4 472 858,33	3 112 008	69,58
Rahoitustuotot ja -kulut	-123 499,92	15 483,14	-138 983	-897,64
Korkotuotot	27 749,02	11 408,49	16 341	143,23
Muut rahoitustuotot	207 649,96	306 899,41	-99 249	-32,34
Korkokulut	-336 378,70	-149 099,45	-187 279	125,61
Muut rahoituskulut	-22 520,20	-153 725,31	131 205	-85,35
Vuosikate	7 461 366,48	4 488 341,47	2 973 025	66,24
Poistot ja arvonalentumiset	-4 066 500,61	-3 848 142,32	-218 358	5,67
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 011 621,12	-3 848 142,32	-163 479	4,25
Kertaluonteiset poistot	-54 879,49	0,00	-54 879	
Arvonalentumiset	0,00	0,00		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 394 865,87	640 199,15	2 754 667	430,28
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	36,91	40,85		
Vuosikate/poistot %	183,48	116,64		
Vuosikate eur/asukas	819	489		
Asukasmäärä 31.12.	9114	9185		

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.1.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 2023 ja 2022

ALAJÄRVEN KAUPUNKI**Rahoituslaskelma ja tunnusluvut 2023 ja 2022**

	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 461 366,48	4 488 341,47
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-50 358,20	-126 167,27
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-2 713 733,09	-4 156 861,69
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	394 102,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	52 210,00	473 168,39
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 749 485,19	1 072 582,90
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	48 217,20	6 895,70
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 512 844,00	-4 444 431,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-333 570,60	75 390,69
Vaihto-omaisuuden muutokset	1 958,53	134 723,49
Saamisten muutos	2 529 130,02	1 847 479,22
Korottomien velkojen muutos	-5 717 198,45	1 013 986,96
Rahoituksen rahavirta	-3 984 307,30	-1 365 954,94
Rahavarojen muutos	765 177,89	-293 372,04
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	5 262 722,83	4 497 544,94
Rahavarat 1.1	4 497 544,94	4 790 916,98
Rahavarojen muutos	765 177,89	-293 372,04
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	274,95	119,28
Pääomamenojen tulorahoitus, %	120,77	54,73
Lainanhoitokate	2,03	1,01
Kassan riittävyys, pv	40,41	13,42
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v	1 284 031,36	-8 357 119,60

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

4.1.2 Tase ja taseen tunnusluvut 2023 ja 2022

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Tase ja tunnusluvut 2023 ja 2022

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	60 587 724,11	66 233 594,15	OMA PÄÄOMA	37 884 208,61	35 547 019,60
Aineettomat oikeudet	1 164 242,13	1 291 704,73	Peruspääoma	25 093 823,68	26 151 500,54
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	Arvonkorotusrahasto	64 247,79	64 247,79
Tietokoneohjelmistot	0,00	60 782,93	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	9 331 271,27	8 691 072,12
Muut pitkävaikutteiset menot	1 164 242,13	1 230 921,80	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 394 865,87	640 199,15
Aineelliset hyödykkeet	53 026 421,84	54 352 327,15	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	785 042,03	1 216 200,49
Maa- ja vesialueet	5 841 710,94	5 600 536,52	Valtion toimeksiannot	0,00	283 069,97
Rakennukset	37 061 181,28	39 010 188,86	Lahjoitusrahastojen pääomat	602 908,28	697 834,90
Kiinteä laitteet ja rakenteet	9 432 192,14	8 167 550,47	Muut toimeksiantojen pääomat	182 133,75	235 295,62
Koneet ja kalusto	638 163,95	688 574,23			
Enn.maksut ja keskeneräiset l	53 173,53	885 477,07			
			VIERAS PÄÄOMA	30 914 129,03	40 362 809,85
Sijoitukset	6 397 060,14	10 589 562,27	Pitkäaikainen	16 080 344,71	16 270 205,69
Osakkeet ja osuudet	5 840 368,96	9 984 653,89	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 247 932,00	15 462 649,00
Muut lainasaamiset	556 691,18	604 908,38	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
			Muut velat	832 412,71	807 556,69
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	662 153,86	759 741,72	Lyhytaikainen	14 833 784,32	24 092 604,16
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	6 000 000,00	6 000 000,00
Lahjoitusrahastojen erityiskat	602 908,28	697 834,90	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 214 717,00	3 512 844,00
Muut toimeksiantojen varat	59 245,58	61 906,82	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
			Saadut ennakot	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 333 501,70	10 132 694,07	Ostovelat	1 527 555,41	5 871 473,95
Vaihto-omaisuus	16 783,78	52 024,02	Muut velat	469 778,21	996 249,18
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	33 281,71	Siirtovelat	3 621 733,70	7 712 037,03
Muu vaihto-omaisuus	16 783,78	18 742,31			
Ennakkomaksut	0,00	0,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	69 583 379,67	77 126 029,94
Saamiset	3 053 995,09	5 583 125,11			
Pitkäaikaiset saamiset	1 055 490,82	1 129 591,82			
Myyntisaamiset	252 000,00	320 250,00			
Lainasaamiset	289 975,13	297 426,13			
Muut saamiset	513 515,69	511 915,69			
Lyhytaikaiset saamiset	1 998 504,27	4 453 533,29			
Myyntisaamiset	1 445 768,12	2 521 880,99			
Lainasaamiset	42 280,75	140 449,70	Taseen tunnusluvut		
Muut saamiset	216 925,12	960 669,29	Omavaraisuusaste %	54,44	46,09
Siirtosaamiset	293 530,28	830 533,31	Suhteellinen velkaantuneisuus %	63,70	34,24
			Kertynyt yli-/alijäämä eur	12 726 137,14	9 331 271,27
Rahat ja pankkisaamiset	5 262 722,83	4 497 544,94	Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	1396,33	1015,93
			Lainakanta 31.12. eur	24 462 649,00	24 975 493,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	69 583 379,67	77 126 029,94	Lainakanta 31.12. eur/asukas	2 684,07	2 719,16
			Lainasaamiset 31.12. eur	556 691,18	604 908,38
			Lainat ja vuokravastuut 31.12 eur/asukas	2 770,46	2 789,31
			Asukasmäärä 31.12	9114	9185

Taseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

4.2 Konsernilaskelmat

ALAJÄRVEN KAUPUNKI Avaava tase	KONSERNI		
	2023	2022	Muutos
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT	78 156 806,95	87 132 343,19	-8 975 536,24
Aineettomat oikeudet	1 296 753,14	1 750 762,13	-454 008,99
Aineettomat oikeudet	25 699,24	479 708,23	-454 008,99
Muut pitkävaikutteiset menot	1 271 053,90	1 271 053,90	0,00
Aineelliset hyödykkeet	65 637 354,82	82 426 416,51	-16 789 061,69
Maa- ja vesialueet	6 154 814,18	6 533 874,61	-379 060,43
Rakennukset	43 927 127,68	57 899 661,95	-13 972 534,27
Kiinteä laitteet ja rakenteet	8 246 713,23	8 844 356,36	-597 643,13
Koneet ja kalusto	3 100 951,16	4 537 004,44	-1 436 053,28
Muut aineelliset hyödykkeet	3 189 149,19	3 231 302,45	-42 153,26
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	1 018 599,38	1 380 216,70	-361 617,32
Sijoitukset	2 578 935,48	2 955 164,55	-376 229,07
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	0,00	0	0,00
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.y / ky osuudet	438 908,99	1 982 713,27	-1 543 804,28
Muut osakkeet ja osuudet	2 057 383,48	875 938,52	1 181 444,96
Muut lainasaamiset	82 643,01		82 643,01
Muut saamiset	0,00		0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	978 592,07		978 592,07
Valtion toimeksiannot	170 780,57		170 780,57
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	745 904,68	749 689,30	-3 784,62
Muut toimeksiantojen varat	61 906,82	61 906,82	0,00
	0,00		0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 350 007,97	19 457 688,29	-5 107 680,32
Vaihto-omaisuus	356 269,84	952 835,62	-596 565,78
Aineet ja tarvikkeet	356 269,84	952 835,62	-596 565,78
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0	0,00
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0	0,00
Saamiset	6 226 076,35	9 375 324,30	-3 149 247,95
Pitkäaikaiset saamiset	1 089 331,57	1 090 236,25	-904,68
Myyntisaamiset	320 250,00	320 250,00	0,00
Lainasaamiset	256 941,23	256 961,23	-20,00
Muut saamiset	512 140,34	513 025,02	-884,68
Lyhytaikaiset saamiset	5 136 744,78	8 285 088,05	-3 148 343,27
Myyntisaamiset	2 894 425,03	5 484 181,03	-2 589 756,00
Lainasaamiset	98 168,95	57 669,00	40 499,95
Muut saamiset	966 159,00	1 264 150,07	-297 991,07
Siirtosaamiset	1 177 991,80	1 479 087,95	-301 096,15
Rahoitusarvopaperit	178 034,14	178 340,54	-306,40
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	122 810,30	122 810,30	0,00
Muut arvopaperit	55 223,84	55 530,24	-306,40
Rahat ja pankkisaamiset	7 256 552,12	8 951 187,83	-1 694 635,71
	0,00		0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	84 508 567,96	107 572 408,17	-23 063 840,21

	2023	2022	Muutos
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	35 022 278,12	35 770 859,46	-748 581,34
Peruspääoma	25 093 823,68	26 151 500,54	-1 057 676,86
Arvonkorotusrahasto	122 040,70	94 521,62	27 519,08
Muut omat rahastot	40 365,11	37 115,74	3 249,37
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	9 766 048,63	8 811 578,68	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	676 142,88	-278 327,07
VÄHEMMISTÖOSUUDET	2 128 723,87	2 272 463,24	-143 739,37
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0	0,00
Poistoero	0,00	0	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	387 221,24	-387 221,24
Muut pakolliset varaukset	0,00	387 221,24	-387 221,24
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 433 771,55	1 438 034,36	-4 262,81
Valtion toimeksiannot	452 571,25	452 571,25	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	701 804,15	701 804,15	0,00
Muut toimeksiantojen pääomat	279 396,15	283 658,96	-4 262,81
	0,00		0,00
VIERAS PÄÄOMA	0,00	67 703 829,87	-67 703 829,87
Pitkäaikainen	23 455 907,54	35 732 736,45	-12 276 828,91
Pääomalainat	0,00	0	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 248 215,24	33 421 319,39	-12 173 104,15
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0	0,00
Saadut ennakot	44 019,16	44 019,16	0,00
Muut velat	2 163 673,14	2 267 397,90	-103 724,76
Lyhytaikainen	22 467 886,88	31 971 093,42	-9 503 206,54
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 273 572,54	11 669 951,09	-1 396 378,55
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	24 838,25	138 216,25	-113 378,00
Saadut ennakot	58 728,09	67 426,53	-8 698,44
Ostovelat	6 112 567,07	7 780 939,38	-1 668 372,31
Muut velat	1 154 696,50	1 425 986,21	-271 289,71
Siirtovelat	4 843 484,43	10 888 573,96	-6 045 089,53
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	84 508 567,96	107 572 408,17	-23 063 840,21

4.2.1 Konsernituloslaskelma 31.12.2023 ja sen tunnusluvut

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut 2023 ja 2022

	2023	2022	muutos eur	%
Toimintatuotot	20 092 255,41	73 503 042,72	-53 410 787	-72,66
Toimintakulut	-47 311 961,46	-140 554 404,45	93 242 443	-66,34
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	132 462,34	196 042,12	-63 580	-32,43
Toimintakate	-27 087 243,71	-66 855 319,61	39 768 076	-59,48
Verotulot	18 620 641,76	32 479 353,72	-13 858 712	-42,67
Valtionosuudet	17 437 392,41	41 621 538,66	-24 184 146	-58,10
Käyttökate	8 970 790,46	7 245 572,77	1 725 218	23,81
Rahoitustuotot ja -kulut	-296 348,00	-186 353,64	-109 994	59,02
Korkotuotot	45 403,15	12 631,85	32 771	259,43
Muut rahoitustuotot	204 580,50	322 794,67	-118 214	-36,62
Korkokulut	-524 751,19	-260 458,82	-264 292	101,47
Muut rahoituskulut	-21 580,46	-261 321,34	239 741	-91,74
Vuosikate	8 674 442,46	7 059 219,13	1 615 223	22,88
Poistot ja arvonalentumiset	-5 022 607,70	-6 370 983,72	1 348 376	-21,16
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 967 728,21	-6 370 983,72	1 403 256	-22,03
Kertaluonteiset poistot	-54 879,49	0,00		
Satunnaiset erät	0,00	0,00	0	
Tilikauden tulos	3 651 834,76	688 235,41	2 963 599	430,61
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden verot	-33 713,89	-25 311,91	-8 402	33,19
Laskennalliset verot	2 870,40	-2 810,11	5 681	-202,15
Vähemmistöosuudet	8 897,50	16 029,49	-7 132	-44,49
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 629 888,77	676 142,88	2 953 746	436,85
Konsernituloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	42,47	52,30		
Vuosikate/poistot %	172,71	110,80		
Vuosikate eur/asukas	952	769		
Asukasmäärä 31.12.	9114	9185		

4.2.2 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

ALAJÄRVEN KAUPUNKI**Konsernirahoituslaskelma ja tunnusluvut 2023 ja 2022**

	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 674 442,46	7 059 219,13
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-33 713,89	-25 311,91
Tulorahoituksen korjauserät	-193 741,62	-421 674,72
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-3 050 913,34	-5 728 462,75
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7 856,39	401 590,67
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	110 554,51	473 383,97
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 514 484,51	1 758 744,39
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-1 068 665,71
Antolainasaamisten vähennykset	48 217,20	1 078 118,28
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 362 239,11	1 473 671,44
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 675 346,23	-6 767 447,33
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	74 838,25
Oman pääoman muutokset	-51 700,00	-1 232 921,57
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-333 549,59	72 428,80
Vaihto-omaisuuden muutokset	-6 930,90	55 455,46
Saamisten muutos	2 773 635,50	1 700 077,55
Korottomien velkojen muutos	-5 751 547,00	1 584 055,33
Rahoituksen rahavirta	-4 634 981,91	-3 030 389,50
Rahavarojen muutos	879 502,60	-1 271 645,11
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	8 314 088,86	9 129 528,37
Rahavarat 1.1	7 434 586,26	10 401 173,48
Rahavarojen muutos	879 502,60	-1 271 645,11
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	285,06	132,52
Pääomamenojen tulorahoitus, %	113,09	58,41
Lainanhoitokate	1,77	1,04
Kassan riittävyys, pv	54,60	21,55
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v	3 289 249,23	-8 367 008,08

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä
Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa konsernin kassavaroilla.

4.2.3 Konsernitase 31.12. ja sen tunnusluvut

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Konsernitase ja tunnusluvut 2023 ja 2022

	2023	2022		2023	2022
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	67 608 111,32	87 132 343,19	OMA PÄÄOMA	38 544 691,83	35 770 859,46
Aineettomat oikeudet	1 224 455,48	1 750 762,13	Peruspääoma	25 093 823,68	26 151 500,54
Aineettomat oikeudet	18 052,58	479 708,23	Arvonkorotusrahasasto	94 521,62	94 521,62
Muut pitkävaikuttaiset menot	1 206 402,90	1 271 053,90	Muut omat rahastot	40 365,11	37 115,74
Aineelliset hyödykkeet	63 715 455,82	82 426 416,51	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	9 686 092,65	8 811 578,68
Maa- ja vesialueet	6 395 988,59	6 533 874,61	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 629 888,77	676 142,88
Rakennukset	41 650 892,32	57 899 661,95	VÄHEMMISTÖOSUUKSET	2 111 826,38	2 272 463,24
Kiinteä laitteet ja rakenteet	9 509 773,95	8 844 356,36	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	2 881 908,62	4 537 004,44	Poistoero	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	3 011 725,95	3 231 302,45	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Enn.maksut ja keskeneräiset l	265 166,39	1 380 216,70	PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	387 221,24
Sijoitukset	2 668 200,02	2 955 164,55	Muut pakolliset varaukset	0,00	387 221,24
Osakkeet ja osuudet tytäryhte	0,00	0,00	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 004 758,07	1 438 034,36
Osakkeet ja osuudet osak. ja c	2 113 299,64	1 982 713,27	Valtion toimeksiannot	118 252,87	452 571,25
Muut osakkeet ja osuudet	513 578,87	875 938,52	Lahjoitusrahastojen pääomat	607 721,07	701 804,15
Muut lainasaamiset	41 321,51	92 870,50	Muut toimeksiantojen pääomat	278 784,13	283 658,96
Muut saamiset	0,00	3 642,26			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	883 128,18	982 376,69	VIERAS PÄÄOMA	39 258 084,28	67 703 829,87
Valtion toimeksiannot	119 511,15	170 780,57	Pitkäaikainen	22 664 079,67	35 732 736,45
Lahjoitusrahastojen erityiskat	653 910,23	749 689,30	Pääomalainat	0	0
Muut toimeksiantojen varat	109 706,80	61 906,82	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20 347 665,79	33 421 319,39
			Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 428 121,06	19 457 688,29	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus	363 200,74	952 835,62	Saadut ennakot	50 423,04	44 019,16
Aineet ja tarvikkeet	363 200,74	952 835,62	Muut velat	2 265 990,84	2 267 397,90
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	Lyhytaikainen	16 594 004,61	31 971 093,42
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 961 598,47	11 669 951,09
Saamiset	3 750 831,46	9 375 324,30	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset	1 021 030,57	1 090 236,25	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	138 216,25
Myyntisaamiset	252 000,00	320 250,00	Saadut ennakot	93 174,29	67 426,53
Lainasaamiset	255 290,23	256 961,23	Ostovelat	1 899 773,07	7 780 939,38
Muut saamiset	513 740,34	513 025,02	Muut velat	687 987,22	1 425 986,21
Lyhytaikaiset saamiset	2 729 800,89	8 285 088,05	Siirtovelat	3 951 471,56	10 888 573,96
Myyntisaamiset	1 923 601,39	5 484 181,03	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	80 919 360,56	107 572 408,17
Lainasaamiset	9 500,05	57 669,00			
Muut saamiset	219 242,23	1 264 150,07	Konsernitaseen tunnusluvut		
Siirtosaamiset	577 457,22	1 479 087,95	Omavaraisuusaste %	47,72	33,29
Rahoitusarvopaperit	182 896,37	178 340,54	Suhteellinen velkaantuneisuus %	69,66	45,79
Sijoitukset rahamarkkinainstr	124 823,50	122 810,30	Kertynyt yli-/alijäämä eur	13 315 981,42	9 487 721,56
Muut arvopaperit	58 072,87	55 530,24	Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	1461,05	1032,96
Rahat ja pankkisaamiset	8 131 192,49	8 951 187,83	Lainakanta 31.12. eur	30 309 264,26	45 229 486,73
			Lainakanta 31.12. eur/asukas	3 325,57	4 924,28
VASTAAVAA YHTEENSÄ	80 919 360,56	107 572 408,17	Lainasaamiset 31.12. eur	41 321,51	92 870,50
			Lainat ja vuokratvuodot 31.12 eur/asukas	3 558,47	5 123,22
			Asukasmäärä 31.12	9114	9185

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

5 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskenta-perusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.2.1 Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	2023	2022
Yleishallinto	4 125 241,44	1 187 444,15
Sosiaali- ja terveyspalvelut	0,00	35 393 682,37
Opetus- ja kulttuuripalvelut	8 457 740,17	8 149 206,94
Yhdyskuntapalvelut	1 836 667,21	1 097 620,62
Muut palvelut	692 427,05	506 546,64
Toimintatuotot yhteensä	15 112 075,87	46 334 500,72

5.2.2 Verotulojen erittely

Verotulojen erittely

	2023	2022
Kunnan tulovero	13 866 599,31	26 872 700,90
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 299 963,84	3 231 569,20
Kiinteistövero	2 454 078,61	2 375 083,62
Verotulot yhteensä	18 620 641,76	32 479 353,72

5.2.3 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely

	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 405 562,00	31 157 688,85
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 450 163,00	10 154 598,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	1 399 453,14	1 379 955,00
Veromenetysten kompensatio	1 995 400,00	6 543 051,00
Harkinnavarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	14 800 415,14	39 080 694,85

5.2.4 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisia tuottoja tai kuluja ei kirjattu vuonna 2023.

5.2.5 Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostot

	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	831 015,64	40 009 095,24
Muiden palvelujen ostot	8 590 782,70	14 075 770,73
Palvelujen ostot yhteensä	9 421 798,34	54 084 865,97

5.2.6 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

ALAJÄRVEN KAUPUNKI
POISTOSUUNNITELMA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

- Kehittämismenot
- Aineettomat oikeudet
- Liikearvo
- Muut pitkävaikutteiset menot
 - Atk-ohjelmistot
 - Laajat tietojärjestelmät
 - Muut atk-ohjelmistot
 - Osallistuminen toisen yhteisön
 - Tiehankeisiin
 - Ratahankeisiin
 - Väylähankeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikojia)
 - Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot
 - Muut pitkävaikutteiset menot

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Rakennukset ja rakennelmat

- Hallinto- ja laitosrakennukset
 - Hallinto- ja toimistorakennukset, kiviset
 - Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset
 - Koulurakennukset, kiviset
 - Koulurakennukset, puiset
 - Päiväkodit, kiviset
 - Päiväkodit, puiset
 - Sairaala- ja terveydenhuoltorakennukset, kiviset
 - Sairaala- ja terveydenhuoltorakennukset, puiset
 - Vanhainkodit ja palvelutalot, kiviset
 - Vanhainkodit ja palvelutalot, puiset
 - Muut hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset
 - Muut hallinto- ja laitosrakennukset, puiset
- Tehdas- ja tuotantorakennukset
 - Tehdas- ja tuotantorakennukset, kivi / teräs
 - Muut tehdas- ja tuotantorakennukset
- Talousrakennukset
 - Varastot, kivi / teräs
 - Varastot, puurakenteiset
 - Muut talousrakennukset, kiviset
 - Muut talousrakennukset, puiset
- Vapaa-ajan rakennukset
 - Uimahallit
 - Liikuntahallit
 - Urheilukenttien huoltorakennukset
 - Virkistysalueiden mökit / saunamökit
 - Muut vapaa-ajan rakennukset
- Asuinrakennukset
 - Kerrostalot, kiviset
 - Kerrostalot, puiset
 - Rivi- ja pientalot, kiviset
 - Rivi- ja pientalot, puiset
- Rakennusten perusrakenteet
- Kiinteät rakenteet ja laitteet
 - Kadut, tiet, torit ja puistot
 - Sillat, laiturit ja uimalat
 - Muut maa- ja vesirakenteet
 - Vedenjakeluverkosto
 - Viemäriverkko
 - Kaukolämpöverkko
 - Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet
 - Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset
 - Maakaasuverkko
 - Muut putki- ja kaapelliverkot
 - Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet
 - Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet
 - Liikenteen ohjauslaitteet
 - Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet

Koneet ja kalusto

- Rautaiset alukset
- Puiset alukset ja muut uivat työkoneet
- Muut kuljetusvälineet
 - Kuorma-autot
 - Paketti- ja henkilöautot
 - Trukit ja traktorit
 - Mönkijät ja moottorikelkat
 - Muut kuljetusvälineet
- Muut liikkuvat työkoneet
- Muut raskaat koneet
- Muut kevyet koneet
- Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet
 - Rtg-laitteet
 - Hammashoitoyksiköt ja autoklaavilaitteet
 - Muut sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet
- Atk-laitteet
- Muut laitteet ja kalusteet

Muut aineelliset hyödykkeet

- Luonnonvarat
- Arvo- ja taideesineet

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Pysyvien vastaavien sijoitukset

- Osakkeet ja osuudet

Kuntajaoston suositukset		Alajärven kaupunki Kohteet ennen 1.1.2013		Alajärven kaupunki Uudet kohteet 1.1.2017 alkaen	
Tasapoisto	Menojäännös	Tasapoisto	Menojäännös	Tasapoisto	Menojäännös
2 - 5 vuotta*	ei suositella	5 v		2 v	
5 - 20 vuotta*	ei suositella	5 v		5 v	
2 - 5 vuotta*	ei suositella	5 v		2 v	
2 - 5 vuotta*	ei suositella	5 v		5 v	
				2 v	
15 - 20 vuotta*				15 v	
20 - 30 vuotta*				20 v	
5 - 10 vuotta*				5 v	
2 - 5 vuotta*	ei suositella	5 v		2 v	
ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	
20 - 50 vuotta	5 % - 10 %	50 v		40 v	
				30 v	
				30 v	
				20 v	
				30 v	
				20 v	
				30 v	
				20 v	
				30 v	
				20 v	
20 - 30 vuotta	10 % - 15 %	30 v		30 v	
				20 v	
10 - 20 vuotta	15 % - 20 %	20 v		20 v	
				10 v	
				20 v	
				10 v	
20 - 30 vuotta	10 % - 15 %	30 v		25 v	
				30 v	
				25 v	
				30 v	
				20 v	
30 - 50 vuotta	5 % - 10 %	50 v		40 v	
				35 v	
				35 v	
				30 v	
				**	
15 - 20 vuotta	15 % - 20 %		20 %		20 %
10 - 30 vuotta	10 % - 25 %		25 %		25 %
15 - 30 vuotta	10 % - 20 %		20 %		20 %
30 - 40 vuotta	7 % - 10 %		10 %		10 %
30 - 40 vuotta	7 % - 10 %		10 %		10 %
20 - 30 vuotta	10 % - 15 %	25 v			15 %
15 - 20 vuotta	15 % - 20 %		20 %		20 %
10 - 12 vuotta	20 % - 22 %				22 %
20 - 25 vuotta	12 % - 15 %				15 %
15 - 20 vuotta	15 % - 20 %		20 %		20 %
10 - 20 vuotta	15 % - 25 %	20 v			10 v
15 - 20 vuotta	15 % - 20 %				15 v
10 - 15 vuotta	20 % - 25 %				10 v
10 - 15 vuotta	20 % - 25 %				10 v
15 - 20 vuotta	15 % - 20 %	8 v			8 v
4 - 7 vuotta	25 % - 30 %	5 v			7 v
					5 v
					5 v
					4 v
5 - 10 vuotta	25 % - 30 %	5 v			5 v
10 - 15 vuotta	20 % - 25 %				10 v
5 - 10 vuotta	25 % - 30 %	5 v			5 v
5 - 15 vuotta	20 % - 30 %	10 v			10 v
					10 v
					5 v
3 - 5 vuotta	30 % - 40 %	3 v			3 v
3 - 5 vuotta	30 % - 40 %	5 v			3 v
käytön mukainen poisto		käytön mukainen poisto		käytön mukainen poisto	
ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	
ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	
ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

**) Pysyvien vastaavien hyödykkeen perusparannusmeno voidaan joko lisätä sen poistamattomaan hankintamenuun tai kirjata erilliseksi pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintamenuksi, jolle määritellään oma poistosuunnitelma

Kaupunginhallitus voi tarvittaessa tapauskohtaisesti määrittää joillekin hyödykkeille hyödykeryhmästä poikkeavat poistosuunnitelmat poistoaikoineen, kuitenkin Kuntajaoston suosituksessa määriteltyjen poistoaikojen rajoissa. Poikkeamat kaupunginvaltuuston hyväksymistä poistoajoista on perusteltava.

Poistonalaisen hankintamenuun raja on 10 000 euroa (alv 0 %).

5.2.7 Pakollisten varausten muutokset

Pakollisia varauksia ei ollut vuoden 2023 taseessa.

5.2.8 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	2023	2022
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	2 858,20	34 762,63
Rakennusten myyntivoitot	0,00	0,00
Muut myyntivoitot	47 500,00	91 404,64
Luovutusvoitot yhteensä	50 358,20	126 167,27
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0,00	0,00
Rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	0,00	0,00

5.2.9 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	18 000,00	33 300,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	69 148,45	80 985,25
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	35 951,00
Yhteensä	87 148,45	150 236,25

5.3 Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5.3.1.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset

Pysyvät vastaavat Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Tietokone- ohjelmistot	Muut pitkävai- kutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Keskeeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2023	0,00	1 230 921,80	1 230 921,80	5 600 536,52	39 010 188,86	8 167 550,47	650 608,57	885 477,07	54 314 361,49
Lisäykset tilikaudella	0,00	162 731,24	162 731,24	243 026,22	180 769,06	1 808 982,13	265 050,91	53 173,53	2 551 001,85
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	- 1 851,80	0,00	0,00	0,00	0,00	- 1 851,80
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	38 734,72	846 742,35	0,00	- 885 477,07	0,00
Sumu-pois tot tilikaudella	0,00	- 229 410,91	- 229 410,91	0,00	- 2 168 511,36	- 1 391 082,81	- 277 495,53	0,00	- 3 837 089,70
Kirjanpitoarvo 31.12.23	0,00	1 164 242,13	1 164 242,13	5 841 710,94	37 061 181,28	9 432 192,14	638 163,95	53 173,53	53 026 421,84

	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet osak. ja omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2023	2 434 686,81	2 572 996,83	438 908,99	393 776,33	5 840 368,96
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2023	2 434 686,81	2 572 996,83	438 908,99	393 776,33	5 840 368,96
Arvonlennukset ja niiden palaut.					0,00
Arvonkorotukset				0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	2 434 686,81	2 572 996,83	438 908,99	393 776,33	5 840 368,96

	Jvk-,muut laina- ja muut saamiset			Kaikki yhteensä
	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset muilta	Yhteensä	
Hankintameno 1.1.2023	522 265,38	82 643,00	604 908,38	61 990 560,63
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	2 713 733,09
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	- 6 895,70	- 41 321,50	- 48 217,20	- 50 069,00
Sumu-pois tot tilikaudella	0,00	0,00	0,00	- 4 066 500,61
Hankintameno 31.12.2023	515 369,68	41 321,50	556 691,18	60 587 724,11
Arvonlennukset ja niiden palaut.			0,00	0,00
Arvonkorotukset			0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	515 369,68	41 321,50	556 691,18	60 587 724,11

Pysyvät vastaavat yhteensä

5.3.1.2 Arvonkorotukset

Arvonkorotukset

	2023	2022
Arvopaperit		
Arvo 1.1	64247,79	64247,79
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	64247,79	64247,79
Arvonkorotukset yhteensä	64247,79	64247,79

5.3.1.3 Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Ero
Etelä-Pohjanmaan liitto ky	8 075,27			8 075,27	8 075,27	0,00
Järviseudun koulutuskuntayhty	2 047 805,27			2 047 805,27	1 887 884,59	159 920,68
Seinäjoen koulutuskuntayhtym	517 116,29			517 116,29	202 426,05	314 690,24
	2 572 996,83	0,00	0,00	2 572 996,83		

*Avaavan taseen muutoksena kirjattu EpsH ja Eskoon sosalv

5.3.1.4 Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 eur)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Alajärven Liikennekiinteistöt Oy	Alajärvi	55,00	55,00	232	3	-10
Alajärven Lämpö Oy	Alajärvi	60,00	60,00	704	2742	39
Kiinteistö Oy Kitronpuisto	Alajärvi	100,00	100,00	583	2145	79
Luoma-ahon Yritystilat Oy	Alajärvi	60,00	60,00	1444	12	-46
Luoma-ahon Teollisuuspuisto Oy	Alajärvi		41,10	837	339	21
Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy	Alajärvi	51,89	51,89	126	51	-14
Kiinteistö Oy Rantatienkartano	Alajärvi	100,00	100,00	91	655	2
Kiinteistö Oy Murtomäki	Alajärvi	100,00	100,00	-233	234	-3
			Yhteensä	3784	6181	68
Kuntayhtymät						
Etelä-Pohjanmaan liitto	Seinäjoki	4,76	4,76	85	34	6
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	Seinäjoki	0,88	0,88	504	392	-17
Järviseudun koulutuskuntayhtymä	Lappajärvi	32,50	32,50	2925	384	55
			Yhteensä	3514	810	44
Osakkuusyhteisöt						
Järvikartano Oy	Alajärvi	30,22	30,22	435	298	-11
Millespakka Oy	Alajärvi	37,32	37,32	1390	82	74
JärviS-Energia Oy	Alajärvi	33,33	33,33	377	1791	69
			Yhteensä	2202	2171	132

5.3.1.5 Saamisten erittely

Saamisten erittely

	2023		2022	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		51 155,68		41180,00
Lainasaamiset	160 684,90	57 780,70	166464,90	107780,70
Muut saamiset		0,00		0,00
Siirtosaamiset		0,00		0,00
Yhteensä	160 684,90	108 936,38	166464,90	148960,70
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		13 000,61		14060,57
Siirtosaamiset		0,00		370760,67
Yhteensä		13 000,61		384821,24
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		83 892,39		68390,50
Lainasaamiset		0,00		0,00
Yhteensä		83 892,39		68390,50
Saamiset yhteensä	160 684,90	205 829,38	166464,90	602172,44

5.3.1.6 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	53 074,26	27 339,96
Kelan korvaus työterveyshuollosta	114 295,35	220 000,00
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	126 160,67	583 193,35
Tulojäämät yhteensä	293 530,28	830 533,31
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	293 530,28	830 533,31

5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

5.3.2.1 Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely

	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	25 093 823,68	26 151 500,54
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	25 093 823,68	26 151 500,54
Arvonkorotusrahasto 1.1	64 247,79	64 247,79
Lisäykset		
Vähennykset		
Arvonkorotusrahasto 31.12	64 247,79	64 247,79
Edellisten tilikausien alijäämä 1.1	9 331 271,27	8 691 072,12
Siirto vahinkorahastoon		
Edellisen tilikauden virheen oikaisu		
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12	9 331 271,27	8 691 072,12
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 394 865,87	640 199,15
Oma pääoma yhteensä	37 884 208,61	35 547 019,60

Avaavan taseen muutokset

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto on 16.5.2022 antanut lausunnon 128 hyvinvointialueille siirtyvien omaisuus- ja pääomaerien käsittelystä kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidossa.

Lausunnon mukaan kunnista hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjataan alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Tilinavaukseen kirjaamisen tarkoituksena on, että peruspääomaa vastaan kirjattavia omaisuus- ja pääomaerien siirtoja ei esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumisvertailussa eikä rahoituslaskelmassa. Muut kirjaukset esitetään vuoden 2023 liiketapahtumina, ja ne voivat vaikuttaa vuoden 2023 tulokseen.

Alkusaldomuutoksina kirjattu seuraavat erät:

	D	K
Tietokoneohjelmistot		60 782,93
Kuljetusvälineet		8 007,80
Muut koneet ja kalusto		29 957,86
Kuntayhtymäosuudet		4 144 284,93
Lomapalkkajaksotus	3 218 638,37	
Hoitotarvikevarasto		33 281,71
Peruspääoma	1 057 676,86	

Vuoden 2023 tilinavauksen yhteydessä oman pääoman muutos vuoteen 2022 on kokonaisuudessaan 1.057.676,86 euroa

5.3.2.2 Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat/erääntyy myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 983 445,00	5 400 035,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	4 983 445,00	5 400 035,00

5.3.2.3 Vieras pääoma, erittely

Vieras pääoma erittely

	2023		2022	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		137 587,39		12 722,22
Yhteensä	-	137 587,39	-	12 722,22
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Lainat julkisyhteisöiltä	-	-	-	-
Ostovelat		37 017,28		2 085 842,71
Yhteensä	-	37 017,28	-	2 085 842,71
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		1 138,23		-
Yhteensä		1 138,23		-
Velat yhteensä	-	175 742,90	-	2 098 564,93

5.3.2.4 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	23 077,45	16 501,01
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaks	3 129 873,77	6 784 756,31
Valtionosuusennakot	273 388,68	713 262,41
Muut menojäämät	195 393,80	197 517,30
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 621 733,70	7 712 037,03
Siirtovelat yhteensä	3 621 733,70	7 712 037,03

5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

5.4.1 Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset

	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	9 894 182,92	8 478 737,20
Jäljellä oleva pääoma	4 974 021,04	4 068 436,15
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	2 550 982,70	2 550 982,70
Jäljellä oleva pääoma	275 951,57	324 120,85

5.4.2 Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	76 180 600,00	70 490 026,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	60 642,00	40 763,00

5.4.3 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

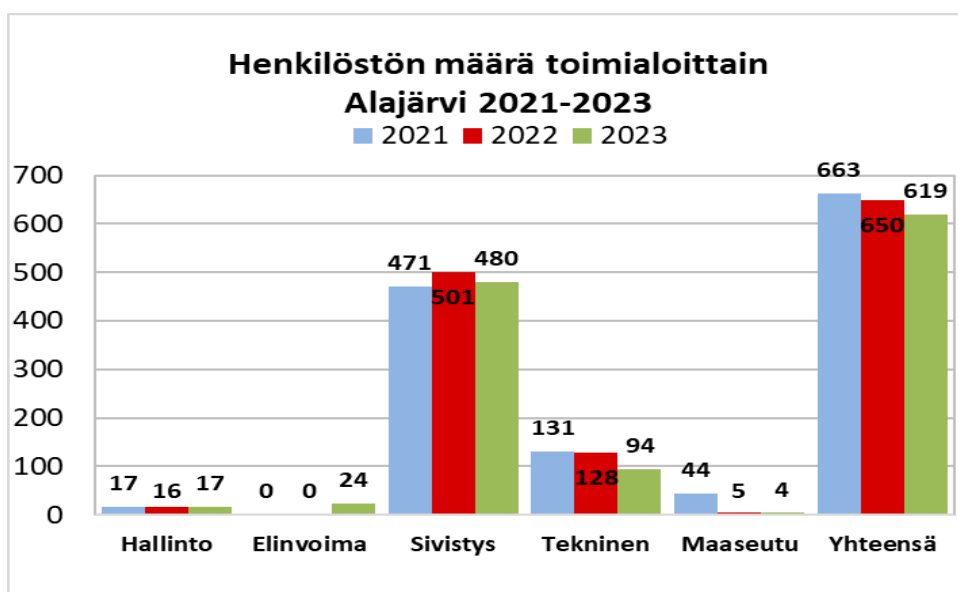
	2023	2022
Leasingvastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	122 077,12	150 319,20
Myöhemmin erääntyvät	131 042,53	251 180,07
Leasingvastuut yhteensä	253 119,65	401 499,27
Vuokravastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	18 000,00	6 800,00
Myöhemmin erääntyvät	27 000,00	156 400,00
Vuokravastuut yhteensä	45 000,00	163 200,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	3 753 698,24	2 706 277,47
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	5 362 611,00	5 362 611,00

5.5 Henkilöstöä, maksuja ja palkkioita koskevat liitetiedot

5.5.1 Henkilöstönlukumäärä

Henkilöstön määrä 31.12.2023

	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yht.	joista sivu-toimisia
Alajärvi	417	202	3	619	89

5.5.2 Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	20 273 593,40	37 195 221,86
Henkilösivukulut	4 859 332,31	9 602 707,27
Eläkekulut	4 078 934,12	8 194 760,35
Muut sivukulut	780 398,19	1 407 946,92
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	25 132 925,71	46 797 929,13
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	99 428,20	157 283,61
Henkilöstökulut yhteensä	25 232 353,91	46 955 212,74

5.5.3 Luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetut luottamushenkilömaksut	2023	2022
Suomen Keskustapuolue/Alajärven os.	1826,00	1857,80
Alajärven Siniset ry	0,00	0,00
Etelä-Pohjanmaan Vihreät	537,40	680,40
Suomen Kansallinen Kokoomus r.y	2564,60	3412,60
Suomen Sosiaalidemokraattinen Liitto r.y	795,80	961,80
Suomen Kristillisdemokraatit r.y	451,60	531,40
Perussuomalaiset r.y	2002,05	2425,05
Vasemmistoliiton Vimpelin yhd. Ry	0,00	0,00
Suomen Keskusta/Vimpelin kunnallisjärj.	0,00	16,20
Suomen Kristillisdemokraatit Soinin paikallisosasto	0,00	0,00
Kurikkalaiset perussuomalaiset	0,00	0,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	8177,45	9885,25

5.5.4 Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot	2023	2022
BDO		
Tilintarkastuspalkkiot	8626,47	9884,79
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	0,00	0,00
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	8626,47	9884,79

5.5.5 Kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välilliset liiketoimet

Kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välilliset liiketoimet

Alajärven kaupungin tytäryhteisö Kiinteistö Oy Kitronpuistolle lainat myönnetty 31.10.1995 165.498,68 eur jäljellä 31.12.2023 48.271,74 eur myönnetty 3.11.1988 kolmoissijaislaina jäljellä 31.12.2023 113.526,85 eur lyhytaikaisia lainoja muutettu 15.4.2019 pääomalainaksi jäljellä 31.12.2023 100.000,00 eur Yhtiölle myönnetty takaukset yhteensä 2.300.939,63 eur jäljellä 31.12.2023 623.031,80 Yhtiöön liittyy merkittävä taloudellinen riski vuokrausasteen mahdollisesti alentuessa.

Alajärven kaupungin tytäryhteisö Kiinteistö Oy Rantatiekartano lainat myönnetty 31.10.95 kolmoissijaislaina jäljellä 31.12.2023 27.728,13 eur, pääomalainoja myönnetty v.1995-2005 (Lehtimäen kunta) jäljellä 31.12.2023 118.842,96 eur ja v.2011-2015 107.000,00 eur. kassalaina 12.4.2022 27.000,00 eur jäljellä 31.12.2023 27.000,00 eur. Yhtiölle myönnetty takaukset 718.835,19 eur jäljellä 31.12.2023 130.090,18 eur. Yhtiöön liittyy merkittävä taloudellinen riski vuokrausasteen mahdollisesti alentuessa.

Kaupunginjohtajan kanssa on v.2016 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 67.175 euron suuruisesta erokorvauksesta, joka aktivoituu tiettyssä erotilanteessa.

5.5.6 Markkinoilla tapahtuva toiminta

Markkinoilla tapahtuva toiminta

Kilpailulain 30 d §:n perusteella julkisyhteisön on 1.1.2020 alkaen eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan. Alajärven kaupungin olellaista markkinoilla tapahtuvaa toimintaa sisältyy seuraaviin toimintoihin: Liike toiminnan kiinteistöt (tilavuokraus), kahvila toiminta (uimahallin kahvio) Eriytettävien toimintojen toimintokohtaiset tuloslaskelmat esitetty alla

Liiketoiminnan kiinteistöt

Kahvila toiminta

TULOSLASKELMA	2023	2022	TULOSLASKELMA	2023	2022
Toimintuotot	757 698,84	714 465,92	Toimintuotot	43 650,84	30 557,34
Myyntituotot	0,00	0,00	Myyntituotot	43 631,58	30 305,82
Muut toimintatuotot	757 698,84	714 465,92	Muut toimintatuotot	19,26	251,52
Toimintakulut	-190 572,53	-219 979,64	Toimintakulut	-132 692,13	-104 592,54
Henkilöstökulut	0,00	0,00	Henkilöstökulut	0,00	-748,42
Palkat ja palkkiot	0,00	0,00	Palkat ja palkkiot	0,00	-622,86
Henkilösivukulut	0,00	0,00	Henkilösivukulut	0,00	-125,56
Palvelujen ostot	-154 414,92	-178 449,65	Palvelujen ostot	-131 659,55	-103 904,09
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 801,67	-190,85	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 032,58	59,97
Muut toimintakulut	-34 355,94	-41 339,14	Muut toimintakulut	0,00	0,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	567 126,31	494 486,28	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-89 041,29	-74 035,20
VUOSIKATE	567 126,31	494 486,28	VUOSIKATE	-89 041,29	-74 035,20
Poistot ja arvonalentumiset	-273 997,25	-273 007,67	Poistot ja arvonalentumiset	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-273 997,25	-273 007,67	Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	293 129,06	221 478,61	TILIKAUDEN TULOS	-89 041,29	-74 035,20
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	293 129,06	221 478,61	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-89 041,29	-74 035,20

6 KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

6.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja rahoituslaskelman. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistuksen eliminointi on tehty. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

6.2 Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6.2.1 Toimintatuotot tehtäväalueittain

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni	
	2023	2022
Yleishallinto	4 125 241,44	1 187 444,15
Sosiaali- ja terveyspalvelut	0,00	58 394 442,55
Opetus- ja kulttuuripalvelut	8 975 438,91	8 602 751,42
Yhdyskuntapalvelut	3 470 100,80	2 596 620,13
Muut palvelut	3 521 474,26	2 721 784,47
Toimintatuotot yhteensä	20 092 255,41	73 503 042,72

6.2.2 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisia tuottoja tai kuluja ei kirjattu vuonna 2023.

6.2.3 Pakollisten varausten muutokset

Pakolliset varaukset

	Konserni	
	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 1.1 (ky)	0,00	485 148,60
Lisäykset tilikaudella	0,00	108 667,06
Vähennykset tilikaudella	0,00	-207 182,61
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 31.12 (ky)	0,00	386 633,05
Vuokravastuu Ähtärin tyhjästä tiloista 1.1 (ky)	0,00	1 371,98
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-783,79
Vuokravastuu Ähtärin tyhjästä tiloista 31.12 (ky)	0,00	588,19
Vastuu lääkäreiden lepoaikakorvauksesta 1.1 (ky)	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Vastuu lääkäreiden lepoaikakorvauksesta 31.12	0,00	0,00
Vastuu ensihoidon palkkaharmonisaatiosta 1.1.(ky)	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Vastuu ensihoidon palkkaharmonisaatiosta 31.12 (ky)	0,00	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12	0,00	387 221,24

Vuoden 2022 pakolliset varaukset ovat kaikki EPSHP varauksia. Kuntayhtymä lakkautettu HVA-muutoksen myötä, joten pakollisia varauksia ei konsernissa vuonna 2023.

6.3 Konsernitasetta koskevat liitetiedot

6.3.1 Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot

6.3.1.1 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	53 074,26	36 097,54
Kelan korvaus työterveyshuollosta	114 295,35	277 571,38
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	410 087,61	1 165 419,03
Tulojäämät yhteensä	577 457,22	1 479 087,95
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	577 457,22	1 479 087,95

Konsernin siirtosaamiset pienentyneet, koska EPSHP ja Eskoo siirtyneet HVA:lle, ja ovat poistuneet konsernista.

6.3.2 Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot

6.3.2.1 Oman pääoman erittely

Oma pääoma erittely konserni 2023

	2023	2022
Oma pääoma erittely		
Peruspääoma 1.1	25 093 823,68	26 151 500,54
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12	25 093 823,68	26 151 500,54
Arvonkorotusrahasto 1.1	94 521,62	94 521,62
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	94 521,62	94 521,62
Muut omat rahastot 1.1	40 265,11	37 115,74
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Muut muutokset	0,00	-0,01
Muut omat rahastot 31.12	40 365,11	37 115,74
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	9 487 721,56	7 770 196,92
Siirto ed tilikaudelta	267 567,88	2 295 433,51
Muut muutokset	-69 196,79	-1 254 051,75
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	9 686 092,65	8 811 578,68
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 629 888,77	676 142,88
Oma pääoma yhteensä	38 544 691,83	35 770 859,46

6.3.2.2 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	23 077,45	25 482,47
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 411 147,06	9 007 811,78
Potilasvakuutuslaina	0,00	60 252,69
Valtionosuusennakot	273 388,68	713 262,41
Muut menojäämät	1 243 858,37	1 081 764,61
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 951 471,56	10 888 573,96
Siirtovelat yhteensä	3 951 471,56	10 888 573,96

6.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

6.4.1 Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset

	Konserni	
	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma		
Jäljellä oleva pääoma	145 506,81	152 077,02
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	2 550 982,00	2 550 982,00
Jäljellä oleva pääoma	275 951,57	324 120,85

6.4.2 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni	
	2023	2022
Leasingvastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	123 840,07	279 759,89
Myöhemmin erääntyvät	142 161,60	571 100,65
Leasingvastuut yhteensä	266 001,67	850 860,54
Vuokravastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	38 969,76	94 548,09
Myöhemmin erääntyvät	154 749,30	389 557,12
Vuokravastuut yhteensä	193 719,06	484 105,21
Professuurit		
Seuraavana vuonna erääntyvät	0,00	23 598,30
Myöhemmin erääntyvät	0,00	24 236,24
Professuurit yhteensä	0,00	47 834,54
Sopimusvastuut		
Johdannaissopimukset/Markkina-arvo	0,00	-105 226,62
Muut sopimusvastuut	0,00	1 027,96
Sopimusvastuut yhteensä	0,00	-104 198,66
Arvonlisäveron palautusvastuu	3 753 698,24	4 670 272,65
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	5 362 611,00	5 362 611,00

7 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

TASEYKSIKKÖ

VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) TASE

TASE

VASTAAVAA	1.1.2023	31.12.2023	Muutos
PYSYVÄT VASTAAVAT	4 481 992,16	4 304 045,57	-177 946,59
Aineettomat oikeudet	0,00	49 273,26	49 273,26
Aineettomat oikeudet	0,00	49 273,26	49 273,26
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	4 481 992,16	4 254 772,31	-227 219,85
Maa- ja vesialueet	14 371,66	14 371,66	0,00
Rakennukset	1 548 768,82	1 431 440,02	-117 328,80
Kiinteä laitteet ja rakenteet	2 845 751,49	2 743 731,18	-102 020,31
Koneet ja kalusto	22 833,30	34 036,56	11 203,26
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	50 266,89	31 192,89	-19 074,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	689 917,72	1 022 777,94	332 860,22
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	0,00
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00
Saamiset	689 917,72	1 022 777,94	332 860,22
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	0,00
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	689 917,72	1 022 777,94	332 860,22
Myyntisaamiset	387 485,40	528 872,20	141 386,80
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	302 432,32	493 905,74	191 473,42
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 171 909,88	5 326 823,51	154 913,63

VASTATTAVAA	1.1.2023	31.12.2023	Muutos
OMA PÄÄOMA	4 199 434,13	4 163 220,16	-36 213,97
Peruspääoma	6 110 540,63	6 110 540,63	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-1 911 106,50	-1 911 106,50	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-36 213,97	-36 213,97
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET			
VARAUKSET	0,00	0,00	0,00
Poistoero	0,00	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00	0,00
Eläkevaraukset	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA	972 475,75	1 163 603,35	191 127,60
Pitkäaikainen	807 556,69	1 103 188,82	295 632,13
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Muut velat	807 556,69	1 103 188,82	295 632,13
Lyhytaikainen	164 919,06	60 414,53	-104 504,53
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	164 919,06	60 414,53	-104 504,53
Muut velat	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 171 909,88	5 326 823,51	154 913,63
Korvaus peruspääomasta 2%	122 210,81		
Tunnusluvut			
Omavaraisuusaste %	81,20	78,16	
Suhteellinen velkaantuneisuus %	71,77	76,68	
Kertynyt alijäämä €	-1 911 106,50	-1 947 320,47	

ALAJÄRVEN KAUPUNKI
TASEYKSIKKÖ
VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRLAITOS) TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA

	2023	2022
Liikevaihto	1 517 401,46	1 355 059,15
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Tuet ja avustukset kunnalta		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-238 455,40	-260 746,91
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Palvelujen ostot	-525 894,96	-465 808,79
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-182 469,74	-180 910,00
Henkilösivukulut		
E läkekulut	-43 020,23	-50 412,98
Muut henkilösivukulut	-8 166,16	-6 840,72
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-412 232,72	-422 212,15
Arvonalentumiset	-412 232,72	-422 212,15
Liiketoiminnan muut kulut	-21 165,41	-13 198,74
Liikeylijäämä (-alijäämä)	85 996,84	-45 071,14
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle maksetut korkokulut		
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta	-122 210,81	-122 210,81
Muut rahoituskulut	-122 210,81	-122 210,81
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-36 213,97	-167 281,95
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-36 213,97	-167 281,95
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tuloverot		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-36 213,97	-167 281,95
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto%	-3,81	-6,89
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto%	-3,81	-6,89
Voitto%	-2,39	-12,34

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

TASEYKSIKKÖ

VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRLAITOS) TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA	2023		Budjetti	
	2023	2023	2022	Budjetti 2022
Liikevaihto	1 517 401,46	1 439 045,00	1 355 059,15	1 473 812,00
Valmiiden ja keskenäisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot				
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-238 455,40	-246 900,00	-260 746,91	-246 400,00
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-525 894,96	-764 350,36	-429 846,00	-465 808,79
-726 555,70				-432 926,00
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-182 469,74	-214 320,00	-180 910,00	-208 600,00
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-43 020,23	-43 871,00	-50 412,98	-58 542,00
Muut henkilösivukulut	-8 166,16	-233 656,13	-8 683,00	-8 840,72
-238 163,70				-7 701,00
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-412 232,72	-402 942,00	-422 212,15	
Arvonalentumiset	-412 232,72		-422 212,15	-450 594,00
Liiketoiminnan muutkulut	-21 165,41	-11 732,00	-13 198,74	-5 541,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)	85 996,84	80 751,00	-45 071,14	63 508,00
Rahoitus tuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitus tuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-122 210,81		-122 210,81	
Muut rahoitus kulut	-122 210,81		-122 210,81	
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-36 213,97		-167 281,95	
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut	0,00		0,00	
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-36 213,97		-167 281,95	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varauksen lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-36 213,97	80 751,00	-167 281,95	63 508,00
Tunnusluvut				
Sijoitetun pääoman tuotto%	-3,81		-6,89	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto%	-3,81		-6,89	
Voitto%	-2,39		-12,34	

ALAJÄRVEN KAUPUNKI
TASEYKSIKKÖ
VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	85 996,84	-45 071,14
Poistot ja arvonalentumiset	4 12 232,72	422 212,15
Rahoitustuotot ja -kulut	-122 210,81	-122 210,81
Satunnaiset erät		
Tuloverot		
Tulorahoituksen korjauserät	376 018,75	254 930,20
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-234 286,13	-379 132,85
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	42 413,95
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	141 732,62	-81 788,70
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys kunnalle		
Antolainasaamisten lisäys muilta		
Antolainasaamisten vähennys kunnalta		
Antolainasaamisten vähennys muilta	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta		
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta		
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos kunnalta	-104 850,30	-142 088,64
Saamisten muutos muilta	-141 386,80	151 254,65
Korottomien velkojen muutos kunnalta	0,00	0,00
Korottomien velkojen muutos muilta	104 504,48	72 622,69
Rahoituksen rahavirta	-141 732,62	81 788,70
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarat 31.12	0,00	0,00
Rahavarat 1.1	0,00	0,00
Tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	409 130,79	282 480,41
Investointien tulorahoitus %	212,66	212,66
Pääomamenojen tulorahoitus %	212,66	212,66

ALA-JÄRVEN KAUPUNKI			
TASEYKSIKKÖ			
VESILAITOS TULOSLASKELMA			
TULOSLASKELMA			
	2023		2022
Liikevaihto		516 541,70	394 972,33
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)			
Valmistus omaan käyttöön			
Liiketoiminnan muut tuotot		1 548,59	4 000,00
Tuet ja avustukset kunnalta			
Materiaalit ja palvelut			
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-57 788,67		-64 911,73
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)			
Palvelujen ostot	-118 754,49	-176 543,16	-110 758,71
-175 670,44			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palvelut	-40 621,09		-77 176,98
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-9 285,68		-17 660,05
Muut henkilösivukulut	-1 756,40	-51 663,17	-2 918,64
-97 755,67			
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-133 503,84		-127 724,11
Arvonalentumiset		-133 503,84	-127 724,11
Liiketoiminnan muut kulut		-11 995,46	-10 358,47
Liiketylijäämä (-alijäämä)		144 384,66	-12 536,36
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot			
Kunnalle maksetut korkokulut			
Muille maksetut korkokulut			
Korvaus peruspääomasta	-21 442,86		-21 442,86
Muut rahoituskulut		-21 442,86	-21 442,86
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		122 941,80	-33 979,22
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut		0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		122 941,80	-33 979,22
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			
Tuloverot			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		122 941,80	-33 979,22

ALAJÄRVEN KAUPUNKI
TASEYKSIKKÖ
VIEMÄRILAITOS TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA

	2023	2022
Liikevaihto	842 462,64	807 217,40
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	1 500,00	0,00
Tuet ja avustukset kunnalta		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-180 095,80	-195 596,66
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Palvelujen ostot	-292 807,72	-253 174,65
Henkilöstökulut		
Palkat ja palvelut	-114 090,51	-76 252,11
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-25 162,13	-15 887,03
Muut henkilösivukulut	-5 240,87	-2 925,09
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-294 488,04	-294 488,04
Arvonalentumiset	-278 728,88	-294 488,04
Liiketoiminnan muut kulut	-6 224,55	-1 428,60
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-58 387,82	-32 534,78
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle maksetut korkokulut		
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta	-100 767,95	-100 767,95
Muut rahoituskulut	-100 767,95	-100 767,95
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-159 155,77	-133 302,73
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-159 155,77	-133 302,73
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tuloverot		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-159 155,77	-133 302,73

8 LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista v.2023

Kirjanpitokirjat	Säilytysaika	Säilytystapa
tasekirja	pysyvästi	sidottu
päiväkirjat	10 vuotta	sähköisesti levytila
pääkirjat	10 vuotta	sähköisesti levytila
talousarvion toteutumisvertailu	10-vuotta	sähköisesti levytila
tase-erittelyt	10-vuotta	atk-tulosteina
konsernilaskenta	10 vuotta	atk-tulosteina
käyttöomaisuuslaskennan tulosteet	10 vuotta	atk-tulosteina
palkanlaskennan tositteet	10-50 vuotta	atk-tulosteina

Tositelajit

Avaussaldomuutokset	▼	001 Yleislaskutus/kansalaisopisto	614
Muistiotositteet	▼	002 Yleislaskutus/taloustoimisto	616
Vyörytykset	▼	008 Yleislaskutus/koulutoimisto	617
Käyttöomaisuusviennit	▼	010 Yleislaskutus/tekninen toimisto	619
Ostoreskontra, suoritukset		101 Yleislaskutus/Lehtimäen toimipiste	621
Myyntireskontra, viitesuoritukset		151 Yleislaskutus/vesihuolto	625
Myyntireskontra, suoritukset		153 Hellewi/Vapaa-aikatoimi	629
Myyntireskontra/Intrumin viitesuorit		154 Muu laskutus/tilavuokra	630
Myyntireskontra/Intrumin suoritukse		156 Muu laskutus/rakennusvalvonta	647
Tiliotekirjaukset		201 Varhaiskasvatus/asiakasmaksu	680
Palkkasiirrot		301 Varhaiskasvatus/Lappajärvi	681
Sähköiset ostolaskut		500 Hellewi/kansalaisopisto	801
Vuokralaskutus/Lehtimäki		602 Yleislaskutus/taloustoimisto	804
Yleislaskutus/musiikkiopisto		610 Koulutsto/toistuvaislaskutukset	810

9 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Alajärvi _____.____.2024

Alajärven kaupunginhallitus

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Suorittamastamme tilintarkastuksesta olemme tänään antaneet tilitarkastuskertomuksen.

Alajärvi _____.____.2024

BDO Audiator Oy

tilintarkastusyhteisö

Tuula Ylikangas

JHT, HT